

**ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE NR 1/2022
WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO**

z dnia 26 października 2022 r.

**w sprawie wprowadzenia obszaru udokumentowanego złoża kopaliny do Studium uwarunkowań
i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ścinawa**

Na podstawie art. 96 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. z 2022 r. poz. 1072 ze zm.) w związku z art. 98a ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wprowadza się do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ścinawa, przyjętego uchwałą nr XXXVI/218/17 Rady Miejskiej w Ścinawie z dnia 23 lutego 2017 r., zwanego dalej *Studium*, obszar udokumentowanego złoża kruszywa naturalnego piaskowo-żwirowego „JURCZ ME” KN 19857 zatwierdzonego decyzją Marszałka Województwa Dolnośląskiego Nr 11/2020 z dnia 24 marca 2020 r. znak: DOW-G.II.7427.11.2020.EW.

§ 2. Integralnymi częściami niniejszego zarządzenia są:

1. Ujednolicony tekst *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ścinawa* z wyróżnieniem wprowadzonych zmian w zakresie udokumentowanych złóż, stanowiący załącznik nr 1;

2. Ujednolicona forma rysunku *Studium* – „Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ścinawa – gmina – mapa w skali 1:25 000”, z wyróżnieniem wprowadzonego obszaru udokumentowanego złoża kopaliny, stanowiąca załącznik nr 2;

3. Ujednolicona forma rysunku *Studium* – „Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ścinawa – miasto – mapa w skali 1:5 000”, stanowiąca załącznik nr 3;

4. Dane przestrzenne, o których mowa w art. 67c ust. 5 pkt 2 ustawy *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2022 r. poz. 503 ze zm.), stanowiące załącznik nr 4.

§ 3. Niniejsze Zarządzenie zastępcze wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wojewoda Dolnośląski

Jarosław Obremski

Załącznik nr 1
do Zarządzenia Zastępczego
nr 1/2022
Wojewody Dolnośląskiego
z dnia 26 października 2022 r.

**ZMIANA STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA I GMINY ŚCINAWA**

TEKST UJEDNOLICONY

Wrocław, październik 2022 r.

SPIS TREŚCI

I. PODSTAWA PRAWNA	4
II. ROLA I CEL OPRACOWANIA ZMIANY STUDIUM.....	5
III. STRUKTURA DOKUMENTU STUDIUM.....	7
IV. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY ŚCINAWA	7
1. Położenie i ogólna charakterystyka Gminy Ścinawa	7
2. Uwarunkowania środowiska przyrodniczego	7
2.1. Morfologia	7
2.2. Budowa geologiczna	8
2.3. Surowce mineralne	8
2.4. Wody powierzchniowe	9
2.5. Wody podziemne	10
2.6. Klimat	12
2.7. Gleby	12
2.8. Lasy	13
2.9. Świat roślinny	13
2.10. Świat zwierząt	14
2.11. Ochrona przyrody i krajobrazu	15
3. Uwarunkowania historyczno-kulturowe	17
3.1. Rys historyczny	17
3.2. Dziedzictwo kulturowe i zabytki	19
3.3. Ochrona konserwatorska	20
3.4. Ochrona środowiska kulturowego na terenie poszczególnych miejscowości	22
3.5. Stanowiska archeologiczne	41
4. Uwarunkowania demograficzne	65
4.1. Ludność i struktura wiekowa	65
4.2. Mieszkalnictwo / Warunki mieszkaniowe	67
4.3. Zatrudnienie	68
4.4. Bezrobocie	70
5. Uwarunkowania gospodarcze	71
5.1. Rolnictwo	71
5.2. Przemysł	73
5.3. Handel i rzemiosło	74
6. Uwarunkowania wynikające z systemów infrastruktury społecznej	74
6.1. Oświata i wychowanie	74
6.2. Służba zdrowia	75
6.3. Opieka społeczna	75
6.4. Kultura	76
6.5. Sport	76
7. Uwarunkowania wynikające z systemów infrastruktury technicznej	76
7.1. Układ komunikacyjny	76
7.2. Sytuacja komunikacyjna w mieście	77
7.3. Infrastruktura techniczna	77
7.3.1. Zaopatrzenie w wodę	77
7.3.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	79
7.3.3. Sieć gazowa	80
7.3.4. Gospodarka odpadami stałymi	80
7.3.5. Sieć telefoniczna	80
7.3.6. Sieć energetyczna	80
8. Główne źródła zagrożeń środowiska	81
8.1. Zagrożenia gleb	81
8.2. Zagrożenia wód powierzchniowych	82
8.3. Zagrożenia wód podziemnych	83
8.4. Zagrożenia dla powietrza	84
8.5. Zagrożenia związane z transportem i poważne awarie	85

8.6.	Zagrożenie hałasem	85
8.7.	Zagrożenie dla świata roślin i zwierząt	86
8.8.	Zagrożenia nadzwyczajne	87
9.	Kluczowe problemy rozwoju	87
9.1.	Mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia rozwoju	87
9.2.	Kluczowe problemy rozwoju	90
V.	KIERUNKI ROZWOJU GMINY ŚCINAWA	91
1.	Cele i kierunki polityki przestrzennej na tle regionu	91
1.1.	Proekologiczna strategia równoważenia rozwoju	92
1.2.	Zestawienie celów strategicznych i operacyjnych w ujęciu podmiotowym i terytorialnym	93
1.3.	Kierunki polityki przestrzennej	94
2.	Perspektywy rozwoju przestrzennego	103
2.1.	Ograniczenia w zagospodarowaniu terenów	103
2.2.	Ograniczenia wynikające z występowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzi	105
2.3.	Podział miasta na jednostki urbanistyczne	106
2.4.	Ustalenia dla obszaru całego miasta	108
2.5.	Perspektywy rozwoju przestrzennego gminy	108
3.	Rekomendacje dotyczące ogólnych ustaleń zagospodarowania przestrzennego	109
3.1.	Ustalenia w zakresie ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego	109
3.2.	Kierunki ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	110
3.3.	Ustalenia kierunków rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej	114
3.3.1.	Komunikacja	114
3.3.2.	Infrastruktura techniczna	118
3.3.3.	Gospodarka odpadami	119
3.4.	Podstawowe zasady zagospodarowania przestrzennego	120
3.5.	Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy.	124
3.6.	Zasady ochrony gruntów rolnych R i leśnych ZL	129
3.7.	Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny	131
3.8.	Ustalenia dotyczące obowiązku opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	131
4.	~~Kierunki zagospodarowania przestrzennego na obszarze zmiany Studium uchwalonej uchwałą Nr LXXIX/262/113 Rady Miejskiej w Ścinawie z dnia 28 października 2013 roku .....~~	~~131~~
4.1.	~~Przedmiot i obszar zmiany Studium .....~~	~~131~~
4.2.	~~Ustalenia wynikające ze zmiany Studium .....~~	~~132~~
5.	Inwestycje celu publicznego	136
5.1.	Inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym	136
5.2.	Inwestycje o znaczeniu lokalnym	136
6.	Ogólne zasady aktywnej polityki w gospodarce nieruchomościami	137
6.1.	Cele gospodarki terenami	137
6.2.	Instrumenty realizacyjne gospodarki terenami	137
7.	Tezy do programu promocji miasta i gminy	139
7.1.	Cel i przedmiot promocji	139
7.2.	Paleta zamierzeń promocyjnych	140
7.3.	Wizja rozwoju (misja)	141
7.4.	Uczestnicy i odbiorcy działań promocyjnych	141
7.5.	Środki promocji i kanały komunikacji	142
7.6.	Koordinacja przedsięwzięć promocyjnych	142
7.7.	Inicjowanie wspólnych działań promocyjnych	143
7.8.	Oddziaływanie na środowiska opiniotwórcze	143
7.9.	Podsumowanie	143
8.	Ustalenia dodatkowe	144
9.	Uzasadnienie rozwiązań przyjętych w zmianie Studium	144
VI.	WYKORZYSTANE MATERIAŁY	155

I. PODSTAWA PRAWNA

Podstawę sporządzenia Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Ścinawa stanowi Uchwała nr XXV/111/2008 Rady Miejskiej w Ścinawie z dnia 25 stycznia 2008 roku w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Ścinawa. Niniejszy projekt Studium jest realizacją tej uchwały.

Ponadto podstawę prawną sporządzenia Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego stanowią:

- Art. 7. ust.1. i Art. 18. ust.2. pkt 5. ustawy z dnia 8 marca 1990r o samorządzie gminnym.(Dz. U. z 2001r. Nr 142 poz.1591)
- Art. 11 pkt 2. ustawy z dnia 27 marca 2003r.o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Podstawę sporządzenia niniejszej zmiany Studium stanowi uchwała Nr XCVII/324/14 Rady Miejskiej w Ścinawie z dnia 30 czerwca 2014 roku w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Ścinawa oraz:

- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2016 r., poz. 778 ze zm.),
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353),
- ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r. poz. 1446 ze zm.),
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r., poz. 1651 ze zm.)
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2016 r., poz. 672),
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 909 ze zm.),
- ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2015 r., poz. 2100),
- ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r. poz. 469 ze zm.),
- ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2015 r., poz. 1774),
- ustawa z dnia 27 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2016 r., poz. 290),
- Ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2016 r., poz. 250)
- ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1440),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz.U. z 2015 r., poz.774),
- ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2015 r., poz.1515),
- ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz.U. z 2016 r., poz.961),
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r. Nr 118, poz. 1233 ze zm.).

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Ścinawa stanowi ujednoczenie części tekstowej i graficznej studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Ścinawa, zatwierdzonego Uchwałą Rady Miejskiej w Ścinawie nr 120 z dnia 30 grudnia 1999 roku, zmienioną Uchwałą nr XLII/269/2005 z dnia 15 czerwca 2005 roku, oraz uchwałą nr X/42/2007 z dnia 11 kwietnia 2007 roku.

Niniejsza zmiana Studium stanowi ujednoczenie części tekstowej i graficznej studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Ścinawa, zatwierdzonego uchwałą Nr LXXI/331/2009 Rady Miejskiej w Ścinawie z dnia 24 września 2009 roku z późniejszymi zmianami.

II. ROLA I CEL OPRACOWANIA ZMIANY STUDIUM

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy określa politykę przestrzenną w odniesieniu do obszaru gminy. Problematyka studium odnosi się więc do najważniejszych problemów rozwoju przestrzennego, których rozwiązywanie należy do zadań samorządu lokalnego.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest instrumentem zarządzania rozwojem przestrzennym Gminy Ścinawa dla zapewnienia optymalnych warunków życia mieszkańców, w myśl zasad zrównoważonego rozwoju oraz kształtowania ładu przestrzennego i wysokiej jakości funkcjonalno-estetycznej otoczenia.

Tak rozumiana ranga studium skłania więc do precyzyjnego określenia roli, jaką powinno spełniać nie tylko jako ustawowo wymagany dokument, ale użyteczne narzędzie w procesie zarządzania.

Studium, w swojej kreacyjnej roli, jest okazją do określenia w jednym, kompleksowym dokumencie wizji Gminy oraz wskazania działań mających doprowadzić do jej realizacji. Takie ujęcie narzuca w trakcie konstruowania wizji potrzebę analizy wszystkich uwarunkowań, w tym także tych, które wnoszą dla realizacji polityki przestrzennej proces integracji z Unią Europejską.

Sporządzanie Studium jest również procesem weryfikacji realności założeń polityki władz, obiektywnych potrzeb i wymagań funkcjonalnych oraz oczekiwań mieszkańców, także w zakresie bieżących działań inwestycyjnych, w bliskiej perspektywie.

Studium zawiera ustalenia, które muszą być uwzględnione przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Z mocy ustawy studium nie jest przepisem gminnym i nie stanowi podstawy do wydawania decyzji administracyjnych.

Jednakże z uwagi na fakt, iż Studium uchwała Rada Miejska uzyskuje ono rangę tzw. „aktu kierownictwa wewnętrznego” obligując gminę do realizowania określonej w studium polityki przestrzennej.

W tym rozumieniu zawarte w nim ustalenia są na tyle precyzyjne, aby mogły stanowić merytoryczną podstawę podejmowanych przez władze decyzji w sprawie realizacji inwestycji publicznych, takich jak infrastruktura techniczna, komunikacyjna i społeczno-usługowa, a także spójnego z polityką przestrzenną określania zasad kształtowania warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy może i powinno również formułować postulaty i wnioski do planu zagospodarowania przestrzennego województwa, wynikające z ochrony interesu gminy w skali regionalnej.

Studium musi zawierać także odpowiedni dla swoich rozstrzygnięć materiał o charakterze informacyjnym. Proces przygotowania Studium jest okazją do zinventaryzowania, zidentyfikowania i analizy posiadanych i dostępnych materiałów.

Kolejną ważną rolą studium jest szeroko rozumiane kreowanie wizerunku i promocji Gminy, jako przyjaznego, atrakcyjnego dla mieszkańców i inwestorów. Obejmuje to także propagowanie koncepcji rozwoju przestrzennego dla uzyskania jej społecznej akceptacji.

Uchwalenie Studium początkuje proces intensyfikacji prac nad sporządzaniem planów miejscowych. Z tego względu niezbędne będzie przyjęcie polityki w zakresie planowania miejscowego i stworzenie warunków organizacyjnych dla kompleksowego, skoordynowanego, sprawnego i wyprzedzającego negatywne zjawiska planowania rozwoju gminy Ścinawa.

Celem studium jest sformułowanie polityki przestrzennej gminy Ścinawa, przez ustalenie zasad rozwoju i kształtowania jej struktury w zakresie:

- umożliwienia wielofunkcyjnego rozwoju z zachowaniem zasad ładu przestrzennego i zasady rozwoju zrównoważonego,
- stworzenia odpowiednich warunków rozwoju infrastruktury technicznej i komunikacji,
- poprawę ładu przestrzennego oraz minimalizację sytuacji kolizyjnych wynikających z przeznaczenia terenów dla różnych funkcji,
- poprawa warunków życia mieszkańców gminy,
- zwiększenie konkurencyjności obszaru gminy,
- ochrony gruntów leśnych,
- ochrony środowiska przyrodniczego,
- zapewnienie możliwości rozwoju przedsiębiorczości, przy uwzględnieniu uwarunkowań wynikających z potrzeby ochrony środowiska przyrodniczego, kulturowego a także potrzeby zwiększenia efektywności gospodarczej,
- polityka przestrzenna wyrażona w niniejszym studium prowadzić ma do wykorzystania zróżnicowanych uwarunkowań i zapewnienia zrównoważonego rozwoju Gminie Ścinawa,
- Studium ma służyć promocji Gminy poprzez przedstawienie jej walorów, oraz możliwości lokalizowania inwestycji.

Celem niniejszej zmiany Studium jest:

- Przywrócenie funkcji rolnej części gruntów wysokich klas bonitacyjnych przeznaczonych w obowiązującym studium pod zabudowę mieszkaniową (zmiana funkcji MN na funkcję R) i wyznaczenie nowych terenów zabudowy na gruntach niskich klas bonitacyjnych,
- Usunięcie wyznaczonych w obowiązującym studium terenów dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych (zmiana funkcji R/E na funkcję R),
- Zmiana ustaleń dotyczących zasad zagospodarowania przestrzennego wydzielonych w studium obszarów i terenów funkcjonalnych,
- Aktualizacja ustaleń dotyczących komunikacji,
- Aktualizacja ustaleń w zakresie istniejących i planowanych obszarów chronionych prawnie,
- Aktualizacja ustaleń dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków,
- Aktualizacja granic terenów zagrożonych powodzią,
- Aktualizacja ustaleń związanych z wytycznymi Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego,

Ustalania w zakresie objętym niniejszą zmianą studium zostały wprowadzone do ujednoczonego tekstu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Ścinawa i oznaczone tłem koloru szarego.

Ustalania w zakresie objętym niniejszą zmianą studium zostały naniesione na ujednoczony rysunek „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Ścinawa – Gmina” w skali 1:25000 (załącznik nr 2) i wyszczególnione w legendzie do ww. rysunku oraz przedstawione w postaci dodatkowego rysunku „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Ścinawa – Miasto” w skali 1:5000 (załącznik nr 3).

Celem Zarządzenia Zastępczego nr 1/2022 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 26 października 2022 r. było ujawnienie złoża kruszyw naturalnych „Jurcz ME” KN 19857 na podstawie art. 96 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1072 ze zm.)

Ustalania dodane w zakresie niniejszego Zarządzenia wyróżnione zostały czerwoną czcionką.

Tekst Studium uzupełniono w rozdziale IV. Uwarunkowania Rozwoju Gminy Ścinawa, ustęp 2.3. Surowce mineralne, punkt VI.

III. STRUKTURA DOKUMENTU STUDIUM

Dokument „Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Ścinawa”, jako załącznik do uchwały Rady Miejskiej w Ścinawie, zawiera:

Część tekstowa, obejmująca:

- Uwarunkowania rozwoju,
- Kierunki zagospodarowania przestrzennego

Część graficzną:

- mapa wykonana w skali 1: 25000 obejmująca teren miasta i gminy Ścinawa ,
- mapa wykonana w skali 1: 5000 obejmująca teren miasta Ścinawa.

stanowiące integralną część załączników do uchwały Rady Miejskiej w Ścinawie.

IV. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY ŚCINAWA

1. Położenie i ogólna charakterystyka Gminy Ścinawa

Najbliższymi, większymi ośrodkami miejskimi są: siedziba powiatu – Lubin (oddalony o 16 km), Legnica (39 km), Głogów (44 km) oraz stolica województwa – Wrocław (70 km). Dobre połączenia komunikacyjne z Wrocławiem, Głogowem i Lubinem umożliwia sieć dróg, linia kolejowa oraz przeprawa mostowa na Odrze.

2. Uwarunkowania środowiska przyrodniczego

2.1. Morfologia

Morfologia gminy Ścinawa zdominowana jest przez utwory i formy pochodzenia czwartorzędowego, które powstały w wyniku działalności lądolodu w czasie zlodowacenia

środkowopolskiego. Położona na wysoczyźnie plejstocenijskiej charakteryzuje się niewielkimi spadkami terenu (od 2 do 5 %) oraz stosunkowo niedużymi deniwelacjami dochodzącymi niekiedy do 20 metrów.

Powierzchnia terenu gminy jest właściwie płaska, a jej wysokość bezwzględna, o przewyższeniu od 1 do 3 metrów w stosunku do poziomu Odry, wynosi 87 do 90 m n.p.m.. Jedynie w północno-zachodniej jej części rzeźba ma charakter pagórkowaty, a wysokość bezwzględna przekracza tu 140 m n.p.m. Pomiędzy miejscowością Przychowa a ujściem rzeki Zimnicy do Odry zaznacza się wyraźne obniżenie. Różnica wysokości między najwyższym i najniższym punktem terenu gminy przekracza 50 m.

Brzeg Odry jest obwałowany z wyjątkiem 6-kilometrowego odcinka położonego w rejonie Ścinawy. Na obszarze gminy odcinek Odry jest wyjątkowo bogaty w odcięte formy korytowe; występuje tu duża liczba starorzeczy, będących wynikiem zmian koryta rzecznej. Współczesna krętość koryta rzeki jest niewielka i wynika z wyprostowania biegu rzeki przez człowieka. Występują tu liczne dolinki erozyjne z towarzyszącymi im drobnymi ciekami, spływającymi ku Odrze. W dolinie rzeki Zimnicy wykształciła się terasa zalewowa położona na wysokości od 2-4 m powyżej średniego stanu wody w rzece.

2.2. Budowa geologiczna

Podłoże geologiczne gminy Ścinawa budują utwory należące do dwu jednostek geologicznych – bloku przedsudeckiego i monokliny przedsudeckiej. Skały bloku występujące w południowo zachodniej jej części, zalegające pod miąższymi utworami kenozoiku, zbudowane są z łupków zieleńcowych zaliczanych do starszego paleozoiku. Większość podłoża obszaru gminy stanowią utwory monokliny przedsudeckiej reprezentowane przez piaskowce kwarcowe czerwonego spągowca (perm) oraz zalegające na nich zgodnie w części południowo-wschodniej łupki dolomityczne, wapienie, dolomity, anhydryty i iłowce cechsztynu (perm) oraz piaski kwarcowe, iłowce, anhydryty, dolomity, margle i wapienie triasu.

Skały paleozoiku przykrywają niezgodnie utwory kenozoiczne. Stanowią je utwory trzeciorzędu zaliczane do oligocenu, miocenu i pliocenu o łącznej miąższości dochodzącej do 385 metrów. Są one reprezentowane przez iłowce, mułki, piaski z poziomami węgla brunatnych o różnej grubości.

W utworach trzeciorzędowych węgle brunatne mają charakter złoża składającego się z trzech pokładów powstałych w miocenie i jednego (najstarszego) górnooligocenijskiego. Główny pokład – środkowomiocenijski – zalega na głębokości 100-150 m osiągając miąższość 20-25 metrów. Na granicy trzecio- i czwartorzędu lokalnie występują piaski i żwiry oraz gliny kaolinowe, stanowiące tzw. serię Gozdnicy.

Pokrywa utworów czwartorzędowych na obszarze gminy Ścinawa nie jest ciągła. Osady plejstocenijskie utworzyły się głównie podczas dwu zlodowaceń – południowo- i środkowopolskiego. Są to wodno-lodowcowe piaski i żwiry oraz gliny morenowe.

Najmłodszy czwartorzęd (holocen) stanowią głównie osady aluwialne Odry i jej dopływów reprezentowane przez mady gliniaste oraz piaski i żwiry. Miąższość piasków i żwirów rzecznych wynosi niekiedy 20 i więcej metrów.

2.3. Surowce mineralne

W obrębie gminy Ścinawa udokumentowano:

- I. Złoże węgla brunatnego „Ścinawa” w kategorii C2 o zasobach oszacowanych na 1 164 972 820 m³. Całkowita powierzchnia złoża wynosi 8 140,00 ha i obejmuje część obszaru gmin: Ścinawa,

Lubin, m. Lubin i Rudna. Na złoża to składają się cztery trzy pokłady w wieku miocenijskim, z których trzy są wieku miocenijskiego, a najstarszy, dolny, wieku oligocenijskiego. Główny środkowomiocenijski pokład zalega na głębokości 100 do 150 metrów od 145,50 m do 293,10 m i osiąga miąższość 20-25 metrów od 11,70 m do 29,60 m. Ze względów technicznych w najbliższym czasie nie jest planowana eksploatacja tego złoża.

„ Na terenie gminy Ścinawa występują ponadto następujące udokumentowane złoża:

– węgla brunatnego „Legnickie Pole Północne” - zawiadomienie Ministra Środowiska znak: DGiKGkzk-4741-10/7981/14637/11/AW z dnia 31 marca 2011r. o przyjęciu bez zastrzeżeń dokumentacji geologicznej złoża węgla brunatnego "Legnica Pole Północne";

– kruszywa naturalnego „Dłużyce” - pismo Marszałka Województwa Dolnośląskiego znak DM-G/EW/7514-2/2007/2008 z dnia 16 stycznia 2008r. przyjmujące bez zastrzeżeń dokumentację geologiczną kruszywa naturalnego "Dłużyce" w kat. C1;

– kruszywa naturalnego „Dziewin” pismo Starosty Lubińskiego znak: RO.754/5/2007 z dnia 7 września 2007r. przyjmujące dokumentację geologiczną złoża kruszywa naturalnego "Dziewin" w kat. C1.”

Powyższa zmiana wprowadzona została Zarządzeniem Zastępczym nr 5/2015 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 15 czerwca 2015 r.

II. Złoża węgla brunatnego „Legnica – Pole Północne” w kategorii C2 o zasobach bilansowych oszacowanych na 1 723 049 m³. Całkowita powierzchnia złoża wynosi 6 838,54 ha i obejmuje część obszaru gmin: Ścinawa, Lubin, Prochowice i Kunice. Na złoża składają się dwa pokłady miocenijskie zalegające na głębokości od 158,70 m do 245,00 m o miąższości od 12,90 m do 42,0 m.

III. Złoża kruszywa naturalnego „Dłużyce” o powierzchni 3,88 ha i miąższości od 4,30m do 7,80 m i głębokości zalegania od 3,20 m do 9,00 m.

IV. Złoża kruszywa naturalnego „Dziewin” o powierzchni 1,10 ha i miąższości od 3,30m do 5,30 m i głębokości zalegania od 3,50 m do 5,60 m. Zasoby złoża w kat. C1 określono na 73 tys.Mg.

V. Złoża kruszywa naturalnego „Jurcz” o powierzchni 33,75 ha i miąższości od 16,40 m do 19,60 m i głębokości zalegania od 16,40 m do 20,00 m. Zasoby złoża w kat. C1 określone na 11 632,830 tys.Mg., zatwierdzone zostały Decyzją Nr 106/2015 Marszałka Województwa Dolnośląskiego z dnia 4 grudnia 2015 r. (pismo znak DOW-G.II.7427.141.2015.RR. Jest to złoża piasków skaleniowo-kwarcowych.

VI. Złoża kruszywa naturalnego „Jurcz ME” KN 19857 o powierzchni 18,29 ha - decyzja Nr 11/2020 Marszałka Województwa Dolnośląskiego z dnia 24 marca 2020 r. (pismo znak DOW-G-II.7427.11.2020.EW) zatwierdzająca dokumentację geologiczną złoża kruszywa naturalnego piaskowo-żwirowego „Jurcz ME” w kat. C1.

W północno-zachodniej części gminy znajduje się ponadto fragment terenu i obszaru górniczego złóż miedzi należących do Legnicko-Głogowskiego Okręgu Miedziowego. Teren i obszar górniczy złoża miedzi „Małomice I”, eksploatowanego przez kopalnię Lubin-Małomice został zniesiony na terenie gminy Ścinawa. (źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl>).

2.4. Wody powierzchniowe

Obszar gminy należy do zlewni rzeki Odry. Ma ona charakter nizinny i płynie z południa na północ. Na terenie gminy do Odry uchodzą od południa następujące lewobrzeżne jej dopływy: Bobrek, Jastrzębia, Zimnica, Przychowska Struga. Inne ciek wodne na tym obszarze to: Dzieśławka, Dębniak

(prawe dopływy Przychowskiej Strugi). Gatna (lewy dopływ Dębniaka), Ługa, Księgińska Struga (lewe dopływy Zimnicy), Niemstowski Potok (prawy dopływ Zimnicy). Rozległe obszary są też odwadniane przez systemy niewielkich cieków i rowów melioracyjnych. Wody powierzchniowe zajmują 2,5 % terenu gminy.

Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (M.P.2011.40.451 z 27.05.2011 r.) gmina Ścinawa położona jest w granicach następujących „jednolitych części wód powierzchniowych” (JCPW):

- Przychowska Struga o kodzie PLRW60002313949,
- Strużysko o kodzie PLRW60001713916,
- Jastrzębia o kodzie PLRW600017139149,
- Bobrek o kodzie PLRW600013912,
- Odra od Wałów Śląskich do Kanału Wschodniego o kodzie PLRW6000211511, które stanowi część „scalonej części wód powierzchniowych Odra od Wałów Śląskich do Kanału Wschodniego” (SO1108) oraz
- Zimnica o kodzie PLRW600017139299, która stanowi „scaloną część wód powierzchniowych Zimnica” (SO1110)

W ww. Planie JCPW Strużysko została oceniona jako naturalna o złym stanie, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny, natomiast pozostałe cieki oceniono jako silnie zmienione o złym stanie, zagrożone nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny.

Głównym ciekim wodnym na terenie gminy, stanowiącym zarazem jej wschodnią granicę jest Odra, będąca rzeka żeglowną o uregulowanym korycie, umocnionym narzutem kamiennym. Przekształcone technicznie są także Zimnica i Dębniak. Dolina Odry ulega zalaniu jedynie podczas wysokich wzebrań i to tylko w strefie międzywali, a bardzo mało prawdopodobne wzebrania ekstremalne mogą objąć strefy bronione obwałowaniami i wnikać w dolne odcinki rzeki Przychowska Struga i jej dopływów. Na terenie gminy Ścinawa nawet ekstremalny zalew nie jest w stanie przekroczyć krawędzi Wysoczyzny

Lubińskiej. Niebezpieczeństwo zalania może grozić jedynie Lasowicom i Moczarom. Pewne niebezpieczeństwo zalewu grozi też ze strony Zimnicy na odcinku powyżej miasta Ścinawa.

Odra charakteryzuje się dużymi wahaniami wodostanów w ciągu roku. W profilu Ścinawa ma następujące przepływy charakterystyczne dla okresu lat 1951-1990: SSQ (średni) 187 m³s⁻¹, WWQ (maksymalny) 1670 m³s⁻¹, NNQ (minimalny) 23,4 m³s⁻¹. Odpowiadają im odpływy jednostkowe: średni 6,3 dm³s⁻¹km⁻², maksymalny 56,4 dm³s⁻¹km⁻², minimalny 0,8 dm³s⁻¹km⁻². Zimnica w profilu Ścinawa ma następujące przepływy charakterystyczne dla wielolecia 1974-1983: SSQ 1,48 m³s⁻¹, WWQ 24,6 m³s⁻¹, NNQ 0,12 m³s⁻¹. Odpowiadają im odpływy jednostkowe: średni 5,9 dm³s⁻¹km⁻², maksymalny 98,8 dm³s⁻¹km⁻², minimalny 0,5 dm³s⁻¹km⁻².

Zjawiska lodowe, czyli występowanie lodu na powierzchni i w masie wód powierzchniowych, pojawiają się pod koniec drugiej dekady listopada, a po miesiącu wytwarza się pokrywa lodowa utrzymująca się prawie 70 dni. Występujące niekiedy zjawisko cofania się wód Odry w górę koryta Zimnicy powoduje podtapianie terenów bezpośrednio sąsiadujących z obszarem ujściowym.

2.5. Wody podziemne

Na obszarze gminy Ścinawa górny horyzont wód podziemnych jest dość regularnie wykształcony w części wschodniej, w dolinie Odry. W sąsiedztwie rzeki utworzyła się stosunkowo wąska ich strefa będąca w związku z jej stanami. Wody strefy tworzą płytki poziom w osadach

aluwialnych reprezentowanych przez piaski z przewarstwieniami mułków. Są one złej jakości, zbliżone składem do wód rzecznych. Zalegają na niedużej głębokości, kształtując liczne mokradła i podmokłości; zawierają duże ilości substancji organicznych.

Na terenach wierzchowinowych gminy górny poziom wód podziemnych położony jest w wodnolodowcowych piaskach i żwirach, których miąższość jest niekiedy znaczna. W takich miejscach także miąższość warstw wodonośnych, a co za tym idzie ich zasobność jest duża. Sprzyja to ujmowaniu ich studniami głębinowymi o pokaźnej wydajności (np. w Ścinawie z warstwy o miąższości 20 metrów zaczynającej się na głębokości 2,5 m – wydajność: 120 m³/h). Jednakże na przeważającym obszarze wody te nie mają tak dobrych parametrów i są użytkowane poprzez studnie gospodarskie.

Grunty przepuszczalne na większości terenów gminy przykryte są przez osady o niskiej przepuszczalności – lessopodobne glinki pylaste i gliny o umiarkowanej miąższości. Tym samym niżej ległe poziomy wodonośne mają charakterystykę zbliżoną do wód gruntowych, a niekiedy są w nimi w lateralnym kontakcie hydraulicznym.

Odmienne, poziomy wodonośne, które zalegają pod miąższymi seriami glin polodowcowych mają charakter wód naporowych. W ich partiach stropowych lokalnie występują cienkie horyzonty wód wierzchówkowych, często okresowe.

W glinach występować mogą także wody śródglinowe (ujmowane przez studnie gospodarskie), które wypełniają przepuszczalne systemy wśród glin. Wody te, o znacznej amplitudzie wahań, mają złą jakość i podwyższoną mineralizację.

Wody wgłębne gminy są ujmowane ze zbiorników czwarto- i trzeciorzędowych. Horyzonty wód czwartorzędowych mają formę nieregularnych poziomów wodonośnych w utworach przepuszczalnych na zróżnicowanych głębokościach. Zasobność tych wód – o charakterystyce wód naporowych o ciśnieniach subarteryjskich, zalegających na głębokościach już od kilkunastu metrów – jest bardzo zróżnicowana. Wydajność waha się od kilku do 120 m³/h. Wody te są także bardzo zróżnicowane pod względem jakościowym. Najczęściej są słodkie, jednak te płytsze zawierają podwyższone ilości związków azotu, żelaza i manganu.

W skałach wieku trzeciorzędowego południowo-zachodnich rejonów gminy Ścinawa występują wody podziemne głównego zbiornika wód podziemnych oznaczonego jako GZWP nr 319 „Subzbiornik Prochowice-Środa Śląska” stanowiący Obszar Wysokiej Ochrony – OWO. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu zwrócił uwagę na korektę granic zasięgu tego zbiornika. Ostatecznie ustalono jego całkowitą powierzchnię na 654 km². Zasoby odnawialne zbiornika wynoszą 37456 m³/d, a dyspozycyjne 28321 m³/d; jakość wód plasuje się w klasie czystych i bardzo czystych – czyli nadających się do użytku bez dodatkowego uzdatniania. Ponadto środkową część gminy obejmuje GZWP 316 „Zbiornik Lubin” gromadzący wodę w porowych utworach neogenu.

Na pozostałym obszarze gminy wody eksploatowane są z górnych, niezbyt zasobnych poziomów w osadach piaszczystych. Poziomy te mają kontakty hydrauliczne, co powoduje stabilizację napiętych statycznych zwierciadeł wody na zbliżonych głębokościach. Zasilanie poziomów może odbywać się przez infiltrację z wyżej położonego poziomu czwartorzędowego. Poziomy wodonośne znajdują się na głębokościach 105 – 150 m ppt. Średnia miąższość warstwy wodonośnej wynosi 44 m. Wydajność eksploatacyjna studni waha się w zakresie 30 – 49 m³/h.

Woda występuje pod ciśnieniem, a warstwę napinającą stanowią ility. Wody poziomu trzeciorzędowego są dobrej jakości, o małym stężeniu substancji rozpuszczonych, z nieco tylko podwyższoną zawartością żelaza i manganu.

Wody wgłębne głębokiego podłoża na obszarze gminy Ścinawa nie były rozpoznawane, lecz można oczekiwać dość dużych ich zasobów w formacjach monokliny przedsudeckiej (w wapieniach i dolomitach). Mogą być one jednak silnie mineralizowane.

2.6. Klimat

Zgodnie z podziałem klimatycznym A.Wosia (1999) gmina Ścinawa leży w strefie klimatu przejściowego Europy Środkowej, o średnim wpływie klimatu oceanicznego i słabym – górskiego. Podobnie jak obszar całego Dolnego Śląska jest dla niej charakterystyczny klimat umiarkowanie ciepły. Ze względu na morfologię terenu lokalnie obserwowane jest jednak pewne jego zróżnicowanie. W mikroklimacie doliny Odry i Zimnicy stwierdza się występowanie ochłodzonych warstw powietrza, które – przy podwyższonej wilgotności, charakterystycznej dla dolin rzecznych – sprzyjają powstawaniu mgieł i przymrozków. Obszar wysoczyzny charakteryzują na ogół dobre warunki klimatyczne, sprzyjające wegetacji.

Średnia temperatura roczna wynosi +8,1oC, natomiast temperatura trzech miesięcy letnich +16oC (lipca +18oC). Najchłodniejszym miesiącem jest grudzień, dla którego średnie temperatury wynoszą 0 – 1,1oC.

Okres wegetacyjny trwa 220 – 230 dni. Dni gorących rejestruje się średnio 30 – 35 w roku, z przymrozkiem około 110, mroźnych około 30, a bardzo mroźnych 1 – 2. Ostatnie przymrozki notowane są na 20 – 25 kwietnia, a pokrywa śnieżna zalega około 50 – 60 dni i zanika przeciętnie do 25 marca. Jej średnia grubość maksymalna wynosi do 10 cm, a najwyższa maksymalna 40 – 50 cm.

Rozkład opadów jest niekorzystny dla gromadzenia zasobów wodnych w glebie. Średnia roczna suma opadów wynosi 540 – 640 mm. W miesiącach zimowych opady wynoszą 20 – 30 mm miesięcznie, natomiast największe ich nasilenie przypada na czerwiec i lipiec (60 – 92 mm w skali miesiąca). W półroczu ciepłym (maj – październik) średni opad wynosi w Ścinawie 362 mm, a w półroczu chłodnym (listopad – kwiecień) 182 mm. Średnie roczne parowanie terenowe wynosi około 450 – 500 mm..

Na obszarze gminy dominują wiatry zachodnie (17 – 20%) z dużym udziałem południowo-zachodnich (16 – 20%). Frekwencja cisz atmosferycznych wynosi średnio 5-10%. Nasłonecznienie jest nieco wyższe od przeciętnego w Polsce. Najbardziej słoneczne bywają zwykle maj i wrzesień, najchmurniejsze listopad i grudzień. Burze zdarzają się przeciętnie 20-30 razy w roku.

2.7. Gleby

Obszar gminy Ścinawa jest bardzo zróżnicowany pod względem glebowym. Najbardziej urodzajne, ale wymagające w uprawie mady rzeczne występują dolinie Odry. Najlepsze pod względem bonitacyjnym gleby znajdują się na terenie miasta Ścinawa oraz we wsiach: Tymowa, Dzieszław, Zaborów, Krzyżowa, Buszkowice, Przychowa, Ręszów. Użytki zielone (łąki i pastwiska) należą głównie do 3 i 4 klasy bonitacyjnej.

Najwięcej użytków zielonych spotyka się w okolicach miejscowości: Tymowa, Sitno, Parszowice W gminie przeważają gleby dobre i średnie. Podlegające szczególnej ochronie (klasy I-III) zajmują 29,7% powierzchni użytków rolnych.

Tereny wyżej położone cechuje duża różnorodność gleb od bardzo urodzajnych po słabe kompleksy gruntów V i VI klasy.

Zestawienie gruntów według klas bonitacyjnych na obszarze gminy Ścinawa (stan z 2000.02.21 – według Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa).

Klasa	I	II	III a	III b	IV a	IV b	V	VI
ha	brak	176,5	1141,4	1239,6	1920,3	1690,3	1424,0	412,2

Według danych Urzędu Miasta i Gminy w Ścinawie użytki rolne na terenie gminy zajmują 12501 ha, co stanowi 81% jej powierzchni.

2.8. Lasy

Lesistość gminy jest niska – wynosi średnio 15,4% (na obszarach wiejskich 16,5%, w mieście 3,5%). Znajdują się tu jedynie cztery stosunkowo niewielkie kompleksy leśne. Są to typowe dla obszarów nadodrzańskich wielogatunkowe lasy liściaste, głównie grądowe, w których dominują dęby, graby i lipy ze stałą domieszką klonów polnych i wiązów. Cechują się one zróżnicowaną wilgotnością, sprzyjającą rozwojowi bujnego, wielogatunkowego runa. Obok grądów na terasie zalewowej Odry rozwinął się łęg jesionowo-wiązowy, a w kilku miejscach także łęg wierzbowo-topolowy z dominacją wierzby kruchej, szarej oraz topoli czarnej i białej, z udziałem dębu i wiązu. Na terenie gminy występują również bory mieszane z domieszką sosny. Siedliska borowe tworzą głównie jednowiekowe sosny, a w siedliskach boru mieszanego towarzyszą im dęby.

W podszycie stwierdzono występowanie głogu jednoszyjkowego, trzmieliny, derenia, świdry i kaliny. Runo cechuje się dużą zmiennością sezonową; wiosną występuje w nim śnieżyczka przebiśnieg, zawilec gajowy i żółty, ziarnopłon, złoć żółta, kokorycz pusta, piżmaczek wiosenny, a w później: czyściec leśny, konwalia majowa, niecierpek.

2.9. Świat roślinny

Obszar gminy charakteryzuje się bardzo zróżnicowaną szatą roślinną. Składają się na nią rozmaite kompleksy roślinne, od stepowych poprzez siedliska przejściowe po runo terenów nadodrzańskich. Wartościowe zespoły o szczególnym znaczeniu florystycznym położone są w dolinie Odry i obejmują tereny zalewowe i starorzecza.

Łąki o charakterze naturalnym zachowały się jedynie w postaci niewielkich fragmentów w dolinach strumieni oraz na skraju kompleksów leśnych. Na pozostałym obszarze miejsce naturalnych lasów liściastych i łąk zajęły pola uprawne, łąki i pastwiska. W wyniku regulacji cieków wodnych zanikły gatunki roślin wodnych i szuwarowych, a ich miejsce zajęły zespoły roślinne o uboższym składzie florystycznym. Jedynie w starorzeczach uchroniły się warunki sprzyjające rozwojowi zespołów roślin wodnych, gdzie stosunkowo pospolicie występują objęte ochroną grzybienie białe, grąźel żółty, paproć – salwinia pływająca i kotewka orzech wodny, a także wywłócznik kłosowy i okółkowy, rogatek sztywny, włosienicznik wodny, żabiściek pływający czy rzęsy wodne.

Badania z 1993 roku wykazały, że na terenie gminy Ścinawa występuje 18 gatunków roślin objętych całkowitą ochroną (w tej liczbie 6 gatunków storczyków) i 8 gatunków podlegających częściowej ochronie. Są to barwinek pospolity, bluszcz pospolity, grąźel żółty, grzybienie białe, kotewka orzech wodny, pełnik europejski, salwinia pływająca (paproć), sromotnik bezwstydnny (grzyb), listera jajowata, storczyk (kukułka) aschersoniana, storczyk (kukułka) krwisty, storczyk (kukułka) plamisty, storczyk (kukułka) szerokolistny, storczyk samiczny, śniedek baldaszkowy, śnieżyca wiosenna, śnieżyczka przebiśnieg, wiciokrzew pomorski (ochrona całkowita) i centuria pospolita, kalina koralowa, kocanki piaskowe, konwalia majowa, kopytnik pospolity, kruszyna pospolita, pierwiosnka lekarska, porzeczka czarna (ochrona częściowa). Obserwacje z lat 1999-2000 pozwoliły do tej liczby dołączyć także kruszczyka szerokolistnego i pierwiosnkę wyniosłą.

Za obszary zasługujące na szczególną ochronę ze względu na występowanie rzadkich gatunków flory można uznać:

- lewobrzeżny odcinek lasu odrzańskiego z interesującymi kompleksami leśnymi o charakterze grądu i starorzeczami;

- odcinek północny gminy Ścinawa ze starorzeczami zasiedlonymi przez liczne gatunki roślin chronionych;
- obszar północno-zachodni gminy z 3 fragmentami lasów jesionowo-olszowych w dolinach strumieni, z pasem łąk z siedliskami storczyków;
- las na północ od wsi Dąbrowa Środkowa z bogatym występowaniem geofitów śnieżycy wiosennej;
- las i łąka między wioskami Kolonia Tymowa i Dąbrowa Środkowa z licznymi siedliskami storczyków;
- obszar w południowej części wsi Tymowa z naturalnymi łąkami i bogatą florą storczyków i śnieżycą wiosenną;
- łąki i zarośla na północ od wsi Dąbrowa Dolna, gdzie w dolinie strumienia występują liczne gatunki chronione;
- dolina strumienia między wioskami Redlice i Wielowieś, z łąkami o bogatej florze roślin chronionych;
- parki podworskie gminy Ścinawa.

Obecnie na obszarze gminy znajduje się rezerwat przyrody „Łęg Korea” o powierzchni 60 hektarów, obszar chronionego krajobrazu Dolina Odry o powierzchni 12 700 hektarów, a także użytki ekologiczne „Starorzecza koło Przychowej” (10 ha), „Ścinawskie Bagna” (15 ha) oraz 6 hektarów na południe od wsi Lasowice. Planowane jest także utworzenie Parku Krajobrazowego Dolina Odry oraz rezerwatów „Tymowskie Śnieżycy” i „Przychowskie Łęgi”. ~~Status użytków ekologicznych mają uzyskać: starorzecze Odry położone 2,5 km na północny wschód od wsi Jurcz, starorzecze w Dziewinie, starorzecze „Rydwas” oraz łąka na zachód Wielowsi.~~

2.10. Świat zwierząt

W wyniku badań przeprowadzonych w 1993 roku na obszarze gminy Ścinawa stwierdzono występowanie 37 gatunków ssaków, 123 gatunków ptaków lęgowych, 4 gatunków gadów, 13 gatunków płazów i 29 gatunków ryb.

Największa liczebność i różnorodność gatunkowa ssaków obserwowana jest w pobliżu Odry i jej starorzeczy, głównie na terenach leśnych. Owadożerne reprezentowane są przez objęte ochroną jeże, krety, ryjówki aksamitne i malutkie, rzęsocki rzeczki i zębiełki karliczki; zajęcokszałtne – zajęca szaraka i królika; gryzonie – przez objętą ochroną wiewiórkę, a także myszy: domową, polną, zaroślową i leśną, badyłarkę, piżmaka, nornicę rudą oraz polniki: północnego, burego, zwyczajnego; drapieżne – przez chronione łasice łaski, kuny: domową i leśną oraz niechronione lisy, borsuki, tchórze i norki amerykańskie, zaś parzystokopytne przez dziki, sarny: leśne i polne oraz jelenie. Wszystkie występujące na obszarze gminy gatunki nietoperzy są objęte ochroną. Dotychczas zaobserwowano tu nocki duże, rude i wąsatki, gacki brunatne, mroczki późne i mopki.

Z wymienionych ssaków, dwa – rzęsocki rzeczek i zębiełek karliczek, należą do zagrożonych, gdyż stwierdzono jedynie po jednym osobniku każdego z nich.

Dla wszystkich gatunków ssaków zagrożenie stanowi kłusownictwo, płoszenie zwierzyny, jeżdżenie po lasach samochodami i motocyklami oraz tępienie na wsiach niektórych spośród nich jako szkodników.

Zły wpływ ma także zanieczyszczenie wód powierzchniowych oraz (szczególnie w przypadku nietoperzy) mała ilość odpowiednich siedlisk.

Na terenie gminy Ścinawa rozpoznano 122 gatunki ptaków uznanych za gatunki lęgowe lub prawdopodobnie lęgowe. Z tej liczby 43 gatunki to ptaki rzadkie. Z zapisanych w „Czerwonej Księdze”

stwierdzono występowanie bociana czarnego, błotniaka łąkowego, kani rdzawej i kropiatki. Gatunki zagrożone na Śląsku są reprezentowane przez nurogęś, kanię czarną, kobuzę, przepiórkę, krwawodziobę i srokosza, a za potencjalnie zagrożone uznano krakwę, cyrankę, płaskonosę, trzmiełojadę, żurawia, bekasa, płomykówkę, zimorodkę, dzięcioła średniego, lerkę, świergotki: polnego i łąkowego, słowika szarego, świerszczaka, jarzębatkę i muchołówkę białoszyją. To dość niespotykane bogactwo gatunków jest związane ze szczególnymi walorami doliny Odry.

Teren gminy jest siedliskiem 13 gatunków płazów i 4 gatunków gadów chronionych (Maślak 1993). Niestety skutek melioracji jest tu niewiele miejsc sprzyjających ich rozwojowi. Najliczniejsze ich populacje zamieszkują pas starorzecza Odry oraz lokalnie w miejscach, gdzie są zbiorniki wodne, na terenach podmokłych i zadrzewionych. Obok melioracji na stan populacji gadów i płazów ma wpływ intensywne nawożenie oraz stosowanie środków ochrony roślin. Gady są reprezentowane przez jaszczurki zwinkę i żyworodną, padalca zwyczajnego i zaskrońca zwyczajnego. Z płazów na obszarze gminy spotykane są traszki: zwyczajna, grzebieniasta i górską; ropuchy: szara i zielona; żaby: trawna, wodna, śmieszka, jeziorowa i moczarowa, kumaki nizinne, grzebiuszki ziemne oraz rzekotki drzewne.

Głównym akwenem gminy Ścinawa jest rzeka Odra oraz jej dopływ Zimnica. Zostały one w silny sposób przekształcone i tylko nieliczne ich dopływy zachowały półnaturalny charakter. Ichtiofauna gminy jest związana z tymi akwenami, a także ze starorzeczami, oczkami wodnymi i rozlewiskami. Powalone pnie drzew stwarzają naturalne ukrycie i miejsce tarła dla ryb.

Stwierdzono tu występowanie 29 gatunków ryb, z czego 28 w Odrze, a 19 w starorzeczach. Najmniejsze ciek wodne zamieszkiwane są jedynie przez ciernika i karasia srebrzystego. Poza głównym korytem Odry – jedynie w starorzeczach – spotykana jest wzdrega. Gatunkami zagrożonymi są tu trocie, certy i świnki, a rzadkimi szczupaki, jelce, klenie, jazie, różanki, brzany i piskorze. Odra, pomimo regulacji, posiada warunki umożliwiające występowanie gatunków ryb prądolubnych, a do tego wezbranie z 1997 roku przyczyniło się do poprawy biologii rzeki. Odstłoniło się naturalne dno piaszczyste i żwirowe, urozmaiciła się linia brzegowa, wyłukane zostały osady muliste, oraz odżyły starorzecza, które wcześniej uległy znacznemu wypłaceniu. Obecny stan wód gminy sprawia, że ichtiofauna nie jest zagrożona.

2.11. Ochrona przyrody i krajobrazu

Na obszarze gminy Ścinawa występują następujące obszarowe formy ochrony przyrody:

- **Obszar Natura 2000 „Łęgi Odrzańskie” – kod obszaru PLB020008 (Dyrektywa Ptasia) i PLH020018 (Dyrektywa Siedliskowa)** – obszar stanowi fragment doliny Odry o długości 101 km, od Brzegu Dolnego do Głogowa, w przybliżeniu od km 290 do km 385, w granicach dawnej terasy zalewowej rzeki. Obejmuje też ujście Baryczy. Granica obszaru poprowadzona jest zgodnie z zasięgiem aktualnego terenu zalewowego wraz z planowanymi polderami. Obejmuje siedliska nadrzeczne zachowane w międzywalu oraz najlepiej wykształcone lasy, łąki i torfowiska niskie poza jego obrębem. Duża część terenu jest regularnie zalewana. Obszar porośnięty jest lasami, głównie łęgami jesionowymi i wiązowymi, rozwijającymi się na glebach aluwialnych. Przeważają dobrze zachowane płaty siedlisk, częste są starodrzewia ponad 100-letnie, z licznymi drzewami pomnikowymi. Lasy są intensywnie eksploatowane. Liczne, pozostałe po dawnym korycie Odry starorzecza, są w różnych fazach zarastania. Można tu obserwować kolejne stadia sukcesyjne zbiorowisk związanych z dynamicznym układem doliny rzecznej, w tym także zbiorowisk

szuwarowych, związanych ze starorzeczami. W dolinie znajdują się też duże kompleksy wilgotnych łąk.

Bogaty świat zwierząt obejmuje m.in. wydry oraz bobry, pozostawiające liczne ślady swej obecności w postaci ściętych i objedzonych z kory drzew. W ostoi gnieździ się około 100 gatunków ptaków, w tym 35 lęgowych z załącznika I „dyrektywy ptasiej” i 11 z Polskiej Czerwonej Księgi. W okresie lęgowym obszar zasiedla kania czarna, muchołówka białoszyja, dzięcioł średni, kania ruda, dzięcioł zielonosiwy, czapla siwa, świerszczak, trzmiełojad, rokosz, żuraw.

Obszar odznacza się dużym bogactwem siedlisk rzadkich i zagrożonych, charakterystycznych dla dużej rzeki nizinnej. Cennym elementem przyrody obszaru są łąki z takimi interesującymi gatunkami jak goryczka wąskolistna, kosaciec syberyjski czy czosnek kątowny. Na terenie ostoi stwierdzono obecność kielbina białołetwego i bolenia oraz kilku rzadkich gatunków motyli. Obszar jest ważny dla ochrony bioróżnorodności i spełnia rolę bardzo ważnego korytarza ekologicznego.

- **Rezerwat przyrody „Łęg Korea”** – utworzony Rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 05.01.2001 r. (Dz.Urz. Woj. Dol. Z 2001 r. Nr 2 poz. 19) i Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu Nr 4 z dnia 15.07.2010 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Łęgi Korea” (Dz.Urz. Woj. Dol. z 2010 r. Nr 134 poz. 2064), zmiana wprowadzona Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu Nr 18 z dnia 10.02.2011 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Łęgi Korea” (Dz.Urz. Woj. Dol. z 2011 r. Nr 38 poz. 474).

Rezerwat obejmuje obszar lasu łęgowego o powierzchni ~~60~~ 79,29 hektara pomiędzy rzekami Bobrek, Odra, Kaczawa i starorzeczem między Kaczawą a Bobrkiem. Utworzono go w styczniu 2001 roku ze względu na bardzo dobrze zachowane stare łąki, stanowiące siedlisko lęgowe bociana czarnego, kani rudej i czarnej, trzmiełojada, jastrzębia, muchołówki białoszyje, dzięcioła średniego oraz występowanie chronionych gatunków roślin m.in. śnieżyczki przebiśnieg;

- **Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Odry”** – został utworzony w 1982 roku i zatwierdzony Rozporządzeniem Nr 33 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Odry” (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego nr 317 z dnia 10.12.2008r.) OChK „Dolina Odry” zajmuje obszar położony w okolicy ujścia Kaczawy do Odry, o powierzchni 12 700 hektarów, gdzie chroniony jest charakterystyczny dla doliny Odry krajobraz z lasami łęgowymi, starorzeczami i rozległymi łąkami zalewowymi. OChK „Dolina Odry” zlokalizowany jest przede wszystkim na terenie gminy Prochowice. Na terenie gminy Scinawa obejmuje część działki nr 120/2 w obrębie wsi Jurcz i stanowią go łąki pomiędzy rz. Odrą i starorzeczem Odry.

- **Użytek ekologiczny „Starorzecze koło Przychowej”** – utworzony Rozporządzeniem Wojewody Legnickiego z dnia 31.05.1996 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz.Urz. Woj. Leg. Nr 19 poz.182) i Rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 22.08.2002 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne i zespół przyrodniczo-krajobrazowy (Dz.Urz. Woj. Dol. Nr 185 poz.2615). Użytek o powierzchni 28,54 ha obejmuje m.in. działki nr ewid.: 472, 497/2, 488/2 i 505 obręb Lasowice i położony jest ok. 1 kilometr na południowy-wschód od wsi Przychowa. Obejmuje starorzecze Odry z turzyczowiskiem i trzcinowiskiem. Swe siedliska lęgowe mają tu krakwa, cyranka, płaskonos, błotniak stawowy, bekas i krwawodziób. Jest również miejscem występowania rzadkich roślin – kotewki orzech wodny, salwinii pływającej – paproci wodnej, grzybieni białych oraz centurii pospolitej;

- ~~Użytek ekologiczny położony 0,2 km na południe od wsi Lasowice – obejmuje starorzecze Odry o powierzchni 6 hektarów. Jest on w 80% zarośnięty trzcinami, z turzycowiskiem, w sąsiedztwie łąk. Stanowi siedlisko lęgowe łabędzia niemieckiego, krakawy, cyranki, błotniaka stawowego, kropiatki i remiza;~~
- **Użytek ekologiczny „Ścinawskie Bagna”** – utworzony Rozporządzeniem Wojewody Legnickiego z dnia 31.05.1996 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz.Urz. Woj. Leg. Nr 19 poz.182) i Rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 22.08.2002 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne i zespół przyrodniczo-krajobrazowy (Dz.Urz. Woj. Dol. Nr 185 poz.2615). Użytek o powierzchni 15 20,87 ha obejmuje działki nr ewid. 24/2 i 26/3 obręb Ścinawa, położony jest pół kilometra na północny-zachód od Ścinawy i obejmuje starorzecze Odry. Na obszernym turzycowisku z pasami trzcin swoje gniazda budują cyranki, płaskonosy, błotniaki stawowe i łąkowe, bekasy, krwawodzioby, remizy, łabędzie nieme, krakawy i kropiatki.
- **Użytek ekologiczny „Dąbrowa Dolna”** – utworzony Rozporządzeniem Wojewody Legnickiego z dnia 31.05.1996 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz.Urz. Woj. Leg. Nr 19 poz.182) i Rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 22.08.2002 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne i zespół przyrodniczo-krajobrazowy (Dz.Urz. Woj. Dol. Nr 185 poz.2615). Użytek obejmuje działki nr ewid. 1620 i 1621/4 i zajmuje powierzchnię 2,93 ha w obrębie Tymowa, powołany dla ochrony bogatych florystycznie łąk. Na terenie użytku stwierdzono 204 taksony roślin naczyniowych. Rośnie tu 7 gatunków pod ochroną ścisłą, reprezentujących rodzinę storczykowatych i dwa gatunki pod ochroną częściową.
- **użytek ekologiczny „Śnieżca”** utworzony Rozporządzeniem Wojewody Legnickiego z dnia 31.05.1996 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz.Urz. Woj. Leg. Nr 19 poz.182) i Rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 22.08.2002 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne i zespół przyrodniczo-krajobrazowy (Dz.Urz. Woj. Dol. Nr 185 poz.2615) obejmujący działki nr ewid. 37/3, 1575/1, 1576/1, 1576/2 i część 38/1 o powierzchni 5.55 ha, położone w obrębie Tymowa. Użytek powołano w celu ochrony śródleśnych łąk, kęp drzew i krzewów oraz stanowisk i ostoi rzadkich, chronionych gatunków roślin i zwierząt.

Na terenie gminy Ścinawa znajduje się 9 6 pomników przyrody. Są to:

- w Zaborowie w parku podworskim – ~~topola biała o obw. 580 cm, platan klonolistny o obw. 845 cm~~, dwa dęby szypułkowe o obw. 360cm i 420cm (dec. Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody nr 20/77 i nr 21/77);
- w Lasowicach w parku podworskim – dwa dęby szypułkowe o obw. 465cm i 485cm (dec. Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody nr 34/77);
- w Dzieśławiu w parku podworskim – buk pospolity odm. czerwonolistna o obw. 455cm (dec. Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody nr 4/78);
- w Ścinawie w parku miejskim – dwa dęby szypułkowe o obw. 420 i 360 cm (SGW 7141-14-82);
- ~~w obrębie Tymowej – grupa żywotników (gat. tuja i żywotnikowiec japoński) o obw. 39-40cm.~~

3. Uwarunkowania historyczno-kulturowe

3.1. Rys historyczny

Ścinawa jest starą osadą założoną w miejscu dogodnej przeprawy przez Odrę, na lewym, wysokim brzegu rzeki. Najstarsza wzmianka historyczna pochodząca z 1202 r. wymienia ją jako wieś należącą do klasztoru cystersów w Trzebnicy. Prawa miejskie Ścinawa otrzymała przed rokiem 1248 na prawach średzkich.

Niejasne jest pochodzenie nazwy miasta. Według Słownika Geograficznego Ziem Polskich pierwotna nazwa brzmiała Kamień. W późniejszym okresie została zmieniona na Steinau. Przetłumaczona przez Polaków na Ścinawę, według wyvodu ludowego oznaczała miejsce straceń (ścinania głów). Herb Ścinawy zgodnie z pieczęcią miejską z 1310 r. przedstawia pół orła piastowskiego i basztę.

W roku tym, 29 czerwca zawarte zostało w Głogowie porozumienie 10 miast pn- śląskich w sprawie wspólnej obrony przed bandytyzmem na drogach. Dokument, przy którego wystawianiu i legalizacji uczestniczyli przedstawiciele: Głogowa, Żagania, Krosna Odrzańskiego, Góry, Kożuchowa, Szprotawy, Wschowy, Zielonej Góry, Lubina i Ścinawy- opatrzony został pieczęciami wszystkich uczestniczących w akcie miast. Właśnie przy tym dokumencie znalazła się najstarsza, reprezentacyjna pieczęć Ścinawy.

Pieczęć wyobraża w swym polu konfigurację dwóch podstawowych elementów składowych: heraldycznego i architektonicznego. Prawa część pola zajmuje połowa orła Piastów Śląskich z charakterystyczną przepaską w kształcie półksiężyca. W części lewej schematycznie ukazana została architektura obwarowań miejskich: fragment muru blankowego, wieża zwieńczona blankiem i nakryta dachem ostrosłupym z gałką oraz trudny do jednoznacznej interpretacji motyw architektury gotyckiej, najprawdopodobniej w otoku napis- SIGILLUM BURGENSIVM DE STINAVIA.

Dzieje Ścinawy są bardzo bogate. Na przemian wchodziła w skład księstw – legnickiego, głogowskiego, wrocławskiego. W latach 1319-1365 była nawet przejściowo stolicą odrębnego księstwa piastowskiego. Jego władca Jan Ścinawski dla podkreślenia swych niewygasłych praw do Wielkopolski tytułował się „dziedzicem królestwa polskiego”. W 1343 r. w czasie walk Kazimierza Wielkiego z Luksemburgami o odzyskanie Wschowy – Ścinawa została zdobyta przez wojska polskie, spalona, a jej mury zburzone. Odtąd miasto często zmieniano właścicieli. Najpierw dostało się we władanie Piastów Oleśnickich i pozostało w ich rękach aż do śmierci ostatniego przedstawiciela tej linii. W 1384r. otrzymała prawa magdeburskie. Potem od 1492 r. Ścinawa przeszła na własność korony czeskiej, a w 1526r. wraz z nimi znalazło się pod władzą austriackich Habsburgów. Miasto było dużym ośrodkiem produkcji sukna i płótna. Na początku XVII w. około 400 sukienników i 20 poszewników produkowało 14 000 sztuk płótna rocznie. Słynne było kiedyś ścinawskie piwo. Podobno piastowicz Konrad II Żagański wołał wyrzec się godności kościelnych w dalekich stronach niż tego piwa.

W latach wojny 30-letniej Ścinawa została prawie doszczętnie zniszczona. Ogrom poniesionych strat zahamował rozwój miasta na kilka wieków. Wielu rzemieślników wyemigrowało ze Ścinawy. W XVIII w. miasto zostało splądrowane przez Szwedów. Według przekazów historycznych w Ścinawie pozostały wówczas trzy kościoły i dwa domy mieszkalne, a ludność zbiegła do Polski. Z czasem Ścinawa przekształciła się w mało znaczące miasteczko, ważne tylko jako targowisko. W 1880 r. kolejny groźny pożar zniszczył liczne zabudowania.

Koniec XIX w. charakteryzuje się ożywieniem gospodarczym miasta spowodowanym rozwojem przemysłu i komunikacji. Przeprowadzono przez Ścinawę linię kolejową Wrocław – Głogów (w 1874 r.) oraz Legnica – Rawicz (1898 r.). Coraz większego znaczenia nabierał ścinawski port na Odrze. Ponadto powstawały liczne przedsiębiorstwa. Najważniejsze to: cukrownia, huta żelaza, fabryki mydła, tartaki, fabryki mat kokosowych oraz kwaszarnie kapusty i ogórków.

O tempie rozwoju miasta świadczy zwiększająca się liczba mieszkańców miasta:

- 1816 r. – 2050,
- 1871 r. – 3273,
- 1900 r. – 3707,
- 1939 r. – 6529.

Do roku 1932 Ścinawa stanowiła siedzibę powiatu.

Podczas II wojny światowej Ścinawie wyznaczono szczególną rolę. Miasto zostało przekształcone w twierdzę stanowiącą silny punkt oporu w niemieckim systemie obronnym na Dolnym Śląsku.

Na przedpolach Ścinawy wybudowano 60 schronów betonowych o grubości ścian przekraczającej 2 m oraz różnego rodzaju zapory inżynieryjne. Na ulicach postawiono barykady, a w części budynków wybito otwory strzelnicze do broni maszynowej. Miasta bronił kilkutyśięcny garnizon złożony m.in. ze szkoły podoficerskiej z Jawora, dysponujący znaczną ilością artylerii i 30 czołgami. Przez dwie doby walczone zaciekle o każdy dom i każdą ulicę. Po krwawych bojach 31 stycznia 1945 roku Ścinawa została wyzwolona przez oddziały 24 Korpusu 13 Armii.

Podczas walk zabitych było 3 tysiące niemieckich żołnierzy. W trakcie obrony Niemcy wysadzili w powietrze most drogowy na Odrze. W wyniku działań wojennych zniszczeniu uległo 1121 domów, czyli 75 % zabudowań miejskich. Tamte wydarzenia upamiętnia znajdujący się na cokole przed ratuszem czołg T-34, który jako pierwszy sforsował Odrę w 1945 r.

3.2. Dziedzictwo kulturowe i zabytki

Ustawa z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wprowadza ochronę krajobrazu kulturowego w postaci:

- parków kulturowych,
- stref ochrony konserwatorskiej.

Celem ochrony dóbr kultury jest ich zachowanie, należyte utrzymanie oraz społeczne, celowe wykorzystanie i udostępnienie dla celów dydaktycznych i wychowawczych tak, aby służyły nauce oraz stanowiły trwałe elementy kultury narodowej. Dlatego też chronić należy nie tylko poszczególne obiekty, ale całe obszary o szczególnych pod względem środowiska kulturowego walorach.

Celem opracowania problematyki ochrony środowiska kulturowego do Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Ścinawa jest:

- rozpoznanie struktury krajobrazu kulturowego gminy,
- określenie zagrożeń,
- określenie potrzeb i warunków ochrony tych dóbr,
- rewaloryzacje istniejących wartości przestrzennych,
- wskazanie możliwości i kierunków kształtowania struktury krajobrazu kulturowego.

Krajobraz kulturowy obok treści posiada formę, która nazywa się architekturą krajobrazu – będącą syntezą elementów przyrodniczych i działalności człowieka. Krajobraz kulturowy i jego uwarunkowania, w kategoriach konserwatorskich, powinny być traktowane jako obiekt żywy, który niesie właściwą w swej specyfice metodologię jego ochrony.

Ochrona krajobrazu kulturowego jest moralnym obowiązkiem społeczeństwa w celu zachowania ważnego elementu tożsamości narodowej Polaków oraz związków społeczności lokalnych oraz regionalnych. Ochrona krajobrazu to pełna ochrona obiektu zabytkowego i jego otoczenia wraz z roślinnością i właściwymi warunkami socjologicznymi. Realna zatem ochrona środowiska kulturowego musi polegać na ochronie najcenniejszych obiektów, zespołów lub obszarów polegających na świadomym przekształcaniu reszty środowiska w taki sposób, aby tworząc nowe

wartości unikać szpetoty i deformacji otoczenia. Zagrożenia wynikające z faktu, że zmieniają się formy życia społecznego i gospodarki powodują, że określone formy przestają odpowiadać potrzebom ich użytkowników (stare kuźnie, drewniane budynki, wiatraki, młyny wodne itp.) Ochrona zabytków obejmuje nie tylko poszczególne obiekty, ale także całe zespoły powiązane z otoczeniem przyrodniczym. Dlatego też ważną jest współpraca ze sobą służb konserwatorskich zabytków i przyrody. Postuluje się zatem:

- wspólne działanie służb konserwatorskich zabytków i przyrody,
- otoczenie troską zabytków-symboli mówiących o tożsamości danych miejscowości,
- wprowadzanie tablic informacyjnych o obiektach zabytkowych, alejach, drogach historycznych, szlakach handlowych, itp.

3.3. Ochrona konserwatorska

Na terenie gminy Ścinawa wyznaczono następujące strefy ochrony konserwatorskiej:

- **Strefa „A” pełnej ścisłej ochrony konserwatorskiej**

Strefa „A” wyznaczona jest dla obiektów i obszarów szczególnie wartościowych, do bezwzględnego zachowania.

Celem działalności konserwatorskiej w strefie "A" jest przede wszystkim zachowanie zabudowy historycznej, jej konserwacja, rewaloryzacja, rekonstrukcja, zachowanie towarzyszącej historycznej zieleni komponowanej, likwidacja lub przebudowa obiektów dysharmonizujących, dostosowanie współczesnych funkcji do wartości zespołu zabytkowego, eliminacja funkcji uciążliwych.

Strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej została wyznaczona dla szczególnie wartościowych obszarów, o zachowanej historycznej strukturze przestrzennej w miejscowościach: Buszkowice, ~~Chelmek~~ ~~Wolowski~~, ~~Łasowice~~, ~~Wielowieś~~, ~~Żurcz~~, ~~Łasowice~~, ~~Przychowa~~, ~~Redlice~~, ~~Ręszów~~, ~~Ścinawa~~, ~~Tymowa~~, ~~Wielowieś~~ oraz ~~Zaborów~~. Ponadto obszarami wpisanymi do rejestru zabytków są: ośrodek starego miasta w Ścinawie oraz parki i cmentarze.

- **Strefa „B” ochrony konserwatorskiej**

Strefa „B” wyznaczona dla terenów zawierających znaczną część elementów historycznej ukształtowanej struktury przestrzennej o wartościach kulturowych.

Celem działalności konserwatorskiej w strefie "B" jest: zachowanie historycznego układu zabudowy – układów urbanistycznych i układów ruralistycznych (linie zabudowy, proporcje gabarytów i wysokości, podziały historyczne, wkomponowanie w krajobraz naturalny), zachowanie zabudowy historycznej (jej konserwacja i rewaloryzacja), dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji, zachowanie kompozycji i układów zieleni historycznej, parków i cmentarzy, likwidacja lub przebudowa obiektów dysharmonizujących.

Strefa ochrony konserwatorskiej „B” została wyznaczona dla obszarów o stosunkowo dobrze zachowanych głównych elementach historycznej struktury przestrzennej, w tym układów urbanistycznych i ruralistycznych w miejscowościach Buszkowice, Parszowice, Przychowa, Dłużyce, Dziewin, ~~Jurcz~~, ~~Ręszów~~, ~~Ścinawa~~, ~~Tymowa~~, ~~Zaborów~~ oraz ~~Wielowieś~~.

- **Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego**

Strefa "K" obejmuje tereny krajobrazu integralnie związanego z zabytkowym zespołem, stanowiące jego najbliższe otoczenie

Celem działalności konserwatorskiej w strefie "K" jest: zachowanie elementów krajobrazu naturalnego i urządzonego, rzeźby terenu, historycznych relacji przestrzennych, usuwanie elementów

dysharmonizujących, konserwacja krajobrazu naturalnego, rekultywacja i odtwarzanie fragmentów zniszczonych.

Strefa ochrony krajobrazu kulturowego „K” wyznaczona została dla ochrony historycznego układu ruralistycznego miejscowości: Dziewin, Parszowice, Turów, Tymowa, Wielowieś, Zaborów i Ścinawa oraz obszar wokół wiatraka w Buszkowicach.

- **Strefa „E” ochrony ekspozycji**

Strefa "E" obejmuje obszar stanowiący zabezpieczenie właściwego eksponowania zespołu zabytkowego, głównie wyznacza tereny wyłączone spod zabudowy lub określa jej nieprzekraczalną gabaryty.

Celem działalności konserwatorskiej w strefie "E" jest: zabezpieczenie właściwego eksponowania obiektu (zespołu) zabytkowego, zachowanie jego indywidualnej sylwety, ochrona przed powstawaniem dominant widokowych, zachowanie historycznych relacji przestrzennych, ustalenie nieprzekraczalnych gabarytów i wysokości zabudowy nowowprowadzanej

Strefa „E” eksponowania zespołów i obiektów zabytkowych, obejmuje teren na północ od zespołu staromiejskiego w mieście Ścinawa. Celem działań jest ochrona sylwety miasta z historycznymi dominantami.

- **Strefa „W” – ścisłej ochrony stanowisk archeologicznych**

Strefa "W" obejmuje tereny o rozpoznanej zawartości reliktyw archeologicznych posiadające własną formę terenową (np. grodziska, wzgórza zamkowe itp.) Na obszarze strefy zakazana jest wszelka działalność budowlana, nie związana bezpośrednio z rewaloryzacją tych terenów.

Celem działalności konserwatorskiej w strefie "W" jest konserwacja zachowanych obiektów zabytkowych, ich ekspozycja w terenie, względnie zaznaczenie ich śladów. Pozostawienie tych terenów jako otwartych pełniących funkcje muzealne.

Strefę „W” ścisłej ochrony stanowisk archeologicznych wyznaczono dla zabytków archeologicznych w miejscowościach Chełmek Wołowski, Dzieśław i Ścinawa.

- **Strefa „OW”- obserwacji archeologicznej**

Strefa "OW" obejmuje tereny o rozpoznanej, na podstawie badań, zawartości ważnych reliktyw archeologicznych. Na obszarze strefy wszelka działalność inwestycyjna musi być poprzedzona badaniami archeologicznymi zgodnie z przepisami odrębnymi.

Strefę „OW” obserwacji archeologicznej wyznaczono na terenie miejscowości: Buszkowice, Dzieśław, Dziewin, Dąbrowa Dolna i Dąbrowa Środkowa, Dębiec, Dłużyce, Jurcz, Krzyżowa, Lasowice, Parszowice, Przychowa, Ręszów, Sitno, Turów, Tymowa, Wielowieś, Zaborów i Ścinawa

Ponadto dla miasta i gminy Ścinawa opracowano w 2014 roku gminną ewidencję zabytków. Gminną ewidencją zabytków w zakresie ochrony konserwatorskiej objęte zostały zespoły i obiekty o istotnych lokalnych walorach historycznych, kulturowych i krajobrazowych oraz obiekty ujęte w rejestrze zabytków i w wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Rejestry oraz ewidencje zabytków podlegają sukcesywnemu rozpoznaniu i mogą być aktualizowane. Zmiany te nie powodują zmian ustaleń niniejszego studium.

Wymogi konserwatorskie obowiązujące w zakresie ochrony obiektów zabytkowych i w strefach ochrony konserwatorskiej zawarto w rozdziale V – Kierunki, w pktcie 2 – Perspektywy rozwoju przestrzennego, ppktcie 2.2 – Ustalenia dla obszaru całego miasta oraz w pktcie 3 – Rekomendacje

dotyczące ogólnych ustaleń zagospodarowania przestrzennego, ppkcie 3.2. – Ustalenia w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

3.4. Ochrona środowiska kulturowego na terenie poszczególnych miejscowości

Ochronę środowiska kulturowego na terenie poszczególnych miejscowości określa się następująco:

1. BUSZKOWICE

- a) Strefa „A” „K” ochrony krajobrazu kulturowego obejmuje teren w granicach działki 240, na której zlokalizowany jest zabytkowy wiatrak.
- b) Strefa „B” ochrony konserwatorskiej – strefą ochrony objęto siedlisko wsi (historyczny układ ruralistyczny).
- c) Wyznaczono strefę „OW” – obserwacji archeologicznej.
- d) Wykaz zespołów i obiektów o walorach historycznych, kulturowych i krajobrazowych:

Nr	Obiekt, adres (własność, numer rejestru zabytków)	Czas powstania
1.	Wiatrak-koźlak, własność: Gminy Ścinawa, Nr rej. A/2776/601/L z dn. 14.04.1981 r.	ok. poł. XIX w.,
2.	Świetlica wiejska,	XIX/XX w.
3.	Dom mieszkalny nr 1,	k. XIX w., 1965 r.
4.	Dom mieszkalny nr 6	k. XIX w.
5.	Dom mieszkalny nr 8,	XIX/XX w.
6.	Zespół mieszkalno-gospodarczy nr 9, a. Dom mieszkalny. b. Obora.	1883 r.
7.	Zespół mieszkalno-gospodarczy nr 11: a. Dom mieszkalny, b. Dom mieszkalno-gospodarczy, c. Obora, d. Stodoła,	k. XIX w. 1881 r. pocz. XX w. k. XIX w.
8.	Zespół mieszkalno-gospodarczy nr 12: a. dom mieszkalny, b. obora,	XIX/XX w. XIX/XX w.
9.	Zespół mieszkalno-gospodarczy nr 15: a. Dom mieszkalny, b. Obora I, c. Obora II, d. Stodoła, e. Filary bramne	k. XIX w., 1966 r. k. XIX w. k. XIX w. k. XIX w. k. XIX w.
10.	Zespół mieszkalno-gospodarczy nr 17: a. Dom mieszkalny, b. Obora,	k. XIX w. k. XIX w.
~~11.~~	~~Dom mieszkalny nr 18,~~	~~pocz. XX w.~~
12.	Zespół mieszkalno-gospodarczy nr 33: a. Dom mieszkalny, b. Obora,	XIX/XX w. 1889 r.
13.	Dom Ludowy obecnie świetlica wiejska nr 38	XIX/XX w.

2. CHEŁMEK WOŁOWSKI

- a) Strefa „A” ochrony konserwatorskiej – Granicą strefy objęto teren parku, ruiny pałacu oraz relikty folwarku.
- b) ~~Wyznaczono strefę „OW” – obserwacji archeologicznej~~ Wyznaczono strefę „W” ścisłej ochrony stanowiska archeologicznego, którą objęto gródek stożkowy (średniowiecze XII-XIV w.) zlokalizowany na terenie parku.
- c) Wykaz zespołów i obiektów o walorach historycznych, kulturowych i krajobrazowych:

Nr	Obiekt, adres (własność, numer rejestru zabytków)	Czas powstania
1.	Zespół podworski - Park krajobrazowo-naturalistyczny, własność: Gminy Ścinawa, Nr rej. 665/L A/2836/665/L z dn. 27.12.1983 r.	Założony w XVI w. przekształcony w 3 ćw. XIX w. i XIX/XX w.
2.	Willa Carla Jauera, właściciela fabryki cementu, obecnie dom mieszkalny nr 29,	2 poł. XIX w.
3.	Dom mieszkalny nr 30,	poł. XIX w.
4.	Willa nr 32	Lata 20-te XX w.
5.	Budynek stacji kolejowej - dworzec	

3. DĄBROWA DOLNA

- a) Wyznaczono strefę „OW” – obserwacji archeologicznej

4. DĄBROWA ŚRODKOWA

- a) Wyznaczono strefę „OW” – obserwacji archeologicznej
- b) Wykaz zespołów i obiektów o walorach historycznych, kulturowych i krajobrazowych:

Nr	Obiekt, adres (własność, numer rejestru zabytków)	Czas powstania
1.	Zagroda nr 17: a. Budynek mieszkalny b. Obora c. Stodola	XIX/ XX w.,

5. DĘBIEC

- a) Strefa „A” ochrony konserwatorskiej – strefą objęto teren w granicach dawnego zespołu pałacowo-parkowego.
- b) Wyznaczono strefę „OW” – obserwacji archeologicznej
- c) Wykaz zespołów i obiektów o walorach historycznych, kulturowych i krajobrazowych:

Nr	Obiekt, adres (własność, numer rejestru zabytków)	Czas powstania
1.	Park oraz zespół podworski: Park krajobrazowy, własność: Gminy Ścinawa, Nr rej. 534/L A/2839/534/L z dn. 19.06.1979 r.	1 ćw. XVIII w., I. 70. XVIII w., pocz. XX w.,

6. DŁUŻYCE

- a) Strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej – strefą objęto zespół kościelno- cmentarny oraz założenie pałacowo-parkowe w północnej części całego zespołu wraz z folwarkiem.
- ~~b) Wyznaczono strefę „B” ochrony konserwatorskiej obejmującą zespół folwarku dworskiego.~~
- c) Wyznaczono strefę „OW” – obserwacji archeologicznej.
- d) Wykaz zespołów i obiektów o walorach historycznych, kulturowych i krajobrazowych:

Nr	Obiekt, adres (własność, numer rejestru zabytków)	Czas powstania
1.	Zespół kościelny: a. Kościół parafialny p.w. Chrystusa Króla, własność: Parafia rzymsko-katolicka w Dłużycach, Nr rej. 54/L A/1536/491 z dn. 23.02.1959 r. b. Kaplica grobowa rodziny Eggers, c. Cmentarz przykościelny.	4 ćw. poł. XV w., odbud. I. 1653 - 1704., XIXw., 1957r., 1977r. 3 ćw. XIX w.
2.	Zespół dworski nr 41: a. Dwór nr 41e, własność: T i H Zielony, Nr rej. 238/L z dn. 11.07.1966 r. obecnie ruina b. Czworak, i oranżeria nr 41 a, ob. bud. mieszkalny c. Bud. gospodarczy przy czworaku nr 41a d. Bud. gospodarczy (kuchnia?) przy oficynie mieszkalnej nr 41b e. Oficyna mieszkalna nr 41b, ob. dom mieszkalny, f. Czworak nr 41d, ob. dom mieszkalny g. Bud. gospodarczy nr 41e, ob. nieużytkowany h. Kuźnia z częścią mieszkalną nr 41e, ob. pomieszczenia administracyjne folwarku i. Spichlerz nr 41e, następnie wozownia, ob. warsztat i garaże j. Obora I nr 41e, ob. nieużytkowana k. Obora II nr 41e, ob. bud. gospodarczy l. Stodoła nr 41e m. 3 bramy wjazdowe na folwark, Brama I (zach.) na teren folwarku nr 41e n. Brama II (pn.-zach.) na teren folwarku nr 41e o. Brama III (płd.) na teren folwarku nr 41e p. Brama IV (wsch.) na teren folwarku nr 41a, ob. zamurowana q. Nisze parkowe, ob. w częściowej ruinie r. Park krajobrazowy (ogród), własność: T i H Zielony, Nr rej. 541/L z dn. 19.06.1979 r. s. Ruiny altany,	XVI w., poł. XVII w., poł. XVIII w., XX w. k. XVIII w., 2 poł. XIX w., po 1945r. pocz. XIXw., 1 poł. XIX w., pocz. XX w., 3 ćw. XIX w. poł. XIX w. 1 poł. XIX w. 1 poł. XIX w. k. XVIII w./pocz. XIX w. 2 poł. XIX w. poł. XIX w. 2 poł. XIX w. 2 poł. XIX w. 2 poł. XIX w. 2 poł. XIX w. 2 poł. XIX w. poł. XVIII w. ok. poł. XVII w., ok. poł. XVIII, ok. poł. XIX w.
3.	Stodoła w zagrodzie nr 4,	k. XIX w.
4.	Dom mieszkalny nr 5,	pocz. XX w.
5.	~~Dom mieszkalny nr 6,~~	~~2 poł. XIX w.~~
6.	Dom mieszkalno-gospodarczy nr 7	XIX/XX w.
7.	Dom mieszkalny nr 9,	1881 r.
8.	Zespół mieszkalno-gospodarczy nr 12: a. Dom mieszkalny, b. Stodoła, c. Budynek gospodarczy,	k. XIX w.
9.	Dom Ludowy ob. budynek mieszkalno-usługowy nr 15,	ok. 1910 r.
10.	Zespół budynków gospodarczych nr 17:	

	~~a. Budynek gospodarczy, Stodoła przy budynku mieszkalnym nr 17~~	XIX w., 1972 r. k. XIX w.
11.	Budynek mieszkalny nr 25	k. XIX w.
12.	Zagroda nr 29 – obora, ob. bud. gospodarczy	pocz. XX w.

7. DZIESŁAW

- a) Strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej – strefą objęto zespół pałacowo-parkowy oraz założenie cmentarne z kościołem.
- b) Wyznaczono strefę „W” ścisłej ochrony stanowiska archeologicznego, którą objęto grodzisko stożkowate (średniowiecze) zlokalizowane obok parku zabytkowego.
- c) Wyznaczono strefę „OW” – obserwacji archeologicznej.
- d) Wykaz zespołów i obiektów o walorach historycznych, kulturowych i krajobrazowych:

Nr	Obiekt, adres (własność, numer rejestru zabytków)	Czas powstania
1.	Zespół kościelny (nr 63): a. Kościół p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, Nr rej. A/1014 z dn. 01.06.2007 b. Cmentarz przykościelny, własność: Parafia rzymsko-katolicka w Tymowej, Nr rej. 886/L A/1539/886/L z dn. 16.02.1990 r.	w.XV w., po 1655r., 1695r., 1755r., 1865 r. zał. XIV w., XVI/XVII w.
2.	Zespół pałacowy pałacowo-parkowy barok: a. Pałac, własność: Gminy Ścinawa, - ob. ruina Nr rej. 240/L A/2843/1763 z dn. 11.07.1966 r. b. Oranżeria - ob. ruina, c. Bramy ogrodzeniowe, d. Park krajobrazowy, własność: Urząd Miasta i Gminy Ścinawa, Nr rej. 540/L A/2842/540/L z dn. 19.06.1979r.	1730-1740 r.k. XIX w., k. XIX w. lata 30. XVIII w., 1 ćw. XIX w.,
3.	Zespół budynek dawnej plebanii nr 29: a. Plebania, obecnie dom mieszkalny, b. Budynek gospodarczy,	XIX/XX w. XIX/XX w.
4.	~~Dom mieszkalny nr 26,~~	~~lata 20. XX w.~~

8. DZIEWIN

- a) Strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej – strefą objęto kościół w granicach działki oraz założenie pałacowo-parkowe z folwarkami.
- b) Wyznaczono strefę „B” ochrony konserwatorskiej obejmującą i historyczny układ ruralistyczny wsi.
- c) ~~Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego – strefą objęto siedlisko wsi.~~
- d) Wyznaczono strefę „OW” – obserwacji archeologicznej
- e) Wykaz zespołów i obiektów o walorach historycznych, kulturowych i krajobrazowych:

Nr	Obiekt, adres (własność, numer rejestru zabytków)	Czas powstania
1.	Zespół kościelny: a. Kościół filialny p.w. św. Piotra i Pawła, własność: Parafia rzymsko-katolicka w Dłużycach, Nr rej. 239/L A/1540/1762 z dn. 11.07.1966 r. b. Mur cmentarny, c. Cmentarz przykościelny, własność: Parafia rzymsko-katolicka w Dłużycach, Nr rej. 887/L A/1541/887/L z dn. 16.02.1990 r.	Wzm. 1327r XIV w., 1500 r., k. XVI w., XVII w., 1947r., 1963 r., XVI w., XVII/ XVIII w. XIII w.

2.	Zespół pałacowo-folwarczny: 1) Pałac nr 44 ob. ruina, własność: AWR SP Wrocław, Nr rej. ~~178/L~~ A/2840/1057 z dn. 27.01.1964 r. 2) Zespół folwarczny, Nr rej. 71/A/1-9/01 z dnia 28.12.2001: a. Oficyna pałacowa zach. nr 41, ob. bud. mieszkalny b. Oficyna pałacowa wsch. nr 43, ob. ruina c. Ruiny pawilonu II przy pałacu, ob. ruina d. Pawilon I przy pałacu, ob. chlewik, e. ~~Dom administratora przy pałacu,~~ f. Czworak nr 48, ob. bud. mieszkalny g. ~~„Dwojak”, dom ogrodników?~~ h. Stajnia koni wierzchowych, budynek mieszkalny, brama wjazdowa i. Stajnia ze stodołą, ob.. nieużytkowane j. Ruina bud. magazynu przy stajni ze stodołą k. Lodownia, ob. nieużytkowana l. Piec chlebowy, ob. nieużytkowany m. Filary bramy północne n. Park krajobrazowy, własność: AWR SP Wrocław, Nr rej. 542/L A/2841/542/L z dn. 19.06.1979 r.	1558-1566 r., ok. 1580 r., ok. 1700 r., l.1860-1889, 2 poł. XVIII w., 2 poł. XVIII w., k. XVII w (?), pocz. XVIII w., 2 poł. XIX w. ~~ok. poł. XIX w.~~ pocz. XIX/XX w. ~~po 1935 r.~~ 1 ćw. XX w. 2 poł. XIX w. 2 poł. XIX w. poł. XIX w., k. XIX w. k.XIX w. zał. XVII/XVIII w., XIX w
3	Zespół pałacowo-folwarczny – II folwark nr 36 a. Budynek mieszkalno-gospodarczy pracowników b. Obora	1868 r.
4.	Zespół budynków gospodarczych nr 4: a. Budynek gospodarczy, b. Stodoła,	ok. 1920 r. pocz. XIX/XX w.
5.	Stodoła w gospodarstwie nr 7,	k. XIX w.
~~6.~~	~~Budynek gospodarczy przy sklepie,~~	~~1790 r.~~
7.	„Schwesternhaus” dom siostr (klasztor), ob. bud. mieszkalny z usługowym parterem (sklep)	ok. 1900 r.

9. JURCZ

- Strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej – granicą strefy objęto zespół kościelny z cmentarzem oraz założenie ~~parkowe~~ parkowo-pałacowe.
- ~~Wyznaczono strefę „B” ochrony konserwatorskiej~~
- Wyznaczono strefę „OW” – obserwacji archeologicznej
- Wykaz zespołów i obiektów o walorach historycznych, kulturowych i krajobrazowych

Nr	Obiekt, adres (własność, numer rejestru zabytków)	Czas powstania
1.	Zespół kościelny: a. Kościół filialny p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa, własność: Parafia rzymsko-katolicka w Dłużycach, Nr rej. ~~242/L~~ A/1964/1767 z dn. 11.07.1966 r. b. Cmentarz przykościelny.	XIV w., 1631 r.,1685-1689, XIX w., 1959 r., zał. XVII w.
2.	Zespół podworski: a. Park krajobrazowy, własność: AWR SP Wrocław, Nr rej. ~~661/L~~ A/2925/661/L z dn. 27.12.1983 r.	poł. XVIII w.,2 poł. XIX w.,

10. KRZYŻOWA

- a) Wyznaczono strefę „OW” – obserwacji archeologicznej.
 b) Wykaz zespołów i obiektów o walorach historycznych, kulturowych i krajobrazowych:

Nr	Obiekt, adres (własność, numer rejestru zabytków)	Czas powstania
1.	Zespół budynków gospodarczych nr 10, a. Budynek mieszkalno-gospodarczy. b. Budynek inwentarski c. Stodoła	IV ćw. XIX w. 1892 r. pocz. XX w.
2.	Zespół budynków gospodarczych nr 12, a. Budynek inwentarski. b. Stodoła.	ok. 1890 r.
3.	~~Dom mieszkalny nr 22,~~ Zespół budynków gospodarczych nr 11: a. Budynek inwentarski b. Stodoła	ok. 1890 r. k. XIX w.

11. LASOWICE

- a) Strefa „A” ochrony konserwatorskiej – strefą objęto park oraz relikty zespołu pałacowego.
 b) Wyznaczono strefę „OW” – obserwacji archeologicznej.
 c) Wykaz zespołów i obiektów o walorach historycznych, kulturowych i krajobrazowych:

Nr	Obiekt, adres (własność, numer rejestru zabytków)	Czas powstania
1.	Zespół podworski: ~~a. Oficyna mieszkalna nr 46,~~ b. Brama wjazdowa, c. Park krajobrazowy, własność: Gminy Ścinawa, Nr rej. ~~662/L~~ A/3043/662/L z dn. 27.12.1983 r.	~~XIX/XX w.~~ XIX/XX w. 1 poł. XIX w., 2 poł. XIX w.
2.	~~Zespół budynków mieszkalno-gospodarczy~~ Zagroda nr 9: a. Dom mieszkalny, ~~b. Dom mieszkalno-gospodarczy,~~ c. Stodoła,	2 poł. XIX w. ~~2 poł. XIX w.~~ XIX/XX w.
~~3.~~	~~Dom mieszkalno-gospodarczy nr 36,~~	~~1892 r.~~

12. PARSZOWICE

- a) Strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej – obejmuje zespół kościelny z cmentarzem.
 b) Wyznaczono strefę „B” ochrony konserwatorskiej obejmującą historyczny układ ruralistyczny wsi.
 c) Strefa „K” ochrony konserwatorskiej – wyznaczona została dla siedliska wsi wraz z folwarkiem.
 d) Wyznaczono strefę „OW” – obserwacji archeologicznej.
 e) Wykaz zespołów i obiektów o walorach historycznych, kulturowych i krajobrazowych:

Nr	Obiekt, adres (własność, numer rejestru zabytków)	Czas powstania
1.	Zespół kościelny: a. Kościół filialny p.w. Świętej Rodziny, własność: Parafia rzymsko-katolicka w Wielosiu, Nr rej. ~~46/L~~ A/2292/402 z dn. 24.11.1956 r.	2 poł. XIV w., XV w. ok. 1486 r., 1670 r., XVIII w., XIX w., 1923 r. 1959 r.,

	b. Mur cmentarny z bramą, c. Cmentarz przykościelny, własność: Parafia rzymsko-katolicka w Wielosiu, Nr rej. 889/L A/2293/889/Lz dn. 16.02.1990 r.	XVII w., pocz. XIX w. XIII-XIV w., XV w.
2.	Zespół folwarku nr 84: a. Dom zarządcy, ~~b. budynek mieszkalny nr 84a~~ b. ~~Budynek gospodarczy,~~ c. Dom mieszkalno-gospodarczy nr 84c, d. ~~Hydrofornia,~~	pocz. XX w.
3.	Dom mieszkalny nr 3,	ok. 1915 r.
4.	Dom mieszkalny nr 5,	XIX/XX w.
5.	Zespół mieszkalno-gospodarczy nr 7: a. Dom mieszkalny, b. Budynek gospodarczy, c. ~~Budynek gospodarczy i stodoła,~~	1913 r. k. XIX w. k. XIX w.
~~6.~~	~~Dom mieszkalny nr 8,~~	~~k. XIX w.~~
7.	Dom mieszkalny nr 9,	2 poł. XIX w.
~~8.~~	~~Dom mieszkalny nr 11,~~	~~k. XIX w.~~
9.	Dom mieszkalny nr 13,	2 poł. XIX w.
10.	~~Dom mieszkalny~~ Budynek mieszkalno-gospodarczy nr 16,	XIX/XX w.
~~11.~~	~~Dom mieszkalny nr 22,~~	~~k. XIX w.~~
~~12.~~	~~Dom mieszkalny nr 31,~~	~~k. XIX w.~~
~~13.~~	~~Dom mieszkalny nr 66,~~	~~XIX/XX w.~~
14.	~~Dom mieszkalny~~ Budynek mieszkalno-gospodarczy nr 68,	XIX/XX w.
15.	Zespół mieszkalno-gospodarczy nr 69: a. Dom mieszkalny, b. ~~Obara,~~ c. ~~Stodoła,~~	1913 r. XIX w. k. XIX w.
16.	Zespół mieszkalno-gospodarczy nr 71: a. Dom mieszkalny, a. Obara,	k. XIX w.
17.	Zagroda nr 73: a. Dom mieszkalny b. Filary bramne	k. XIX w.
18.	Dom mieszkalny nr 74,	XIX/XX w.
~~19.~~	~~Dom mieszkalny nr 79,~~	~~XIX/XX w.~~
20.	Krajobraz kulturowy siedliska wsi	

13. PRZYCHOWA

- Strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej – strefę wyznaczono dla zespołu kościelnego oraz założenia podworskiego z parkiem.
- Wyznaczono strefę „B” ochrony konserwatorskiej obejmującą historyczny układ ruralistyczny wsi.
- Wyznaczono strefę „OW” – obserwacji archeologicznej.
- Wykaz zespołów i obiektów o walorach historycznych, kulturowych i krajobrazowych:

Nr	Obiekt, adres (własność, numer rejestru zabytków)	Czas powstania
1.	Zespół kościelny nr 19: a. Kościół filialny p.w. Św. Wawrzyńca, własność: Parafia rzymsko-katolicka w Olszanach, Nr rej. 590/L A/2358/590/L z dn. 14.04.1981 r.	XIII w. XV w., przeb. 1713 r (1736?) XVIII

	b. Mur cmentarny z bramą północną, c. Bramy Brama południowa w murze cmentarnym, d. Cmentarz przykościelny, własność: Parafia rzymsko-katolicka w Olszanach, Nr rej. ~~870/L~~ A/2359/870/L z dn. 16.02.1990 r.	w., 4 ćw. XIX w. XV w. 4 ćw. XIX w. XIII w., XV w.
2.	Zespół pałacowy pałacowo-folwarczny nr ~~3-5~~ 5-6: a. Oficyna (Dom zarządcy?) nr 6, ob.budynek mieszkalny, b. ~~Dom mieszkalny z wozownią,~~ c. Bud. inwentarski, ob. dom mieszkalno-gospodarczy nr 5, d. ~~Stodoła,~~ e. Ruiny stajni, f. Filary bramne g. Park krajobrazowy, własność: Gminy Ścinawa, Nr rej. ~~444/L~~ A/3208/444/L z dn. 22.09.1976 r.	XIX/XX w. ~~2 poł. XIX w.~~ 1905 r. XIX/XX w. XIX/XX w. XIX/XX w. pocz. XX w. 2 poł. XIX w., pocz. XX w.
3.	Zespół mieszkalno-gospodarczy nr 11: a. Dom mieszkalny, b. Obora, c. Bud. inwentarski, d. Filary bramne	XIX/XX w.
4.	~~Dom mieszkalny nr 12,~~	XIX/XX w.
5.	Dom mieszkalny nr 14,	XIX/XX w.
6.	Dom mieszkalno-gospodarczy nr 22,	k. XIX w.
7.	Zespół mieszkalno-gospodarczy nr 26; a. Dom mieszkalny, b. ~~Obora,~~	1857 r., 1922 r. ~~1887 r.~~
8.	Dom Ludowy?, ob. świetlica wiejska nr 29	2 poł. XIX w.
~~8.~~	~~Zespół mieszkalno-gospodarczy nr 38;~~ a. ~~Dom mieszkalny,~~ b. ~~Budynek gospodarczy,~~	~~pocz. XX w.~~

14. REDLICE

- Strefa „A” ochrony konserwatorskiej – strefa obejmuje założenie parkowo-pałacowe.
- Wykaz zespołów i obiektów o walorach historycznych, kulturowych i krajobrazowych:

Nr	Obiekt, adres (własność, numer rejestru zabytków)	Czas powstania
1.	Zespół pałacowy pałacowo-folwarczny nr 6b: a. Pałac, ob. nieużytkowany, b. Budynek gospodarczy I – chlewnia, ob. nieużytkowana, c. Budynek gospodarczy II – obora, ob. nieużytkowana, d. Budynek gospodarczy III – spichlerz, ob. nieużytkowany, e. Park krajobrazowy, własność: AWR SP Wrocław, Nr rej. ~~660/L~~ A/3304/660/L z dn. 27.12.1983 r.	k. XIX w. XIX/XX w. XIX/XX w. XIX/XX w. 2 ćw. XIX w., 4 ćw. XIX w., pocz. XX .,
~~2.~~	~~Dom mieszkalny nr 12, pocz. XX w.~~	

15. RĘSZÓW

- Strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej – strefa została wyznaczona dla zespołu kościelnego oraz założenia pałacowo-folwarczniego.
- Wyznaczono strefę „OW” – obserwacji archeologicznej,
- Wykaz zespołów i obiektów o walorach historycznych, kulturowych i krajobrazowych:

Nr	Obiekt, adres (własność, numer rejestru zabytków)	Czas powstania
1.	Zespół kościelny: a. Kościół filialny p.w. Narodzenia Najświętszej Marii Panny, własność: Parafia rzymsko-katolicka w Wielowsi, Nr rej. ~~244/L~~ A/2199/1772 z dn. 11.07.1966 r. b. Mur cmentarny, c. Cmentarz przykościelny, własność: Parafia rzymsko-katolicka w Wielowsi, Nr rej. ~~888/L~~ A/2200/888/L z dn. 16.02.1990 r.	wzn. 1376 r., XV w., 1620r., odb. 1654 r., ok. poł. XVII w., przeb. 1 poł. XVIII w., XIX w., XVI w. XVI w., XVII w.
2.	Zespół pałacowy pałacowo-folwarczny nr 43, własność AWR SP Wrocław, Nr rej. ~~739/L~~ A/3305/739/L z dn. 26.06.1986 r.: a. Pałac nr 43a, ob. nieużytkowany, b. Oficyna mieszkalno-gospodarcza nr 43b-c, ob. budynek mieszkalno-gospodarczy c. Spichlerz, ob. budynek gospodarczy d. Obora, ob. nieużytkowana e. Stodoła, f. Park krajobrazowy, własność: AWR SP Wrocław, Nr rej. ~~483/L~~ A/3306/483/L z dn. 22.09.1976 r. Obiekty objęte strefą „B” ochrony konserwatorskiej: g. Oficyna nr 43d, ob. budynek mieszkalny h. Kuźnia, ob. nieużytkowana i. Bramy wjazdowe wschodnia i zachodnia,	XVI/XVII w., 1787 r., XIX w., 1912 r., l. 30. XX w. lata 1910-1920. 2poł. XIX w. (ok. 1867 r.) lata 1910-1920. 2poł. XIX w. (ok. 1867 r.) lata 1910-1920. 2poł. XIX w. (ok. 1867 r.) lata 1910-1920. 2poł. XIX w. (ok. 1867 r.) XVII w., 4 ćw. XVIII w., 2 poł. XIX w. 2poł. XIX w. (ok. 1867 r.) 1867 r. lata 1910-1920. 2poł. XIX w. (ok. 1867 r.)
3.	Dom mieszkalny nr 18,	XIX/XX w.
4.	~~Dom mieszkalny nr 22,~~	~~k. XIX w.~~
5.	Zespół dawnej pastorówki: a. Dom mieszkalny nr 23, b. ~~Stodoła,~~	XVIII/XIX w. XIX/XX w.
6.	~~Dom mieszkalny nr 27,~~	~~k. XIX w.~~
7.	Budynek mieszkalno-gospodarczy nr 17	XIX/XX w.
8.	Remiza, ob. nieużytkowana	k. XIX w.
9.	Szkoła parafialna, ob. bud. nieużytkowany	poł. XIX w.
10.	Zagroda nr 28 – obora, ob. nieużytkowana	poł. XIX w.

16. SITNO

- Wyznaczono strefę „OW” – obserwacji archeologicznej
- Wykaz zespołów i obiektów o walorach historycznych, kulturowych i krajobrazowych:

Nr	Obiekt, adres (własność, numer rejestru zabytków)	Czas powstania
1.	Zespół mieszkalno-gospodarczy nr 12: a. Dom mieszkalny, b. Budynek gospodarczy,	ok. 1880 r.

2-	Dom mieszkalny nr 17,	1910 r.
----	-----------------------	---------

17. ŚCINAWA

- a) Strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej – obejmuje obszar Starego Miasta w granicach dawnych murów miejskich wraz z terenem po założeniu zamkowym czyli teren ograniczony ulicą Łąkową, rzeką Zimnicą, skrajem zieleni parkowej, dalej przebiega na tyłach ulicy Szkolnej oraz ulicą Kwiatową. Obejmuje też teren cmentarza Żydowskiego przy ul. W. Witosa,
- b) Strefa „B” ochrony konserwatorskiej – obejmuje obszar dawnego przedmieścia odrzańskiego, park miejski oraz skwer po dawnym cmentarzu ewangelickim czyli obszar strefy „A” na Starym Mieście oraz dodatkowo ulicą Łąkową, przez Zimnicę do ulicy Żołnierskiej z jej zabudową po obu stronach, dalej do skrzyżowania z ulicą Mickiewicza, gdzie obejmuje obie pierzeje aż do rzeki Zimnicy łącząc się ze strefą „A”. Dodatkowo obejmuje także skwer pocmentarny przy ulicy Kościuszki i Kilińskiego, przylegający do Młynówki,
- c) Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego – teren historycznych przedmieść, obszar południowo-zachodni miasta zakładany od 2 poł. XIX w., teren dawnego założenia klasztorno-szpitalnego a także teren portu,
- d) Strefa ochrony ekspozycji „E”
- e) Strefa „W” ścisłej ochrony stanowiska archeologicznego – obejmuje teren zamku,
- f) Strefa „OW” obserwacji archeologicznej – obejmuje stare miasto w obrębie umocnień (mury miejskie, wał), przedmieście odrzańskie położone na wschód od zespołu staromiejskiego wraz z terenem, na którym znajdował się kościół św. Jerzego wraz z cmentarzem oraz obszar dawnego cmentarza ewangelickiego (obecnie skwer pomiędzy ulicami Kościuszki, Kilińskiego i Spacerową),
- g) Wykaz zespołów i obiektów o walorach historycznych, kulturowych i krajobrazowych:

Nr	Obiekt, adres (własność, numer rejestru zabytków)	Czas powstania
1.	Ośrodek Starego Miasta, własność: Gminy Ścinawa, Nr rej. 1024/L A/2684/1944 z dn. 17.05.1968 r.	wzm. 1202 r., XIII/XVI w., XV-XVI w., I. 20-te XIX w.
2.	Zespół kościoła parafialnego ul. Zgody 1-5: a. Kościół parafialny p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego, własność: b. Parafia Rzymsko-Katolicka w Ścinawie, Nr rej. 1025/L A/2461/1025/L z dn. 16.05.1960 r. b. Dom superintendenta kościoła ewangelickiego, obecnie dom proboszcza , c. Stajnia przy domu superintendenta, ob. budynek gospodarczy przy plebanii, d. Dom parafialny ob. budynek mieszkalny z aneksami gospodarczymi e. Cmentarz przykościelny parafialny f. Cmentarz parafialny – kaplica cmentarna, ul. Polna (nie objęta ww. decyzją) g. Ewangelicka szkoła parafialna, ob. Dom Zakonny Zgromadzenia Sióstr Św. Jadwigi, ul. Zgody 12 (nie objęty ww. decyzją).	XV w., 1491 r., 1668-1669 r., 1802 r., 1869-1872 r., 1938 r., 1947 r., I. 1959-1960, 1974 r., 1 poł. XIX w. k. XIX w. 1 poł. XIX w. 1 poł. XIX w. poł. XIX w. 2 poł. XIX w. 1 poł. XIX w., I. 80-te XX w.
3.	Mury miejskie, własność: Gminy Ścinawa, Nr rej. A/2685/1186/1026/L z dn. 10.12.1964 r.	XIV, XV w.,
4.	Wieża ratusza miejskiego, Rynek 17, własność: Gminy Ścinawa, Nr rej. 1027/L A/3345/1027/L z dn. 11.07.1966r.	wzm. XIV w., 1555 r., 1668 r., budowa I. 1837-1838, przebudowa

		I.1934-1938,1974r.,
5.	Budynek dawnego Niemieckiego Urzędu Pracy, obecnie budynek administracyjno-biurowy Centrum Kultury i Turystyki, ul. Jana Pawła II 17, własność: Gminy Ścinawa, Nr rej. ~~829/L~~ A/3350/829/L z dn. 28.12.1988 r.	1927-28 r., ok. 1880 r.
6.	Zespół dawnej Szkoły, ul. Tadeusza Kościuszki 1: a. dawne Seminarium Nauczycielskie – budynek Szkoły Ćwiczebnej (~~zespół dawnej szkoły budowlanej~~), obecnie Centrum Turystyki i Kultury, b. dawne Seminarium Nauczycielskie – budynek WC, obecnie budynek przy Centrum Turystyki i Kultury Nr rej. A/1044/1-2 z dnia 04.02.2008 r.	ok. 1910 r., 1903 r.
7.	Dom mieszkalny, ul. Głogowska 8/10, własność: Gminy Ścinawa, Nr rej. ~~826/L~~ A/3347/826/L z dn. 28.12.1988 r.	pocz. XX w.,
8.	Dom mieszkalny, ul. Szeroka 26, własność Gminy Ścinawa, Nr rej. ~~827/L~~ A/3348/827/L z dn. 28.12.1988 r.	XIX/XX w.,
9.	Dom mieszkalny, ob. mieszkalny z usługowym przyziemiem, ul. Szeroka 14, własność: Gminy Ścinawa, Nr rej. ~~828/L~~ A/3349/828/L z dn. 28.12.1988 r.	XIX/XX w., 2 poł. XIX w.
10.	Budynek Powiatowej Kasy Oszczędności, ob. dom mieszkalny, ul. Jana Pawła II 8, własność: osoby prywatne i Gmina Ścinawa, Nr rej. ~~830/L~~ A/3351/830/L z dn. 28.12.1988 r.	XIX/XX w.,
11.	Zespół dworca kolejowego, własność: Skarb Państwa, Nr rej. ~~806/L~~ A/3346/806/L z dn. 28.12.1987 r. a. Budynek dworca ul. Tadeusza Kościuszki 21 (ww. decyzja dot. ul. Wncentego Witosa) b. Wieża ciśnieniowa, ob. nieużytk. ul. Tadeusza Kościuszki 21 c. Budka dróżnika d. Nastawnia dyspozytora ul. Tadeusza Kościuszki 21 e. Rampy towarowe ul. Tadeusza Kościuszki 21 f. ~~Budynek mieszkalno-biurowy I~~ g. ~~Budynek mieszkalno-biurowy II~~ h. Magazyn ul. Tadeusza Kościuszki 21 i. Budynek toalet, ul. Tadeusza Kościuszki 21 j. Zajazd (hotel) dworcowy, nast. Posterunek Straży Ochrony Kolei, ob. budynek mieszkalny, ul. Tadeusza Kościuszki 41 k. Budynek pomocniczy zajazdu (hotelu) dworcowego, następnie kolejowy ośrodek zdrowia, obecnie budynek mieszkalny, ul. Tadeusza Kościuszki 43 l. Budynek mieszkalny pracowników kolei, obecnie budynek mieszkalny, ul. Tadeusza Kościuszki 47 m. Wiata peronowa, ul. Tadeusza Kościuszki 21 (nie objęta ww. decyzją) n. Nastawnia wykonawcza, ul. Wincentego Witosa (nie objęta ww. decyzją)	1874-1900 r., I. 1871-1885, 1910 r., 1908 r., pocz. XX w., ok. 1910 r., k. XIX w., k. XIX w., ok. 1900 r., I. 1900-1910, po 1945 r., I. 1900-1910, po 1945 r., 1898 r., XIX/XX w., ok. 1910 r.
12.	Cmentarz Żydowski, własność: Gminy Ścinawa, Nr rej. ~~750/L~~ A/2462/750/L z dn. 28.12.1987 r.	1862 r. (poświęcenie)
13.	Zespół budynków użyteczności publicznej, ul. Jana Pawła II 6: a. Budynek użyteczności publicznej Starostwa (?), obecnie budynek mieszkalno-usługowy	1877 r.

	b. ~~Dawna Kasa Oszczędności~~ , Oficyna przy budynku Starostwa (?), obecnie dom mieszkalny nr 6a,	ok. 1910 r.
14.	Budynek dawnego Krajowego Urzędu Budownictwa Drogowego, obecnie budynek mieszkalny, Lipowa 17,	ok. 1910 r. ~~1939 r.~~
15.	Remiza Ochotniczej Straży Pożarnej ob. Budynek Straży Pożarnej w Ścinawie, ul. Mickiewicza 27,	1939 r.
16.	Dom mieszkalny, ul. Batorego 22,	k. XIX w.
17.	Dom mieszkalny, ul. Chobieńska 5,	k. XIX w.
~~18.~~	~~Dom mieszkalny, ul. Chobieńska 9,~~	~~XIX/XX w.~~
19.	Dom mieszkalny, ul. Chobieńska 39,	k. XIX w.
20.	Dom mieszkalny z usługami w parterze, ul. Głogowska 1,	2 poł. XIX w., pocz. XX w.
21.	Dom mieszkalny z usługami w parterze, ul. Głogowska 5,	XIX/XX w. 2 poł. XIX w.
22.	Dom mieszkalny, ul. Kościuszki 2,	XIX/XX w. 2 poł. XIX w.
23.	Dom mieszkalny, ul. Kościuszki 6,	XIX/XX w. 2 poł. XIX w.
24.	Dom mieszkalny, ul. Kościuszki 12,	XIX/XX w. 2 poł. XIX w.
~~25.~~	~~Dom mieszkalny, ul. Kościuszki 23,~~	~~XIX/XX w.~~
26.	Dom mieszkalny, ul. Legnicka 1,	lata 20. XX w.
27.	Dom mieszkalny, ul. Legnicka 3,	lata 20. XX w.
28.	Dom mieszkalny, ul. Legnicka 5,	lata 20. XX w.
29.	Dom mieszkalny, ul. Legnicka 7,	lata 20. XX w.
~~30.~~	~~Dom mieszkalny, ul. Lubińska 17,~~	~~k. XIX w.~~
~~31.~~	~~Zespół budynków, ul. 1 Maja 18:~~ ~~a. Dom mieszkalny,~~ ~~b. Budynek gospodarczy I,~~ ~~c. Budynek gospodarczy II~~	~~f. XIX w.~~
32.	Dom mieszkalny, ul. 1 Maja 26,	2 poł. XIX w.
33.	Dom mieszkalny z usługowym przyziemem, ul. Mickiewicza 5,	XVIII w., 2 poł. XIX w.
34.	Dom mieszkalny, ul. Mickiewicza 7a,	XVIII w., 2 poł. XIX w.
35.	Dom mieszkalny z usługowym przyziemem, ul. Mickiewicza 8,	XIX/XX w. I.60-te XIX w.
36.	Dom mieszkalny z usługowym przyziemem, ul. Mickiewicza 10,	XIX/XX w. I.60-te XIX w.
37.	Dom mieszkalny z usługowym przyziemem, ul. Mickiewicza 11,	XVIII w., pocz. XIX w.
38.	Dom mieszkalny, ul. Mickiewicza 12,	XIX/XX w. I.60-te XIX w.
39.	Dom mieszkalny z usługowym przyziemem, ul. Mickiewicza 13,	XIX/XX w. I.60-te XIX w.
40.	Dom mieszkalny z usługowym przyziemem, ul. Mickiewicza 14,	pocz. XX w. I.60-te XIX w.
41.	Dom mieszkalny, ul. Mickiewicza 15,	pocz. XX w. XIX w. I.60-te XIX w.
42.	Dom mieszkalny z usługowym przyziemem, ul. Mickiewicza 16,	pocz. XX w. I.60-te XIX w.
43.	Dom mieszkalny, ul. Mickiewicza 17,	pocz. XX w. I poł. XIX w.
44.	Dom mieszkalny z usługowym przyziemem, ul. Mickiewicza 18,	pocz. XX w. I.60-te XIX w., po 1945 r.
45.	Dom mieszkalny z usługowym przyziemem, ul. Mickiewicza 19,	pocz. XX w. poł. XIX w., po 1945r.
46.	Dom mieszkalny z usługowym przyziemem,	XIX/XX w. 2 poł. XIX w.

	ul. Mickiewicza 20,	
47.	Dom mieszkalny, ul. Mickiewicza 21,	± 2 poł. XIX w.
48.	Dom mieszkalny z usługowym przyziemem, ul. Mickiewicza 24,	k.XVIII w., 2 poł. XIX w., po 1945 r.
49.	Dom mieszkalny, ul. Mickiewicza 28,	XIX/XX w. k. XIX w.
50.	Dom mieszkalny, ul. Mickiewicza 30,	1 ćw. XX w.
51.	~~Dom mieszkalny~~ Zakład Opiekuńczy „Marienstift”, ob. ~~Stowarzyszenie MONAR i Dom samotnych matek z dziećmi,~~ ul. Mickiewicza 38,	l. 20. XX w. ok. 1910 r., 1928 r.
~~52.~~	~~Dom mieszkalny, ul. Mickiewicza 39,~~	~~ok. 1910 r.~~
~~53.~~	~~Dom mieszkalny, ul. Mickiewicza 41,~~	~~pocz. XX w.~~
~~54.~~	~~Dom mieszkalny, ul. Mickiewicza 44,~~	~~pocz. XX w.~~
55.	Dom mieszkalny, ul. Mickiewicza 45,	pocz. XX w.
~~56.~~	~~Dom mieszkalny, ul. Mickiewicza 46,~~	~~pocz. XX w.~~
57.	Dom mieszkalny, ul. Mickiewicza 48,	ok. 1910 r.
~~58.~~	~~Dom mieszkalny, ul. Mickiewicza 50,~~	~~pocz. XX w.~~
59.	Zespół budynków, ul. Mickiewicza 54: a. Dom mieszkalny, b. Budynek gospodarczy,	pocz. XX w.
60.	Dom mieszkalny, ul. Przyjaciół Żołnierza 1,	ok. 1910 r.
61.	Dom mieszkalny (willa), ul. Przyjaciół Żołnierza 3,	ok. 1910 r.
62.	Dom mieszkalny (willa), ul. Przyjaciół Żołnierza 5,	ok. 1910 r.
63.	Dom mieszkalny, ob. z usługowym przyziemem, Rynek 2,	XIX/XX w. 2 poł. XIX w.
64.	Dom mieszkalny, ob. mieszkalny z usługowym przyziemem, ul. Robotnicza 1,	2 poł. XIX w., XX w.
65.	Dom mieszkalny, ul. Robotnicza 3,	k. XIX w.
66.	Synagoga (spalona w 1938 r.), ob. dom mieszkalny z zachowanymi ścianami szczytowymi synagogi, ul. Robotnicza 5,	XIX/XX w. 1862 r. (synagoga), wzn. po 1945 r. (na reliktach synagogi)
67.	Dom mieszkalny, ul. Robotnicza 6,	XIX/XX w.
68.	Dom mieszkalny, ul. Robotnicza 7,	XIX/XX w.
69.	Dom mieszkalny, ul. Robotnicza 8,	XIX/XX w.
70.	Dom mieszkalny, ul. Robotnicza 9,	XIX/XX w.
71.	Dom mieszkalny, ul. Robotnicza 10,	XIX/XX w. pocz. XXI w.
72.	Dom mieszkalny, ul. Robotnicza 11,	XIX/XX w.
73.	Dom mieszkalny, ul. Robotnicza 12,	XIX/XX w. pocz. XXI w.
74.	Dom mieszkalny, ul. Robotnicza 14,	k. XIX w.
75.	Dom mieszkalny, ul. Robotnicza 16,	XIX/XX w.
76.	Dom mieszkalny, ul. Szeroka 13,	1 poł. XIX w., XX w.
77.	Dom mieszkalny, ob. mieszkalny z usługowym przyziemem, ul. Szeroka 15,	ok. 1910 r.
78.	Dom mieszkalny, ul. Szkolna 2,	pocz. XX w.
79.	Dom mieszkalny, ul. Jana Pawła II 2,	pocz. XX w. XIX/XX w.
80.	a. Dom mieszkalny, ul. Jana Pawła II 11, b. Ogrodzenie posesji nr 11	k. XIX w. k. XIX w.
~~81.~~	~~Dom mieszkalny, ul. Wołowska 5,~~	~~lata 20. XX w.~~
82.	Dom mieszkalny, ul. Wołowska 43,	pocz. XX w.
~~83.~~	~~Dom mieszkalny, ul. Żołnierska 1,~~	~~pocz. XX w.~~
84.	Zakład Mleczarski, ul. Legnicka 2: a. Budynek biurowo-produkcyjny, obecnie w części użytkowany	XIX/XX w. pocz. XX w.

	(magazyny, biuro), b. Budynek produkcyjny, obecnie w części użytkowany	4 ćw. XIX w.
85.	Browar miejski, ob. zespół budynków Zakładu Handlu i Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego Owoców, ul. 1 Maja 28: a. Budynek administracyjno-produkcyjny, b. Budynek produkcyjny.	1915 r. XIX/XX w.
86.	Most drogowy na rzece Odrze	XIX/XX w. proj.1899r., l. 1901-1903, odbud. 1946 r., remonty l.1975-1976 i 1997-1998
87.	Bunkier przy moście (na lewym brzegu Odry),	XIX/XX w. ok. 1905 r.
88.	Bunkier przy moście (na prawym brzegu Odry),	XIX/XX w. ok. 1905 r.
89.	Rogatka ze schronem, poprzednio Magazyn Zarządu Odrzańskiej Drogi Wodnej, obecnie w części naziemnej restauracja ul. Wołowska 61,	pocz. XX w. ok. 1905 r.
90.	Dawny cmentarz katolicki przy kościele cmentarnym NMP, następnie cmentarz ewangelicki, ob. park	XV w., 1862 r., zlikwid. 1975 r.
91.	Dawny cmentarz katolicki przy ul. Mickiewicza ob. zlikwidowany, porośnięty zielenią	pocz. XIX w.
92.	Dawny cmentarz przyklasztorny Ojców Bonifratrów – zlikwidowany, ob. teren zielony niezabudowany,	lata 60. XIX w.
93.	Cmentarz parafialny, Park miejski	ok. poł. XIX w. ok. 3 ćw. XIX w.
94.	Fosa miejska, ob. promenada	XV/XVI w., ok. poł. XIX w.(promenada)
95.	Most kolejowy na rzece Odrze	1874 r., 1898 r. (drugi most), 1913 r., odbud. mostu dla pojedynczego toru 1945 r., odbud. mostu dla drugiego toru 1982 r.
96.	Budynek mieszkalny ul. Chobieńska 13	2 poł. XIX w.
97.	Budynek mieszkalny ul. Chobieńska 29	2 poł. XIX w.
98.	Plebania, ob. Komisariat Policji ul. Grodzka 1	po 1915 r.
99.	Budynek mieszkalny ul. Grunwaldzka 7	pocz. XIX w.
100.	Urząd Finansowy, ob. Powiatowe centrum Opieki i Wychowania ul. Królowej Jadwigi 5	l. 1928-1929
101.	Budynek mieszkalny ul. Królowej Jadwigi 7	l. 20-te XX w.
102.	Budynek mieszkalny ul. Królowej Jadwigi 8	l. 30-te XX w.
103.	Zespół budynków użyteczności publicznej ul. Jana Pawła II 12: a. Szpital Miejski Bethanien – budynek główny, obecnie Ośrodek badawczo-naukowo-dydaktyczny chorób zakaźnych Uniwersytetu Wrocławskiego, b. Szpital Miejski Bethanien – dom starców, izolotka, obecnie Ośrodek Altzheimerowski SP ZOZ, c. Ogrodzenie Ośrodka Altzheimerowskiego	1882 r., 1907 r. 1898 r., 1930 r. pocz. XX w.
104.	Budynek mieszkalny ul. Kołomyńska 13	ok. 1900 r.
105.	Szkoła Miejska, ob. Liceum Ogólnokształcące, ul. Lipowa 1	1910 r.
106.	Urząd Celny, ob. budynek mieszkalny, ul. Lipowa 4-6	ok. 1910 r.
107.	Budynek mieszkalny, ul. Lipowa 8	ok. 1910 r.

108.	Budynek mieszkalny, ul. Lipowa 19	ok. 1910 r.
109.	Budynek mieszkalny, ul. Lubińska 5-5a	k. XIX w.
110.	Budynek mieszkalny, ul. Lubińska 11	2 poł. XIX w.
111.	Szkoła ewangelicka, ob. budynek mieszkalny, ul. Lubińska 12	proj. 1894 r., l. 90-te XIX w.
112.	Budynek mieszkalny, ul. Lubińska 16	ok. 1920 r.
113.	Budynek gospodarczy, ob. budynek usługowy, ul. Lubińska 19	XIX/XX w.
114.	Most drogowy na rzece Zimnicy, ul. Mickiewicza	ok. poł. XIX w.
115.	Budynek mieszkalny, ul. Mickiewicza 32	l. 60-te XIX w.
116.	Budynek mieszkalny, ul. Mickiewicza 34	l. 80-te XIX w.
117.	Budynek mieszkalny, ul. Mickiewicza 35	l. 20-30-te XX w.
118.	Budynek mieszkalny, ul. Orła 1	k. XIX w.
119.	Willa, ul. Przyjaciół Żołnierza 2	ok. 1920 r.
120.	Willa, ul. Przyjaciół Żołnierza 6	l. 20-te XX w.
121.	Budynek mieszkalny, ul. Przyjaciół Żołnierza 8	l. 20-30-te XX w.
122.	Budynek mieszkalny, ul. Przyjaciół Żołnierza 11.	l. 20-30-te XX w.
123.	Willa, ul. Przyjaciół Żołnierza 14	l. 20-30-te XX w.
124.	Oficyna bud. mieszkalnego nr 1, ob. budynek mieszkalny, ul. Robotnicza 1a	2 poł. XX w.
125.	Hotel „Deutsches Haus”, ob. restauracja „Ścinawianka”, Rynek 3	2 poł. XIX w.
126.	Budynek mieszkalny, Rynek 5	2 poł. XIX w.
127.	Budynek mieszkalny, ul. Szkolna 6	2 poł. XIX w.
128.	Budynek mieszkalny, ul. Wołowska 37	pocz. XX w.
129.	Budynek mieszkalny, ul. Wołowska 39	pocz. XX w.
130.	Budynek mieszkalny, ul. Wołowska 41	pocz. XX w.
131.	Budynek mieszkalny pracowników w zespole cukrowni, ob. dom mieszkalny, ul. Wrocławska 15	ok. 1915 r.
132.	Budynek mieszkalny, ul. Władysława Jagiełły 8	l. 20-30-te XX w.
133.	Budynek mieszkalny w zespole młyna „Schneide Muhle”, ob. dom mieszkalny, ul. Władysława Jagiełły 14	ok. 1910 r.
134.	Budynek mieszkalny, ul. Zgody 1	XIX/XX w.
135.	Budynek mieszkalny, ul. Zgody 3	XIX/XX w.
136.	Budynek mieszkalny, ob. mieszkalny z usługowym przyziemiem, ul. Zgody 5	XIX/XX w.
137.	Budynek mieszkalny, ob. mieszkalny z usługowym przyziemiem, ul. Zgody 6	XIX/XX w.
138.	Budynek mieszkalny, ob. mieszkalny z usługowym przyziemiem, ul. Zgody 7	XIX/XX w.
139.	Budynek mieszkalny, ul. Zjednoczenia 8	ok. 1910 r.
140.	Budynek mieszkalny ul. Różana 8	
141.	Budynek mieszkalny ul. Różana 10-12-14	
142.	Nowożytny układ urbanistyczny Przedmieścia Odrzańskiego, parku miejskiego i cmentarza ewangelickiego	
143.	Krajobraz kulturowy miasta Ścinawa	

18. TURÓW

- a) Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego – strefa ochrony krajobrazu kulturowego wyznaczona została dla całego układu przestrzennego miejscowości.
- b) Wyznaczono strefę „OW” – obserwacji archeologicznej.
- c) Wykaz zespołów i obiektów o walorach historycznych, kulturowych i krajobrazowych:

Nr	Obiekt, adres (własność, numer rejestru zabytków)	Czas powstania
1.	Zespół folwarku nr 21: a. Dom zarządcy nr 21, ob. bud. mieszkalny b. Stodoła i budynek wagi, c. Stodoła II, d. Obora I, ob. bud. gospodarczy e. Obora II, ob. bud. gospodarczy f. Obora III, ob. bud. gospodarczy g. Bud. rozlewni mleka, ob. bud. gospodarczy	ok. 1915 r.
~~2.~~	~~Dom mieszkalny nr 3,~~	~~1893 r.~~
3.	Dom mieszkalno-gospodarczy nr 4,	lata 90. XIX w.
4.	~~Budynek gospodarczy w zagrodzie nr 12,~~	~~1885 r.~~
5.	Krajobraz kulturowy wsi Turów	

19. TYMOWA

- a) Strefy „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej – strefami objęto zespół kościoła parafialnego p.w. Matki Boskiej Bolesnej wraz z cmentarzem parafialnym, założenie kościoła pomocniczego p.w. Matki Boskiej Królowej Świata oraz założenie parkowo-pałacowo-folwarczne.
- b) Wyznaczono strefę „B” ochrony konserwatorskiej obejmującą historyczny układ ruralistyczny wsi
- c) ~~Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego – strefą objęto teren zabudowy wsi zamknięty od zachodu zespołem folwarku.~~
- d) Wyznaczono strefę „OW” – obserwacji archeologicznej.
- e) Wykaz zespołów i obiektów o walorach historycznych, kulturowych i krajobrazowych:

Nr	Obiekt, adres (własność, numer rejestru zabytków)	Czas powstania
1.	Zespół kościoła parafialnego p.w. Matki Bożej Bolesnej nr 121: a. Dawny kościół ewangelicki, ob. Kościół parafialny p.w. Matki Bożej Bolesnej, własność: Parafia rzymsko-katolicka w Tymowej, Nr rej. ~~264/L A/2512/1959~~ z dn. 2.08.1969 r. b. Cmentarz przykościelny, własność: Parafia rzymsko-katolicka w Tymowej, Nr rej. ~~934/L A/2515/935/L~~ z dn. 16.02.1990 r. c. ~~Ogrodzenie cmentarza,~~ d. ~~Rzeźba św. Jana Nepomucena,~~	1708-1709 r., XVIII w., Odrestaurowany XiX w., 2013 r. pocz. XVIII w. pocz. XX w. 2 poł. XIX w.
2.	Zespół kościoła pomocniczego p.w. Matki Bożej Królowej Polski nr 77: a. Kościół pomocniczy p.w. Matki Boskiej Królowej Polski, własność: Parafia rzymsko-katolicka w Tymowej, Nr rej. ~~56/L A/2513/502~~ z dn. 24.08.1959 r. b. Cmentarz parafialny, własność: Parafia rzymsko-katolicka w Tymowej, Nr rej. ~~935/L A/2514/934/L~~ z dn. 16.02.1990 r. c. ~~Mur z bramami wokół cmentarza~~	wzm. 1 poł. XIV w. XV w., restaurowany XVIII w., XIX w., 1968 r., XII w. (?), pocz. XIV w. XV w., XVIII w.
3.	Kapliczka przydrożna obok domu nr 130,	k. XIX w. - pocz. XX w.

4.	Zespół Dworski Nr. rej. ~~732/L~~ A/3421/732/L z dn 26.06.1986 r. a. Dwór, ob. nieużytkowany, b. Oficyna mieszkalna nr 95b, ob. bud. mieszkalny, c. Wozownia nr 95c, ob. bud. mieszkalno-gospodarczy, Nr rej. 732/L d. Park typu swobodnego Nr. rej. ~~631/L~~ A/3422/631/L z dn. 11.05.1982 r. Filary bramne	1911 r. 2 poł. XIXw., pocz. XXw. 1921 r. pocz. XX w. pocz. XX w. pocz. XX w.
5.	Zespół folwarku nr 168: a. Dom zarządcy, ob. bud. mieszkalny b. Obora I, ob. bud. gospodarczy, c. Stajnia, ob. bud. gospodarczy d. Stodoła, e. Obora II, ob. bud. gospodarczy f. Spichlerz, ob. bud. gospodarczy	ok. 1870 r. 1873 r. 1896 r.? 2 poł. XIX w. 4 ćw. XIX w. 4 ćw. IX w. przeb. XX w. 4 ćw. XIX w.
6.	Zespół folwarku nr 168 - Dom mieszkalny przy spichlerzu , ob. bud. gospodarczy	4 ćw. XIX w.
~~7.~~	~~Dom mieszkalny nr 10,~~	~~2 poł. XIX w.~~
8.	Dom mieszkalny nr 11,	4 ćw. XIX w.
~~9.~~	~~Dom mieszkalny nr 20,~~	~~k. XIX w.~~
10.	Dom mieszkalny nr 21,	XIX/XX w.
11.	Dom mieszkalny nr 22,	lata 20. XX w.
12.	Dom mieszkalny nr 26,	XIX/XX w.
~~13.~~	~~Dom mieszkalny nr 30,~~	~~k. XIX w.~~
~~14.~~	~~Dom mieszkalny nr 31,~~	~~k. XIX w.~~
15.	Dom mieszkalny nr 54,	k. XIX w.
~~16.~~	~~Dom mieszkalny nr 72,~~	~~k. XIX w.~~
~~17.~~	~~Dom mieszkalny nr 81,~~	~~XIX/XX w.~~
18.	Dom mieszkalny nr 85,	1868 r.
19.	Dom mieszkalny nr 108, ob. nieużytkowany	poł. XIX w
20.	Zespół mieszkalno-gospodarczy nr 109: a. Dom mieszkalny, b. Obora, c. Stodoła,	XIX w. XIX w. pocz. XX w.
~~21.~~	~~Zespół mieszkalno-gospodarczy nr 113: a. Dom mieszkalny, b. Obora,~~	~~2 poł. XIX w. k. XIX w.~~
~~22.~~	~~Dom mieszkalny nr 119,~~	~~XIX/XX w.~~
23.	Dom mieszkalny nr ~~143~~ 142, Filary bramne	k. XIX w.
24.	Dom mieszkalny nr 145,	XIX/XX w.
~~25.~~	~~Dom mieszkalny nr 146,~~	~~XIX/XX w.~~
~~26.~~	~~Dom mieszkalny nr 150, (stupy bramne z posągami lwów)~~	~~XIX/XX w.~~
~~27.~~	~~Dom mieszkalny nr 152,~~	~~XIX/XX w.~~
~~28.~~	~~Dom mieszkalny nr 153,~~	~~XIX/XX w.~~
29.	Kapliczka przydrożna obok domu nr 131	pocz. XX w.
30.	Transformator	pocz. XX w.
31.	Dom mieszkalny nr 35	ok. 1915
32.	Dom mieszkalny nr 39a-39b	poł. XIX w.

33.	Stodoła w zagrodzie nr 114	pocz. XX w.
34.	Zespół mieszkalno-gospodarczy nr 132 a. Budynek mieszkalny b. Budynek inwentarski c. Stodoła d. Mur z filarami bramnymi	pocz. XX w.
35.	Dom mieszkalny nr 133	3 ćw. XIX w.
36.	a. Dom mieszkalny nr 142 b. Filary bramne	k. XIX w.

20. WIELOWIEŚ

- Strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej – obejmuje zespół kościelny z cmentarzem oraz zespół pałacowo-parkowy.
- Wyznaczono strefę „B” ochrony konserwatorskiej obejmującą historyczny układ ruralistyczny wsi.
- ~~Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego – strefę wyznaczono dla siedliska wsi.~~
- Wyznaczono strefę „OW” – obserwacji archeologicznej.
- Wykaz zespołów i obiektów o walorach historycznych, kulturowych i krajobrazowych:

Nr	Obiekt, adres (własność, numer rejestru zabytków)	Czas powstania
1.	Zespół kościelny: a. Kościół ewangelicki, ob. Kościół parafialny p.w. Narodzenia Najświętszej Marii Panny, własność: Parafia rzymsko-katolicka w Wielowsi, Nr rej. 245/L A/2529/1778 z dn. 11.07. 1966 r. b. Cmentarz parafialny, własność: Parafia rzymsko-katolicka w Wielowsi, Nr rej. 890/L A/2530/890/L z dn. 16.02.1990r. c. Mauzoleum rodziny Scholz, obecnie kaplica przedpogrzebowa Nr rej. 136/A/02 z 01.10.2002r.	XV w. wzm. 1376 r., przeb. 1721 r., 1778 r., rem. 1958 r. XIV w., XVI w., XVII w. 1856 r., 1900 r., 2002 r.
2.	Zespół pałacowy nr 22: a. Pałac rodziny von Frankenburg-Lullwitz, ob. ruina b. Oficyna mieszkalno-gospodarcza, ob. bud. mieszkalny, c. Park krajobrazowy	1727 r.,, pocz. XIX w.-XIX/XX w XVIII/XIX, lata 20-30. XX w.
3.	Zespół mieszkalno-gospodarczy nr 26: a. Dom mieszkalny, b. Obora, ob. bud. gospodarczy, c. Stodoła	XIX/XX w. k. XIX w. k. XIX w.
4.	~~Dom mieszkalny nr 28,~~	~~XIX/XX w.~~
5.	Dom mieszkalny nr 32-33,	1781, k. XIX w.
6.	Dom mieszkalny nr 66,	k. XIX w.
7.	Dom mieszkalny nr 72,	ok. 1880 r.
8.	Budynek gospodarczy przy domu mieszkalnym nr 73,	k. XIX w.
9.	Cesarska Agencja Pocztowa wraz Zajazdem Teodora Scholza, ob. świetlica wiejska nr 31	XIX/XX w.
10.	Przystanek kolejowy, ob. w części użytkowany - mieszkanie	1898 r.
11.	Dom mieszkalny nr 71	XIX/XX w.

21. ZABORÓW

- a) Strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej – strefa obejmuje zespół kościelny oraz zespół pałacowo-parkowy z folwarkiem i terenami ogrodów.
- b) Wyznaczono strefę „B” ochrony konserwatorskiej obejmującą historyczny układ ruralistyczny wsi.
- c) ~~Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego – obejmuje zabudowania po północnej stronie drogi w stronę Parszowic, po przeciwległej stronie założenia pałacowo-parkowego.~~
- d) Wyznaczono strefę „OW” – obserwacji archeologicznej.
- e) Wykaz zespołów i obiektów o walorach historycznych, kulturowych i krajobrazowych:

Nr	Obiekt, adres (własność, numer rejestru zabytków)	Czas powstania
1.	Zespół kościelny: a. Kościół filialny p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, własność: Parafia rzymsko-katolicka w Dłużycach, Nr rej. ~~246/L~~ A/2543/1780 z dn. 11.07.1966 r. b. Cmentarz. przykościelny, własność: Parafia rzymsko-katolicka w Dłużycach, Nr rej. ~~891/L~~ A/2544/891/L z dn. 16.02.1990 r. c. Mur cmentarny z furką	wzm. 2 poł. XIV w., 1584 r., 1769 r., przebud. 1869-70 r., XIV w. 1 poł. XVIII w.
2.	Zespół ~~dworsko-pałacowy~~ pałacowo-folwarczny: a. Pałac (dec. dwór), ob. ruina, własność: Gminy Ścinawa, Nr rej. ~~30/L~~ A/3456/276 z dn. 11.05.1951 r. b. Ruina oficyny mieszkalnej (rządcówki?) nr 31, c. ~~Dom~~ Budynek mieszkalno-gospodarczy nr 33-37, d. ~~Dom~~ mieszkalno-gospodarczy nr 39, e. ~~Budynek~~ gospodarczy przy nr 39, f. Oficyna mieszkalna nr 45, g. Dom mieszkalno-gospodarczy I nr 60/61, h. Dom mieszkalno-gospodarczy II nr 62, i. Dom mieszkalno-gospodarczy III nr 64, j. Dom mieszkalno-gospodarczy IV (cz. gosp. w ruinie) nr 63, k. Park krajobrazowy, własność: Gminy Ścinawa, Nr rej. ~~536/L~~ A/3457/536/L z dn. 16.06.1979 r.	1725, pocz. XIX w., 1906 r., ok. poł. XVIII w. 2 poł. XIX w. 2 poł. XIX w. XIX w. ok. poł. XVIII w. XIX/XX w. 1 ćw. XX w. 1 ćw. XX w. 1774 r., pocz. XX w. 2 ćw. XIX w., pocz. XX w., XVIII w. (ogród barokowy) XIX w. (przekształt. w park)
3.	Cmentarz ewangelicki ob. rzym.-kat parafialny, własność: Parafia rzymsko-katolicka w Dłużycach, Nr rej. ~~892/L~~ A/2545/892/L z dn. 16.02.1990 r.	2 poł. XIX w.
4.	Osiedle Eiskeller: a. Budynek mieszkalno-gospodarczy nr 40 b. Budynek mieszkalny nr 41 c. Budynek mieszkalno-gospodarczy nr 42 c. Budynek mieszkalno-gospodarczy nr 43 a. Budynek mieszkalno-gospodarczy nr 44	XIX/XX w. XIX/XX w. XIX/XX w. XIX/XX w. XIX/XX w.
5.	Dom Ludowy (?), ob. świetlica wiejska nr 50	XIX/XX w.
6.	Zespół mieszkalno-gospodarczy nr 27: a. Dom mieszkalny, b. Oboza, c. Budynek gospodarczy, d. Stodoła,	XIX/XX w. XIX w. XIX w. k. XIX w.
7.	~~Dom~~ mieszkalny nr 31,	XVIII/XIX w.
8.	~~Dom~~ mieszkalny nr 32,	XIX/XX w.

9.	Dom mieszkalny nr 39,	ok. 1870 r.
10.	Dom mieszkalny nr 40,	XIX/XX w.
11	Dom mieszkalny nr 58,	XIX/XX w.

Wymogi konserwatorskie związane z ochroną obiektów zabytkowych zawarto w rozdziale V – Kierunki, w pktcie 3 – Rekomendacje dotyczące ogólnych ustaleń zagospodarowania przestrzennego, ppktcie 3.2. – Ustalenia w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

3.5. Stanowiska archeologiczne

— Na wszelkie prace o charakterze inwestycyjnym w sąsiedztwie udokumentowanych stanowisk archeologicznych zaznaczonych na rysunku planu należy uzyskać zgodę wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków:

1.	Buszkowice stan. 1/5/72-23	Cmentarzysko ciałopalne	Kult. łużycka	Nr rej. 57/85/372/arch/68	13.05.1968
2.	Chełmek Wołowski stan. 1/12/72-73	Grodzisko stożkowate Osada	Późne średniowiecze Późne średniowiecze	Nr rej. 8/85/17/arch/64	30.05.1964
3.	Ręszów stan. 13/21/73-22	Cmentarzysko ciałopalne	Kult. łużycka	Nr rej. 53/85366/arch/68	11.05.1968
4.	Tymowa stan. 1/9/72-22	Cmentarzysko szkieletowe	Kult. łużycka	Nr rej. 61/85380/arch/68	26.06.1968
5.	Zaborów stan. 1	Osada	Wczesne średniowiecze	Nr rej. 89/85567/arch/71	24.05.1971

Wykaz stanowisk archeologicznych na terenie gminy:

Lp.	Nr obszaru	Nr stanowiska na obszarze	Nr stanowiska w miejscowości	Funkcja obiektu	Kultura	Chronologia
BUSZKOWICE						
1.	72-23	5	1	Cmentarzysko ciałopalne	Łużycka	Nieokreślona
2.	72-23	6	2	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XV w.
3.	72-23	7	3	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XV w.
4.	72-23	8	4	Punkt osadniczy		Późne średniowiecze XIV-XV w.
5.	72-23	9	5	Ślady osadnictwa Ślady osadnictwa		Pradzieje Epoka kamienna
6.	72-23	10	6	Osada	Łużycka	nieokreślona
7.	72-23	11	7	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XV w.
8.	72-23	12	8	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze

						XIV-XV w.
9.	72-23	13	9	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XV w.
10.	72-23	14	10	Osada		Późne średniowiecze XIV-XV w.
11.	72-23	15	11	Ślady osadnictwa		Pradzieje
12.	72-23	16	12	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XV w. ~~Pradzieje~~
13.	72-23	17	13	Punkt osadniczy		Późne średniowiecze XIV-XV w.
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
14.	72-23	18	14	Punkt osadniczy		Późne średniowiecze XIV-XV w.
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
15.	72-23	19	15	Punkt osadniczy		Późne średniowiecze XIV-XV w.
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
16.	72-23	20	16	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XV w. ~~Pradzieje~~
17.	72-23	21	17	Ślady osadnictwa	Łużycka	nieokreślona
18.	71-22	22	18	Osada	Łużycka	nieokreślona
19.	72-23	23	19	Osada	Łużycka	nieokreślona
20.	72-23	24	20	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XV w.
				Osada		Wczesne średniowiecze Neolit
				Ślad osadnictwa		Pradzieje
21.	72-23	25	21	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XV w.
22.	72-23	26	22	Punkt osadniczy		Późne średniowiecze XIV-XV w.
23.	72-23	27	23	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XV w.
				Ślady osadnictwa		Wczesne średniowiecze IX-XI w.
CHEŁMEK WOŁOWSKI						
24.	72-23	12	1	Osada		Późne średniowiecze XIII-XIV w.
				Grodzisko stożkowate		Późne średniowiecze
25.	72-23	114	2	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIII-XIV w.
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
26.	72-23	121	3	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XV w.

27.	72-23	136	4	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XV w.
28.	72-23	137	5	Osada		Późne średniowiecze XIV-XV w.
29.	72-23	138	6	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIII-XIV w.
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
30.	72-23	140	7	Osada		Późne średniowiecze XIV-XV w.
				Osada		Wczesne średniowiecze Faza młodsza
31.	72-23	141	8	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIII-XIV w.
32.	72-23	153	9	Ślady osadnictwa		Epoka kamienna
33.	72-23	154	10	Ślady osadnictwa		Epoka kamienna
34.	72-23	155	81	Cmentarzysko ciałopalne	Łużycka	Halsztat
DĄBROWA DOLNA						
35.	73-22	8	2	Cmentarzysko ciałopalne	Łużycka	Epoka brązu III
36.	73-22	9	3	Osada	Łużycka	Nieokreślona
				Osada		Neolit
37.	73-22	10	1	Osada	Łużycka	Nieokreślona
38.	73-22	42	4	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIII-XIV w.
39.	73-22	43	5	Ślady osadnictwa		Pradzieje
40.	73-22	44	6	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XV w.
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
41.	73-22	45	7	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIII-XIV w.
42.	73-22	46	8	Osada		Późne średniowiecze XIII-XIV w.
43.	73-22	47	9	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIII-XIV w.
44.	73-22	61	10	Ślady osadnictwa		Pradzieje
45.	73-22	96	11	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIII-XIV w.
46.	73-22	104	13	Nieokreślona		Pradzieje
47.	73-22	97	12	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XV w.
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
48.	73-22	105	14	Ślady osadnictwa		Średniowiecze
49.	73-22	106	15	Nieokreślona		Epoka brązu
DĘBIEC						
50.	73-22	25	2	Osada	Łużycka	Nieokreślona

				Skarb		Epoka brązu
51.	73-22	26	1	Ślady osadnictwa		Pradzieje
				Ślady osadnictwa		Neolit-epoka brązu II
52.	73-22	27	3	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XV w.
				Osada		OWR
53.	73-22	50	4	Osada	Przeworska	OWR
				Osada		Późne średniowiecze XIV-XV w.
54.	73-22	72	5	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIII-XIV w.
55.	73-22	87	6	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XV w.
56.	73-22	88	7	Osada		Późne średniowiecze XIV-XV w.
57.	73-22	91	8	Osada		Wczesne średniowiecze IX-X w.
58.	73-22	92	9	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIII-XIV
59.	73-22	93	10	Ślady osadnictwa	Łużycka	Wczesne średniowiecze XII-XIII w.
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
				Punkt osadniczy		Nieokreślona
60.	73-22	94	11	Ślady osadnictwa		Pradzieje
61.	73-22	103	13	Ślady osadnictwa		Pradzieje
62.	73-22	102	12	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIII-XIV w.
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
63.	73-22	107	14	Ślady osadnictwa		Epoka brązu
DŁUŻYCE						
64.	74-23	9	1	Ślady osadnictwa	Łużycka	Wczesne średniowiecze
				Cmentarzysko ciałopalne		Epoka brązu; IV-V Halsztat
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
65.	74-23	10	2	Ślady osadnictwa		Epoka kamienia Epoka brązu I
66.	74-23	11	4	Osada	Łużycka	Wczesne średniowiecze
				Osada		OWR
				Osada		nieokreślona
				Ślady osadnictwa		Epoka kamienia
67.	74-23	12	5	Ślady osadnictwa		Epoka kamienia Epoka brązu I

68.	74-23	13	6	Cmentarzysko ciałopalne	Łużycka	nieokreślona
69.	74-23	14	7	Osada		Wczesne średniowiecze IX-X w.
70.	74-23	15	8	Ślady osadnictwa		Średniowiecze
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
71.	74-23	16	9	Osada		Wczesne średniowiecze
				Osada		OWR
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
72.	74-23	17	10	Ślady osadnictwa		Średniowiecze
				Osada		Wczesne średniowiecze
				Osada		OWR
				Osada		Pradzieje
73.	74-23	19	12	Ślady osadnictwa		Średniowiecze
74.	74-23	20	13	Ślady osadnictwa osada		Średniowiecze
75.	74-23	18	11	Osada		Wczesne średniowiecze
76.	74-23	21	14	Ślady osadnictwa		Pradzieje
				Ślady osadnictwa		Epoka kamienia
77.	74-23	22	15	Ślady osadnictwa		Średniowiecze
				Osada		Wczesne średniowiecze
				Ślady osadnictwa		Epoka kamienia
78.	74-23	23	16	Osada		Średniowiecze
				Osada		Wczesne średniowiecze X-XII w.
				Ślad osadnictwa Obozowisko		OWR Epoka kamienia
79.	74-23	24	17	Ślady osadnictwa		Wczesne średniowiecze
				Osada		OWR
80.	74-23	60	3	Ślady osadnictwa		Halsztat
DZIESŁAW						
81.	72-22	13	1	Osada	Łużycka	Nieokreślona
82.	72-22	17	2	Osada		Wczesne średniowiecze IX-X w.
				Osada		Wczesne średniowiecze
83.	72-22	53	3	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIII-XIV w.
84.	72-22	54	4	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze
				Osada		Pradzieje

				Osada	Przeworska	Laten późny
85.	72-22	55	5	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XV w.
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
86.	72-22	56	6	Osada	Przeworska	Pradzieje
				Osada		Laten II-I p.n.e
87.	72-22	57	7	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XV w.
				Ślady osadnictwa		Wczesne średniowiecze Faza starsza
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
88.	72-22	60	8	Ślady osadnictwa		Pradzieje
89.	72-22	61	9	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XV w.
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
90.	72-22	62	10	Grodzisko stożkowate		Późne średniowiecze
91.	72-22	63	11	Osada		Późne średniowiecze XIV-XV w.
				Osada		Wczesne średniowiecze Faza starsza
92.	72-22	64	12	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze
				Ślady osadnictwa		Wczesne średniowiecze Faza młodsza
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
93.	72-22	65	13	Osada		Późne średniowiecze XIII-XIV w.
94.	72-22	66	14	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIII-XIV w.
95.	72-22	67	15	Osada		Późne średniowiecze XIII-XIV w.
96.	72-22	68	16	Ślady osadnictwa		Pradzieje
97.	72-22	69	17	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XV w.
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
98.	72-22	72	18	Ślady osadnictwa		Wczesne średniowiecze Faza starsza
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
99.	72-22	73	19	Ślady osadnictwa		Wczesne średniowiecze Faza starsza
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
100.	72-22	85	25	Ślady osadnictwa	Przeworska	Późne średniowiecze XIV-XV w.
				Ślady osadnictwa		Nieokreślona

101.	72-22	130	26	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIII-XIV w.
				Ślady osadnictwa		Wczesne średniowiecze Faza młodsza
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
102.	72-22	131	20	Osada	Przeworska	Pradzieje
				Osada		OWR ?
103.	72-22	132	21	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
104.	72-22	133	22	Ślady osadnictwa	Przeworska	Późne średniowiecze XIV-XV w.
				Ślady osadnictwa		OWR późny
105.	72-22	134	23	Ślady osadnictwa	Łużycka	Pradzieje
				Ślady osadnictwa		Epoka brązu
106.	72-22	135	24	Osada		Późne średniowiecze XIII-XIV w.
107.	72-22	156	27	Ślady osadnictwa		Wczesne średniowiecze
108.	72-22	157	28	Ślady osadnictwa		Epoka kamienia
109.	72-22	158	29	Ślady osadnictwa		Epoka kamienia Nieokreślona
DZIEWIN						
110.	74-23	25	1	Ślady osadnictwa		Epoka kamienia Epoka brązu I
111.	74-23	26	2	Ślady osadnictwa		Epoka kamienia Epoka brązu I
112.	74-23	27	3	Osada	Łużycka	Nieokreślona
113.	74-23	28	4	Cmentarzysko szkieletowe		Średniowiecze
				Osada		Przeworska
114.	74-23	29	5	Osada		Wczesne średniowiecze IX-X w.
				Osada		Łużycka
115.	74-23	30	6	Osada		Średniowiecze
116.	74-23	31	7	Ślady osadnictwa		Wczesne średniowiecze ?
				Ślady osadnictwa		Epoka kamienia
				Osada		Łużycka
117.	74-23	32	8	Cmentarzysko		Średniowiecze
				Osada		Wczesne średniowiecze
				Ślady osadnictwa		OWR
				Osada		Pradzieje
118.	74-23	33	9	Ślady osadnictwa		Średniowiecze
				Osada		Wczesne średniowiecze

				Osada		OWR
				Osada	łużycka	Nieokreślona
				Ślady osadnictwa		Epoka kamienia
119.	74-23	34	10	Ślady osadnictwa		Średniowiecze
				Ślady osadnictwa		Wczesne średniowiecze?
				Ślady osadnictwa		Epoka kamienia
				Osada	łużycka	nieokreślona
120.	74-23	35	11	Ślady osadnictwa		Pradzieje
121.	74-23	36	12	Punkt osadniczy		Średniowiecze
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
122.	74-23	37	13	Ślady osadnictwa		Średniowiecze
				Osada		OWR późny
123.	74-23	38	14	Ślady osadnictwa		Średniowiecze
124.	74-23	39	15	Ślady osadnictwa		Średniowiecze
				Osada		Wczesne średniowiecze
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
				Ślady osadnictwa		Epoka kamienia
125.	74-23	40	16	Punkt osadniczy		Wczesne średniowiecze
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
126.	74-23	41	17	Ślady osadnictwa		Średniowiecze
				Ślady osadnictwa		Wczesne średniowiecze
127.	74-23	42	18	Ślady osadnictwa		Wczesne średniowiecze
				Ślady osadnictwa		Epoka kamienia
128.	74-23	43	19	Osada		OWR
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
				Ślady osadnictwa		Epoka kamienia
129.	74-23	44	20	Osada		Pradzieje
				Osada		Wczesne średniowiecze
				Osada		OWR
				Osada	łużycka	nieokreślona
				Osada		Neolit
130.	74-23	45	21	Osada		Wczesne średniowiecze
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
				Ślady osadnictwa		Neolit?
131.	74-23	61	22	Cmentarzysko?	łużycka	Epoka brązu
132.	74-23	62	23	Ślady osadnictwa		Neolit
JURCZ						
133.	75-22	1	1	Cmentarzysko ciepłopalne	łużycka	Epoka brązu – Halsztat
				Ślady osadnictwa		Neolit
134.	75-22	2	2	Osada		Późne średniowiecze

				Ślady osadnictwa		Pradzieje
135.	75-22	3	3	Osada		Wczesne średniowiecze
				Osada	Przeworska	OWR
				Osada	Łużycka	Epoka brązu
				Ślady osadnictwa		Epoka kamienia
				Osada		OWR
136.	75-22	4	4	Osada		Wczesne średniowiecze
				Osada		Pradzieje
				Ślady osadnictwa		Neolit
				Ślady osadnictwa		Epoka kamienia Epoka brązu I
137.	75-22	5	5	Osada	Łużycka	Epoka brązu
				Osada		Późne średniowiecze
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
138.	75-22	6	6	Osada	Łużycka	Epoka brązu
				Ślady osadnictwa		Neolit
				Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze
139.	75-22	7	7	Osada		Późne średniowiecze
				Ślady osadnictwa	Przeworska	OWR
				Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze
140.	75-22	8	8	Osada		Pradzieje
				Punkt osadniczy		Późne średniowiecze
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
141.	75-22	9	9	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze
				Osada	Przeworska	OWR
142.	75-22	10	10	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze
143.	75-22	11	11	Ślady osadnictwa		Pradzieje
				Obozowisko		Mezolit?
144.	75-23	3	12	Osada		OWR
145.	75-23	4	13	Ślad osadnictwa		Epoka kamienia- epoka brązu
146.	75-23	5	14	Osada		Późne średniowiecze
				Ślad osadnictwa		Pradzieje
147.	75-23	6	15	Ślad osadnictwa		Późne średniowiecze
148.	75-23	7	16	Ślad osadnictwa		Późne średniowiecze
149.	75-23	8	17	Punkt osadniczy		Późne średniowiecze
				Ślad osadnictwa		Pradzieje
KRZYŻOWA						
150.	74-23	1	8	Ślady osadnictwa		Średniowiecze
				Punkt osadniczy		OWR
				Ślady osadnictwa	Łużycka	nieokreślona
151.	74-23	2	6	Ślady osadnictwa		Wczesne średniowiecze
				Osada		OWR
				Ślady osadnictwa	Łużycka	nieokreślona

152.	74-23	3	9	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XV w.
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
153.	74-23	4	10	Osada		OWR późny
				Ślady osadnictwa		Epoka kamienia
154.	74-23	5	11	Ślady osadnictwa		Średniowiecze
				Ślady osadnictwa		Wczesne średniowiecze
155.	74-23	6	12	Ślady osadnictwa		Średniowiecze
156.	74-23	7	13	Ślady osadnictwa		Średniowiecze
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
157.	74-23	8	14	Osada		Wczesne średniowiecze X-XII w.
				Ślady osadnictwa		OWR
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
158.	73-22	28	1	Ślady osadnictwa		Wczesne średniowiecze
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
				Ślady osadnictwa	Przeworska	OWR
				Cmentarzysko szkieletowe		Epoka brązu
159.	73-22	29	2	Osada		Późne średniowiecze XIII-XIV w.
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
				Osada	Łużycka	Nieokreślona
160.	73-22	58	5	Ślady osadnictwa		Epoka kamienia
161.	73-22	59	6	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XV w.
				Osada		Wczesne średniowiecze IX-X w.
				Osada	Przeworska	Laten-OWR II p.n.e.- III n.e
162.	73-22	60	7	Ślady osadnictwa	Łużycka	Nieokreślona
163.	73-22	67	3	Ślady osadnictwa		Pradzieje
164.	73-22	68	4	Osada		Późne średniowiecze XIV-XV w.
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
LASOWICE						
165.	73-22	1	11	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV w.
				Ślady osadnictwa		OWR
				Ślady osadnictwa	Łużycka	nieokreślona
				Ślady osadnictwa		Epoka kamienia
166.	73-22	2	5	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XV w.

167.	73-22	3	6	Punkt osadniczy		Późne średniowiecze XIV-XV w.
168.	73-22	4	7	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XV w.
169.	73-22	5	8	Osada		Póź. średniowiecze XIV-XV w.
170.	73-22	6	9	Osada		Późne średniowiecze XIV-XV w.
171.	73-22	7	10	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XV w.
				Osada		Wczesne średniowiecze IX-X w.
				Osada	Łużycka	nieokreślona
172.	72-22	16	1	Ślady osadnictwa		Wczesne średniowiecze IX-X w.
				Ślady osadnictwa		Neolit
173.	72-22	44	2	Punkt osadniczy		Późne średniowiecze XIV-XV w.
				Ślady osadnictwa		Mezolit
174.	73-22	90	4	Osada		Późne średniowiecze XIV-XV w.
175.	73-22	89	3	osada		Późne średniowiecze XIII-XIV w.
PARSZOWICE						
176.	74-22	1	1	Ślady osadnictwa		Pradzieje
				Cmentarzysko ciałopalne	Łużycka	Epoka brązu Halsztat
				Ślady osadnictwa		Epoka kamienia
177.	74-22	6	2	Cmentarzysko ciałopalne		Epoka brązu Halsztat
178.	74-22	7	5	Cmentarzysko ciałopalne		Epoka brązu Halsztat
179.	74-22	8	4	Cmentarzysko ciałopalne		Epoka brązu Halsztat
180.	74-22	17	3	Cmentarzysko		Wczesne średniowiecze
181.	74-22	29	6	Ślady osadnictwa		Pradzieje
182.	74-22	30	7	Ślady osadnictwa		Pradzieje
183.	74-22	31	8	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
184.	74-22	32	9	Punkt osadniczy		Wczesne średniowiecze XII-XIII w.
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
185.	74-22	33	10	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze
186.	74-22	34	11	Ślady osadnictwa		Pradzieje
				Osada	Łużycka	Epoka brązu

187.	74-22	35	12	Ślady osadnictwa		Wczesne średniowiecze Faza młodsza
188.	74-22	36	13	Ślady osadnictwa		Póź. średniowiecze
189.	74-22	37	14	Ślady osadnictwa		Wczesne średniowiecze
190.	74-22	57	15	Osada		Wczesne średniowiecze
191.	74-22	58	16	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze
192.	74-22	3	2	Ślady osadnictwa		Wczesne średniowiecze Faza starsza
				Osada		Pradzieje
193.	74-22	2	3	Ślad osadnictwa Cmentarzysko szkieletowe		Pradzieje OWR
PRZYCHOWA						
194.	72-22	14	2	Ślady osadnictwa		Średniowiecze
195.	72-22	15	3	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIII-XIV w.
				Osada		Późne średniowiecze
196.	72-23	28	1	Cmentarzysko ciałopalne		OWR
197.	72-23	29	4	Ślady osadnictwa		Epoka kamienia
198.	72-23	30	2	Osada	Łużycka	Epoka brązu II-V – Halsztat
199.	72-23	31	3	Cmentarzysko ciałopalne	Łużycka	Epoka brązu II-V – Halsztat
200.	72-23	32	5	Osada	Łużycka	nieokreślona
201.	72-23	33	6	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XV w.
				Punkt osadniczy		Pradzieje
202.	72-23	34	7	Osada	Łużycka	nieokreślona
203.	72-23	35	8	Ślady osadnictwa		Wczesne średniowiecze
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
				Osada	Przeworska	OWR
204.	72-23	36	9	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XV w.
				Punkt osadniczy		Pradzieje
205.	72-23	37	10	Punkt osadniczy		Późne średniowiecze XIV-XV w.
206.	72-23	38	11	Punkt osadniczy		Późne średniowiecze XIV-XV w.
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
207.	72-23	39	12	Ślady osadnictwa		Pradzieje
208.	72-23	40	13	Punkt osadniczy		Późne średniowiecze

						XIV-XV w.
209.	72-23	41	14	Ślady osadnictwa		Pradzieje
210.	72-23	42	15	Punkt osadniczy		Późne średniowiecze XIV-XV w.
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
211.	72-23	43	16	Punkt osadniczy		Późne średniowiecze XIV-XV w.
				Punkt osadniczy		Pradzieje
212.	72-22	52	5	Ślady osadnictwa		Pradzieje
213.	72-22	139	6	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIII-XIV w.
REDLICE						
214.	~~74-22~~	~~4~~	~~2~~	~~Ślady osadnictwa~~		~~Pradzieje~~
215.	74-22	9	4	Cmentarzysko szkieletowe		Wczesne średniowiecze
216.	74-22	10	3	Osada		Wczesne średniowiecze
				Osada		Epoka brązu – Halsztat
217.	~~74-22~~	~~11~~	~~1~~	~~Ślady osadnictwa~~		~~Epoka brązu – Halsztat~~
218.	75-22	32	1	Osada		Wczesne średniowiecze
				Osada	Przeworska	OWR IV n.e.
219.	75-22	33	2	Ślady osadnictwa		Neolit
220.	75-22	34	3	Osada		Wczesne średniowiecze
				Osada	Łużycka	Epoka brązu
221.	75-22	35	4	Osada		Wczesne średniowiecze
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
				Osada	Łużycka	nieokreślona
222.	75-22	36	5	Ślady osadnictwa		Średniowiecze
				Ślady osadnictwa		Epoka kamienia
223.	75-22	37	6	Ślady osadnictwa		Średniowiecze
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
RĘSZÓW						
224.	74-22	5	1	Osada		Wczesne średniowiecze Faza starsza
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
				Cmentarzysko ciałopalne	Przeworska	Laten II-I p.n.e.
				Osada	Łużycka	Epoka brązu Halsztat
				Osada		Epoka kamienia Epoka brązu I

				Ślady osadnictwa		Epoka kamienia
225.	73-22	11	4	Osada		Wczesne średniowiecze
226.	73-22	12	8	Ślady osadnictwa		Pradzieje
				Osada		Wczesne średniowiecze
				Osada	łużycka	nieokreślona
227.	73-22	13	6	Osada		Wczesne średniowiecze
				Osada	łużycka	nieokreślona
228.	73-22	14	7	Ślady osadnictwa		Pradzieje
				Osada		Średniowiecze
				Osada		Wczesne średniowiecze
229.	73-22	15	9	Osada	KAK	Neolit
230.	73-22	16	11	Osada	łużycka	nieokreślona
				Osada	Przeworska	OWR-OWL faza C-D
				Osada		Późne średniowiecze XIV-XV w.
231.	73-22	17	3	Cmentarzysko szkieletowe	KAK	Neolit
232.	73-22	18	3	Ślady osadnictwa		Pradzieje
				Osada	Przeworska	nieokreślona
				Osada	łużycka	nieokreślona
233.	73-22	19	10	Osada		Wczesne średniowiecze Faza starsza
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
234.	73-22	20	12	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
				Osada	łużycka	nieokreślona
				Osada		Neolit-epoka brązu II
235.	73-22	21	13	Cmentarzysko ciałopalne	łużycka	nieokreślona
236.	73-22	41	12	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIII-XIV w.
237.	74-22	51	22	Punkt osadniczy		Wczesne średniowiecze Faza starsza
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
238.	73-22	52	13	Osada		Późne średniowiecze XIV-XV w.
				Ślady osadnictwa		Wczesne średniowiecze Faza młodsza
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
				Ślady osadnictwa		Epoka kamienia
				Osada	łużycka	

239.	73-22	53	14	Osada		Późne średniowiecze XIV-XV w.
				Osada		Wczesne średniowiecze Faza starsza
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
240.	74-22	54	25	Punkt osadniczy		Późne średniowiecze
241.	74-22	55	26	Ślady osadnictwa		Wczesne średniowiecze Faza starsza
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
242.	73-22	69	15	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XV w.
243.	73-22	112	16	Ślady osadnictwa		Mezolit
				Ślady osadnictwa		Mezolit
244.	73-22	113	17	Ślady osadnictwa		Epoka brązu
				Nieokreślona		Epoka brązu
245.	73-22	114	18	Ślady osadnictwa		Halsztat
				Ślady osadnictwa		Halsztat
246.	73-22	115	19	Nieokreślona		Wczesne średniowiecze
247.	73-22	116	20	Nieokreślona		Średniowiecze
248.	73-22	117	21	Cmentarzysko	Łużycka	nieokreślona
249.	74-22	52	23	Osada		nieokreślona
				Osada		Późne średniowiecze XIV-X
				Ślad osadnictwa		Wczesne średniowiecze faza młodsza
				Ślad osadnictwa		Pradzieje
				Ślad osadnictwa		Epoka kamienia
250.	74-22	53	24	Ślad osadnictwa		Pradzieje
				Osada		Późne średniowiecze XIV-XV w.
				Osada		Wczesne średniowiecze Faza starsza
SITNO						
251.	74-22	15	1	Cmentarzysko ciałopalne	Przeworska	OWR
252.	74-22	38	2	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze
253.	74-22	39	3	Ślady osadnictwa		Pradzieje
254.	74-22	40	4	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze
255.	74-22	41	5	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze
				Ślady osadnictwa		Wczesne średniowiecze Faza młodsza

256.	74-22	42	6	Ślady osadnictwa	Łużycka	Wczesne średniowiecze Faza starsza
				Osada		Pradzieje
				Osada		nieokreślona
257.	74-22	43	7	Ślady osadnictwa		Pradzieje
258.	74-22	44	8	Ślady osadnictwa		Pradzieje
259.	74-22	45	9	Ślady osadnictwa		Pradzieje
260.	74-22	46	10	Ślady osadnictwa		Pradzieje
261.	74-22	47	11	Ślady osadnictwa		Epoka kamienia
262.	74-22	48	12	Ślady osadnictwa	Łużycka	Pradzieje
				Osada		nieokreślona
263.	74-22	49	13	Ślady osadnictwa		Pradzieje
264.	74-22	50	14	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze
				Punkt osadniczy		Pradzieje
265.	74-22	56	15	Ślady osadnictwa		Wczesne średniowiecze Faza starsza
TURÓW						
266.	73-22	22	2	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIII – XIV w.
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
				Osada		Wczesne średniowiecze
267.	73-22	23	3	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIII – XIV w.
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
				Osada		Wczesne średniowiecze
268.	73-22	24	1	Ślady osadnictwa	Przeworska	nieokreślona
				Cmentarzysko ciałopalne	Łużycka	nieokreślona
269.	73-22	49	4	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIII – XIV w.
270.	73-22	51	5	Ślady osadnictwa		Pradzieje
271.	73-22	109	6	Grodzisko?		Wczesne średniowiecze
272.	73-22	110	7	Nieokreślona		nieokreślona
273.	73-22	111	8	Ślady osadnictwa	Przeworska	nieokreślona
TYMOWA						
274.	72-22	6	6	Ślady osadnictwa		Neolit
275.	72-22	7	2	Ślady osadnictwa		Neolit
276.	72-22	8	5	Osada		Wczesne średniowiecze
277.	72-22	9	1	Ślady osadnictwa		Wczesne średniowiecze Faza starsza

				Ślady osadnictwa		Pradzieje
				Cmentarzysko szkieletowe		OWR
				Cmentarzysko ciałopalne	Łużycka	nieokreślona
278.	72-22	10	4	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIII – XIV w.
				Ślady osadnictwa	Łużycka	nieokreślona
279.	72-22	11	3	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIII – XIV w.
				Cmentarzysko szkieletowe		Wczesne średniowiecze
280.	73-22	48	50	Osada		Późne średniowiecze XIV – XV w.
281.	73-22	73	51	Osada		Późne średniowiecze XIV – XV w.
282.	72-22	74	7	Ślady osadnictwa		Pradzieje
				Osada		Wczesne średniowiecze VII-IXw.
283.	73-22	75	55	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV – XV w.
284.	72-22	76	8	Ślady osadnictwa		Wczesne średniowiecze Faza starsza
				Osada		Późne średniowiecze XIV – XV w.
285.	72-22	77	9	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV – XV w.
				Ślady osadnictwa	Przeworska	nieokreślona
				Osada		Późne średniowiecze XIV – XV w.
286.	72-22	78	10	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV – XV w.
				Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV – XV w.
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
287.	72-22	79	11	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV – XV w.
				Osada	Pradzieje	nieokreślona
288.	73-22	80	58	Ślady osadnictwa		Pradzieje
				Osada		Późne średniowiecze XIV – XV w.
289.	73-22	81	59	Ślady osadnictwa		Pradzieje
290.	73-22	82	60	Osada		Późne średniowiecze XIII – XIV w.
291.	72-22	83	12	Osada		Późne średniowiecze XIV – XV w.

				Osada		Wczesne średniowiecze Faza młodsza
				Osada	Przeworska	OWR późny
292.	73-22	84	62	Osada	Przeworska	nieokreślona
293.	73-22	85	63	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIII – XIV w.
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
294.	72-22	86	45	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV – XV w.
				Osada		Pradzieje
				Osada	Przeworska	nieokreślona
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
295.	72-22	87	13	Ślady osadnictwa		Wczesne średniowiecze
				Ślady osadnictwa	Przeworska	nieokreślona
				Osada	łużycka	Epoka brązu
296.	72-22	88	14	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV – XV w.
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
297.	72-22	89	15	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV – XV w.
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
				Ślady osadnictwa	łużycka	nieokreślona
298.	72-22	94	16	Osada		Późne średniowiecze XIV-XV w.
				Ślady osadnictwa		Wczesne średniowiecze Faza młodsza
299.	72-22	95	17	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIII – XIV w.
				Punkt osadniczy		Średniowiecze
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
				Punkt osadniczy	łużycka	nieokreślona
				Ślady osadnictwa		Neolit
300.	72-22	96	18	Osada		Późne średniowiecze XIV – XV w.
301.	72-22	97	19	Osada		Późne średniowiecze XIV – XV w.
302.	72-22	98	20	Ślady osadnictwa		Pradzieje
				Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIII – XIV w.
				Osada	Przeworska	Laten II-I p.n.e.
303.	72-22	99	21	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
				Osada	łużycka	nieokreślona

				Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV – XV w.
304.	72-22	100	22	Ślady osadnictwa		Pradzieje
				Ślady osadnictwa	Przeworska	Laten II-I p.n.e.
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
				Ślady osadnictwa		Neolit
				Ślady osadnictwa		Epoka kamienia
305.	73-22	101	69	Osada		Późne średniowiecze XIV – XV w.
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
306.	72-22	102	23	Osada		Późne średniowiecze XIV – XV w.
307.	72-22	103	24	Osada		Późne średniowiecze XIII – XIV w.
308.	72-22	104	25	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV – XV w.
309.	72-22	105	26	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV – XV w.
				Ślady osadnictwa		Wczesne średniowiecze Faza młodsza
310.	72-22	106	27	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV – XV w.
311.	72-22	107	28	Ślady osadnictwa		Pradzieje
312.	72-22	108	29	Ślady osadnictwa		Wczesne średniowiecze XII-XIII w.
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
313.	72-22	109	30	Osada		Późne średniowiecze XIII – XIV w.
314.	72-22	111	31	Ślady osadnictwa		Pradzieje
315.	72-22	112	32	Osada		Późne średniowiecze XIV – XV w.
				Osada	Przeworska	OWR późny
316.	72-22	115	33	Osada		Późne średniowiecze XIV – XV w.
317.	72-22	117	34	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV – XV w.
318.	72-22	118	35	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV – XV w.
319.	72-22	119	86	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIII – XIV w.
				Ślady osadnictwa	Przeworska	OWR późny
320.	72-22	120	37	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIII – XIV w.
321.	72-22	122	38	Osada		Późne średniowiecze XIV – XV w.
322.	72-22	123	39	Osada		Późne średniowiecze

						XIII – XIV w.
323.	72-22	124	40	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIII – XIV w.
324.	72-22	125	41	Osada		Późne średniowiecze XIII – XIV w.
325.	72-22	126	42	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIV – XV w.
326.	72-22	127	43	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIII – XIV w.
327.	72-22	128	44	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze XIII – XIV w.
328.	72-22	148	70	Ślady osadnictwa		Halsztat
329.	72-22	149	46	Ślady osadnictwa		Epoka kamienia
330.	72-22	150	47	Ślady osadnictwa		Epoka brązu
331.	72-22	151	48	Ślady osadnictwa		Wczesne średniowiecze
332.	72-22	152	49	Cmentarzysko ciałopalne	Łużycka	nieokreślona
333.	72-22	81	14	Osada		Późne średniowiecze XIV-XV w.
334.	72-22	80	15	Ślad osadnictwa		Wczesne średniowiecze Faza starsza
335.	72-22	84	16	Osada Ślad osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XV w. Pradzieje
336.	72-22	92	17	Osada		Późne średniowiecze XIV-XV w.
337.	72-22	91	18	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa		Nieokreślona Pradzieje
338.	72-22	90	19	Ślad osadnictwa Osada		Późne średniowiecze XIV-XV w. Wczesne średniowiecze Faza starsza
339.	73-22	74	52	Osada		Wczesne średniowiecze VII-IX w.
340.	73-22	76	54	Osada		Późne średniowiecze XIV-XV w.
341.	73-22	77	55	Osada		Późne średniowiecze XIV-XV w.
342.	73-22	78	56	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XV w. Pradzieje
343.	73-22	79	57	Ślad osadnictwa		Późne średniowiecze

						XIV-XV w.
344.	73-22	83	61	Osada Osada		Wczesne średniowiecze Faza młodsza OWR późny
345.	73-22	85	63	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa		Późne średniowiecze XIII-XIV w. Pradzieje
346.	73-22	86	64	Ślad osadnictwa		Pradzieje
347.	73-22	95	65	Punkt osadniczy		Średniowiecze
				Ślad osadnictwa		Pradzieje
				Punkt osadniczy		nieokreślona
				Ślad osadnictwa		Neolit
348.	73-22	98	66	Ślad osadnictwa Osada		Późne średniowiecze XIII-XIV w. Laten II-I p.n.e.
349.	73-22	99	67	Ślad osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XV w.
350.	73-22	100	68	Ślad osadnictwa		Pradzieje
				Ślad osadnictwa		Neolit
				Ślad osadnictwa		Epoka kamienia
WIELOWIEŚ						
351.	75-22	24	1	Cmentarzysko szkieletowe		Wczesne średniowiecze XI-XII w.
352.	75-22	25	2	Ślady osadnictwa		Neolit
353.	75-22	26	3	Cmentarzysko szkieletowe		Późne średniowiecze
354.	75-22	27	4	Osada		Wczesne średniowiecze X-XII w.
355.	75-22	28	5	Osada		Średniowiecze
				Osada		Wczesne średniowiecze
				Ślady osadnictwa		Epoka kamienia
356.	75-22	29	6	Ślady osadnictwa		Wczesne średniowiecze
				Osada		Średniowiecze
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
357.	75-22	30	7	Ślady osadnictwa		Epoka kamienia
358.	75-22	31	8	Ślady osadnictwa		Średniowiecze
ZABORÓW						
359.	75-2223	1	5	Osada		Wczesne średniowiecze
360.	75-2223	2	6	Osada		Późne średniowiecze
361.	75-22	12	1	Ślady osadnictwa		Późne średniowiecze

362.	74-23	46	3	Osada		Wczesne średniowiecze
				Osada	Łużycka	nieokreślona
				Osada		Pradzieje
363.	74-23	47	4	Ślady osadnictwa		Pradzieje
				Osada		Wczesne średniowiecze X-XI w.
				Osada		OWR
				Osada	Łużycka	nieokreślona
				Osada		Epoka kamienia Epoka brązu I
364.	74-23	48	7	Punkt osadniczy		Wczesne średniowiecze
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
365.	74-23	49	8	Osada		Średniowiecze
366.	74-23	50	9	Osada		Wcz. średniowiecze X-XI w.
367.	74-23	51	10	Ślady osadnictwa		Epoka kamienia
368.	74-23	52	11	Ślady osadnictwa		Średniowiecze
				Osada		Wczesne średniowiecze
369.	74-23	53	12	Ślady osadnictwa		Średniowiecze
370.	74-23	54	13	Punkt osadniczy		Wczesne średniowiecze
				Ślady osadnictwa	Łużycka	nieokreślona
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
371.	74-23	55	14	Punkt osadniczy		Wczesne średniowiecze
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
372.	74-23	56	15	Punkt osadniczy		Średniowiecze
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
373.	74-23	57	16	Ślady osadnictwa		Średniowiecze
				Osada		Wczesne średniowiecze
				Osada		OWR
				Osada		Pradzieje
374.	74-23	58	17	Ślady osadnictwa		Średniowiecze
				Osada		Wczesne średniowiecze
				Osada		OWR
				Ślady osadnictwa		Pradzieje
375.	74-23	63	18	Nieokreślona	Łużycka	Epoka brązu
376.	74-23			Osada		Wczesne średniowiecze

Wykaz stanowisk archeologicznych na terenie miasta Ścinawa:

Lp	Obszar	Numer	Funkcja	Kultura	Chronologia
----	--------	-------	---------	---------	-------------

	AZP	stanowiska			(rejestr zabytków)
1.	73-22	1/30	Cmentarzysko ciałopalne Ślad osadnictwa	łużycka	Epoka brązu IV/V – halsztat Laten
2.	73-23	2/27	Osada		Wczesne średniowiecze
3.	73-23	3/28	Osada		Epoka kamienia
4.	73-23	4/8	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	łużycka	Epoka brązu II-V, Późne średniowiecze XIV w.
5.	73-23	5/9	Ślad osadnictwa	łużycka	Epoka brązu II-V – halsztat
6.	73-23	6/10	Cmentarzysko ciałopalne	łużycka	Epoka brązu II-V – halsztat
7.	73-23	7/11	Cmentarzysko ciałopalne	Przeworska	OWR
8.	73-23	8/12	Ślad osadnictwa	Przeworska	OWR
9.	73-23	9/13	Cmentarzysko szkieletowe		Epoka kamienia
10.	73-23	10/14	Cmentarzysko ciałopalne Cmentarzysko ciałopalne	łużycka Przeworska	Epoka brązu II-V – halsztat OWR III wiek n.e.
11.	73-23	11/29	Ślad osadnictwa		Epoka kamienia
12.	73-23	12/15	Ślad osadnictwa		Epoka kamienia
13.	73-23	13/16	Osada Osada Osada	łużycka	Epoka brązu II-V – halsztat Wczesne średniowiecze X-XIw. Późne średniowiecze XIV-XVw.
14.	73-23	14/17	Ślad osadnictwa		Epoka kamienia
15.	~~73-23~~	~~15/30~~	~~Ślad osadnictwa~~		~~Laten~~
16.	73-22	15/34	Ślad osadnictwa Osada Osada		Pradzieje Wczesne średniowiecze Późne średniowiecze XIV-XVw.
17.	73-23	16/18	Osada		Późne średniowiecze
18.	73-23	17/31	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa		Epoka kamienia Neolit
19.	73-23	18/19	Osada Osada Osada		Epoka kamienia Epoka brązu – halsztat OWR
20.	73-23	19/20	Osada		Wczesne średniowiecze
21.	73-23	20/21	Ślad osadnictwa		Epoka kamienia
22.	73-23	21/22	Ślad osadnictwa		Epoka kamienia
23.	73-23	22/32	Ślad osadnictwa Cmentarzysko ciałopalne		Późne średniowiecze nieokreślona
24.	73-23	23/23	Ślad osadnictwa		Późne średniowiecze
25.	73-23	24/24	Osada		Późne średniowiecze
26.	73-23	25/25	Osada		Późne średniowiecze XIV-XVw.
27.	73-23	26/26	Ślad osadnictwa Osada		Pradzieje Późne średniowiecze XIV-XVw.
28.	73-22	27/31	Znalezisko luźne Ślad osadnictwa		Neolit
29.	73-22	28/32	Cmentarzysko ciałopalne	łużycka	nieokreślona
30.	73-22	29/33	Osada Osada		Wczesne średniowiecze IX-Xw. Późne średniowiecze XIV-XVw.
31.	73-22	30/64	Osada		Późne średniowiecze XIV-XVw.
32.	73-22	31/65	Osada		Późne średniowiecze XIII-XVw.
33.	73-22	32/66	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa		Mezolit Pradzieje

			Osada Osada		Wczesne średniowiecze XI-XIIIw. Późne średniowiecze XIV-XVw.
34.	73-22	33/70	Osada		Późne średniowiecze XIV-XVw.
35.	73-22	34/71	Ślad osadnictwa Osada		Pradzieje Późne średniowiecze XIII-XIVw.
36.	73-23	43/33	Cmentarzysko ciałopalne Osada Osada	Przeworska	OWR Późne średniowiecze XIV-XVw. Wczesne średniowiecze IX-Xw.
37.	73-23	44/34	Osada Osada Osada Ślad osadnictwa	łużycka	Epoka brązu II-V – halsztat Późne średniowiecze XIV-XVw. Wczesne średniowiecze. Pradzieje
38.	73-23	45/35	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	łużycka	Późne średniowiecze XIV-XVw. nieokreślona
39.	73-23	46/36	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa		Pradzieje Późne średniowiecze XIV-XVw.
40.	73-23	47/37	Osada		Późne średniowiecze XIV-XVw.
41.	73-23	48/38	Ślad osadnictwa		Pradzieje
42.	73-23	49/39	Ślad osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XVw.
43.	73-23	50/40	Ślad osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XVw.
44.	73-23	51/41	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	łużycka	nieokreślona Późne średniowiecze XIV-XVw.
45.	73-23	52/42	Osada Osada	łużycka	nieokreślona Późne średniowiecze XIII-XVw.
46.	73-23	53/43	Punkt osadniczy		Późne średniowiecze XIV-XVw.
47.	73-23	54/44	Osada		Późne średniowiecze XIV w.
48.	73-23	55/45	Osada		Późne średniowiecze XIV-XVw.
49.	73-23	56/46	Osada Ślad osadnictwa		Wczesne średniowiecze IX-XIw Późne średniowiecze XIV-XVw.
50.	73-23	57/47	Osada		Późne średniowiecze XIV-XVw.
51.	73-23	58/48	Osada Ślad osadnictwa		Nieokreślona Wczesne średniowiecze IX-Xw.
52.	73-23	59/49	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa		Pradzieje Późne średniowiecze XIV-XVw.
53.	73-23	60/50	Osada		Późne średniowiecze XIV-XVw.
54.	73-23	61/51	Osada Ślad osadnictwa		Wczesne średniowiecze Późne średniowiecze XIV-XVw.
55.	73-23	62/52	Ślad osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XVw.
56.	73-23	63/53	Ślad osadnictwa		Pradzieje
57.	73-23	64/54	Ślad osadnictwa Punkt osadniczy		Pradzieje Późne średniowiecze XIV-XVw.
58.	73-23	65/55	Ślad osadnictwa		Późne średniowiecze XIV-XVw.
59.	73-23	66/56	Punkt osadniczy		Późne średniowiecze XIV-XVw.
60.	73-23	67/57	Ślad osadnictwa Punkt osadniczy		Pradzieje Późne średniowiecze XIV-XVw.
61.	74-23	68/59	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa		Epoka kamienia Pradzieje Wczesne średniowiecze
62.	73-22	28/121	Ślad osadnictwa	łużycka	nieokreślona

63.	73-22	35/118	Ślad osadnictwa		Paleolit
64.	73-22	36/119	Ślad osadnictwa	Grupa jordanowska	Neolit
65.	73-22	37/120	Znalezisko luźne		Epoka brązu
66.	73-22	39/122	Znalezisko luźne		Wczesne średniowiecze
67.	73-22	40/123	Znalezisko luźne		Późne średniowiecze
68.	73-22	41/124	Znalezisko luźne		nieokreślona
69.	73-22	42/125	Skarb		Okres nowożytny l.1618-1740

Wymogi konserwatorskie związane z ochroną stanowisk archeologicznych zawarto w rozdziale V – Kierunki, w pktcie 3 – Rekomendacje dotyczące ogólnych ustaleń zagospodarowania przestrzennego, ppkcie 3.2. – Ustalenia w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

4. Uwarunkowania demograficzne

4.1. Ludność i struktura wiekowa

Według danych z Urzędu Statystycznego we Wrocławiu ogólna liczba ludności w gminie Ścinawa na koniec roku 2006 wynosiła 10 677 mieszkańców, w tym 6 022 osoby zamieszkiwały w mieście, natomiast 4 655 na terenie 19 sołectw. W roku 2007 Gminę i Miasto Ścinawa zamieszkiwało 10 611 osób w roku 2008 – 10 549 osób, wg danych na rok 2009-30 czerwca miasto i gminę zamieszkiwało 10 511 mieszkańców.

Liczba osób zamieszkujących poszczególne miejscowości w gminie

Miejscowość	Liczba mieszkańców
Ścinawa	6 022
Buszkowice	138
Chełmek Wołowski	115
Dąbrowa Dolna	36
Dąbrowa Środkowa	82
Dębiec	124
Dłużyce	174
Dziesław	334
Dziewin	153
Grzybów	109
Jurcz	147
Krzyżowa	159
Lasowice	208
Parszowice	442
Przychowa	163
Redlice	174
Ręszów	292
Sitno	83
Turów	240
Tymowa	866
Wielowieś	295
Zaborów	321

W mieście zamieszkuje 56,44% ogółu ludności gminy, a na terenach wiejskich 43,56%. Średnia gęstość zaludnienia gminy wynosi 65 mieszkańców na km² (2006), kształtując się poniżej średniej województwa dolnośląskiego wynoszącej 145 mieszkańców na km². Wskaźnik ten w mieście Ścinawa wynosi natomiast 438 mieszkańców na km². Od kilku lat obserwuje się stałą, niewielki spadek w ogólnej ilości mieszkańców gminy.

Liczba mieszkańców miasta i gminy Ścinawa w latach 1995-2009.

lata	Liczba mieszkańców
1995	11 031
1996	10 970
1997	10 998
1998	11 001
1999	10 907
2000	10 885
2001	10 833
2002	10 787
2003	10 797
2004	10 764
2005	10 724
2006	10 677
2007	10 611
2008	10 549
2009	10 511

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Ścinawa.

Wg danych GUS w 2015 roku liczba mieszkańców gminy Ścinawa wynosiła 10 212 osób, w tym w mieście Ścinawa – 4 491 osób a na terenach wiejskich – 5 721 osób. W porównaniu do 1995 r. jest to spadek liczby mieszkańców o 7,4% (o 7% w mieście i o 7,8% na terenach wiejskich).

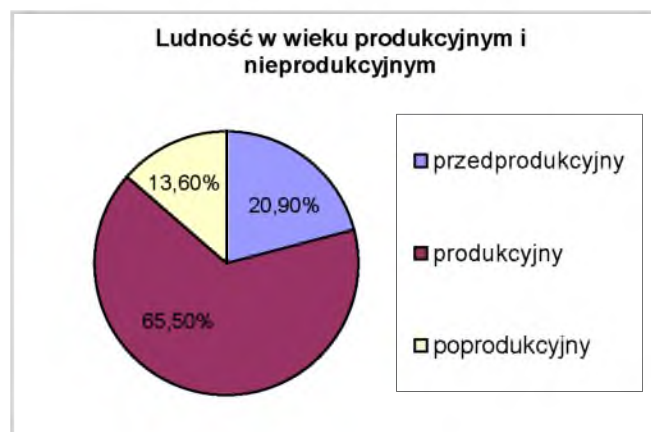

Na obecny stan ludności w gminie ma wpływ wskaźnik przyrostu naturalnego ludności na poziomie 1,8 na tysiąc mieszkańców, co świadczy, że w skali całej gminy liczba urodzeń przewyższa liczbę zgonów. Pod tym względem wskaźnik dla gminy kształtuje się odmiennie niż w województwie dolnośląskim, gdzie wskaźnik przyrostu naturalnego w 2006 roku wynosił – 0,8 na tysiąc mieszkańców.

Innym czynnikiem wpływającym na ilość mieszkańców jest saldo migracji. W roku 2006, dla całej gminy na 1000 mieszkańców, odnotowano ujemne saldo migracji w wysokości –1,9., natomiast w mieście Ścinawa współczynnik ten jest nieco lepszy i wynosi –0.4.

Struktura ludności według płci jest bardzo podobna do tej, jaką obserwujemy w skali całego kraju. Mężczyźni stanowią 49,2% mieszkańców gminy, kobiety natomiast 50,8%, podczas gdy w kraju wielkości te wynoszą odpowiednio 48,4% i 51,6%. Zjawisko przewagi kobiet w strukturze ludności jest szczególnie widoczny w mieście Ścinawa, gdzie współczynnik feminizacji wynosi 108.

Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowi w gminie 20,9% (w kraju 23,2%), ludność w wieku produkcyjnym stanowi 65,5% (średnia krajowa 61,8%), zaś ludność w wieku poprodukcyjnym 13,6% (w całym kraju 15,0%). W mieście Ścinawa sytuacja ta kształtuje się dość podobnie, gdyż ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowi 19,8%, ludność w wieku produkcyjnym stanowi 68,2%, zaś ludność w wieku poprodukcyjnym 112,0%.

Współczynnik przedstawiający proporcję osób w przedziale wiekowym 0-18 lat (większość z nich przebywa w domu lub uczy się) w stosunku do ludności w wieku 19-60 lat (najbardziej aktywnej produkcyjnie), wyrażający stopień obciążenia ekonomicznego ludności w wieku produkcyjnym ze strony młodych niepracujących ludzi, wynosi w krajach UE 41,4%, zaś w gminie Ścinawa 31,2%.

Można też wziąć pod uwagę wskaźnik "zależności" osób w wieku powyżej 60 roku życia. Wyraża on proporcję ludności w wieku powyżej 60 lat (których większość stanowią emeryci lub renciści) do ludności w wieku od 19 do 60 lat, tj. najbardziej czynnych zawodowo.

Ten wskaźnik mierzy stopień ekonomicznego obciążenia ludności w wieku produkcyjnym ze strony dorosłej ludności niepracującej. Ten wskaźnik dla krajów UE wynosi 39,2%, zaś w gminie Ścinawa 20,8%, co dla tego regionu oznacza potencjał ekonomiczny, jakim jest relatywnie młody wiek jego mieszkańców.

4.2. Mieszkalnictwo / Warunki mieszkaniowe

Według danych z Urzędu Statystycznego we Wrocławiu wielkość zasobów mieszkaniowych w gminie Ścinawa na koniec roku 2006 wynosiła 3210 mieszkań, z czego 1896 mieszkań w mieście oraz 1314 na wsi. Przeciętna powierzchnia użytkowa tych mieszkań to 72,3 m² (w mieście 66,5 m²), przypadająca średnio na 4 izby.

Na jedno mieszkanie przypadają średnio ponad 3 osoby, a wskaźnik zagęszczenia dla miasta i gminy wynosi 0,82 osoby na izbę. W 2006 roku w gminie Ścinawa oddano do użytku jedynie 7 mieszkań, z czego 4 na terenie miasta. Były to mieszkania w budynkach indywidualnych, a ich przeciętna powierzchnia użytkowa wynosiła 151,6 m² (w mieście 123,5 m²). W gminie najtrudniejszą sytuację mieszkaniową stwierdza się w Krzyżowej, Turowie, Ręszowie i Lasowicach, najkorzystniejszą

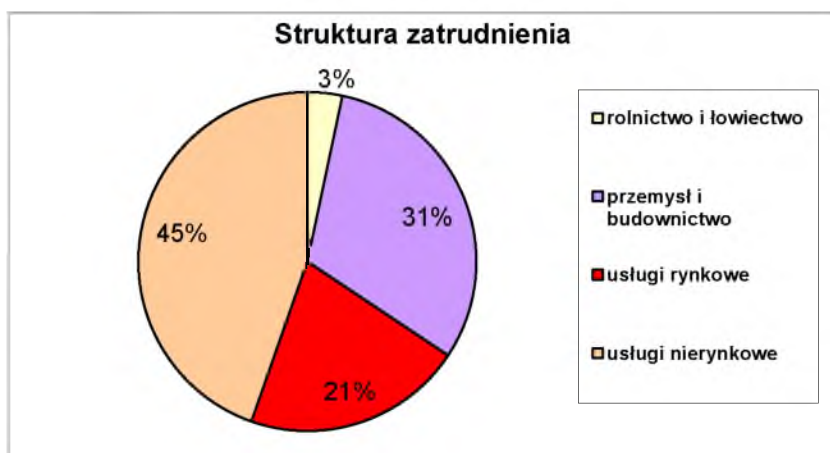
natomiast w Buszkowicach i Chełmku Wołowskim. W pozostałych miejscowościach wskaźniki zagęszczenia kształtują się na poziomie zbliżonym do średniego w gminie.

We wszystkich wsiach dominuje zabudowa zagrodowa, mieszkalnictwo wielorodzinne występuje w Redlicach, Zaborowie, Grzybowie i Tymowej.

W latach 2007 – 2015 oddano do użytku łącznie 143 mieszkania o łącznej powierzchni 17 757 m², w tym w mieście Ścinawa 101 mieszkań o łącznej powierzchni 11 978 m². Średnia powierzchnia mieszkania wynosiła 124,17 m².

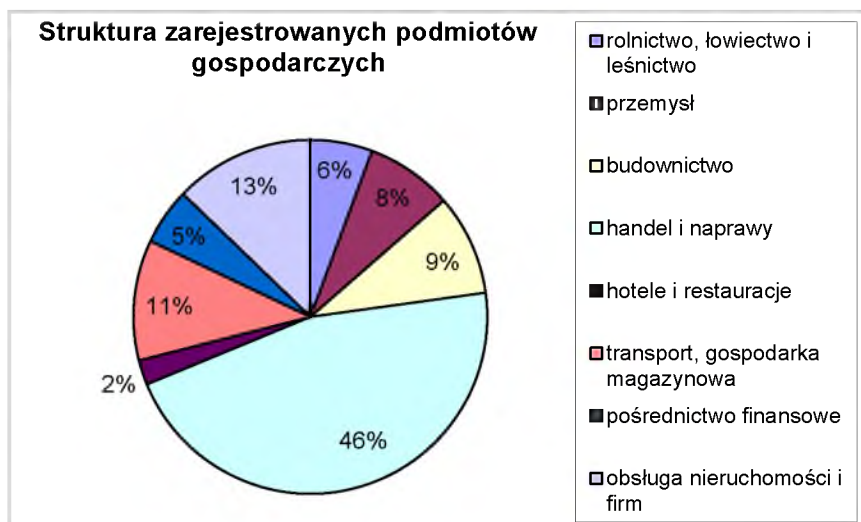
4.3. Zatrudnienie

Według danych Urzędu Statystycznego we Wrocławiu w roku 2006 liczba mieszkańców pracujących na terenie gminy wynosiła około 661 osób, czyli 6,3 % ogółu ludności, z czego 3% było zatrudnionych w rolnictwie i łowiectwie, 31% w przemyśle i budownictwie, 21% w usługach rynkowych oraz 45% w usługach nierynkowych.

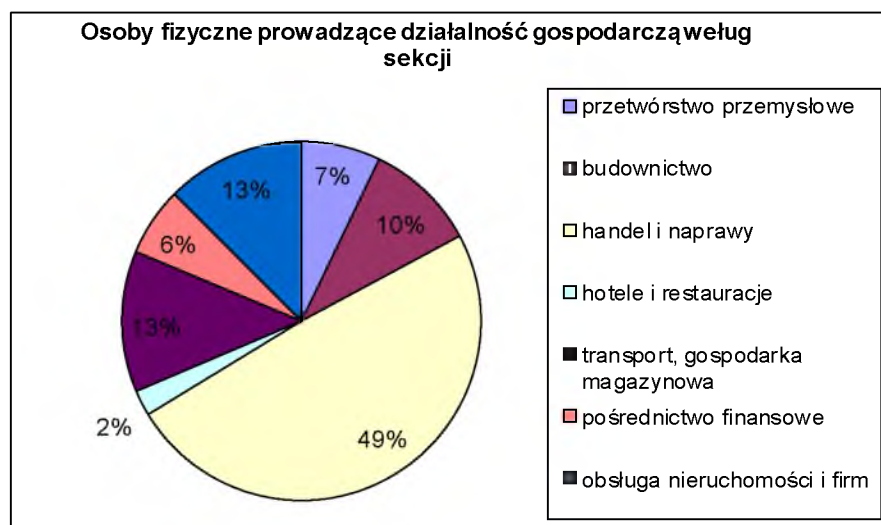
Najwięksi pracodawcy na terenie gminy to:- Zakłady Chemii Gospodarczej „Pollena”, - Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska”,- TOTAL Polska Sp. z o.o., Zakład Gospodarki Komunalnej oraz zarejestrowane podmioty gospodarcze w ilości 698 (2006 r.), z czego 519 w mieście Ścinawa. Ponad 98% tych podmiotów stanowi sektor prywatny.

Wśród wspomnianych podmiotów gospodarczych prawie połowa firm zajmuje się handlem naprawami, dane te nie uwzględniają jednak osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

Wśród zarejestrowanych podmiotów gospodarczych prawie 97% stanowią podmioty, w których pracuje mniej niż 9 osób, a jedynie 2 zatrudniają ponad 50 osób.

Według danych z 2006 roku działalność gospodarczą na terenie gminy prowadzi 591 osób fizycznych, co stanowi prawie 85 % ogółu zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Prawie połowa tych osób zajmuje się handlem i naprawami.

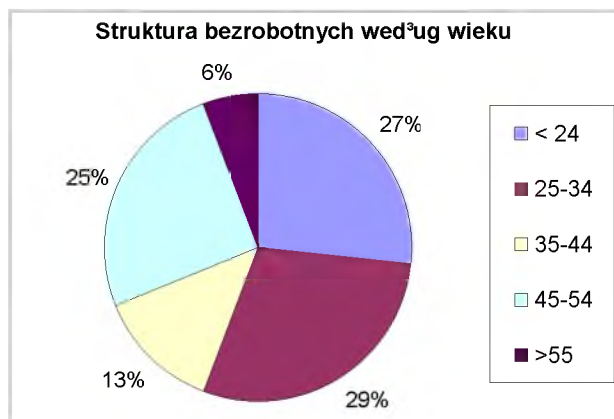
Wiele osób dojeżdża do pracy poza teren gminy. Pracują one w Kombinacie Miedziowym oraz w Prochowicach, Wołowie, Brzegu Dolnym.

W związku z zachowaniem obecnej funkcji gminy nie przewiduje się zasadniczych zmian w zakresie zatrudnienia, jego wzrost w mieście podążać będzie za wzrostem ludności, natomiast we wsiach wzrost zatrudnienia wynika z założenia aktywizacji ludności poza rolnictwem, co wymagać będzie jednak istotnego przyrostu nowych miejsc pracy.

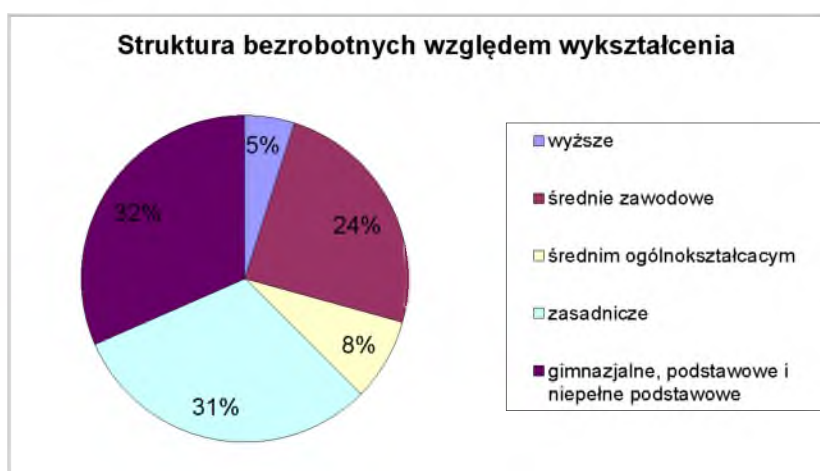
Zakłada się wzrost zatrudnionych w sekcjach związanych z szeroko pojmowaną sferą usług, co związane jest z przewidywanym stopniowym podniesieniem się ogólnego standardu życia mieszkańców. W pozostałych działach zatrudnienie kształtować się będzie na poziomie zbliżonym do obecnego.

4.4. Bezrobocie

Według danych Urzędu Statystycznego we Wrocławiu w 2006 roku liczba bezrobotnych w gminie Ścinawa wynosiła 529 osób. Analizując strukturę według wieku, największy odsetek bezrobotnych stanowiły osoby między 25 a 34 rokiem życia (29% ogółu).

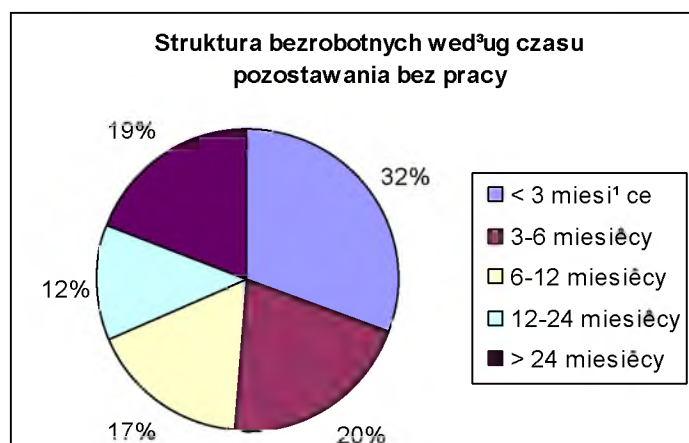
Jedną z niekorzystnych cech, w strukturze bezrobotnych jest również niski odsetek osób z wykształceniem wyższym (akademickim), które stanowią jedynie 5% ogółu bezrobotnych. Ponadto ponad 60% bezrobotnych w gminie ma jedynie wykształcenie podstawowe lub zasadnicze zawodowe, co zjawiskiem niekorzystnym, gdyż osoby słabo wykształcone niechętnie zmieniają kwalifikacje zawodowe i się doskonalą.

Dość pozytywnie przedstawia się za to gminna struktura bezrobocia pod względem czasu pozostawania bez pracy, gdyż ponad połowę zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby pozostające bez pracy mniej niż pół roku. Natomiast osoby bezrobotne dłużej niż rok stanowią jedynie 30% ogółu zarejestrowanych.

W 2014 roku stopa bezrobocia w gminie Ścinawa 12,7 % i była wyższa od średniej krajowej o 1,3 %.

W 2015 roku liczba bezrobotnych wynosiła 342 osoby, co w porównaniu z 2014 r. stanowi spadek o 129 osób tj. o 27,4 %. W stosunku do roku 2006 liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 187 osób tj. 35,3 %.

5. Uwarunkowania gospodarcze

5.1. Rolnictwo

Podstawą gospodarki gminy jest rolnictwo, które jednak – podobnie jak w całym kraju – znajduje się w strukturalnym kryzysie związanym przede wszystkim z dużym rozdrobnieniem gospodarstw utrudniającym mechanizację i wprowadzanie nowoczesnych metod produkcji. Mimo to jest ono jednak główną bazą ekonomiczną i podstawowym źródłem zatrudnienia miejscowej ludności.

Struktura gospodarstw rolnych w mieście i gminie Ścinawa na dzień 21.09.2009 r.

Lp.	Powierzchnia gospodarstw w ha	Ilość gospodarstw
1.	< 2	333
2.	od 2 – 5	260
3.	od 5 – 7	99
4.	od 7 – 10	105
5.	od 10 – 15	74
6.	> 15	96
	Razem:	967

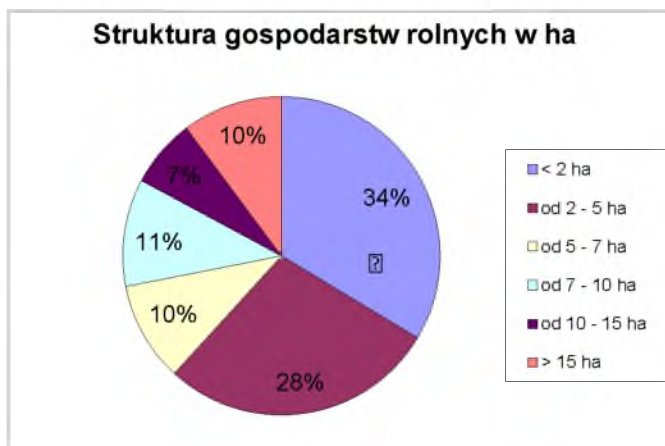
Źródło: Urząd Miasta i Gminy Ścinawa.

Z powyższego zestawienia wynika, że gospodarstw uważanych wedle kryteriów Unii Europejskiej za potencjalnie samowystarczalne i konkurencyjne na rynku rolnym (gospodarstwa pow. 20 ha) jest tylko ok. 10%.

Według danych Urzędu Miasta i Gminy w Ścinawie użytki rolne na terenie gminy zajmują 12501 ha, co stanowi 81% jej powierzchni.

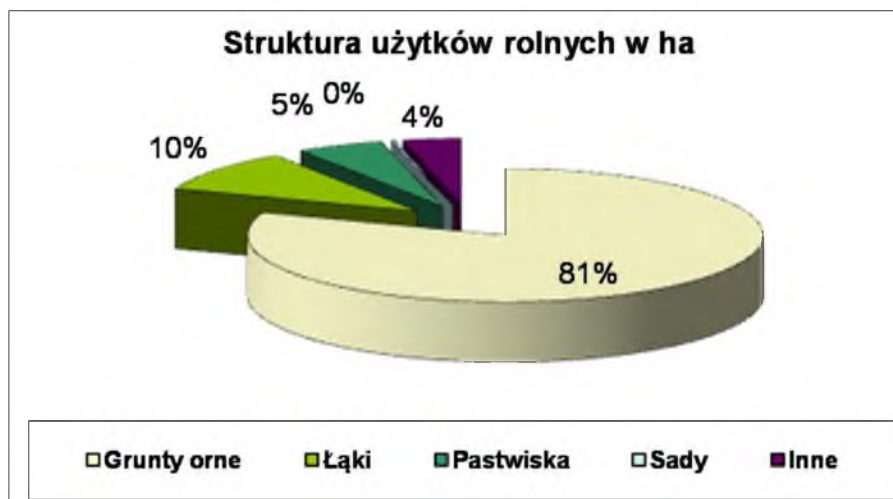
Struktura gospodarstw rolnych w mieście i gminie Ścinawa

Struktura użytków rolnych na terenie gminy (stan na dzień 01.01.2006 r.)

Lp.	Rodzaj użytków rolnych	Powierzchnia w ha		
		Ogółem	Miasto	Wieś
1.	Grunty orne	10067	732	9335
2.	Łąki	1277	187	1090
3.	Pastwiska	675	22	653
4.	Sady	28	7	21
5.	Inne	454	52	402
	Razem:	12501	1000	11501

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Ścinawa na podstawie danych z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego, Wydział Geodezji i Kartografii we Wrocławiu.

Największy obszar obsiewany był zbożem (ponad 80%) i roślinami przemysłowymi (ok. 11%). W obsadzie zwierząt trzoda zajmuje 4100 szt., a bydło 1370 szt.

Powierzchnia zasiewów poszczególnych upraw.

Wyszczególnienie	Ogółem miasto i gmina	w tym	
		miasto	wieś
w hektarach			

Powierzchnia zasiewów ogółem	10136	738	9398
Zboża	8115	592	7523
Kukurydza	30	-	30
Strączkowe jadalne	4	-	4
Ziemniaki	430	31	399
Przemysłowe	1137	83	1054
Pastewne	102	7	95
Pozostałe	18	25	293

Źródło: Dane Urzędu Miasta i Gminy w Ścinawie z czerwca 1999 r.

Poważnym problemem na wsi, rzutującym na tempo rozwoju rolnictwa, jest prywatyzacja i zagospodarowanie gruntów byłych państwowych gospodarstw rolnych (obecnie w zasobach Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa). W zasobach A WRSP pozostaje jeszcze 7616 ha użytków rolnych (62,8% ogółu użytków).

Warunki dla rozwoju rolnictwa w gminie w dużym stopniu wynikać będą z szerszego, ponad lokalnego kontekstu makroekonomicznego i politycznego. Sama gmina ma znacznie mniejsze, choć bez wątpienia istotne możliwości w stymulowaniu rozwoju tego działu gospodarki narodowej.

5.2. Przemysł

Przemysł koncentruje się przede wszystkim w mieście Ścinawa. Do największych podmiotów gospodarczych na terenie gminy należą:

Lp.	Nazwa podmiotu	Podstawowy rodzaj (rodzaje) działalności	Miejscowość
1	Zakład Gospodarki Komunalnej	Usługi komunalne	Ścinawa
2	Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska	Handel, masarnictwo, produkcja pieczywa	Ścinawa
3	Przedsiębiorstwo Chemii Gospodarczej „Pollena” SA	Produkcja artykułów chemii gospodarczej	Ścinawa
4	Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska	Produkcja artykułów nabiałowych	Ścinawa
5	Zakład Handlu i Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego	Przetwórstwo owocowo-warzywno	Ścinawa
6	TOTAL Polska Sp. z o.o.	Rozlewnia gazu, produkcja masy bitumicznej	Ścinawa
7	„Góraźdze Cement” S.A. Stacja Przesypowa Cementu	Dystrybucja cementu luzem	Ścinawa
8	PPUH „Delta” Sp. z o.o.	Produkcja katalizatorów	Ścinawa
9	Spółdzielcze Gospodarstwo Rolne	Produkcja roślin, usługi transportowe, usługi dla rolników	Zaborów
10	Daniel Berezowski Janusz Wolniczak	Handel art. przemysłowymi i spożyw. (import, eksport). Import, eksport	Przychowa

	Przedsiębiorstwo Prod.-Usług.-Handl. „WOLBER” Sp. Cyw.	maszyn i urządzeń przemysłowych, budowlanych, drogowych i rolniczych	
11	Piekarnictwo Ryszard Furtak	Piekarnictwo, wyrób i sprzedaż pieczywa	Dziestaw
12	Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowe „Wiśniewski” S.C.	Produkcja pieczywa i wyrobów cukierniczych sprzedaż hurtowa i detaliczna	Ścinawa
13	Anna Muszyńska Elżbieta Ludwig Skład opałowy	Sprzedaż węgla i koks. Usługi transportowe	Ścinawa
14	Jerzy Myszkowski Przedsiębiorstwo Organizacji Inwestycji i Obrotu Towarowego „POL- MAX”	Handel, usługi, wytwórczość, produkcja budowlana, import, eksport artykułów spożywczych i przemysłowych	Ścinawa
15	Dariusz Woch”STOL LUX”	Produkcja elementów drewnianych dla budownictwa i wykończenia wnętrz, usługi stolarskie. Pośrednictwo w handlu materiałami budowlanymi, a w szczególności elementami stolarki	Sitno
16	Oleksiuk Janusz Oleksiuk Alfred Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo Usługowe „Jantar”	Produkcja Palet	Ścinawa
17	<u>Borowski Wiesław</u> <u>Zakład usługowy ELEKTROBUD</u>	układanie sieci elektroenergetycznych, montaż oświetlenia zewnętrznego	Ścinawa

Przewidywany przyrost ludności miasta w okresie perspektywicznym spowoduje wystąpienie dużej nadwyżki siły roboczej. Pożądane byłoby utworzenie nowych zakładów zapewniających nowe miejsca pracy zwłaszcza zakładu zatrudniającego kobiety.

Istnieją wystarczające rezerwy kierunkowe dla rozwoju przemysłu baz i składów, co umożliwi prawidłową lokalizację nowego zakładu (nowych zakładów) o ile zajdzie taka potrzeba.

5.3. Handel i rzemiosło

Liczba placówek handlowych szybko się zmienia w zależności od koniunktury na rynku. Większość z nich znajduje się w parterach budynków mieszkalnych lub w pawilonach. Małe sklepy spożywcze lub wielobranżowe są we wszystkich wsiach.

Punkty rzemieślnicze zlokalizowane są w różnych rejonach miasta, głównie jednak w rejonie Rynku oraz ulic Głogowskiej i Mickiewicza.

Rzemiosło na wsi reprezentowane jest przez drobne zakłady prywatne. W okresie perspektywy zakładać należy wydatny rozwój rzemiosła, zwłaszcza związanego z otoczeniem rolnictwa (nowe miejsca pracy).

6. Uwarunkowania wynikające z systemów infrastruktury społecznej

6.1. Oświata i wychowanie

Reforma oświaty przyniosła ze sobą reorganizację szkolnictwa, w wyniku której w gminie Ścinawa w 1999 r. została zrationalizowana sieć szkół. Likwidacji uległy:

- Szkoła Podstawowa Nr 1 i Nr 2 w Ścinawie oraz dwie czteroklasowe szkoły filialne w Parszowicach i w Wielowsi. Szkoła filialna w Zaborowie została przekształcona w sześcioklasową szkołę podstawową.

Od 1991 roku w gminie Ścinawa maleje ilość uczniów. Tendencje spadkowe są wyraźnie widoczne na podstawie ilości urodzeń poszczególnych roczników: w 1991 r. urodziło się 174 dzieci, a w 1999 już tylko 88. W roku szkolnym 2002/2003 do szkół uczęszcza 1407 dzieci, w 2007/2008 uczęszczało 1062 dzieci, w roku szkolnym 2008/2009 uczęszczało 984 dzieci, natomiast w roku szkolnym 2009/2010 uczęszcza do szkoły 918 dzieci.

Analiza długofalowych prognoz, dotyczących organizacji oświaty w gminie, sporządzona przy uwzględnieniu wskaźników demograficznych wskazuje, że obecna sieć szkół jest racjonalna i w najbliższych latach nie powinna ulec poważniejszym zmianom.

Uchwałą Nr 48 Rady Gminy i Miasta w Ścinawie z dnia 15 marca 1999 r. ustalono od 1 września 1999 r. następującą sieć szkół podstawowych i gimnazjum na terenie Miasta i Gminy Ścinawa oraz ich granice obwodów:

- Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Bronisława Malinowskiego w Ścinawie przy ul. Królowej Jadwigi 9 – obwód szkoły obejmuje miasto Ścinawa oraz wsie: Buszkowice, Dąbrowa Środkowa, Dąbrowa Dolna, Dębiec, Krzyżowa, Lasowice, Parszowice, Przychowa, Redlice, Ręszów, Sitno, Turów, Wielowieś,
- Gimnazjum Publiczne im. Mikołaja Kopernika w Ścinawie przy ul. Lipowej 1 - obwód szkoły obejmuje miasto Ścinawa i wszystkie wsie gminne,
- Szkoła Podstawowa w Tymowej - obwód szkoły obejmuje wsie: Tymowa Działaw, Chełmek Wołoski,
- Szkoła Podstawowa w Zaborowi – obwód szkoły obejmuje wsie: Dłużyce, Dziewin, Grzybów, Jurcz, Zaborów,
- Przedszkole Publiczne w Ścinawie z filią w Zaborowi przy ul. Królowej Jadwigi 9A.

6.2. Służba zdrowia

Miejsko – Gminny Zespół Zakładów Opieki Podstawowej w Ścinawie obejmuje przychodnię w Ścinawie przy ul. Jagiełły oraz Wiejski Ośrodek Zdrowia w Tymowej.

Usługi zdrowotne świadczone są w wymiarze podstawowym przez: 8 lekarzy, 23 pielęgniarki oraz 4 lekarzy dentyistów. W ośrodku w Tymowej przyjmuje tylko 1 lekarz. Z usług specjalistycznych mieszkańcy korzystają poza terenem gminy, głównie w Lubinie.

6.3. Opieka społeczna

Na terenie gminy działa Ośrodek Pomocy Społecznej w Ścinawie, który zasięgiem swego działania obejmuje miasto i 19 wsi. Ośrodek wykonuje zadania własne i zlecone na podstawie ustawy o pomocy społecznej i przepisów wykonawczych do niej. Największą liczbę osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej stanowią osoby bezrobotne, rodziny niepełne, wielodzietne, emeryci i renciści. W 1999 roku 618 rodzin zostało objętych pomocą socjalną. Liczba osób w tych rodzinach wyniosła 2918, czyli około 27% mieszkańców korzystała z pomocy Ośrodka.

Działalność Ośrodka wspierana jest przez klub pracy, który pomaga nabywać umiejętności w zakresie aktywnego poszukiwania pracy. W zajęciach klubu brało udział 586 bezrobotnych, z tego 88 uzyskało zatrudnienie.

W gminie realizowany jest Gminny Program Polityki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Punkt udziela pomocy psychologicznej, prawnej i terapeutycznej dla osób

uzależnionych, współuzależnionych, sprawców przemocy a także dzieci. W 1999r. udzielono 205 konsultacji.

W budynku byłej Szkoły Nr 2 w Ścinawie działa także Świetlica Terapeutyczna dla dzieci mających różne problemy i dla dzieci z rodzin z problemami alkoholowymi. Prowadzi codziennie zajęcia opiekuńczo – wychowawcze, zajęcia profilaktyczne, gry, zabawy, zajęcia edukacyjno – rozwojowe, plastyczne, ruchowe, sprawnościowe. Podobną działalność prowadzi Świetlica Terapeutyczna w Parszowicach. Programy profilaktyczne realizują także wszystkie szkoły na terenie gminy.

6.4. Kultura

Na terenie gminy działa Centrum Kultury i Turystyki w Ścinawie, które zostało utworzone 26 września 1974 r. Początkowo działał jako Miejski Ośrodek Kultury, 8 czerwca 1982 r. zmieniono nazwę na Miejsko Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji, obecnie funkcjonuje jako Centrum Kultury i Turystyki w Ścinawie.

Do zadań statutowych Centrum Kultury i Turystyki należą:

- a. edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę,
- b. gromadzenie, dokumentowanie, tworzenie, ochrona i udostępnianie dóbr kultury.

Przy ośrodku działa istniejący od 1984 roku Zespół Folklorystyczny Ziemi Ścinawskiej, gdzie prowadzone są zajęcia dla dzieci i młodzieży. Centrum Kultury i Turystyki w Ścinawie jest organizatorem wielu imprez okolicznościowych. W budynku Centrum Kultury i Turystyki w Ścinawie działa Biblioteka Publiczna oraz Gminne Centrum Informacji, natomiast dwie Biblioteki filialne działają w Zaborowie i w Tymowej.

6.5. Sport

Najważniejszym obiektem sportowym jest stadion w Ścinawie. W mieście znajduje się także kompleks urządzeń sportowo-rekreacyjnych przy ul. Królowej Jadwigi (odkryty basen kąpielowy, ogród jordanowski, budynek klubowo-dyskotekowy). Przy wszystkich szkołach są sale gimnastyczno-sportowe.

Wiejskie boiska sportowe znajdują się w Ręszowie, Dzieślawiu, Tymowej, Krzyżowej, Przychowej, Dłużycach, Wielosi. Dziewinie, Parszowicach, Buszkowicach, Lasowicach, Jurczu i Sitnie. Ich wielkość jest wystarczająca (0.5-1,6 ha), lokalizacja nie budzi zastrzeżeń. Są one jednak nieogrodzone, bez zaplecza socjalnego i sanitarnego. Sale gimnastyczne znajdują się w Tymowej (przy szkole).

Z uwagi na lokalizację w obszarze Natura 2000 realizacja przystani nie może pogorszyć stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt dla których został wyznaczony obszar Natura 2000. Przystanie na rzece Odrze zlokalizowane w Jurczu, Dziewinie, Ścinawie i Buszkowicach mają wyłącznie turystyczne wykorzystanie bez zabudowy kubaturowej.

7. Uwarunkowania wynikające z systemów infrastruktury technicznej

7.1. Układ komunikacyjny

Przez obszar gminy Ścinawa przebiegają następujące drogi publiczne:

- **drogi krajowe:**

droga krajowa nr 36 relacji: Lubin – Ścinawa – Wińsko – Załęcze – Rawicz – Krotoszyn – Ostrów Wielkopolski (o klasie ~~technicznej~~ drogi głównej G – docelowo o klasie drogi głównej ruchu przyspieszonego GP)

- **drogi wojewódzkie:**

droga wojewódzka nr 292 relacji Nowa Sól – Bytom Odrzański – Głogów – Studzionki – Nieszczyce – Chobienia – Ścinawa – Prochowice - Lisowice (o klasie drogi zbiorczej Z)

a. ~~relacji: Chybienia – Naroczyce – Buszkowice – Ścinawa, (o klasie Z)~~

b. ~~relacji: Ścinawa – Zaborów – Prochowice (o klasie Z)~~

- **drogi powiatowe :**

- 1207 D Rudna- Dzieśław
- 1208 D Mleczno- Tymowa- Ścinawa
- 1209 D Gwizdanów- Dzieśław
- 1211 D Tymowa- Dzieśław- Naroczyce
- 1221 D Składowice- Dąbrowa Dolna
- 1222 D Siedlce- Ręszów
- 1223 D Niemstów- Parszowice- Zaborów
- 1237 D Miłosna- Wielowieś- Ścinawa
- 1238 D Dłużyce- Dziewin
- 1239 D Zaborów- Grzybów
- 1240 D Jurcz- Przyszań Chrobrego
- 1244 D Lisowice- Wielowieś

Na obszarze gminy funkcjonuje dwutorowa, zelektryfikowana linia kolejowa nr 273, relacji Śląsk – Szczecin – Świnoujście. Jest to magistrala węglowa o pierwszorzędym znaczeniu gospodarczym. Inne linie kolejowe o znaczeniu miejscowym: nr 362 Kobylin – Legnica przez Rawicz, nr 782 Małowice Wołoskie – Iwno i linia bez numeru Ścinawa – Ścinawa Port są obecnie nieczynne.

7.1. Sytuacja komunikacyjna w mieście

Przebieg dróg publicznych przez obszar miasta jest obecnie mało czytelny i uciążliwy ze względu na niskie parametry ulic. Istniejący most na Odrze znajduje się w złym stanie technicznym, a pod względem parametrów technicznych nie odpowiada obecnym i przyszłym wymaganiom.

Dla drogi Nr 36 przewiduje się całkowicie nowy przebieg trasy od strony południowej (wariant preferowany) wzdłuż wiązki linii energetycznych, ~~lub od strony północnej (wariant alternatywny)~~, z nową przeprawą mostową przez Odrę. Dzięki temu ruch tranzytowy na najbardziej obciążonym kierunku Lubin – Rawicz/Wołów będzie mógł przebiegać poza terenami zainwestowania miejskiego.

7.2. Infrastruktura techniczna

7.2.1. Zaopatrzenie w wodę

Miasto Ścinawa zaopatrywane są w wodę z wodociągu komunalnego, bazującego na ujęciach wód podziemnych z utworów trzeciorzędowych, zlokalizowanych na terenie miasta Ścinawa. Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęcia w kat. „B” wynoszą $Q=200,00 \text{ m}^3/\text{h}$ – decyzja Dyrektora Wydziału Ochrony Środowiska Gospodarki Wodnej i Geologii Urzędu Wojewódzkiego w Legnicy z dnia 22.02.1989 r. znak Osg 8530-2/4/89.

Ujęcia wód składają się z trzech studni podstawowych RI, RH i RIII oraz rezerwowej RIV. Woda ujmowana uzdatniana jest w stacji uzdatniania zlokalizowanej przy ulicy Królowej Jadwigi. Łączna wydajność ujęć wynosi 2400 m³/h. ~~Dobowa produkcja wody wynosi obecnie 1000-1200 m³/d.~~

Zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym na pobór wody podziemnej z ujęcia komunalnego w Ścinawie i eksploatację urządzeń wodnych – decyzja Wojewody Legnickiego nr OS.III.6210-3/1/97 z dnia 20.01.1997 r., zmienionym decyzją Starosty Powiatu Lubińskiego nr RO.6223/7/05 z dnia 11.08.2005 r. łączny pobór wody z ujęcia wynosić może 2260 m³/d ($Q_{\max d}$) i 122 m³/h ($Q_{\max h}$).

Obecna wydajność eksploatacyjna trzech czynnych studni wynosi łącznie 115,16 m³/h.

Dla ww. studni wyznaczono strefy ochrony bezpośredniej o promieniu 10 m, w granicach ogrodzeń. Nie wyznaczono natomiast stref ochrony pośredniej.

Na wsi funkcjonują następujące wodociągi grupowe:

- 1) wodociąg „Wielowieś”, dla wsi: Jurcz, Redlice, Wielowieś, Parszowice, Zaborów, Dłużyce, Grzybów i Dziewin. Wodociąg funkcjonuje w oparciu o ujęcie wody zlokalizowane w miejscowości Wielowieś. Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęcia w kat. „B” wynoszą $Q=92,00$ m³/h – decyzja Dyrektora Wydziału Ochrony Środowiska Gospodarki Wodnej i Geologii Urzędu Wojewódzkiego w Legnicy z dnia 31.10.1989 r. znak Osg 8530-2/47/89. Zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym na pobór wody podziemnej z ujęcia komunalnego w Ścinawie i eksploatację urządzeń wodnych – decyzja Starosty Powiatu Lubińskiego nr RO.6223/10/02 z dnia 02.07.2002 r. łączny pobór wody z ujęcia wynosić może 246 m³/d ($Q_{\max d}$) i 18 m³/h ($Q_{\max h}$). Obecna wydajność eksploatacyjna dwóch czynnych studni wynosi łącznie 74 m³/h.

Dla ww. studni wyznaczono strefy ochrony bezpośredniej w granicach istniejących ogrodzeń. Nie wyznaczono natomiast stref ochrony pośredniej.

- 2) wodociąg „Dziesław”, dla wsi: Dziesław, Chełmek Wołowski, Tymowa, Dębiec, Turów, Dąbrowa Środkowa i Dąbrowa Dolna. Wodociąg funkcjonuje w oparciu o ujęcie wody zlokalizowane w miejscowości Dziesław. Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęcia w kat. „B” wynoszą $Q=35,50$ m³/h – decyzja Wojewody Legnickiego z dnia 06.04.1982 r. znak GT.8530-3/23/82. Zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym na pobór wody podziemnej z ujęcia zlokalizowanego na terenie wsi Dziesław i odprowadzanie popłuczyn – decyzja Starosty Powiatu Lubińskiego nr RO.6222/12/2000 z dnia 19.05.2000 r. łączny pobór wody z ujęcia wynosić może 512 m³/d ($Q_{\max d}$) i 29 m³/h ($Q_{\max h}$). Obecna wydajność eksploatacyjna trzech czynnych studni wynosi łącznie 35,50 m³/h.

Dla ww. studni wyznaczono strefy ochrony bezpośredniej w granicach istniejących ogrodzeń. Nie wyznaczono natomiast stref ochrony pośredniej.

- 3) wodociąg „Przychowa”, dla wsi: Przychowa, Lasowice i Buszkowice. Wodociąg funkcjonuje w oparciu o ujęcie wody zlokalizowane w miejscowości Przychowa. Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęcia w kat. „B” wynoszą $Q=50,00$ m³/h – decyzja Dyrektora Wydziału Ochrony Środowiska Gospodarki Wodnej i Geologii Urzędu Wojewódzkiego w Legnicy z dnia 31.10.1989 r. znak Osg 8530-2/47/89. Zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym na pobór wody podziemnej z ujęcia komunalnego w Ścinawie i eksploatację urządzeń wodnych – decyzja Starosty Powiatu Lubińskiego nr RO.6223/10/02 z dnia 02.07.2002 r. łączny pobór wody z ujęcia wynosić może 117 m³/d ($Q_{\max d}$) i 9 m³/h ($Q_{\max h}$). Obecna wydajność eksploatacyjna dwóch czynnych studni wynosi łącznie 98 m³/h.

Dla ww. studni wyznaczono strefy ochrony bezpośredniej w granicach istniejących ogrodzeń. Nie wyznaczono natomiast stref ochrony pośredniej.

W latach 2014 – 2015 prowadzona jest modernizacja i rozbudowa ww. ujęcia.

Wieś Krzyżowa zaopatrywana jest ze Ścinawy.

Sieci wodociągowej nie posiada jedynie kolonia Tymowa.

7.2.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Miasto Ścinawa nie ma spójnego systemu odprowadzania ścieków. Na terenie nowych osiedli mieszkaniowych wybudowana jest kanalizacja rozdzielcza, natomiast główne ciągi wykonane są jako ogólnospławne. W ostatnich latach wykonano kilka odcinków sieci kanalizacji sanitarnej, w ulicy Reymonta, Kilińskiego, Słowackiego i Sienkiewicza oraz na osiedlu przy ulicy Klasztornej. Na terenie miasta sieć jest wykonana głównie z rur betonowych i kamionkowych. Ścieki sanitarne odprowadzane są do szamb osiedlowych posiadających przelewy do kanalizacji ogólnospławnej. Osiedle domów przy ulicy Jagiełły posiada lokalną podczyszczalnię ścieków z przepompownią KOS. Oczyszczalnia ta jest obecnie wyłączona z eksploatacji.

Na terenie gminy skanalizowane zostały miejscowości : Lasowice, Chełmek Wołowski, Dębiec i Tymowa. Na terenach wiejskich sieć kanalizacji sanitarnej wykonana jest z rur PCW. Na terenie gminy eksploatowanych jest 16 przepompowni ścieków i 6,9 km rurociągów tłocznych, w tym 1,35km rurociągów przesyłowych.

Gmina Ścinawa – długość grawitacyjnej sieci kanalizacyjnej (dane na rok 2015)

Miejscowość	Sieć kanalizacyjna [km]	Rodzaj sieci
Ścinawa	8,0	Ogólnospławna
	11,5	Sanitarna
	8,0	Deszczowa
Chełmek Wołowski	3,24	Sanitarna
Tymowa	12,68	Sanitarna
Lasowice	4,59	Sanitarna
Dębiec	5,12	Sanitarna
Razem	53,13	-

Źródło: UMiG w Ścinawie

Ścieki komunalne z terenu miasta Ścinawa i skanalizowanych wsi odprowadzane są istniejącej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej na gruntach wsi Lasowice. Oczyszczalnia pracuje od stycznia 1999r., choć wybudowana została już 1997 r. Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna oparta na technologii osadu czynnego. Projektowa przepustowość oczyszczalni wynosi 2707 m³/d

Obiekty oczyszczalni:

- budynek socjalno-techniczny
- zlewnia ścieków dowożonych ,
- hala krat,
- przepompownia główna
- sitopiaskownik,
- blok biologiczny,
- osadniki wtórne,
- pompownie recyrkulacyjne ścieków i osadów,
- zbiornik retencyjny ścieków deszczowych ,

- zbiornik osadów ,
- poletka osadowe
- komora pomiarowa ścieków odprowadzanych ,
- budynek hali dmuchaw ,
- budynek trafostacji ,
- magazyn koagulantów .
- wylot ścieków (znajduje się poza terenem oczyszczalni).

Ścieki deszczowe odprowadzane są bezpośrednio do rzeki Zimnicy, zarurowanej Młynówki oraz rowów melioracyjnych.

7.2.3. Sieć gazowa

Na obszarze gminy Ścinawa nie ma sieci gazowej.

7.2.4. Gospodarka odpadami stałymi

Na terenie gminy Ścinawa znajduje się gminne wysypisko odpadów, które zlokalizowane jest w Osłej. Obsługuje ono wszystkie miejscowości gminy. Docelowo wysypisko będzie likwidowane, a jego teren przewidziany jest do rekultywacji w kierunku leśnym. Na rysunku zmiany studium teren wysypiska przewidziano już właśnie do zalesienia. Odpady gminne będą wywożone na wysypiska w gminach sąsiednich.

Od 2004 r. na terenie gminy Ścinawa prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów komunalnych. Odpady wywożone są poza teren gminy na składowisko w Lubiniu.

Od 01.07.2013 r. wywozem odpadów segregowanych i zmieszanych z terenu miasta i gminy Ścinawa zajmuje się Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania sp. z o.o. z siedzibą w Lubinie.

Ponadto na terenie byłego wysypiska przy ul. Wrocławskiej w Ścinawie zlokalizowano Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) z którego korzystać mogą wszyscy mieszkańcy miasta i gminy. Gospodarka odpadami prowadzona jest zgodnie z obowiązującym Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Ścinawa.

7.2.5. Sieć telefoniczna

Sieć telekomunikacyjna obejmująca obszar gminy funkcjonuje w oparciu o centrale w Ścinawie, Tymowej i Parszowicach.

7.2.6. Sieć energetyczna

Obszar gminy Ścinawa zasilony jest liniami średniego napięcia 20 kV wychodzącymi z głównego punktu zasilania w Ścinawie i łączącymi się z punktami zasilania w Lubinie, Rudnej i Legnicy. Punkt zasilania w Ścinawie zasilony jest linią 110 kV. Układ zasilania z punktu widzenia pewności dostawy energii jest porównywalny z innymi obszarami gmin w regionie.

Na obszarze gminy zlokalizowane są następujące elementy sieci dystrybucyjnej:

- linia przesyłowa 400 kV relacji: Mikułowa-Czarna i Czarna-Pasikurowice,
- linie napowietrzne 110 kV relacji: Czarna-Brzeg Dolny (S-479), Czarna-Ścinawa (S-478), Huta Cedynia-Ścinawa (S-420), Wołów-Ścinawa (S-419) i Czarna-Prochowice (S-480),
- linie napowietrzne i kablowe 20 kV,
- linie napowietrzne i kablowe 0,4 kV,
- stacje transformatorowe 110/20 kV – napowietrzne,

- stacje 20/20 kV wewnętrzne,
- stacje 20/0,4 wewnętrzne i napowietrzne
- przyłącza różnych napięć.

8. Główne źródła zagrożeń środowiska

8.1. Zagrożenia gleb

W myśl art.13 ustawy „O ochronie i kształtowaniu środowiska” – powierzchnia ziemi łącznie z glebą i rzeźbą terenu podlega ochronie, która ma zgodnie z zapisami ustawy polegać na zapobieganiu i przeciwdziałaniu niekorzystnym zmianom, lub przywróceniu właściwego ich stanu w przypadku uszkodzenia lub zniszczenia. Zgodnie ze wspomnianą ustawą ochronie podlegają także grunty rolne i leśne, powierzchnia ziemi i rzeźba terenów, których ochrona ze względów naukowych, estetycznych historyczno-pamiątkowych czy też innych leży w interesie społecznym. Sprawy te regulują także ustawy: „O ochronie gruntów rolnych i leśnych”, „O ochronie przyrody” oraz „Prawo geologiczne i górnicze”.

Zanieczyszczenie gleb metami ciężkimi jest skutkiem przede wszystkim opadu pyłów nadmiernie zanieczyszczonego powietrza atmosferycznego. Wyróżnia się trzy stopnie zanieczyszczenia gleb w związku z zawartością pierwiastków zanieczyszczających gleby (głównie metali ciężkich), a mianowicie:

- I. – gleby o naturalnie podwyższonej zawartości metali ciężkich – mogą być przeznaczone do pełnego wykorzystania rolniczego z wyłączeniem upraw roślin do produkcji żywności o szczególnie małej zawartości pierwiastków szkodliwych,
- II. – gleby słabo zanieczyszczone – dopuszczalna jest uprawa roślin zbożowych, okopowych i pastewnych oraz użytkowanie pastwiskowe, uprawy warzyw wymagają ograniczeń i kontroli ze względu na możliwe zanieczyszczenie metalami ciężkimi,
- III. – gleby średnio zanieczyszczone – wszystkie uprawy mogą ulec skażeniu metalami ciężkimi.

Klasyfikację tę wprowadził Instytut Upraw Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach (Kabata-Pendias A. i in., 1995) i ma ona charakter zaleceń, a nie formalnych norm.

Wykonane w 1995 roku badania, przeprowadzone przez Państwową Inspekcję Ochrony środowiska, wykazały, że gleby gminy Ścinawa nie są chemicznie zanieczyszczone.

Zgodnie z badaniami przeprowadzonymi przez Państwową Inspekcję Ochrony Środowiska w 1995 roku gleby gminy nie są chemicznie zanieczyszczone. Żaden z parametrów (wartość pH, zakres stężenia miedzi i kadmu) nie został przekroczony.

Potencjalnie, największe zagrożenie dla gleb obszaru gminy Ścinawa może stanowić przeznaczanie gruntów pod zabudowę i jej degradacja związana z zanieczyszczeniami ściekami komunalnymi, środkami chemicznymi stosowanymi w rolnictwie i substancjami ropopochodnymi.

Szkodliwy wpływ na gleby może mieć gnojowica używana przez rolników na polach i łąkach. Nadmiar azotu i fosforu, którego jest źródłem, może powodować powstawanie rakotwórczych azotynów. Degradacja gleb związana jest również z wodami płynącymi niosącymi ścieki bytowe, jak również zanieczyszczeniami powodowanymi przez ruch kołowy na trasach o jego dużym natężeniu lub w pobliżu stacji paliw.

Na terenie gminy Ścinawa poważnym zagrożeniem dla stanu gleb jest gospodarka odpadami. Nie spełnia ona wymogów Unii Europejskiej. Wysypisko w Ścinawie, o powierzchni 2,4 ha, pojemności 300 tys. m³, zostało zmodernizowane i ma unormowany stan formalno prawny. Rocznie, szacunkowo,

składowane jest tu 9300 m³. Duże wysypiska komunalne znajdują się również w Parszowicach i Wielwsi (oba planowane do zamknięcia).

8.2. Zagrożenia wód powierzchniowych

Głównymi ciekami wodnymi gminy Ścinawa jest Odra i Zimnica oraz towarzyszące im dopływy. Spośród rzek płynących przez obszar gminy stałym monitoringiem objęta jest Odra. Okresowo badane były w ostatnich latach Zimnica i Przychowska Struga. ~~Wody tych rzek nie odpowiadają żadnej klasie czystości.~~ Odra już wpływając na opisywany obszar jest pozanormatywnie zanieczyszczona. Decydują o tym zrzuty ścieków komunalnych i przemysłowych z terenu jej dorzecza, w których dominują pochodzące z Wrocławia i innych dużych miast. Również na terenie miasta Ścinawa zrzuca się do niej około 900 m³ na dobę ścieków komunalnych z miejscowej oczyszczalni. Na ogólną ocenę stanu Odry składają się wskaźniki uzyskane w tzw. przekrojach pomiarowo-kontrolnych. I tak w punkcie pomiarowym powyżej Ścinawy (330 km biegu rzeki) wskaźniki lokowały się w następujących klasach czystości:

- I klasa: tlen rozpuszczony, chlorki, siarczany, azot amonowy, azot azotanowy, odczyn;
- II klasa: substancje organiczne, BZT₅, ChZT_{Mn}, ChZT_{Cr}, substancje rozpuszczone, azot ogólny, fosforany, fenole lotne, metale;
- III klasa: zasolenie, przewodność elektrolityczna, zawiesina ogólna, substancje biogenne, azot azotynowy, fosfor ogólny, wskaźniki fizyko-chemiczne, wskaźniki hydrobiologiczne
- Non – stan sanitarny, ogólna ocena.

(Za: Raport WIOŚ o stanie środowiska w województwie Dolnośląskim w 2001 roku)

Głównymi zanieczyszczeniami tym przekroju pomiarowo-kontrolnym były bakterie z grupy Coli, azot azotynowy i sól.

Zimnica – to jedna z najbardziej zanieczyszczonych rzek byłego województwa legnickiego. Na jej stan mają wpływ:

- położony u jej źródeł zbiornik odpadów poflotacyjnych „Gilów”, skąd przyjmuje silnie zanieczyszczone zasolone wody nadosadowe;
- zrzuty z oczyszczalni ścieków dla miasta Lubina;
- brak kanalizacji leżącej nad nią miejscowości, powoduje zanieczyszczenie bakteriami z grupy Coli typu fekalnego.

~~Wody Zimnicy, podobnie jak Odry, nie mieszczą się w żadnej klasie czystości. Planowane jest uzyskanie II klasy (wody nadające się do zaopatrzenia zakładów, nawadniania terenów rolniczych i do upraw ogrodniczych). Wymagałoby to jednak rozwoju kanalizacji i oczyszczalni ścieków.~~

W roku 2013, Odra, na odcinku od Wałów Śląskich do Kanału Wschodniego (dwa ppk – poniżej Malczyc i poniżej ujścia Baryczy) prowadziła wody kl. III w odniesieniu do elementów biologicznych, klasy PKI w odniesieniu do elementów hydromorfologicznych oraz kl. II elementów fizyczno-chemicznych. Charakteryzowały się one umiarkowanym potencjałem ekologicznym (kl. III) - przekroczenia benzeno(g,h,i)peryleny i indeno (1,2,3-cd)pireny przy ujściu Baryczy i stanem chemicznym poniżej stanu dobrego (PSD). W roku 2014 określono tylko potencjał ekologiczny – umiarkowany i stan chemiczny rzeki – poniżej stanu dobrego (PSD) oraz ogólny stan jej wód – zły.

.Gorzej wyglądał stan czystości Przychowskiej Strugi, badanej przy ujściu do Odry - kl. III elementów biologicznych i kl. II w zakresie elementów fizyczno-chemicznych oraz umiarkowany stan ekologiczny (kl. III). Silnie zanieczyszczona jest Zimnica (przy ujściu do Odry), która prowadzi wody o złym stanie elementów fizyczno-chemicznych (poniżej potencjału dobrego) i kl. IV w odniesieniu do elementów

biologicznych. Słaby (kl. IV) jest też stan/potencjał ekologiczny rzeki. W roku 2014 potencjał ekologiczny Przychowskiej Strugi określono jako umiarkowany a Zimnicy jako dobry. .

Na stan czystości Odry duży wpływ mają ładunki ścieków komunalnych i przemysłowych wprowadzanych w górnej i środkowej części jej dorzecza (m.in. z terenu m. Wrocławia i Brzegu Dolnego). Zły stan wód Zimnicy jest wynikiem dopływu zanieczyszczeń ze zbiornika odpadów poflotacyjnych Gilów oraz zrzutów ścieków oczyszczonych z oczyszczalni komunalnej w Lubinie. Udział gminy Ścinawa w zanieczyszczeniach wód jest nieduży. Jej teren jest zwodociągowany (niemal w całości), ale też w dużej części skanalizowany. Ścieki odprowadzane są grawitacyjnie do nowej biologicznej oczyszczalni ścieków położonej na gruntach wsi Lasowice przy północnej granicy miasta Ścinawa. Po oczyszczeniu ścieki komunalne z miejscowej oczyszczalni odprowadzane są do rzeki Zimnicy

Głównymi punktowymi źródłami zanieczyszczeń na terenie gminy jest oczyszczalnia ścieków oraz wysypiska odpadów, zaś rozproszonymi gospodarstwa domowe. W mieście brak jest spójnego systemu odprowadzania ścieków, wsie nie są skanalizowane. Źródłem zanieczyszczeń mogą być szamba (nieszczelne lub opróżniane „na dziko”) jak również wylewanie gnojowicy na użytki rolne. Również nadmierne nawożenie pól może wpływać na jakość wód powierzchniowych.

Poprawy czystości wód należy upatrywać w uruchomieniu oczyszczalni ścieków w Ścinawie o docelowej przepustowości maksymalnej 2700 m³/d, do której podłączonych jest 90 % gospodarstw domowych z terenu miasta Ścinawa. Istnieje także koncepcja budowy sieci kanalizacji sanitarnej z wydzielonymi oczyszczalniami ścieków w Buszkowicach, Dzieśławiu i Kolonii Chełmek Wołowski, Przychowej, Dąbrowie Dolnej i Dąbrowie Środkowej, Ręszowie i Sitnie. Trwa również sukcesywna budowa systemów kanalizacji sanitarnej na terenach wiejskich.

8.3. Zagrożenia wód podziemnych

Na terenie gminy Ścinawa wody podziemne można uznać za w średnim i wysokim stopniu zagrożone infiltracją zanieczyszczeń.

I tak, pierwszy użytkowy poziom wody podziemnej nie jest izolowany od powierzchni terenu, lub jego izolacja jest niecałkowita. Dość powszechne są tu grunty podatne na infiltracje zanieczyszczeń, co grozi ich przenikaniem do wód podziemnych. Ten rodzaj zagrożenia jest szczególnie istotny w dolinie Zimnicy. Niestety jakość wód podziemnych na tym obszarze nie jest monitorowana.

Wody gruntowe są bardzo silnie zanieczyszczone (77-100%) w dolinie Odry, a na wysoczyznach udział wód zanieczyszczonych waha się w przedziale 49-96%. Związane to jest z podwyższonymi stężeniami azotynów i azotanów, potasu, a niekiedy także siarczanów. Taki poziom stężeń pozwala zakwalifikować wody gruntowe do II lub III klasy czystości.

Wody głębokie klasyfikowane są najczęściej w II klasie czystości, choć spotyka się tu też te o klasie III-ej. Wykazują one podwyższoną koncentrację manganu, a niekiedy także azotanów, co może wskazywać na antropogeniczny charakter tego rodzaju zanieczyszczeń, związany z nawożeniem pól. Zanieczyszczenia mogą być także spowodowane przenikaniem odcieków ze składowisk odpadów, wysypisk oraz terenów magazynowania i dystrybucji paliw, jak też większych parkingów. Wody horyzontów użytkowych nadają się do celów pitnych i gospodarczych po uzdatnieniu.

Ocena jakości wód podziemnych na podstawie wyników monitoringu diagnostycznego w 2014 r. (badania WIOŚ we Wrocławiu) wskazuje na dobrą jakość tych wód. Wody 6, spośród 7 badanych studni miały II kl. jakości i tylko 1 studnia kl. IV. Zatem 86% wód (w tym badana studnia nr 35 w Ścinawie – ujęcie trzeciorzędowe) odznacza się dobrym stanem chemicznym. W roku 2015 na 5 zbadanych studni, 4 miały wody o dobrym stanie chemicznym, kl. II i tylko ujęcie wód

trzeciorzędowych w Wielowsi, gm. Ścinawa wody o słabym stanie chemicznym, kl. IV (przekroczenia NO₃ i Ca).

8.4. Zagrożenia dla powietrza

O ilości i jakości zanieczyszczeń atmosfery decyduje struktura zużycia paliw. *Gros* gospodarstw indywidualnych używa do ogrzewania węgla kamiennego, często niskokalorycznego, zawierającego duże ilości siarki i popiołu. Niska emisja, zwłaszcza zimą, jest źródłem pyłów, gazów szklarniowych, wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA) oraz dioksyn powstających w procesach spalania elementów wykonanych między innymi z plastiku. Innym ważnym elementem wpływającym na stan powietrza atmosferycznego są zanieczyszczenia komunikacyjne. Są one związane z istniejącym systemem komunikacyjnym. Decydujące znaczenie mają drogi o dużym natężeniu ruchu, a więc droga krajowa nr 36 oraz drogi wojewódzkie 372 i 111. Pewne znaczenie mogą mieć także drogi powiatowe. Są one źródłem zanieczyszczeń pyłowych, a także tlenkiem i dwutlenkiem węgla, tlenkiem azotu, dwutlenkiem siarki, metalami ciężkimi i WWA.

Produkcja rolna stanowi przyczynę rozproszonej emisji amoniaku, metanu i podtlenku azotu. Okresowe wypalanie łąk również powoduje degradację powietrza, jak również zniszczenia biologiczne.

Punktowe źródła zanieczyszczenia powietrza zlokalizowane są przede wszystkim na terenie miasta Ścinawa. Są to: „POLENA” Zakład Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego (sezonowo) i piekarnia. Zakłady te nie posiadają urządzeń redukujących emisje gazów. Uciążliwe dla mieszkańców miasta są także terminal asfaltowy przy ul. Leśnej i stacja przesyłowa cementu przy ul. Wrocławskiej.

Na stan powietrza atmosferycznego na obszarze gminy Ścinawa najistotniejszy wpływ mają zanieczyszczenia napływające z terenów sąsiednich, zajmowanych przez Legnicko-Głogowski Okręg Miedziowy. Mierzony w 2007 (wg danych Raportu o Stanie Środowiska na 2007 rok) opad pyłu, ołowiu i kadmu na terenie gminy nie przekroczył normy, natomiast chemizm opadów atmosferycznych analizowany w tym samym roku w Ścinawie wykazał bardzo wysokie ładunki siarczanów, chlorków, azotynów i azotanów, azotu ogólnego i fosforu ogólnego, sodu, potasu, wapnia magnezu i suchej pozostałości. Obecnie stan ten ulega poprawie i nie należy się spodziewać przekraczania dopuszczalnych norm.

Według Oceny jakości powietrza na terenie województwa dolnośląskiego w 2014 roku gmina Ścinawa, położona w strefie dolnośląskiej, pod kątem oceny dokonywanej z uwzględnieniem kryteriów dotyczących ochrony zdrowia ludzi, zaliczona została do klasy A, w odniesieniu do badanych stężeń: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu i zanieczyszczenia pyłem PM_{2,5} oraz zawartego w pyłe ołowiu, kadmu i niklu. Oznacza to, że w przypadku ww. wskaźników poziom zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego w obrębie strefy nie wykazuje przekroczeń wartości dopuszczalnych, poziomów docelowych i poziomów celów długoterminowych (ewentualne odstępstwa są sporadyczne i mają niewielki zasięg). Ocena zawartości benzo(a)pirenu, pyłu zawieszonego PM₁₀, arsenu oraz ozonu, decydująca o zaliczeniu strefy do klasy C wynika z przekroczenia poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji lub poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych i poziomów celów długoterminowych gdy margines ten nie jest określony. Z danych za rok 2015 (Ocena poziomów substancji w powietrzu oraz wyniki klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za 2015 rok, WIOŚ-Wrocław 2016) wynika, że obecnie również stężenia pyłu PM_{2,5} przekroczyły poziom dopuszczalny i kwalifikują się do strefy C. [12, 25]

Zgodnie ze strategią rozwoju gminy planowane jest miejscowości gminy programem gazyfikacji, co w sposób zdecydowanie korzystny wpłynie na poprawę stanu powietrza atmosferycznego.

8.5. Zagrożenia związane z transportem i poważne awarie

Zagrożenia powodowane przez wszelkiego typu awarie infrastruktury technicznej stwarzające zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi oraz katastrofy wywołane przez siły natury powodują konieczność prewencji i przeciwdziałania w celu zapewnienia bezpieczeństwa gminy.

Zgodnie z definicją „poważna awaria” – to zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja powstała w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Na terenie gminy Ścinawa mogą wystąpić zagrożenia:

- naturalne (powodzie, pożary, wichry, susze, gradobicia),
- zagrożenia cywilizacyjne (transport materiałów niebezpiecznych,
- awarie urządzeń przemysłowych i infrastruktury technicznej).

Transport jest poważnym źródłem zanieczyszczenia środowiska zarówno w skali lokalnej jak i globalnej. Jest on związany z emisją zanieczyszczeń do powietrza jak i zwiększeniem natężenia hałasu. W ostatnich latach w Polsce nastąpił gwałtowny rozwój transportu drogowego, prawie dwukrotnie wzrosła liczba prywatnych samochodów.

Wzrost ilości samochodów wiąże się również z powstawaniem ilości odpadów wskutek wycofywania z ruchu pojazdów już wyeksploatowanych.

Znaczącym zagrożeniem dla środowiska mogą być również zbiorniki magazynowe substancji znajdujące się na stacjach paliw oraz urządzenia techniczne w zakładach magazynujących lub stosujących w procesie produkcji toksyczne środki przemysłowe (amoniak, chlor, produkty ropopochodne).

Wymienione zagrożenia mogą w niesprzyjających warunkach przyjąć znamiona poważnych awarii o znacznym zasięgu.

8.6. Zagrożenie hałasem

Ze względu na środowisko występowania możemy dokonać podziału hałasu na trzy podstawowe grupy:

- hałas w przemyśle (przemysłowy),
- hałas w pomieszczeniach mieszkalnych, użyteczności publicznej i terenach wypoczynkowych (komunalny),
- hałas od środków transportu (komunikacyjny).

Wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska prowadzą badania hałasu przemysłowego i komunikacyjnego natomiast badaniami hałasu komunalnego zajmują się wojewódzkie stacje sanitarno-epidemiologiczne. Ponadto zarządcy dróg winni prowadzić badania uciążliwości powodowane hałasem pochodzącym z dróg.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku określone są w załączniku do rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 17 czerwca 2007 r. (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 112) 13 maja 1998 roku (Dz. U. Nr 66, poz. 436).

Hałas przemysłowy:

Poziomy hałasów przemysłowych kształtują się w sposób indywidualny dla każdego obiektu i zależą od zbioru maszyn i urządzeń hałasotwórczych, izolacyjności obudowy hal przemysłowych oraz prowadzonego procesu technologicznego.

Zakłady przemysłowe i warsztaty usługowe są źródłami hałasu o ograniczonym zasięgu oddziaływania, wpływają one na warunki klimatu akustycznego, jednakże wpływ ten ma charakter lokalny. Takie stacjonarne źródła hałasu mogą jednak powodować uciążliwości dla osób zamieszkujących w ich najbliższym sąsiedztwie i podlegają ciągłej presji tego zjawiska.

Główną przyczyną związaną z występowaniem niekorzystnych warunków akustycznych powodowaną działalnością zakładów usługowych i przemysłowych są często błędne decyzje lokalizacyjne.

Hałas komunikacyjny:

Dokuczliwym źródłem hałasu jest komunikacja drogowa. Z uciążliwością akustyczną powodowaną przez komunikację spotykamy się również na terenie gminy. Problem ten dotyczy przede wszystkim terenów zlokalizowanych przy głównych drogach, w szczególności: drogach powiatowych. Niewątpliwie dodatkową uciążliwością spowodowaną hałasem drogowym jest ciągłość jego występowania, zwłaszcza w ciągu dnia.

Przez obszar gminy Ścinawa przebiegają następujące drogi publiczne:

- krajowe: Lubin – Ścinawa – Wińsko – Załęcze,
- wojewódzkie: Chobienia – Naroszyce – Buszkowice – Ścinawa i Ścinawa – Zaborów – Prochowice,
- 12 dróg powiatowych,
- drogi gminne i lokalne o długości 35 km są częściowo ulepszone (ok. 42,9 %) i utwardzone – 15km,
- linia kolejowa nr 273 relacji Wrocław Główny – Szczecin Główny Śląsk – Szczecin („magistrala nadodrzańska”).

Natężenie hałasu zależy nie tylko od natężenia ruchu, ale również w dużym stopniu od stanu dróg, torowisk, rozplanowania tras i organizacji ruchu.

8.7. Zagrożenie dla świata roślin i zwierząt

Lasy znajdujące się na terenie gminy Ścinawa cechują się dobrym stanem sanitarnym i zdrowotnym, co sprawia, że mieszczą się one w klasie słabych uszkodzeń. Głównym czynnikiem, który stanowi ich zagrożenie, jest presja zanieczyszczeń powietrza. Na kondycję lasów ma także wpływ obniżenie poziomu wód gruntowych na skutek powtarzających się w ostatnich latach susz. Zanieczyszczenie powietrza oraz susze powodują osłabienie drzewostanów, przez co są one bardziej podatne na ataki szkodników owadzych. Przebudowa drzewostanów, przeprowadzona w wyniku planowej gospodarki leśnej, może skutkować stopniową renaturalizacją lasów w bliskiej przyszłości. Jest to zdecydowanie korzystne zjawisko.

Stan zbiorowisk roślinnych w sposób bezpośredni oddziałuje na świat zwierząt opisywanego obszaru. Niestety, zanikanie lasów, naturalnych obszarów podmokłych, zadrzewień i zakrzewień ma zdecydowanie negatywny wpływ na różnorodność gatunkową fauny, prowadząc krańcowo do zanikania gatunków związanych ze specyficznymi siedliskami. Osuszanie terenów podmokłych, wycinanie roślinności nadbrzeżnej, czy likwidacja zadrzewień śródpolnych przyczynia się do ograniczenia populacji gadów, płazów i drobnych ssaków, a także zmniejsza ilość siedlisk lęgowych różnych gatunków ptaków. Równie zły wpływ na faunę ma stosowanie herbicydów i środków ochrony roślin oraz nadużywanie nawozów sztucznych. Wszelkie działania prowadzące do ograniczenia bioróżnorodności środowiska, jak np. uprawy w monokulturach, przynoszą faunie gminy niekorzystne skutki. Bezpośrednimi i pośrednimi zagrożeniami dla zwierząt jest też kłusownictwo, płoszenie podczas penetracji obszarów leśnych w okresie grzybobrania i zbierania jagód, jeżdżenie po

obszarach leśnych samochodami, a także tępienie drobnych drapieżników (w tym objętych ochroną gatunkową). Dodatkowo, w przypadku nietoperzy, zagrożenie mogą stanowić prowadzone na strychach, będących ich zimowiskami, prace remontowe, a także stosowane tam toksyczne środki konserwacji drewna. „Dziki” wysypiska, odcieki z nich, jak również ścieki odprowadzane bezpośrednio do wód płynących, negatywnie oddziałują na żyjące w nich ryby.

8.8. Zagrożenia nadzwyczajne

Rozpatrując możliwość wystąpienia zagrożeń nadzwyczajnych należy wziąć pod uwagę możliwość wystąpienia zagrożeń naturalnych (wichur, susz, gradobicia), oraz zagrożeń cywilizacyjnych (awarie podczas transportu materiałów niebezpiecznych, awarie urządzeń infrastruktury technicznej, w szczególności gazociągów i sieci elektroenergetycznych, pożary, katastrofy komunikacyjne, szczególnie na drogach o intensywnym ruchu).

W przypadku zmiany układu melioracyjnego na terenach zmieliorowanych (np. w wypadku zarośnięcia przez roślinność, lub zasypania rowów możliwe jest wystąpienie okresowych podtopień. Należy brać pod uwagę fakt, że tereny podsiąkające – wzdłuż cieków wodnych mają nieodpowiednie warunki nośne i nie należy sytuować na nich budynków.

9. Kluczowe problemy rozwoju

9.1. Mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia rozwoju

Przeгляд uwarunkowań, przeprowadzony w celu identyfikacji i oceny możliwości rozwoju (diagnozy), wskazuje na występowanie wielu czynników sprzyjających rozwojowi miasta i gminy, stanowiących szanse na przyszłość. Jednocześnie jednak występują zjawiska i czynniki negatywne, zagrażające rozwojowi. Posłużyły one do określenia poniżej przedstawionych kluczowych problemów rozwoju.

MOCNE STRONY (SZANSE)	SŁABE STRONY (ZAGROŻENIA)
POŁOŻENIE	
<ul style="list-style-type: none"> Korzystne położenie geograficzne nad Odrą i przy przeprawie mostowej na drodze krajowej (w przyszłości następna przeprawa w ciągu obwodnicy południowej) 	<ul style="list-style-type: none"> Gospodarcza konkurencyjność gmin ościennych
LUDNOŚĆ I ZASOBY PRACY	
<ul style="list-style-type: none"> Korzystna sytuacja demograficzna wyrażająca się niską średnią wieku mieszkańców, dużymi zasobami pracy oraz dużą populacją ludności w wieku mobilnym Pozytywne tendencje demograficzne na przyszłość 	<ul style="list-style-type: none"> Wysoka stopa bezrobocia i mała liczba nowych ofert miejsc pracy Stosunkowo niewielka przedsiębiorczość społeczeństwa Postępujący proces starzenia się ludności (do roku 2020) Niski poziom zatrudnienia w sektorze usług
OSADNICTWO I INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	
<ul style="list-style-type: none"> Dobrze wykształcona miejska i wiejska sieć osadnicza o ogólnie prawidłowej 	<ul style="list-style-type: none"> Narastający, zwłaszcza w mieście deficyt mieszkań, postępująca dekapitalizacja

<p>strukturze funkcjonalno-przestrzennej i dostatecznie rozwiniętej infrastrukturze społecznej</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rezerwy terenów budowlanych w mieście, w tym częściowo terenów uzbrojonych • Wolne tereny pod lokalizację osiedli domów jednorodzinnych 	<p>substancji mieszkaniowej i brak środków na niezbędne remonty</p> <ul style="list-style-type: none"> • nierozwiązane problemy mieszkalnictwa komunalnego w mieście • Niska dostępność specjalistycznych usług społecznych, głównie medycznych i edukacyjnych dla ludności wiejskiej • Zagrożenie likwidacją osadnictwa wiejskiego w wypadku podjęcia eksploatacji złóż węgla brunatnego (potencjalne zagrożenie kierunkowe) • Brak nowych właścicieli zasobów mieszkaniowych znajdujących się we władaniu AWRSP
KOMUNIKACJA I INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	
<ul style="list-style-type: none"> • Ważny węzeł komunikacyjny Rozwinięta sieć drogowa • Wielofunkcyjny potencjał osi Odry (transport, turystyka i integracja obszarów przyległych) • Istnienie infrastruktury żeglujkowej do aktywizacji • Możliwość stworzenia w regionie zintegrowanego systemu komunikacji i transportu • Możliwość rozwoju systemów wodociągowych w oparciu o potencjalne źródła wody podziemnej i powierzchniowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak obwodnicy miejskiej (południowa) • Brak dodatkowego mostu na Odrze • Wieloletnie zaniedbania w utrzymaniu i żeglujkowym wykorzystaniu Odry oraz portu rzecznej w Ścinawie • Szybki rozwój motoryzacji, wyprzedzający niezbędne inwestycje z zakresu drogownictwa • Występowanie luki infrastrukturalnej na obszarach wiejskich w tym zwłaszcza w gospodarce wodno-ściekowej
ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	
<ul style="list-style-type: none"> • Zróżnicowane środowisko przyrodnicze o istotnym znaczeniu w europejskiej i krajowej sieci ekologicznej (EECONET, ECONET-POLSKA) • Wartościowe obszary przyrodnicze (rezerваты przyrody, użytki ekologiczne pomniki przyrody ożywionej i nieożywionej) o zasobach i walorach kwalifikujących je do budowy ekologicznego systemu obszarów chronionych (ESOCh) • Bogata i zróżnicowana szata roślinna lasów. Sukcesja leśna na obszary przyleśne i naturalne procesy przywracania pierwotnych drzewostanów 	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczona skuteczność regionalnego systemu ochrony przeciwpowodziowej, zły stan wałów przeciwpowodziowych i brak środków na ich naprawę • Potencjalna możliwość odkrywkowej eksploatacji złóż węgla brunatnego i budowy na jej bazie zespołu górniczo-energetycznego. Zagrożenie destrukcją środowiska na wielką skalę (potencjalne zagrożenie kierunkowe).

<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość powiększenia powierzchni leśnej w drodze zalesienia gruntów rolnych, na których produkcja rolna jest nieopłacalna 	
ŚRODOWISKO KULTUROWE	
<ul style="list-style-type: none"> • Znaczące wartości kulturowe • Zespół urbanistyczny śródmieścia Ścinawy • Dość atrakcyjne warunki kraj obrazowo-kulturowe dla rozwoju rekreacji, turystyki i agroturystyki 	<ul style="list-style-type: none"> • Zdekaptalizowana zabudowa miejska (proces postępujący) • Bardzo niski ogólny poziom nowej zabudowy – zagrożenia dla ładu przestrzennego • Zagrożenia w substancji zabytkowej architektury (stan całkowitej ruiny), zwłaszcza podworskiej,
GOSPODARKA I OTOCZENIE BIZNESU	
<ul style="list-style-type: none"> • Korzystne warunki przyrodnicze dla rozwoju rolnictwa 	<ul style="list-style-type: none"> • Monofunkcyjność gospodarki gminy opartej głównie na rolnictwie • Niski potencjał ekonomiczny sektora prywatnego, skupiającego głównie małe i średnie firmy • Możliwość wystąpienia dekonjunkury na światowym rynku miedzi (pośredni wpływ na gospodarkę gminy) • Możliwy spadek produkcji miedzi i zatrudnienia w przemyśle miedziowym (pośredni wpływ na gospodarkę gminy) • Upadek państwowych gospodarstw rolnych i występowanie bariery kapitałowej i organizacyjno-prawnej w procesie przekształceń własnościowych gospodarstw skarbowych • Słabo rozwinięta sieć instytucji otoczenia biznesu, świadczących profesjonalne usługi dla przedsiębiorstw • Regres rolnictwa wynikający ze znacznego udziału sektora państwowego przed 1989 r. • Rozdrobnienie indywidualnych gospodarstw rolnych, ich słabość techniczna i finansowa • Regres w przetwórstwie rolno-spożywczym i ograniczenie jego zdolności dostosowywania się do warunków i wymagań rynkowych • Słabość bazy rekreacyjno-turystycznej • Dekapitalizacja majątku trwałego
ZASOBY FINANSOWE	

<ul style="list-style-type: none"> • Potencjał dochodowy części ludności gminy generowany przez kompleks miedziowy 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak klarownej i stabilnej polityki prawno-finansowej i fiskalnej państwa • Brak gotowości KGHM „Polska Miedź SA do kapitałowego angażowania się w procesy restrukturyzacji regionu • Niedostateczna sytuacja samorządu • Niewłaściwy system redystrybucji budżetu państwa
---	---

9.2. Kluczowe problemy rozwoju

Na podstawie diagnozy uwarunkowań sformułować można następującą wyjściową listę problemów strategicznych stanowiących główne przesłanki formułowania kierunków polityki przestrzennej.

Sfera społeczno-ekonomiczna

- **dysproporcje rozwojowe** pomiędzy gminami w obrębie powiatu i na obszarze gminy (stan strukturalnej polaryzacji rozwoju),
- **załamanie się struktur osadniczo-rolnych** oraz rozpad funkcji produkcyjnych dawnych ośrodków państwowych gospodarstw rolnych (obszary najpilniejszych działań restrukturyzacyjnych w rolnictwie),
- **potrzeba przebudowy struktur funkcjonalno-przestrzennych, głównie w mieście**, w dostosowaniu do nowych potrzeb, połączona z racjonalnym wykorzystaniem rezerw terenów budowlanych w jego obrębie,
- **niekorzystne zjawiska społeczne** (bieda, bezrobocie, patologie społeczne), utrzymujące się tendencje negatywne,
- **prawne i organizacyjno-finansowe bariery rozwoju budownictwa mieszkaniowego**, potrzeba ułatwienia ludności dostępu do mieszkań przez odpowiednie zmiany w systemie finansowania (kredytowania) budownictwa i inne zachęty,
- **stan degradacji zespołów i obiektów zabytkowych**, niedobór środków na ochronę dziedzictwa kulturowego.

Sfery gospodarczo-produkcyjna i techniczna

- **dominacja przemysłu miedziowego w gospodarce województwa rzutująca także na sytuację w mieście i gminie**,
- **niedorozwój drobnych form aktywności gospodarczej**, w tym w szeroko pojętej sferze usług,
- **spadkowe tendencje w produkcji rolnej**, zastój w restrukturyzacji rolnictwa, zwłaszcza w obrębie dawnych struktur państwowych gospodarstw rolnych,
- **niekorzystna struktura gospodarstw rolnych**, mała różnorodność form gospodarowania na wsi (w rolnictwie i poza rolnictwem),
- **mała lesistość gminy**, potrzeba przebudowy struktury gatunkowej lasów,
- **zły stan techniczny większości dróg**,
- **nieczynny port rzeczny w Ścinawie, słabe wykorzystanie Odry jako drogi wodnej** i krótkie okresy nawigacji,
- **zaniedbania w systemach małej i średniej retencji wodnej oraz ochrony przeciwpowodziowej**, nieuwzględnienie potrzeb związanych z alimentacją Odry jako potencjalnego szlaku

- żeglugowego o znaczeniu międzynarodowym,
- **zaniedbania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej**, potrzeba uporządkowania systemu oczyszczania ścieków w Ścinawie oraz budowy wiejskich oczyszczalni ścieków (w pierwszej kolejności na obszarach zwodociągowanych i w strefie potencjalnego zasięgu istniejącej oczyszczalni ścieków),
- **brak sieci gazowej w gminie i mieście**,
- **uciążliwości kotłowni lokalizowanych w mieście (potrzeba zmiany nośnika energii)**.

Sfera przyrodniczo-ekologiczna

- **potencjalne zagrożenia środowiska związane głównie z ewentualną eksploatacją złóż surowców**, potrzeba niedopuszczenia do nasilania się zagrożeń równoznacznego z wykluczeniem nowych, szczególnie inwazyjnych kierunków działalności gospodarczej (np. odkrywkowej eksploatacji złóż węgla brunatnego „Legnica” i „Ścinawa”),
- **ograniczenia rozwoju wynikające z wielkoprzestrzennego zalegania złóż węgla brunatnego** dotyczące w świetle przepisów prawa górniczego i geologicznego ochrony złóż,
- **stan czystości rzek odbiegający od wymaganych standardów**, zaniedbania w zakresie ochrony zasobów wód powierzchniowych (niewłaściwa gospodarka wodno-ściekowa w zlewniach),
- **mała powierzchnia przyrodniczych obszarów chronionych** (parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, rezerwy przyrody itp.) w stosunku do walorów środowiska naturalnego i potrzeb wynikających z konieczności przeciwdziałania antropopresji,
- **potrzeba systemowego podniesienia odporności środowiska na presję czynników antropogenicznych** w drodze objęcia skuteczną ochroną najbardziej aktywnych ekosystemów (wraz z otuliną) oraz powiązania ich siecią korytarzy ekologicznych w celu stworzenia ciągłego systemu obszarów chronionych o podwyższonej zdolności samoobrony i samoregulacji procesów biochemicznych i geochemicznych (regionalny system przyrodniczy, ekologiczny system obszarów chronionych).

V. KIERUNKI ROZWOJU GMINY ŚCINAWA

1. Cele i kierunki polityki przestrzennej na tle regionu

Na formułowanie polityki przestrzennej na obszarze miasta i gminy najistotniejszy wpływ mają istniejące uwarunkowania rozwoju, przede wszystkim w sferach gospodarczej i przyrodniczej.

Pod względem gospodarczym gmina należy do obszarów typowo rolnych, nielicznie reprezentowany przemysł skoncentrowany jest przede wszystkim w mieście. Do największych bogactw, godnych wszechstronnej ochrony, należą zasoby środowiska, dobre gleby oraz obszary przyrodnicze wiążące się z sąsiedztwem Odry, która na arenie międzynarodowej została zakwalifikowana jako ważny korytarz ekologiczny o znaczeniu kontynentalnym (europejska sieć ekologiczna Eeconet).

Potencjał wytwórczy i finansowy KGHM Polska Miedź SA i jej mocna dotąd pozycja na światowym rynku miedzi ma pośredni wpływ na potencjał gospodarczy gminy, z jej obszaru wiele osób dojeżdża do pracy w przemyśle miedziowym. Gospodarkę gminy, podobnie jak regionu, cechuje zbyt małe zróżnicowanie strukturalne i stosunkowo niewielki udział branż przyszłościowych, o zaawansowanym poziomie technologicznym. W gminie w ogóle odczuwa się brak miejsc pracy poza rolnictwem (przemysł, rzemiosło, usługi).

W dłuższej perspektywie, wraz z malejącą rolą przemysłu miedziowego, mono strukturalny charakter gospodarki regionu należy rozpatrywać w kategoriach potencjalnych zagrożeń rozwojowych. Bogate złoża węgla brunatnego występujące na sąsiednim obszarze (złoże „Legnica”) i na obszarze gminy (złoże „Ścinawa”) wymagają racjonalnej ochrony (potencjalna rezerwa surowcowa).

Wieloletnia supremacja przemysłu wydobywczo-przetwórczego przebiegająca w warunkach przewagi motywacji gospodarczych nad ekologicznymi spowodowała szereg niekorzystnych skutków w środowisku przyrodniczym. W mniejszym stopniu dotyczy to gminy Ścinawa, na której obszarze nie wystąpiły znaczące niekorzystne zmiany w środowisku.

Jednakże – pomimo znaczącego postępu technologii oraz wyraźnej, trwałej tendencji do poprawy stanu środowiska, cały region legnicki postrzegany jest nadal jako obszar zagrożeń ekologicznych. Przełamanie tego niekorzystnego, w dużym stopniu niezastuzonego, wizerunku stanowi jeden z ważniejszych warunków podniesienia atrakcyjności i konkurencyjności inwestycyjnej regionu, a więc także gminy Ścinawa.

1.1. Proekologiczna strategia równoważenia rozwoju

~~W obecnej sytuacji planistycznej, gdy brak jest strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego, możliwe jest jedynie oparcie się na studium zagospodarowania przestrzennego b. województwa legnickiego. Jednym z dokumentów zawierających wytyczne polityki przestrzennej było studium zagospodarowania przestrzennego b. województwa legnickiego.~~ Jako podstawę formułowania celów i kierunków polityki przestrzennej przyjęto w ramach studium zagospodarowania przestrzennego województwa tzw. proekologiczny wariant strategii równoważenia rozwoju. Wariant ten – po wyeliminowaniu w wyniku analiz skrajnie progospodarczego wariantu ekspansywnego – uzyskał akceptację władz wojewódzkich.

Proekologiczny wariant równoważenia rozwoju jest w pełni aktualny także dla gminy Ścinawa, jednego z elementów strukturalnych regionu legnickiego.

Ogólne założenia proekologicznej strategii równoważenia rozwoju:

- ***Strukturalna przebudowa gospodarki polegająca na równoległej z rozwojem przemysłu miedziowego dynamizacji rozwoju innych, niezagrażających środowisku, rodzajów działalności gospodarczej w celu zwiększenia różnorodności gałęziowej gospodarki regionu, łagodzenia różnic rozwojowych na jego obszarze oraz na podniesieniu odporności gospodarki na wahania koniunktury.***
- ***Ogólna poprawa stanu środowiska we wszystkich jego komponentach; podniesienie odporności środowiska przyrodniczego na niekorzystne oddziaływanie czynników produkcji w drodze utworzenia w obrębie regionu wielkoobszarowego systemu ekologicznego o charakterze ciągłym, powiązanego z przyrodniczymi strukturami ponadregionalnymi.***
- ***Wykluczenie odkrywkowej eksploatacji złóż węgla brunatnego jako potencjalnego czynnika silnie destabilizującego przestrzeń województwa.***

Przyjęcie takiej wizji rozwoju doprowadziło do zbudowania odpowiedniej struktury celów strategicznych, aktualnej także dla Ziemi Ścinawskiej, złożonej z:

- nadrzędnego celu strategicznego, które zamknęło się kluczowym stwierdzeniem („misja regionu”):

Legnickie (Ziemia Ścinawska) obszarem innowacyjnego przemysłu i rolnictwa oraz czystego środowiska

- oraz do trzech głównych celów strategicznych, na które składają się:
  - **zróżnicowana struktura gospodarcza,**
  - **czyste środowisko,**
  - **wysoki standard warunków życia.**

W odniesieniu do miasta i gminy Ścinawa należy uwypuklić ponadto dodatkowe dwa cele, którymi są:

- **przełamanie regresu gospodarczego,**
- **wszechstronne wykorzystanie położenia nad Odrą.**

Rozwinięta, hierarchiczna struktura celów strategicznych i operacyjnych w ujęciu przedmiotowym, podmiotowym i terytorialnym została szczegółowo przedstawiona w studium zagospodarowanie przestrzennego województwa. Poza przybliżonym rozmieszczeniem przedsięwzięć służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych w poszczególnych gminach, wskazano priorytety realizacyjne, tj. cele, które z punktu widzenia realizacji proekologicznej strategii równoważenia rozwoju są najważniejsze i najpilniejsze.

1.2. Zestawienie celów strategicznych i operacyjnych w ujęciu podmiotowym i terytorialnym

Poniżej zestawiono cele strategiczne rozwoju przestrzennego województwa dolnośląskiego, na podstawie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego.

Cele strategiczne rozwoju przestrzennego województwa wynikające z ww. już nieobowiązującego planu województwa:

1. Realizacja „otwarcia na Europę” – stymulowanie i umacnianie integracji Polski i UE poprzez pokonywanie barier integracyjnych.
2. Kształtowanie konkurencyjności województwa poprzez tworzenie i rozwój systemu obszarów aktywizacji społecznej i gospodarczej.
3. Tworzenie warunków do poprawy jakości życia, podnoszenie standardu cywilizacyjnego społeczeństwa dla osiągnięcia wysokiego zaspokojenia poziomu potrzeb społecznych.
4. Aktywna ochrona wartości przyrodniczych i kształtowanie środowiska przyrodniczego prowadzące do realizacji ekorozwoju
5. Ochrona dziedzictwa kulturowego – udostępnienie dziedzictwa kulturowego społeczeństwu i włączenie we współczesne struktury funkcjonalno-przestrzenne.
6. Integracja społeczności województwa.
7. Zapewnienie warunków dla zwiększenia obronności kraju, zapobiegania awariom i klęskom żywiołowym oraz ochrona przed ich skutkami.

Uchwałą Nr XLVIII/1622/2014 z dnia 27 marca 2014 r. Sejmik Województwa Dolnośląskiego zatwierdził nowy plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego.

Cele strategiczne rozwoju przestrzennego województwa wynikające z obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego:

1. umocnienie jego wewnętrznej i zewnętrznej integracji przestrzennej, społeczno-gospodarczej oraz infrastrukturalnej w powiązaniu z sąsiednimi regionami Polski, Czech i Niemiec oraz

- ukszałtowanie Dolnego Śląska jako harmonijnie rozwiniętego, europejskiego regionu węzłowego o wysokim stopniu konkurencyjności i gospodarce opartej na wiedzy;
2. zintegrowana ochrona zasobów przyrodniczo-krajobrazowych i racjonalne ich wykorzystanie oraz udostępnienie, a także stworzenie spójnego, regionalnego systemu obszarów chronionych;
  3. zintegrowana ochrona i rewitalizacja zasobów dziedzictwa kulturowego oraz utrzymanie tożsamości i odrębności kulturowej regionu;
  4. harmonijny, zintegrowany rozwój przestrzenny i społeczno-gospodarczy oraz integracja Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego jako głównego węzła sieci osadniczej województwa;
  5. harmonizowanie rozwoju przestrzennego i społeczno-gospodarczego i aktywne przekształcanie pozostałych elementów systemu osadniczego województwa;
  6. efektywne wykorzystanie własnych zasobów województwa dla poprawy jakości życia i standardów zaspokajania potrzeb społeczeństwa;
  7. ukształtowanie sprawnych, bezpiecznych systemów transportu i komunikacji, powiązanych z systemem krajowym i europejskim oraz sprawnych, sieci infrastruktury technicznej, zapewniających dostawy wody i energii, właściwą gospodarkę odpadami oraz zapobieganie awariom i negatywnym skutkom klęsk żywiołowych.

1.3. Kierunki polityki przestrzennej

Poniżej zaprezentowano podstawowe kierunki polityki przestrzennej odniesione do trzech podstawowych sfer problemowych: (1) gospodarczo-produkcyjnej, (2) przyrodniczo-ekologicznej, (3) społeczno-ekonomicznej.

SFERA GOSPODARCZO-PRODUKCYJNA

Monostruktura gospodarcza regionu, oparta o gałąź przemysłu bazującą na wyczerpywalnych zasobach i znajdującą się w zaawansowanym stadium rozwoju, może stanowić obok szans – potencjalne przyszłościowe zagrożenie. Ewentualne wahania koniunktury na rynku miedzi oraz malejąca efektywność wydobycia spowodować może wystąpienie na tym tle problemów natury społecznej w postaci trudnych do przezwyciężenia napięć na rynku pracy w skali makroregionalnej, dotyczącej także miasta i gminę Ścinawę.

Dla wzmocnienia gospodarki gminy w konkurencyjnym otoczeniu konieczne jest zwiększenie jej potencjału i znaczące zróżnicowanie struktury, zwłaszcza w okresie najbliższych 10 lat, przy czym zwłoka w osiągnięciu tego celu może oznaczać konieczność odejścia od realizacji proekologicznego wariantu równoważenia rozwoju. Cel ten może być osiągnięty w drodze przyjęcia następujących kierunków polityki przestrzennej:

1) Rozwój nowych, innowacyjnych i proekologicznych form działalności produkcyjno-usługowej

- *Warunkiem pożądanym przekształceń w sferze produkcji, zwłaszcza jeśli chodzi o doływ nowoczesnych, przyszłościowych technologii, jest podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej i zmiana wizerunku regionu i gminy w mediach oraz środowiskach opiniotwórczych. Cel ten może być osiągnięty poprzez dalszą, konsekwentną poprawę stanu środowiska przyrodniczego i ładu przestrzennego, aktywną promocję regionu. a dla miasta i gminy Ścinawa – pozyskanie znaczących inwestorów strategicznych.*

2) Racjonalne wykorzystanie bazy surowcowej, z wykluczeniem eksploatacji złóż węgla brunatnego oraz z zachowaniem priorytetu dla gospodarki rolnej na obszarach zalegania złóż surowców mineralnych

- *Eksploatację złóż węgla brunatnego wyklucza się jako alternatywę dla ustępującego przemysłu miedziowego, jednakże dla hipotetycznej ich eksploatacji (w bliżej nieokreślonej przyszłości), złoża te podlegają ustawowej ochronie. Ochrona złóż węgla brunatnego, ze względu na ich położenie i wielkoprzestrzenny charakter może być skuteczna jedynie wówczas, gdy obszar objęty ochroną zostanie poważnie ograniczony, z uwzględnieniem żywotnych interesów regionu.*
- *Obszar gminy cechują ogólnie korzystne warunki dla rozwoju gospodarki rolnej. Jest to istotny czynnik wymagający wykorzystania w planowaniu przyszłego rozwoju gminy.*

3) Restrukturyzacja sfery produkcyjno-usługowej w kierunku rozszerzenia profilu produkcji i usług oraz zwiększenia konkurencyjności na rynkach zewnętrznych

- *Jest ona jednym z najważniejszych czynników w procesie przebudowy gospodarki. Modernizowane oraz nowo budowane zakłady powinny spełniać warunki nowoczesnej organizacji produkcji i wymogi rynku europejskiego. Konkurencyjność wyrobów stanowi elementarny warunek sukcesu w modernizacji struktur gospodarczych.*

4) Wdrażanie zaawansowanej techniki

- *Przestarzały i nie dostosowany do współczesnych wymagań i warunków wolnego rynku przemysł, obok restrukturyzacji gałęziowej, wymaga uzupełnienia w znaczący sposób technologii („high-tech”). Wysoka technika wkroczyła do większości dziedzin produkcji przemysłowej w krajach Wspólnoty Europejskiej i na świecie, stanowiąc podstawę produkcji eksportowej w warunkach silnej konkurencji. Rodzimy przemysł pozbawiony zaawansowanej technologii, nie ma szans bez znaczącego i szybkiego postępu w tej dziedzinie. Niezbędne dla miasta i gminy nowe zakłady przemysłowe powinny odpowiadać nowym wyzwaniom technologicznym*

5) Wzmocnienie gospodarcze ośrodka miejskiego

- *Restrukturyzacja gospodarki w małych ośrodkach miejskich o charakterze monostrukturalnym (do których zaliczyć można Ścinawę) wymaga aktywnej pomocy państwa, zwłaszcza w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej i społecznej.*

6) Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich, szczególnie w przetwórstwie rolnym i dziedzinach pozarolniczych w jego otoczeniu

- *Modernizacja rolnictwa musi być dostosowana do kryteriów nowoczesnej gospodarki w procesie wieloletnich, złożonych zmian strukturalnych. Kierunki tych zmian dotyczą przede wszystkim: wdrożenia- nowoczesnych metod agrotechnicznych, zwiększenia wielkości gospodarstw, zmniejszenia zatrudnienia, rozwoju przemysłu przetwórczego i usług oraz realizacji przez państwo aktywnej i skutecznej polityki rolnej, która będzie stymulowała ochronę polskiego rolnictwa, a także zwiększenie efektywności w produkcji i konkurencyjności w eksporcie krajowych produktów.*

- *Należy upowszechnić ideę kompleksowej przebudowy wsi w celu stopniowego wyrównania standardów jakości życia na wsi z warunkami miejskimi oraz racjonalizacji i unowocześnienia warunków prowadzenia gospodarki rolnej (wymiana i scalanie gruntów, budowa i modernizacja dróg transportu rolniczego itp).*
- *Zmiany zmierzać powinny do tworzenia na wsi nowych szans w drodze głębokiej modernizacji gospodarki rolnej i związanych z nią struktur osadniczo-rolnych. Niezbędne są nowe miejsca pracy w przemyśle i usługach, a także w gałęziach związanych z produkcją rolną i otoczeniem rolnictwa. Przemiany w rolnictwie powinny być nakierowane na procesy, związane z bliską perspektywą włączenia Polski do europejskich struktur politycznych i gospodarczych oraz szerszym udziałem kraju w handlu światowym. Wymagać to będzie przezwyciężenia poważnych zapóźnień rozwojowych i możliwie szybkiego rozwiązania problemów adaptacyjnych łączących się z integracją krajowego rolnictwa i przetwórstwa z gospodarką żywnościową i zbytem produktów rolnych w Unii Europejskiej. Dotyczy to także gminy Ścinawa.*

7) Zmiana struktury agrarnej rolnictwa, zwiększenie areалу gospodarstw rolnych

- *Zmiana struktury agrarnej powinna zmierzać do zwiększenia średniej wielkości gospodarstw indywidualnych, zróżnicowaniu ich wielkości w zależności od kierunku produkcji oraz zmniejszeniu rozdrobnienia gospodarstw.*
- *Warunki gospodarki rynkowej wymuszają wzmocnienie wysoko wydajnych gospodarstw specjalistycznych.*

8) Trwałe zagospodarowanie gruntów i obiektów znajdujących się we władaniu Agencji Nieruchomości Rolnych ~~Własności Rolnej Skarbu Państwa~~, likwidacja stref ubóstwa na terenach należących w przeszłości do państwowych gospodarstw rolnych

- *Wymagana jest aktywna i dostosowana do realiów majątkowych na wsi polityka prywatyzacji nieruchomości znajdujących się wciąż w administracji Agencji Nieruchomości Rolnych ~~Rolnej Skarbu Państwa~~. Są one na ogół wydierżawiane (a nie prywatyzowane) Tereny byłych folwarków, tj. zabudowania dworskie; gospodarcze i parki pozostają także we władaniu Agencji.*
- *Kierunki polityki społeczno-gospodarczej i przestrzennej na wymienionych obszarach powinny obejmować m. in.:*
  - *sprzedaż (a nie dzierżawę) gruntów rolnych wraz z zabudowaniami,*
  - *tworzenie miejsc pracy poza rolnictwem, głównie w przemyśle rolno-spożywczym i usługach (rezerwy zasobów pracy niewspółmiernie duże w stosunku do chłonności w zakresie zatrudnienia w rolnictwie).*

9) Usprawnienie, unowocześnienie i integracja systemu transportowego

- *W zakresie drogownictwa konieczne jest zwiększenie bezpieczeństwa ruchu oraz zmniejszenie uciążliwości transportu drogowego dla środowiska. Sieć kolejowa wymaga przystosowania do aktualnych potrzeb i prognoz ruchu oraz do wymagań unifikacyjnych Wspólnoty Europejskiej. Należy przywrócić pełną żeglowność Odry i dostosować rzekę do przepisów międzynarodowych. Wynikiem tych przedsięwzięć powinna stać się pełna integracja systemu komunikacji i transportu, a tym samym zwiększenie jego efektywności. W tych warunkach Ścinawa stanie się jednym z najważniejszych węzłów komunikacyjnych Środkowego Nadodrza.*

- *Istotnym warunkiem podniesienia wydolności komunikacyjnej regionu jest budowa obwodnic drogowych, w tym w Ścinawie, oraz budowa nowych przepraw mostowych na Odrze (m. in. Ścinawa).*

10) Rozbudowa krajowego systemu elektroenergetycznych sieci przesyłowych wysokiego napięcia

- *Rozważany w przeszłości zamiar budowy elektrowni węglowej w rejonie Jurcza jest sprzeczny z przyjętą strategią proekologicznego rozwoju regionu.*

SFERA PRZYRODNICZO-EKOLOGICZNA

Podstawową zasadą użytkowania i zagospodarowania przestrzeni jest ekorozwój, rozumiany jako rozwój trwały i zrównoważony, zapewniający zaspokojenie obecnych potrzeb społeczeństwa, bez uszczerbku dla możliwości zaspokojenia potrzeb przyszłych pokoleń.

Zasada ta, zapisana w ustawie o zagospodarowaniu przestrzennym, wynika z deklarowanej przez państwo polityki ekologicznej oraz ratyfikowanych umów międzynarodowych. Najistotniejszą przesłanką koncepcji ekorozwoju w gospodarce przestrzennej będzie zastosowanie naukowo udokumentowanego rozpoznania dróg obiegu materii w celu wzajemnego wspierania się technicznych metod ochrony środowiska oraz naturalnych mechanizmów neutralizacji jego zagrożeń (synergizm działań). Polityka przestrzenna na obszarze regionu i w szczególności gminy Ścinawa w zakresie ochrony i kształtowania środowiska sprowadzać się będzie generalnie do przyjęcia wiodącej idei ekologicznego systemu obszarów chronionych (ESOCh), formułowania obowiązujących w jego obrębie zasad korzystania z zasobów przyrody, oraz do konsekwentnego wprowadzenia tych zasad w życie.

Utworzenie wielkoprzestrzennej struktury przyrodniczej o charakterze ciągłym, powiązanej z podobnymi układami na zewnątrz regionu, ma na celu równoważenie działań i łagodzenie skutków działalności gospodarczej na drodze samoczynnie przebiegających ekologicznych procesów regulacyjnych. W studium przedstawiono hipotetyczny model ESOCh, którego rozwinięcie i konkretyzacja powinny stać się przedmiotem odrębnego planu zagospodarowania przestrzennego oraz, w miarę potrzeby, specjalistycznych opracowań uszczegóławiających.

W warunkach regionu legnickiego, a zatem i gminy Ścinawa, na ekorozwój (rozwój zrównoważony) składać się będą następujące działania natury prawnej, finansowo-fiskalnej, technicznej, przestrzennej i społecznej:

1) Podstawowa ochrona przyrody i jej zasobów

- *Zasoby przyrody we wszystkich jej komponentach, o wyróżniającej się w skali regionu wartościach, muszą podlegać skutecznej ochronie w oparciu o obowiązujące w tej mierze przepisy. Wymaga to odpowiedniego wzmocnienia lokalnych struktur ochrony środowiska i wyposażenia ich w odpowiednie uprawnienia (jest to problem uniwersalny, najsilniej dotyczy jednak administracji gminnej).*
- *Zagadnieniem szczególnej wagi jest ochrona zasobów wód podziemnych i powierzchniowych, a także większych ujęć wody. Racjonalne wykorzystanie zasobów dyspozycyjnych wód, proekologiczne inwestycje oraz konsekwentne działania administracyjne na rzecz porządkowania gospodarki wodno-ściekowej zlewni rzek są warunkiem skutecznej ich ochrony.*

2) Likwidacja zagrożeń środowiska

- W warunkach gminy Ścinawa najważniejsze znaczenie ma likwidacja (ograniczenie) zagrożeń związanych z osadnictwem (kotłownie lokalne oparte na spalaniu węgla, ogrzewanie piecowe, gospodarka wodno-ściekowa na wsi). W kontekście przyszłych działań na rzecz likwidacji zagrożeń środowiska, będących skutkiem nieodpowiednio kontrolowanych procesów urbanizacji i uprzemysłowienia, należy podkreślić, że nie będą one miały na celu powstrzymanie rozwoju działalności gospodarczej na rzecz totalnej ochrony przyrody, lecz zakładać będą osiągnięcie celów na innej drodze, za pomocą odpowiednich działań prewencyjnych.
- W zakresie poprawy stanu powietrza atmosferycznego w mieście (zagadnienie, w mniejszym lub większym stopniu dotyczy wszystkich osiedli, także wiejskich) przewiduje się stopniowe przechodzenie na nieagresywne technologie ogrzewania zbiorowego (nowe proekologiczne nośniki energii).

3) Wzmocnienie odporności środowiska na antropopresję: utworzenie ekologicznego systemu obszarów chronionych (ESOCh)

- Podstawowym warunkiem wzmocnienia ogólnej odporności środowiska jest utworzenie w regionie i w jego otoczeniu ekologicznego systemu obszarów chronionych (ESOCh). Ważne miejsce zajmuje w nim fragment obejmujący gminę Ścinawa. Zbudowanie spójnego, wieloprzestrzennego systemu obszarów chronionych o charakterze ciągłym, powiązanego z krajową siecią ekologiczną Eeconet-Polska (fragment europejskiej sieci Eeconet) oraz sukcesywne obejmowanie funkcjonalnie najważniejszych komponentów tego systemu ochroną prawną (nie wszystkie one wymagają ustawowej ochrony) pozwoli na pełną, kompleksową realizację idei wzmocnienia odporności środowiska na antropopresję. Utworzenie europejskiej sieci ekologicznej jest w świetle uzgodnień międzynarodowych niezbędnym elementem procesu integracji europejskiej.
- Podstawowym kryterium identyfikacji obszarów wchodzących w skład ESOCh jest rola, jaką mogą one spełniać w funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego, tj. w utrzymywaniu (wzmoczeniu) obiegu wody i powietrza oraz migracji gatunków, czyli zapewnieniu transmisji materii, energii i informacji genetycznej (obszary takie dzielą się generalnie na dwie grupy – na takie, które stanowią bazę (węzeł), -czyli źródło zasilania oraz inne – którym przypisuje się funkcję dróg zasilania (korytarze, albo inaczej łączniki ekologiczne). W skali makro elementy węzłowe struktury ekologicznego systemu obszarów chronionych regionu (model docelowego ESOCh) będą tworzyły następujące obiekty i układy biogeocenotyczne:
  - zespół Borów Dolnośląskich - ciąg lasów w Pradolinie Wrocławskiej (łączący się dalej z kompleksem leśnym Wzgórz Trzebnickich),
  - dolina Odry wraz z dolinami rzek w lewobrzeżnej części jej dorzecza,
  - Wzgórze Dalkowskie,
  - Pogórze Kaczawskie.

Dla gminy Ścinawa najważniejsze znaczenie mieć będzie splot korytarzy ekologicznych doliny Odry i ciągu lasów w południowej części gminy. W korytarzu Odry ~~powinien być~~ został utworzony ciągły zespół obszarów prawnie chronionych.

Położenie na styku kilku mezoregionów powoduje, że gm. Ścinawa powiązana jest z wyniesionym i częściowo zalesionym zespołem Wału Trzebnickiego, rozległymi obszarami rolniczymi Niziny Śląskiej, jak i przełomową doliną rz. Odry a poprzez nią z Pradoliną

Wrocławską i Pradolinę Głogowską. Szczególnie ważne jest położenie gminy w zasięgu systemu obszarów chronionych, według znaczących sieci ekologicznych Natura 2000 i ECONET.

W obu istotne znaczenie odgrywa dolina Odry, stanowiąca korytarz ekologiczny o znaczeniu międzynarodowym, łącząca.

- obszar węzłowy Dolina Środkowej Odry z pradoliną Baryczy i Obszarem Milickim poprzez Pradolinę Wrocławską obszary węzłowe o znaczeniu krajowym: Bory Dolnośląskie i Bory Stobrawskie (według ECONET-PL)
  - poprzez OSO i SOO Łęgi Odrzańskie, SOO Zagórzyckie Łąki i SOO Dębniańskie Mokradła z SOO Dolina dolnej Baryczy (w sieci Natura 2000) oraz Parkiem Krajobrazowym Dolina Jezierzycy oraz Obszarem Chronionego Krajobrazu Dolina Odry (w ramach ESOCH).
- Ochrona elementów i struktur wewnątrz systemu oraz skuteczność oddziaływania chronionych układów na położone na zewnątrz obszary, w szczególności na tereny osiedleńcze, zależy od zapewnienia ciągłości systemu, jego różnorodności strukturalnej, a także od właściwego powiązania z terenami otwartymi na obszarach zurbanizowanych. W celu zapewnienia właściwej ochrony walorów naturalnych w obrębie systemu w prowadzeniu działalności gospodarczej i użytkowaniu terenu niezbędne będzie zastosowanie się do następujących podstawowych zasad:
    - zachowanie integracji oraz ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej wewnątrz systemu obszarów chronionych,
    - zachowanie różnorodności ekologicznej w obrębie systemu,
    - wykluczenie destrukcyjnych form działalności gospodarczo-produkcyjnej,
    - ochrona przed oddziaływaniem wewnętrznych i zewnętrznych czynników dezorganizujących,
    - wzmożona ochrona zasobów środowiska (gleby, lasy i zadrzewienia, wody otwarte, torfowiska, bagna itp.) oraz naturalnej konfiguracji terenu (skarpy, krawędzie tarasów, formy wydmowe i inne),
    - przeznaczanie obszarów głównie na potrzeby rolnictwa, leśnictwa, rekreacji itp. w skali, formach i przy zastosowaniu technologii nie kolidujących z wymogami ochrony środowiska, z równoczesnym wyłączeniem wprowadzania nowych funkcji osadniczych,
    - oparcie miejscowego rolnictwa na kryteriach ekologicznych,
    - podporządkowanie osadnictwa wymienionym wodnym, proekologicznym funkcjom terenu,
    - preferencje w przeznaczeniu terenów na cele rekreacyjne (dla form publicznych form rekreacji),
    - zwiększenie obszarów leśnych i zadrzewionych zwłaszcza w obrębie gruntów słabych i zawodnych w uprawie rolniczej,
    - utrzymanie wód w najwyższych obowiązujących klasach czystości oraz podnoszenia retencji wodnej w każdej postaci (zbiorniki wodne, zabiegi fitomelioracyjne itp.).
    - rekultywacja terenów o obniżonych walorach przyrodniczych,
    - wzbogacenie i naturyzacja oraz przestrzenna integracja małych form krajobrazowych (zadrzewienia śródpolne i przydrożne, małe oczka wodne itp. elementy wytwarzające lokalne kanały ekotonowe) na obszarach monokultur rolnych, gdzie zalesienia ze względu na jakość gleb są raczej niemożliwe.

- *W zakresie polityki ochrony i kształtowania środowiska ukierunkowanej na wzmocnienie ogólnej odporności środowiska na antropopresję powinien zostać na obszarze regionu legnickiego i jego obrzeżu wyznaczony obszar (strefa) preferencji ekologicznych ze względu na konstrukcję ekologicznego systemu obszarów chronionych (ESOCh) obejmujący m. in. gminę Ścinawa. Główne kierunki polityki państwa obowiązujące w tej strefie:*
  - *utworzenie ciągłego systemu obszarów chronionych, wydanie odpowiednich aktów prawa miejscowego dla poszczególnych obszarów wchodzących w skład systemu,*
  - *spowodowanie wprowadzenia do planów miejscowych regulacji dotyczących sposobu korzystania z zasobów środowiska w obrębie obszarów chronionych,*
  - *monitorowanie przestrzegania zasad ochrony środowiska w obrębie systemu.*
  - *Obszar ten wymagać będzie zawarcia odpowiednich porozumień międzygminnych w sprawie wspólnej polityki ochronnej na obszarach stykowych.*

4) Utrzymanie wysokich standardów jakości środowiska

- *Absolutnym rygorem wynikającym z zasad ekorozwoju powinna stać się dyrektywa niedopuszczania do działalności inwestycyjnej, która mogłaby pogorszyć stan środowiska (postawa prewencyjna). Dotychczasowe formy działalności gospodarczo-produkcyjnej zakładały przeciwdziałanie niekorzystnym skutkom tej działalności na środowisko głównie na drodze oddziaływań technicznych, które jednak, pomimo poważnych nakładów inwestycyjnych, okazywały się nierzadko zawodne. Oparte na wiedzy zoologicznej oddziaływanie przyrodnicze, wspierające działania techniczne, polegać ma na ochronie i dynamizowaniu czynników biologicznie aktywnych oraz tworzeniu i zachowywaniu odpowiednich do zakładanych celów struktur przestrzennych. W długim horyzoncie czasowym jest to najskuteczniejszy i najbardziej ekonomiczny kierunek rozwiązywania i łagodzenia konfliktów, jakie narastają między procesami urbanizacji, industrializacji i intensyfikacji produkcji rolnej a wymogami ochrony środowiska.*
- *Zapewnienie właściwych warunków nawietrzania i przewietrzania obszaru regionu i gminy dla ogólnej poprawy warunków aerosanitarnych. Analiza stosunków anemometrycznych oraz ukształtowania i pokrycia terenów wykazuje, że podstawowe znaczenie dla nawietrzania i przewietrzania regionu mają położone na kierunku przeważających wiatrów Bory Dolnośląskie, dolina Odry (także fragment w gminie Ścinawa) stanowiąca szeroką rynnę grawitacyjnego spływu powietrza, a ponadto łagodnie pochylone i w znacznej części zalesione zbocza Pogórza Kaczawskiego na południu i Wzgórz Dalkowskich na północy. Są to obszary stanowiące zarazem główne komponenty ekologicznego systemu obszarów chronionych (ESOCh) w skali regionalnej.*

5) Powszechna edukacja

- *Stan świadomości ekologicznej jest w naszym społeczeństwie wciąż niski, o czym świadczą powszechne, nierzadko spotykane antyekologiczne wręcz zachowania (nagminne wypalanie ściernisk, dewastowanie nasadzeń na terenach publicznych itp.) – w skali makro rezultatem naszego wieloletniego stosunku do przyrody jest ogólnie niepokojący stan środowiska, zwłaszcza na styku z urządzeniami produkcyjnymi. Powszechne wyedukowanie społeczeństwa – problem nie dotyczy bynajmniej tylko młodzieży szkolnej – i udostępnienie mu podstawowej wiedzy o funkcjonujących w przyrodzie związkach i zależnościach oraz o skutkach działań w środowisku (wielka tu rola oświaty, środków masowej informacji, a ogólniej – środowisk opiniotwórczych) jest wyjściowym warunkiem wszelkiego porozumienia w kwestiach*

dotyczących realizacji deklarowanej przez państwo polityki przestrzennej uwzględniającej zasady ekorozwoju.

- Waga, jaką przywiązuje się w krajach Unii Europejskiej do ekologicznych aspektów gospodarowania w przestrzeni, wskazuje na to, iż zagadnienie powszechnej edukacji ekologicznej należy do najważniejszych i najpilniejszych problemów, od których rozwiązania zależy będzie w wielkiej mierze faktyczne tempo integracji Polski ze strukturami europejskimi.

6) ~~Farmy wiatrowe~~

- ~~Na terenach oznaczonych na rysunku studium symbolem „R” tereny użytków rolnych wyznacza się obszary gdzie dopuszczona jest lokalizacja turbin wiatrowych. Oddziaływanie turbin może wykraczać poza obszar ich lokalizacji.~~

~~7) W celu zapewnienia prawidłowej ochrony ptaków i nietoperzy wymagane jest sporządzenie rocznego monitoringu chiropterofauny i ornitofauny z naciskiem na okresy migracji tych grup zwierząt. Niezbędne jest też sporządzenie oceny oddziaływania projektowanej inwestycji na obszar Natura 2000 „Łęgi Odrzańskie”. Planowana inwestycja wymaga sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko.~~

- ~~Badania powinny uwzględniać miejsca gniazdowania oraz żerowania ptaków inwentaryzację chiropterologiczną w okresie letnim i zimowym oraz trasy przelotów w okresie migracji ptaków i nietoperzy. Należy także zidentyfikować w terenie walory przyrodnicze w obrębie miejsc posadowienia turbin oraz przeanalizować wpływ przedsięwzięcia na siedliska i gatunki tam występujące.~~

SFERA SPOŁECZNO-EKONOMICZNA

W sferze społecznej, zasadniczym, wiodącym celem strategicznym jest uzyskanie wysokiego standardu poziomu życia ludności. Obok celu głównego wyodrębniono cele wspierające i towarzyszące, realizacja których złoży się na osiągnięcia celu zasadniczego. Do podstawowych kierunków działań prowadzących do osiągnięcia celu wiodącego należą:

1) Uzyskanie wysokiego poziomu wykształcenia ludności dostosowanego do potrzeb rynku pracy

- Podniesienie ogólnego poziomu wykształcenia wymaga:
  - przeprowadzenie i utrwalenie, w oparciu o istniejącą (generalnie wystarczającą) bazę materialną, reformy szkolnictwa podstawowego zgodnie z przyjętymi założeniami,
  - wspieranie różnych form oświaty pozaszkolnej, zapewniającej wyrównywanie dysproporcji w poziomie wykształcenia ludności wiejskiej.

2) Popieranie rozwoju struktur społeczeństwa obywatelskiego

- Tworzenie struktur podnoszących podmiotowość społeczeństwa (stowarzyszenia, fundusze itp.).
- Inicjowanie i wspieranie działań związanych z rozwojem różnych form otoczenia biznesu.

3) Dążenie do wyposażenia osadnictwa w pełną infrastrukturę społeczną oraz techniczną

- Utrwalanie istniejącej, historycznie wykształconej struktury sieci osadniczej z utrzymaniem jej hierarchicznego układu opartego na ośrodku miejskim.
- Osiągnięcie poziomu pełnego wyposażenia systemów infrastruktury społecznej w zakresie usług ponadlokalnych, w tym:

- *ukształtowanie struktur funkcjonalno-przestrzennych stwarzających korzystne warunki dla rozwoju i aktywizacji działalności usługowej,*
- *wyodrębnienie w dużych miastach regionu (Legnica, Lubin, Głogów) sieci łatwo dostępnych ośrodków usługowo-handlowych, które mają znaczenie także w obsłudze gminy Ścinawa,*
- *zwiększenie dostępności komunikacyjnej gminy do wymienionych regionalnych ośrodków handlowo-usługowych.*
- *W celu poprawy stanu środowiska i warunków życia ludności, niezbędne jest konsekwentne dążenie do pełnego uzbrojenia terenów osadniczych, oraz kompleksowe rozwiązanie problemów gospodarki odpadami.*
- *Ze względu na wymogi ochrony powietrza atmosferycznego niezbędna jest sukcesywna gazyfikacja terenów osadnictwa (także wiejskiego).*

4) Dążenie do rozwoju budownictwa mieszkaniowego

- *W obecnym układzie kompetencyjnym administracja samorządowa może inicjować działania polegające m. in. na wspieraniu:*
  - *rozwoju budownictwa jednorodzinnego,*
  - *rozwoju budownictwa komunalnego, szczególnie w mieście,*
  - *rozwoju lokalnego przemysłu materiałów budowlanych.*

5) Utrzymanie tożsamości kulturowej regionu

- *Szczególne znaczenie ma utrzymanie specyficznych cech historycznie wykształconej sieci osadniczej, rehabilitacja zespołu staromiejskiego Ścinawy oraz wzmocnienie funkcjonalnych i strukturalnych powiązań miasta z otaczającymi je terenami osiedleńczo-rolnymi. Należy dążyć do zintegrowanej ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.*
- *Najważniejsze działania na rzecz wspierania tożsamości kulturowej regionu powinny zmierzać do:*
  - *kształtowania przestrzeni kulturowej w sposób zabezpieczający przed zniszczeniem oraz zapewniający jej dalszy rozwój (prywatyzacja),*
  - *systemowej ochrony dziedzictwa kulturowego, obejmującego zabytki architektury, budownictwa i urbanistyki, stanowiącego istotny element kształtowania przestrzeni, rozbudowy (przebudowy) funkcjonowania jednostek osadniczych.*
  - *ochrony zabytkowych układów urbanistycznych i ruralistycznych.*
  - *rewaloryzacji i zachowania obiektów i zespołów zabytkowych.*
  - *wdrożenia działań organizacyjnych w zakresie monitoringu i zarządzania ochroną dóbr kultury,*
  - *wspierania i rozwijania inicjatyw organizacyjnych w sferze promocji i marketingu regionalnego dotyczących różnych dziedzin życia społeczno-kulturalnego.*

6) Zapewnienie ładu przestrzennego

- *W rezultacie realizacji celów zagospodarowania przestrzennego, w połączeniu z działaniami na rzecz utrzymania tożsamości społeczno-kulturowej regionu, powinien być osiągnięty wysoki poziom ładu przestrzennego, rozumianego jako zharmonizowany, odzwierciedlający lokalne cechy regionalne rozwój struktur przestrzennych i jego zewnętrznego 'wizerunku' (krajobraz kulturowy). Celowi temu powinno służyć dążenie do:*

- dbałości o walory estetyczne i indywidualny, pozytywny wyraz układów urbanistycznych i ruralistycznych oraz pojedynczych obiektów,
  - harmonizowania projektowanych zespołów zabudowy i pojedynczych obiektów z otaczającym krajobrazem oraz zasługującymi na akceptację historyczno-kulturowymi cechami istniejącej zabudowy,
  - przestrzennej i funkcjonalnej rehabilitacji zabudowy (w drodze procesów renowacji i modernizacji),
  - humanizacji przestrzeni w obrębie nowo zrealizowanych zespołów zabudowy (tzw. „blokowisk”).
- Ład przestrzenny, jako jeden z podstawowych warunków atrakcyjności regionu, winien stać się przedmiotem szczególnej troski samorządu lokalnego, znaleźć należytą rangę w planach miejscowych i być konsekwentnie przestrzegany w procesie decyzyjnym. Oznacza to potrzebę bardziej rygorystycznych wymogów w odniesieniu do projektowanej zabudowy oraz konieczność zachowania jej regionalnego charakteru.

7) Podnoszenie zdolności obronnych, dążenie do uzyskania wysokiej odporności systemów funkcjonalno-przestrzennych na awarie i klęski żywiołowe

- W sferze polityki przestrzennej na szczeblu regionu i gminy działania w tym zakresie będą miały przede wszystkim charakter prewencyjny. Zmierzać będą do wyeliminowania lub ograniczenia skutków ewentualnych zagrożeń (w warunkach gminy Ścinawa najpoważniejszym problemem jest ochrona przeciwpowodziowa) m. in. w drodze wnioskowania do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz innych opracowań planistycznych i programowych odpowiednich rozwiązań.

8) Tworzenie warunków do poprawy stanu bezpieczeństwa publicznego.

- władze samorządowe w ramach współpracy z: Policją, Strażą Pożarną i organizacjami pozarządowymi oraz ludnością powinny diagnozować i analizować zagrożenia na swoim terenie. Celowe jest opracowanie własnego lokalnego programu bezpieczeństwa na terenie gminy. Władze gminy muszą szybko reagować na nowo pojawiające się zagrożenia dla bezpieczeństwa i porządku publicznego. Działaniem prewencyjnym będzie utworzenie w mieście świetlicy terapeutycznej, w której młodzież może otrzymać specjalistyczną pomoc w różnych dziedzinach, np. ochronę przed narkomanią i alkoholizmem, zagrożeniami ze strony sekt itp. Coraz lepsze wyniki dają działania mające na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego, bezpieczeństwa dzieci w szkole i w drodze do szkoły. W znacznym stopniu przyczynia się do tego budowa ścieżek rowerowych.

2. Perspektywy rozwoju przestrzennego

2.1. Ograniczenia w zagospodarowaniu terenów

Możliwości lokalizacji nowych obiektów określać należy poprzez eliminację terenów, które ze względu na uwarunkowania wykluczone są z zabudowy. Są to:

- zbiorniki wód powierzchniowych,
- kompleksy i tereny leśne,
- obszary szczególnie cenne przyrodniczo,
- strefy ścisłej ochrony archeologicznej „W”.

Ponadto uwzględniać należy ograniczenia w zagospodarowaniu terenów, związane z występowaniem:

- gruntów rolnych wysokich klas bonitacyjnych podlegających ochronie,
- obszarów chronionych ze względów sanitarnych i ekologicznych np. stref ochronnych ujęć wody,
- obszarów objętych szczególnymi formami ochrony, związanymi z zakazami i nakazami w zakresie gospodarki przestrzennej, ujętymi w stosownych dokumentach dot. objęcia terenów ochroną lub planach ochrony,
- obszarów uznanych w trakcie opracowania za szczególnie cenne przyrodniczo,
- stref uciążliwości lub stref bezpieczeństwa istniejących obiektów, dla których obowiązują zakazy i ograniczenia lokalizacyjne np. strefy uciążliwości obiektów infrastruktury technicznej, tras komunikacyjnych itp.,
- stref ochrony konserwatorskiej „A” i „B”,
- stref ochrony krajobrazu kulturowego i ochrony ekspozycji „K” i „E”,
- udokumentowanych złóż surowców naturalnych, obszarów i terenów górniczych,
- wyrobisk poeksploatacyjnych,
- braku możliwości lub utrudnień w zakresie uregulowania gospodarki wodno – ściekowej,
- zagrożenia hałasem komunikacyjnym (dot. miejscowości leżących przy trasach komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu).

W granicach obszarów NATURA 2000 zagospodarowanie przestrzenne nie może naruszać zasad i celów określonych w planach zadań ochronnych.

W granicach obszaru rezerwatu Łęg Korea obowiązują ustalenia planu ochrony rezerwatu.

Przy lokalizowaniu i realizacji nowej zabudowy należy uwzględnić poniższe ustalenia:

1. Sposób zagospodarowania terenów przeznaczonych pod lokalizację nowej zabudowy nie może kolidować z przebiegiem przez te tereny sieci infrastruktury technicznej o znaczeniu ponadlokalnym i lokalnym oraz dróg, w tym :
  - istniejących napowietrznych linii elektroenergetycznych 110 kV, SN 15-20 kV i nn. 0,4 kV,
  - planowanych napowietrznych linii elektroenergetycznych WN 400 kV i 110 kV,
  - planowanego gazociągu podwyższonego średniego ciśnienia,
  - drogi krajowej nr 36,
  - drogi wojewódzkiej nr 292,
  - dróg powiatowych i gminnych,
  - linii kolejowej nr 273.
2. Minimalna odległość lokalizacji nowej zabudowy kubaturowej , wynosi :
  - dla napowietrznych linii elektroenergetycznych:
    - WN 400 kV – 35,0 m od rzutu poziomego skrajnego przewodu linii,
    - WN 110 kV – 15,0 m od rzutu poziomego skrajnego przewodu linii,
    - SN 15 kV-20kV – 10,0 m od rzutu poziomego skrajnego przewodu linii,
    - nn 0,4 kV – 3,0 m od rzutu poziomego skrajnego przewodu linii.
  - dla planowanego gazociągu podwyższonego s/c:
    - 2,0 m na każdą stronę od osi gazociągu.

W pasach technologicznych istniejących i projektowanych linii elektroenergetycznych oraz strefie kontrolowanej planowanego gazociągu obowiązuje zakaz lokalizacji zabudowy kubaturowej naziemnej, sadzenia zieleni wysokiej i zmian zagospodarowania uniemożliwiających prawidłową eksploatację ww. sieci.

Pasy technologiczne infrastruktury przebiegające w pasie drogowym winny zapewniać odpowiedni dostęp celem obsługi technicznej sieci i przyłączy oraz umożliwiać rozbudowę zagospodarowania pasa drogowego w jego granicach.

3. Minimalna odległość lokalizacji nowej zabudowy od dróg publicznych i kolei, zgodnie z obowiązującymi przepisami wynosi :

- dla drogi krajowej nr 36 – 10,0 m od krawędzi jezdni na terenach zabudowanych i 25 m od krawędzi jezdni na terenach niezabudowanych,
- dla drogi wojewódzkiej nr 292 – 8,0 m od krawędzi jezdni na terenach zabudowanych i 20 m od krawędzi jezdni na terenach niezabudowanych,
- dla dróg powiatowych – 8,0 m od krawędzi jezdni na terenach zabudowanych i 20 m od krawędzi jezdni na terenach niezabudowanych,
- dla dróg gminnych – 6,0 m od krawędzi jezdni na terenach zabudowanych i 15 m od krawędzi jezdni na terenach niezabudowanych,
- dla linii kolejowej nr 273 – 10,0 m od granicy obszaru kolejowego, ale nie mniej niż 20,0 m od osi skrajnego toru.

4. Proponuje się wyznaczenie strefy uciążliwości drogi krajowej (hałas, drgania, wibracje i zanieczyszczenia powietrza) wynoszącej 120,0m od krawędzi jezdni. Lokalizacja obiektów budowlanych przeznaczonych na pobyt ludzi w zasięgu tej strefy wymagać może zastosowania w budynkach rozwiązań technicznych zmniejszających uciążliwości do poziomu określonego w odpowiednich przepisach odrębnych lub zastosowania elementów osłonowo-ekranujących.

5. Obsługę komunikacyjną terenów położonych wzdłuż istniejącej drogi krajowej nr 36 zapewnić należy z dróg niższych kategorii, poprzez układ dróg wewnętrznych lub służebność.

6. Dostępność terenu do drogi wojewódzkiej nr 292 należy zapewnić wewnętrznymi układami komunikacyjnymi połączonymi z tą drogą poprzez drogi niższej kategorii, a w przypadku ich braku bezpośrednio z drogi wojewódzkiej, za pomocą istniejących zjazdów. Dopuszcza się przebudowę włączy do drogi wojewódzkiej (skrzyżowań i zjazdów) oraz budowę nowych, bezpośrednich włączy (skrzyżowań i zjazdów publicznych) do drogi wojewódzkiej zgodnie z przepisami odrębnymi.

7. W pasie rezerwy terenu pod postulowane południowe obejście drogowe miasta Ścinawa obowiązuje utrzymanie dotychczasowego rolnego zagospodarowania terenu i zakaz zabudowy.

8. Wszelkie projektowane obiekty o wysokości równej lub większej niż 50 m n.p.t. należy każdorazowo, uzgadniać z odpowiednimi Służbami Ruchu Lotniczego, zgodnie z przepisami odrębnymi.

9. Przy planowaniu inwestycji w pobliżu terenów leśnych należy na granicy z lasem zachować strefę buforową w wielkości określonej przepisami odrębnymi w celu zapewnienia m.in. dojazdu przeciwpożarowego oraz możliwości prowadzenia gospodarki leśnej;

2.2. Ograniczenia wynikające z występowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią

Na terenie miasta i gminy Ścinawa występują wyznaczone zgodnie z przepisami odrębnymi (ustawa z dnia 18.07.2001 r. Prawo wodne (Dz.U.2015.469 ze zm.) obszary szczególnego zagrożenia powodzią:

a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%);

b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%);

c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem; Ponadto wyznaczone zostały obszary na których zagrożenie powodzią jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q 0,2%) oraz obszary narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Na obszarach bezpośredniego szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują wymagania wynikające z art. 40 ust. 1 pkt 3 oraz art. 88 ust. 1 Ustawy z dnia 18.07.2001 r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz.U.2015.469) zakazujące wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe m.in.:

- lokalizowania inwestycji nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyszczać wody,
- prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania,
- wykonywania urządzeń wodnych oraz wznoszenia innych obiektów budowlanych, z wyjątkiem dróg rowerowych,
- sadzenia drzew i krzewów, wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmacniania brzegów, obwałowań lub odsypisk;
- zmiany ukształtowania terenu,
- składowania materiałów,
- wykonywania innych robót i czynności, które mogłyby utrudnić ochronę przed powodzią oraz wpłynąć na pogorszenie jakości wód, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód oraz brzegu morskiego, budową, przebudową lub remontem drogi rowerowej, a także utrzymywaniem, odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie oraz czynności związanych z wyznaczeniem szlaku turystycznego pieszego lub rowerowego.

Zwolnienie od ww. zakazów uzyskane być może w drodze decyzji Dyrektora RZGW, po spełnieniu warunków określonych w ww. przepisach odrębnych.

Ww. zakazy i nakazy nie obowiązują na obszarach na których zagrożenie powodzią jest niskie i wynosi raz na 500 lat.

Zasięg wszystkich ww. obszarów naniesiono na rysunek zmiany Studium.

2.3. Podział miasta na jednostki urbanistyczne

Miasto podzielone zostało na 3 jednostki urbanistyczne:

- **jednostka A:** - obejmuje tereny położone na północny wschód od linii kolejowej Wrocław-Szczecin,
  - główne funkcje: mieszkalnictwo i usługi ogólnomiejskie.,
  - ~~obowiązuje zakaz lokalizacji nowych obiektów o charakterze przemysłowym, istniejące na terenie śródmieścia obiekty przemysłowe przeznacza się do stopniowej likwidacji.~~
  - dopuszcza się lokalizację obiektów produkcji i usług nieuciążliwych, w tym produkcji i usług

- rzemieślniczych, których oddziaływanie nie powoduje przekroczenia standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych, poza terenem do którego inwestor posiada tytuł prawny;
- zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych. Zakaz nie dotyczy realizacji nowych lub rozbudowy i modernizacji istniejących przedsięwzięć, dla których przeprowadzona procedura oddziaływania na środowisko wykaże brak niekorzystnego wpływu na środowisko oraz istniejącą i planowaną zabudowę podlegającą ochronie w myśl przepisów odrębnych;
- **jednostka B:** - obejmuje tereny na południe od linii kolejowej Wrocław – Szczecin oraz na wschód od linii kolejowej Ścinawa – Prochowice,
    - ~~główne funkcje: przemysł, bazy, składy oraz obsługa techniczna rolnictwa,~~
    - ~~nie zaleca się budowy nowych budynków mieszkalnych.~~
    - główne funkcje: produkcja i usługi, w tym produkcja i usługi uciążliwe, których oddziaływanie przekracza granice terenu do którego inwestor posiada tytuł prawny. Jednak zachowany być musi warunek, że oddziaływanie to nie powoduje przekroczenia standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych, na granicy istniejących i planowanych terenów zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej i zagrodowej;
    - na terenach aktywizacji gospodarczej położonych w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zabudowy podlegających ochronie w myśl przepisów odrębnych, lokalizować można jedynie obiekty których oddziaływanie nie powoduje przekroczenia standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych, poza terenem do którego inwestor posiada tytuł prawny;
    - na terenach aktywizacji gospodarczej zakazuje się wydzielania działek pod zabudowę mieszkaniową, mieszkaniowo-usługową i zagrodową.
  - **jednostka C:** - obejmuje tereny rozłożone na zachód od linii kolejowej Wrocław – Szczecin oraz na północny – zachód od linii kolejowej Ścinawa – Prochowice.
    - ~~główna funkcja: usługi podstawowe, przemysł, tereny aktywności gospodarczej,~~
    - ~~nie zaleca się budowy nowych budynków mieszkalnych.~~
    - główne funkcje: produkcja i usługi, w tym produkcja i usługi uciążliwe, których oddziaływanie przekracza granice terenu do którego inwestor posiada tytuł prawny, Jednak zachowany być musi warunek, że oddziaływanie to nie powoduje przekroczenia standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych, na granicy istniejących i planowanych terenów zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej i zagrodowej;
    - dopuszcza się realizację przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych, w tym instalacji fotowoltaicznych;
    - na terenach aktywizacji gospodarczej zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy podlegającej ochronie w myśl przepisów odrębnych, lokalizować można jedynie obiekty których oddziaływanie nie powoduje przekroczenia standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych, poza terenem do którego inwestor posiada tytuł prawny;
    - na terenach aktywizacji gospodarczej zakazuje się wydzielania działek pod zabudowę mieszkaniową, mieszkaniowo-usługową i zagrodową.

2.4. Ustalenia dla obszaru całego miasta

Dla całego obszaru miasta obowiązują następujące ustalenia:

- wszelka działalność inwestycyjna powinna polegać na realizacji wyodrębniających się przestrzennie i funkcjonalnie zespołów urbanistycznych w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego; ~~w oparciu o plany szczegółowe i realizacyjne. Pojedyncze obiekty mogą być realizowane tylko w przypadkach szczególnie uzasadnionych, a ich usytuowanie powinno być uzasadnione co najmniej koncepcją zagospodarowania otoczenia zgodnie ze szczegółowymi ustaleniami planu;~~
- realizacja zakładanego ~~w planie ogólnym~~ programu budownictwa mieszkaniowego wymaga kompleksowego rozwiązania problemów zaopatrzenia w wodę, odprowadzenia i oczyszczania ścieków, zaopatrzenia w gaz oraz zaopatrzenia w ciepło; ~~z centralnego źródła;~~
- należy dążyć do wyprzedzającej realizacji urządzeń infrastruktury technicznej na terenach ~~przewidzianych pod zabudowę mieszkaniowo-usługową; wszelkie zamierzenia inwestycyjne powinny być wyprzedzane realizacją urządzeń infrastruktury technicznej;~~
- ustala się maksymalną wysokość budynków na 5 kondygnacji ~~a na terenie śródmieścia zgodnie z ustaleniami planu dla tego obszaru;~~
- dopuszcza się lokalizację odnawialnych źródeł energii tzw. „mikroinstalacji” o maksymalnej ~~dopuszczalnej~~ mocy nie przekraczającej wielkości ustalonej w przepisach odrębnych i ~~nie wymagających~~ wyznaczenia stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie i ~~zagospodarowaniu terenu.~~
- ustalenia dla obszaru starego miasta w granicach objętych ochroną konserwatorską:
  - ~~układ urbanistyczny starego miasta~~ ośrodek starego miasta ma wartość zabytkową i podlega ochronie konserwatorskiej;
  - obowiązuje zachowanie pierwotnej linii zabudowy a nowe budynki winny nawiązywać architekturą do otoczenia (~~dachy ceramiczne~~, wysokość 2-3 kondygnacji);
  - wnętrza starej zabudowy wymagają uporządkowania, ~~prowadzonego zgodnie z wymogami przepisów odrębnych w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami~~ ~~po odpowiednim zbadaniu, zinventaryzowaniu i uzgodnieniu z władzami konserwatorskimi;~~
  - bezwzględne zachowanie oraz należyte wyeksploatowanie wymagają pozostałości murów obronnych oraz ślady ich dawnego przebiegu;
  - wzdłuż ciągów handlowych partery budynków powinny być przeznaczone na usługi handlu, rzemiosła i małej gastronomii ~~oraz inne usługi nieuciążliwe.~~
  - w strefie ochrony konserwatorskiej „B” i strefie ochrony krajobrazu kulturowego „K” ~~obowiązują zasady zagospodarowania określone w rozdz. 3.2~~

2.5. Perspektywy rozwoju przestrzennego gminy

Sieć osadnicza gminy jest rozwinięta prawidłowo i nie przewiduje się zasadniczych jej przeobrażeń. W związku z malejącą liczbą ludności wiejskiej oraz potrzebą ochrony gruntów rolnych przekształcenia struktury poszczególnych wsi będą miały głównie charakter uzupełnień w zabudowie; ~~niewielkie~~ rezerwy nowych terenów budowlanych przewiduje się ~~jedynie~~ ~~we~~ wszystkich wsiach a ~~w szczególności~~ w lokalnych ośrodkach (poziomu I) – Tymowej i Zaborowie. Sposób kształtowania zabudowy ~~niskiej~~, jako wskazówki do planów miejscowych, został przedstawiony w oddzielnym rozdziale.

Na obszarach zabudowanych i planowanych do zabudowy w jednostkach wiejskich dopuszcza się lokalizację odnawialnych źródeł energii tzw. „mikroinstalacji” o maksymalnej dopuszczalnej mocy nie przekraczającej wielkości ustalonej w przepisach odrębnych i nie wymagających wyznaczenia stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu terenu.

Obszar ekosystemu doliny rzeki Odry (korytarz ekologiczny o znaczeniu europejskim i podstawowy element struktury ekologicznego systemu obszarów chronionych w regionie) obejmujący kompleksy łąk, pastwisk i nieużytków należy pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu. ~~wykluczając wszelkie formy zainwestowania. zainwestowanie~~ mogące pogorszyć stan środowiska lub naruszyć zasady ochrony obszarów Natura 2000.

3. Rekomendacje dotyczące ogólnych ustaleń zagospodarowania przestrzennego

3.1. Ustalenia w zakresie ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego

Określa się następujące cele i działania zmierzające do poprawy stanu funkcjonowania środowiska oraz ochrony przyrody i jej zasobów:

- modernizacja i odbudowa następujących cieków wodnych: Żimnica, Jastrzębia, Luga, Gatna, Jarynia, Dębniak, Księgińska Struga, Niemstowy Potok,
- ~~wszelkie ingerencje w koryto cieków oraz wałów przeciwpowodziowych należy uzgadniać z ich administratorami~~ muszą być prowadzone zgodnie z wymogami przepisów odrębnych,
- modernizacja i odbudowa wału przeciwpowodziowego L-6 rzeki Odry,
- wschodnia część gminy znajduje się w granicach obszaru do uzupełnienia i ukształtowania systemu przyrodniczego w nawiązaniu do koncepcji ECONET.PL,
- ~~objęcie ochroną rezerwatu przyrody, w granicach projektowanego Parku Krajobrazowego Lubiąsko-Głogowskiego,~~
- ~~projektowana otulina Parku krajobrazowego „Dolina Odry I”,~~
- ochrona i odtwarzanie możliwie jak najszerszych korytarzy ekologicznych i roślinnych pasów ochronnych spełniających funkcję izolacyjną wzdłuż cieków aby zmniejszyć możliwość spływu powierzchniowego zanieczyszczeń do wód powierzchniowych,
- gmina znalazła się w zasięgu pasma rzeki Odry przeznaczonej do utworzenia przestrzennego muzeum Odry,
- obejmuje się ochroną główny zbiornik wód podziemnych nr 319 „Prochowice –Środa Śląska” w jego granicach,
- zapewnienie swobodnego dostępu do powierzchniowych wód publicznych dla powszechnego korzystania z wód i wykonywania robót utrzymaniowych przez ich administratora,
- gospodarka prowadzona na gruntach leśnych spełniać musi wymogi określone w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2015 r., poz. 2100) oraz oparta być musi o cele i zadania określone w planach urzędzenia lasów i uproszczonych planach urzędzenia lasów.

Planowane wcześniej utworzenie w dolinie Odry Lubiąsko-Głogowskiego Parku Krajobrazowego oraz rezerwatów Tymowskie Śnieżyce i Przychowskie Łęgi oraz użytków ekologicznych obejmujących: starorzecze Odry położone na północny-wschód od wsi Jurcz, starorzecze w Dziewinie, starorzecze Rydwias oraz łąkę na zachód od Wielowisi straciło rację bytu z

uwagi na wyznaczenie w dolinie Odry obszarów Natura 2000 lub zaliczenie terenów cennych przyrodniczo do innych form ochrony.

W celu osiągnięcia warunków do poprawy stanu środowiska naturalnego zakłada się co następuje:

- stopniowe wyprowadzenie z obszarów zabudowy mieszkaniowej uciążliwego przemysłu, baz, składów i przeniesienie ich na teren dzielnicy przemysłowo-składowej;
- sukcesywną likwidację lokalnych kotłowni lub modernizację ich z przejściem na nieagresywne dla środowiska nośniki energii oraz docelowe zasilanie z centralnego źródła ciepła około 70% istniejącej zabudowy mieszkaniowej oraz 100% nowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej;
- ze względu na usytuowanie dzielnicy przemysłowo-składowej niezbyt korzystnie w stosunku do zabudowy mieszkaniowej wyklucza się lokalizację przemysłu szkodliwego dla zdrowia lub szczególnie uciążliwego dla otoczenia.

Zakłada się stopniową przebudowę struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta polegającą na:

- wyeliminowaniu z terenów mieszkaniowych funkcji uciążliwych,
- stopniowej likwidacji mieszkalnictwa ograniczeniu rozwoju zabudowy mieszkaniowej na terenach przeznaczonych na cele przemysłu, baz i składów,
- utworzenie ogólnomiejskiego ośrodka usługowego w rejonie starego miasta.

Obszar starego miasta oparty jest na zabytkowym układzie urbanistycznym, podlegającym ochronie konserwatorskiej. Zakłada się tu lokalizację usług o charakterze ogólnomiejskim oraz usług z mieszkalnictwem jako funkcję towarzyszącą. Zabudowa starego miasta o wysokości 2-3 kondygnacji winna skalą i charakterem nawiązywać do budynków istniejących.

Na terenie po zamkowym przewidziano budowę miejskiego ośrodka kultury. Funkcja ta podniesie rangę miejsca, które w przeszłości pełniło ważną rolę w życiu miasta. Ciąg ulic: Szeroka, Głogowska, Robotnicza i Mickiewicza stanowi oś ogólnomiejskiego centrum handlowo-usługowego. Przylegająca do niej zabudowa wymaga uporządkowania i uzupełnienia. Zakłada się stopniową likwidację gospodarstw rolnych i przekształcenie terenów zabudowy zagrodowej na tereny zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności. Wzdłuż doliny rzeki Zimnicy tworzy się kompleks terenów zielonych w postaci parku miejskiego, ogrodów działkowych oraz urządzeń sportowo-rekreacyjnych. Zakładany w okresie perspektywicznym program budownictwa jednorodzinnego (program został zwiększony wskutek wprowadzonych zmian w planie), przy ograniczonych możliwościach terenowych wskazuje na konieczność preferowania zwartych form zabudowy, wyposażonej w pełne uzbrojenie inżynierskie (zabudowa typu „nisko-gęsto”).

Dotychczas realizowana zabudowa o charakterze ekstensywnym doprowadzić może do szybkiego wyczerpania terenów budowlanych, których pozyskiwanie będzie coraz trudniejsze i coraz bardziej kosztowne ze względu na wysoką jakość gleb oraz konieczność odwodnienia terenów.

Jednostka urbanistyczna B i C została przeznaczona dla rozwoju usług, przemysłu, baz, i składów oraz zaplecza technicznego miasta. Znajdują się tu obecnie: m.in.: Zakład Chemii Gospodarczej „Pollena”, mleczarnia, piekarnia i wytwórnia wód gazowanych. Istnieją tu duże rezerwy terenów, na których przewidywać należy rozwój funkcji produkcyjnych w okresie perspektywy. ~~Na terenie dzielnicy przemysłowo-składowej po południowej stronie ul. Witosza, może być zlokalizowana ciepłownia miejska (w przypadku przyjęcia zdalaczynnego systemu ogrzewania miasta).~~

3.2. Kierunki ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

- I. W strefie ścisłej ochrony konserwatorskiej „A” obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:
- strefą „A” objęto obszary wpisane do rejestru zabytków; działalność w tej strefie należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
  - zakłada się bezwzględny priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich,
  - działania konserwatorskie w tej strefie zmagają do zachowania i uczynienia historycznego układu przestrzennego, konserwacji jego głównych elementów: rozplanowania i przebiegu głównych ciągów komunikacyjnych, kompozycji wewnątrz urbanistycznych, historycznych linii zabudowy, kompozycji układów zieleni zabytkowej oraz historycznych podziałów własnościowych i sposobu użytkowania gruntów,
  - należy zachować historyczny układ przestrzenny zespołu staromiejskiego, tzn. rozplanowanie placów, przebieg ulic, historyczne linie zabudowy oraz kompozycję układów zieleni zabytkowej; ochronie podlegają perspektywy i pierzeje ulic w obrębie strefy,
  - niedopuszczalna jest zmiana historycznej zabudowy,
  - współczesna zabudowa winna być dostosowana w usytuowaniu, przy zachowaniu historycznej linii zabudowy, w zakresie skali, proporcji, gabarytów oraz kompozycji elewacji do zabudowy historycznej,
  - wysokość nowej zabudowy w strefie A (ośrodek starego miasta w Ścinawie) nie może być wyższa niż zabudowa zabytkowa na tym obszarze (z wyłączeniem budynku kościoła) a w przypadku zabudowy uzupełniającej, dostosowana do wysokości zabytkowej zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie,
  - obowiązuje zakaz wprowadzania nowej zabudowy na dziedzińcach folwarcznych; nowa zabudowa w obrębie zespołów folwarcznych możliwa jest jako odtworzenie historycznego układu i formy budynków,
  - obowiązuje nakaz zachowania kamiennych nawierzchni dróg
  - dla terenu folwarku w Tymowej położonego w strefie A, dla funkcji U oraz MNU określa się zakaz lokalizowania nowej zabudowy.
- II. W strefie ochrony konserwatorskiej „B” obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:
- wszelka działalność inwestycyjna winna być prowadzona z uwzględnieniem istniejących związków przestrzennych i planistycznych,
  - obszar objęty strefą podlega rygorom konserwatorskim w zakresie utrzymania zasadniczych elementów struktury przestrzennej i funkcjonalnej, w tym sieci ulic i dróg, formy zaprojektowanej zieleni oraz utrzymania istniejącej substancji zabytkowej,
  - zakaz wprowadzania nowej zabudowy na dziedzińcach folwarcznych; nowa zabudowa w obrębie zespołów folwarcznych możliwa jest jako odtworzenie historycznego układu i formy budynków,
  - budynki zabytkowe podlegają ochronie ze względu na swoje wartości historyczne, naukowe i artystyczne; ochronie podlegają gabaryty, dyspozycja i dekoracja elewacji, rodzaj użytych historycznych materiałów, podziały historycznej stolarki.
  - działania inwestycyjne prowadzone w obiektach wpisanych do ewidencji zabytków prowadzone być muszą zgodnie z wymaganiami określonymi przepisami odrębnymi w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,

- z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków winny być uzgodnione działania inwestycyjne przy obiektach ujętych w wykazie obiektów figurujących w gminnej ewidencji zabytków, prace na zewnątrz takiego obiektu (rozbudowa, nadbudowa, przebudowa, remont dachu, elewacji, wymiana stolarki okiennej), jak również prace dotyczące ciągów komunikacyjnych, wymagają uzyskania pozytywnej opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
- działania inwestycyjne przy obiektach ujętych w gminnej ewidencji zabytków, prace na zewnątrz takiego obiektu (rozbudowa, nadbudowa, przebudowa, remont dachu, elewacji, wymiana stolarki okiennej), jak również prace dotyczące ciągów komunikacyjnych, podlegają rygorom określonym w przepisach odrębnych w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- wysokość nowej zabudowy w strefie B (w Ścinawie i w układach ruralistycznych) nie może być wyższa niż zabudowa zabytkowa na tym obszarze (z wyłączeniem budynków kościołów i pałaców) a w przypadku zabudowy uzupełniającej , dostosowana do wysokości zabytkowej zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie,
- nowa zabudowa wprowadzona w obszarze strefy winna współgrać z zabudową historyczną, zwłaszcza w zakresie skali, gabarytów, użytych materiałów, dyspozycji elewacji i linii zabudowy,
- wskazana jest docelowa likwidacja elementów dysharmonizujących i zakłócających historyczny układ przestrzenny,
- nowa zabudowa powinna być lokalizowana zgodnie z historycznym układem wsi,
- postuluje się wprowadzić uzupełnienia istniejącej zabudowy zagrodowej.

III. W strefie ochrony krajobrazu kulturowego „K” obowiązują następujące wymogi:

- w obrębie strefy konserwacji winny zostać poddane zabytkowe elementy historycznego krajobrazu,
- ochronie podlega historycznie ukształtowana forma użytkowania terenu,
- historyczne układy ruralistyczne wsi objęte strefą podlegają rygorom konserwatorskim w zakresie utrzymania zasadniczych elementów struktury przestrzennej i funkcjonalnej, w tym sieci ulic i dróg, formy zaprojektowanej zieleni oraz utrzymania istniejącej substancji zabytkowej,
- nowe inwestycje, zwłaszcza na terenach o innej dotychczasowej formie użytkowania (dotyczy to zwłaszcza użytków rolnych) winny być konsultowane ze służbami ochrony zabytków spełniać muszą wymogi określone przepisami odrębnymi w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- nowa zabudowa w zakresie skali winna być również dostosowana do zabudowy historycznej,
- obowiązuje zakaz lokalizacji nowych dominant – wież telefonii i bezprzewodowego internetu, elektrowni wiatrowych, słupów linii energetycznych, kominów i innych podobnych obiektów budowlanych,
- lokalizacja nowych obiektów budowlanych spełniać musi warunki określone przepisami odrębnymi w zakresie ochrony krajobrazu.

IV. W strefie ochrony ekspozycji „E” obejmującej teren na północ od zespołu staromiejskiego w mieście Ścinawa obowiązują następujące wymogi:

- ochronie podlega sylweta miasta z historycznymi dominantami,
- obowiązuje zakaz lokalizacji nowych dominant – wież telefonii i bezprzewodowego internetu, słupów linii energetycznych, kominów i innych podobnych obiektów budowlanych.

V. W strefie ścisłej ochrony archeologicznej „W” dla stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków obowiązują następujące wymogi:

- zabroniona jest wszelka działalność inwestycyjna, dopuszczalne są jedynie prace mające na celu zabezpieczenie i utrzymanie zabytku w jak najlepszym stanie,
- obowiązują nakaz zachowania istniejącego układu topograficznego (np. grodzisko),
- wszelkie prace konserwatorskie i restauratorskie na zabytku wymagają uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków.
- sposób prowadzenia prac w obrębie stanowisk archeologicznych musi być zgodny z odpowiednimi przepisami odrębnymi dotyczącymi ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- dla stanowisk archeologicznych o zachowanej formie krajobrazowej (np. grodziska) wraz z terenami przyległymi, stanowiącymi otoczenie zabytku, wprowadza się zakaz zabudowy, gwarantując właściwe wyeksponowanie obiektu.

VI. Dla stanowisk archeologicznych wpisanych do wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków obowiązują następujące wymogi:

- w obrębie stanowisk archeologicznych oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie wprowadza się wymóg przeprowadzenia badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi dotyczącymi ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

VII. W strefie obserwacji archeologicznej „OW”, wyznaczonej dla miejscowości o historycznej metryce oraz obszarów o zachowanych reliktach intensywnego pradziejowego i historycznego osadnictwa obowiązują następujące wymogi:

- ochronie podlegają nawarstwienia archeologiczne związane z historycznym osadnictwem,
- w granicach strefy wszelkie inwestycje należy uzgodnić z wojewódzkim konserwatorem zabytków, co do sposobu ich realizacji.
- działania inwestycyjne w obrębie strefy prowadzić we współpracy z wojewódzkim konserwatorem zabytków, zgodnie z odpowiednimi przepisami odrębnymi dotyczącymi ochrony zabytków.

VIII. Dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz posiadających walory kulturowe figurujące w ewidencji zabytków obowiązują następujące ustalenia:

- obiekty znajdujące się w rejestrze zabytków, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz w wykazie zabytków wskazanych do objęcia wojewódzką ewidencją zabytków, objęte są wszelkimi rygorami prawnymi wynikającymi z treści odpowiednich przepisów odrębnych, w tym przede wszystkim z „ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami”,
- pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków, w myśl art. 36 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wymaga prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru; wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku; prowadzenie badań konserwatorskich zabytku wpisanego do rejestru; prowadzenie badań architektonicznych zabytku wpisanego do rejestru; prowadzenie badań archeologicznych; przemieszczanie zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru; trwałe przeniesienie zabytku ruchomego wpisanego do rejestru, z naruszeniem ustalonego tradycją wystroju wnętrza, w którym zabytek ten się znajduje; dokonywanie podziału zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru; zmiana przeznaczenia zabytku wpisanego do rejestru lub sposobu korzystania z tego zabytku; umieszczanie na zabytku wpisanym do rejestru urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz napisów, z zastrzeżeniem art. 12 ust. 1; podejmowanie innych

- ~~działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku wpisanego do rejestru; poszukiwanie ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych, w tym zabytków archeologicznych, przy użyciu wszelkiego rodzaju.~~
- zachować bryłę i gabaryty obiektów, kształt i geometrię dachu oraz zastosowane tradycyjne materiały budowlane,
  - utrzymać zachować, a w przypadku zniszczenia odtworzyć historyczny detal architektoniczny, w technice i materiale jak pierwotnie,
  - zachować kształt, rozmiary i rozmieszczenie otworów zgodne z historycznym wizerunkiem budynku, należy utrzymać lub odtworzyć oryginalną stolarkę okien i drzwi,
  - w przypadku konieczności przebicia nowych otworów, należy je zharmonizować z zabytkową elewacją budynku,
  - stosować kolorystykę i materiały nawiązujące do tradycyjnych lokalnych rozwiązań, w tym ceramiczne lub tynkowe pokrycie ścian zewnętrznych, zakazuje się stosowania okładzin ściennych typu „siding”,
  - należy stosować historyczny rodzaj pokrycia dachowego,
  - elementy elewacyjne instalacji technicznych należy montować z uwzględnieniem wartości zabytkowych obiektów; zakazuje się montażu tych elementów na elewacjach frontowych,
  - należy zachować dekoracje elewacji: gzymsy, opaski okienne i drzwiowe, portale, pilastry, pod- i nadokienniki oraz inne elementy, w tym ornamenty roślinne, wszelkiego rodzaju symbole, sceny, dekoracyjne elementy ślusarsko-kowalskie (kratki, balkony) i inne elementy ceramiczne i kamienne,
  - ~~przewodzenie wszelkich prac budowlanych przy obiektach zabytkowych należy poprzedzić uzyskaniem wytycznych konserwatorskich,~~
  - ~~wszelkie prace budowlane, a także zmiany funkcji obiektów i obszarów objętych ewidencją zabytków należy uzgadniać z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków,~~
  - dla obiektów ujętych w ewidencji zabytków, a znajdujących się w strefach ochrony konserwatorskiej dodatkowo obowiązują ustalenia sformułowane dla poszczególnych stref.

IX. W zakresie ochrony zieleni zabytkowej obowiązują następujące wymogi:

- na terenach zabytkowych założeń zieleni wpisanych do rejestru zabytków należy dążyć do odtworzenia i zachowania historycznej kompozycji przestrzennej,
- aleje oraz inne liniowe kompozycje zieleni należy uzupełnić i odtwarzać.

Pełen wykaz obiektów zabytkowych i stanowisk archeologicznych na terenie miasta i gminy Ścinawa zawarto w rozdziale IV – Uwarunkowania, w punkcie 3 – Uwarunkowania historyczno-kulturowe, podpunkcie 3.4. – Ochrona środowiska kulturowego na terenie poszczególnych miejscowości oraz podpunkcie 3.5. – Stanowiska archeologiczne.

3.3. Ustalenia kierunków rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

Dla obszarów zmiany Studium określa się następujące kierunki obsługi komunikacyjnej oraz wyposażenia w infrastrukturę techniczną:

3.3.1. Komunikacja

Komunikacja drogowa

- dla projektowanych terenów aktywizacji gospodarczej oraz terenów mieszkaniowych terenie miejscowości gminnych określa się obsługę poprzez układ komunikacyjny dróg niższych kategorii zgodnie z kategoryzacją dróg publicznych.
- droga krajowa nr 36:
  - przebudowa lub rozbudowa drogi w jej istniejącym przebiegu do uzyskania docelowych parametrów drogi głównej ruchu przyspieszonego „GP” (poszerzenie jezdni, przebudowa mostu na rzece Zimnica, budowa ciągów pieszo-rowerowych w miejscowościach Ścinawa, Turów i Dąbrowa Dolna),
  - docelowo budowa obejścia drogowego na południe od wsi Turów i miasta Ścinawa jako rezerwa terenu wraz z budową przeprawy mostowej na Odrze na południe od istniejącej przeprawy i mostu kolejowego, wg „Koncepcji Programowej obwodnicy Ścinawy wraz z przebudową przez Odrę w ciągu drogi krajowej nr 36”. W ww. pasie rezerwy terenu obowiązuje utrzymanie dotychczasowego rolnego zagospodarowania terenu i zakaz zabudowy.
  - przy przebudowie drogi krajowej nr 36 należy uwzględnić:
    - ustalenia studium techniczno-ekonomicznego dróg regionalnych na połączeniu Krzywa Lubin – Ścinawa – Załęczce (Rawicz) wg opracowania Transprojektu Warszawa (1985 r.) z uwzględnieniem przekroju poprzecznego:
    - szerokość jezdni 6,00, dwupasowej 7,0 m,
    - szerokość poboczy gruntowych 2 x 2,0 m na obszarach niezabudowanych,
    - poszerzenie korony drogi do warunków normatywnych wg wytycznych projektowania dróg WPD-2,
    - ewentualnie docelowo realizację północnego obejścia wsi Siedlce wg ustaleń obecnego planu miejscowego,
    - w obszarach zabudowanych – przekrój uliczny kategorii GP „G” 1/2 o szerokości jezdni 7,0 m. z chodnikiem dla obsługi ruchu pieszego oraz zatokami autobusowymi dla komunikacji zbiorowej,
  - należy ograniczyć liczbę i częstość zjazdów na drogę krajową poprzez zapewnienie dojazdu z innych dróg niższych klas, szczególnie dla terenów przeznaczonych pod nową zabudowę.
  - lokalizacja nowych skrzyżowań i zjazdów – zgodnie z przepisami odrębnymi;
- ~~drogi wojewódzkie nr 111 Nieszczyce – Ścinawa i 372 Prochowice – Ścinawa : docelowo przewiduje się modernizację w/w. dróg do klasy zbiorczej Z.~~
- droga wojewódzka nr 292 Nowa Sól – Prochowice :
  - linie rozgraniczające drogi pozostają w dotychczasowej szerokości pasa drogowego,
  - droga jednojezdniowa, dwupasowa o parametrach technicznych drogi zbiorczej „Z”,
  - obsługa obszarów przyległych poprzez istniejące skrzyżowania, zjazdy oraz drogi wewnętrzne i serwisowe,
  - dopuszcza się lokalizacje nowych skrzyżowań i zjazdów – zgodnie z przepisami odrębnymi;
- drogi powiatowe :
  - drogi jednojezdniowe, dwupasowe o parametrach technicznych drogi zbiorczej „Z” lub lokalnej „L”,
  - dopuszcza się lokalizacje nowych skrzyżowań i zjazdów – zgodnie z przepisami odrębnymi;

- pozostałe drogi na terenie gminy stanowią sieć dróg gminnych, rolniczych i leśnych pozostających w kompetencjach władz samorządowych;
- przewiduje się utrzymanie obecnej sieci dróg gminnych do połączeń między wsiami i zakładami oraz połączenie ich z siecią wojewódzką. W pierwszym etapie wymagane jest utwardzenie i ulepszenie nawierzchni tych dróg, a docelowo wykonanie nawierzchni asfaltowej.
- ścieżki drogi rowerowe:
  - na terenie miasta ze względu na ograniczoną szerokość ulic w liniach rozgraniczających niemożliwe jest wydzielenie w ich obrębie dodatkowego pasma dla ścieżek rowerowych. Proponuje się przeprowadzenie:
    - drogi rowerowej „średnicowej” ścieżki przebiegającej przez tereny parkowe łączącej stare miasto z ul. Królowej Jadwigi,
    - drogi rowerowej przebiegającej wzdłuż granicy terenów atrakcyjnych przyrodniczo NATURA 2000 w północno-wschodniej części miasta, stanowiącej część gminnej drogi rowerowej do CEE we wsi Dziewin,
    - dróg rowerowych „tematycznych” przebiegających przy obiektach i terenach stanowiących atrakcję turystyczną;
    - lokalnych dróg rowerowych na terenach zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej i usługowej oraz na terenach niezabudowanych;
  - na obszarach wiejskich nie ma problemu z wyznaczeniem ścieżek dróg rowerowych nawet na długich dystansach (każda droga polna może być potencjalną ścieżką drogą rowerową), jest to tylko problem kosztów ich budowy. Można zaproponować w tym celu któryś szlak turystyczny.
  - na terenie gminy proponuje się m.in.:
    - gminną drogę rowerową łączącą miasto Ścinawa z Centrum Edukacji Ekologicznej we wsi Dziewin,
    - lokalne drogi rowerowe łączące miejscowości i poprawiające bezpieczeństwo ruchu drogowego
    - międzygminną drogę rowerową łączącą miasto Ścinawa z miastem Prochowice zlokalizowaną w pasie nieczynnego torowiska linii kolejowej nr 362 Kobylin – Legnica;
- sytuacja komunikacyjna w mieście
  - istniejący system dróg publicznych na terenie miasta spełnia dobrze swoją rolę i podlega adaptacji. Jego modernizacja polegać będzie na ewentualnych poszerzeniach pasów drogowych na wymagających tego odcinkach,
  - przejazd przez miasto na kierunku północ-południe można rozwiązać przez zaprojektowanie nowej ulicy zbiorczej obszarowej, stanowiącej przedłużenie ulicy Wrocławskiej w kierunku północnym wzdłuż skarpy, a następnie w kierunku zachodnim, stycznie do istniejącej zabudowy aż do połączenia z ulicą Chobińską. Ulica ta usprawni przejazd przez miasto na kierunku Prochowice – Rudna i Prochowice – Chobienia z ominięciem śródmieścia,
  - budowa nowej ulicy wymaga rozbiórki 1 budynku mieszkalnego i 2 budynków gospodarczych przy ul. Wołowskiej oraz budowy mostu na Zimnicy. W pierwszej kolejności zakłada się budowę odcinka ulicy, który pozwoli obsłużyć przyszłe osiedle mieszkaniowe „Na skarpie”. Realizacja budownictwa mieszkaniowego w jednostce C wymaga budowy wiaduktu nad linią kolejową w ulicy Lubińskiej. Wiadukt powinien być zlokalizowany w taki sposób, aby w trakcie jego budowy mógł funkcjonować bez przeszkód dotychczasowy przejazd kolejowy z rogatkami. Na przedłużeniu wiaduktu od strony miasta konieczna jest budowa nowego

~~odcinka ulicy zbiorczej obszarowej, równoległego do ulicy Lubińskiej i łączącego się z ulicą Chobieńską,~~

- ważniejsze zasady do uwzględnienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego:
  - w pasie rezerwy terenu pod przyszły przebieg drogi (południowej obwodnicy miasta Ścinawa) obowiązuje zakaz zabudowy; do czasu realizacji drogi zachować należy dotychczasowe zagospodarowanie terenu.
  - obsługę komunikacyjną terenów prywatnych przewidzianych pod zabudowę realizować należy poprzez drogi istniejące lub nowe drogi wewnętrzne o minimalnej szerokości 6,0 m,
  - na obszarach wiejskich należy przyjąć ograniczenie projektowanej nowej zabudowy (zwłaszcza mieszkaniowej) wzdłuż głównych dróg tranzytowych, które z zasady powinny omijać tereny zurbanizowane i przeznaczone do urbanizacji,
  - elementy obsługi ruchu drogowego (stacji: paliw, warsztaty, motele, parkingi itp.) należy lokalizować poza obszarem zabudowanym na odcinkach prostych dróg z zabezpieczeniem normatywnych warunków widoczności poziomej i pionowej w obszarze podłączenia do drogi głównej,
  - obsługę terenów przyległych należy **w miarę możliwości** rozwiązywać za pomocą projektowanych dróg układu lokalnego zlokalizowanych poza pasem drogowym drogi krajowej, poprzez skrzyżowania z drogami wojewódzkimi i powiatowymi **z wyeliminowaniem bezpośrednich zjazdów do drogi.**
  - lokalizacja bezpośrednich zjazdów na drogi spełniać musi warunki określone w przepisach odrębnych.

Komunikacja rzeczna

- na wysokości miasta Ścinawa przewiduje się budowę portu i przystani turystycznych na rzece Odrze,
- przystanie rzeczne przewiduje się lokalizować również w miejscowościach Buszkowice, Dziewin oraz Jurcz.

Komunikacja kolejowa

- ~~istniejącą linię kolejową AGTC Nr 273 przewiduje się do modernizacji dla uzyskania prędkości 160km/h w ruchu pasażerskim i 120km/h w ruchu towarowym, przy nacisku osi na szynę 22,5 tony.~~
- Linia kolejowa nr 273 relacji Wrocław Główny – Szczecin Główny państwowego znaczenia przewidziana jest do modernizacji po roku 2020. Linia ta wpięta jest w system międzynarodowego kolejowego korytarza transportowego określonego symbolem C-E59 relacji Ystad/Świnoujście – Chałupki/Bohumin (europejska umowa AGTC)
- Istniejąca linia kolejowa nr 362 relacji Kobylin – Legnica jest wyłączona z ruchu na odcinku Legnica – Rawicz. Planowane jest przejęcie przez Gminę Ścinawa terenu nieczynnego torowiska położonego w granicach gminy i wykorzystanie go jako terenów komunikacji dla lokalizacji drogi rowerowej oraz jako pasa dla infrastruktury technicznej – m.in. dla planowanego gazociągu podwyższonego średniego ciśnienia i linii światłowodowej;
- ważniejsze zasady do uwzględnienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego:
  - przy lokalizacji i projektowaniu obiektów budowlanych w sąsiedztwie czynnej linii kolejowej nr 273 uwzględnić należy następujące zagrożenia:

- wstrząsy i wibracje od przejeżdżających pociągów,
- hałas,
- iskrzenie, wyładowania łukowe, promieniowanie elektromagnetyczne, prądy błędzące występujące przy eksploatacji trakcji elektrycznej,
- możliwość skażenia terenu przewożonymi materiałami chemicznymi, w tym wybuchowymi i łatwopalnymi,
- zagrożenia mechaniczne spowodowane przez przewożone ładunki;
- minimalne odległości lokalizacji budynków i budowli wynoszą – 10 m od granicy obszaru kolejowego, nie mniej jednak niż 20 m od osi skrajnego toru;
- obiekty budowlane sytuowane w sąsiedztwie linii kolejowych wymagać mogą specjalnej konstrukcji odpornej na drgania i wibracje od przejeżdżających pociągów. Ponadto budynki mieszkalne, zamieszkania zbiorowego oraz budynki użyteczności publicznej powinny być sytuowane i realizowane w sposób zapewniający maksymalną ochronę przed hałasem;
- obiekty sytuowane w sąsiedztwie linii kolejowej nie mogą służyć działalności gospodarczej związanej z produkcją i obrotem substancjami łatwopalnymi, wybuchowymi, żrącymi i pylącymi stanowiącymi potencjalne zagrożenie dla ruchu kolejowego.

3.3.2. Infrastruktura techniczna

1) postuluje się jako wskazane do realizacji:

- realizację sieci gazowej podwyższonego średniego ciśnienia wysokiego ciśnienia 6,3 Mpa-Dn 150mm ze stacją redukcyjno – pomiarową 1-stopnia. Proponuje się lokalizację gazociągu Prochowice – Ścinawa w pasie nieczynnego torowiska linii kolejowej nr 362,
- ~~– budowę całościowego systemu gospodarki odpadami która została oparta o sporządzony „Plan gospodarki odpadami dla województwa dolnośląskiego”~~
- ~~– budowę magistrali przesyłowej gazu ziemnego Prochowice – Ścinawa,~~
- gazyfikację obszarów wsi gminy Ścinawa oraz miasta Ścinawa,
- rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w gminie w ramach zadania pn. Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej na terenie miasta i gminy Ścinawa, w zakresie określonym w „Koncepcji budowy kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy i Miasta Ścinawa” opracowanej w 2015 r.
- zwodociągowanie miejscowości na terenie gminy
- skanalizowanie miejscowości na terenie gminy,
- modernizację i rozbudowę istniejącej komunalnej oczyszczalni ścieków.

2) zasady do uwzględnienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w zakresie sieci elektroenergetycznej:

- dopuszcza się rozbudowę, odbudowę i modernizację istniejącej sieci elektroenergetycznej oraz budowę nowej sieci elektroenergetycznej w formie linii napowietrznych, kablowych lub napowietrzno-kablowych oraz rozbudowę i modernizację istniejących stacji transformatorowych oraz budowę nowych stacji transformatorowych napowietrznych lub wewnątrzowych. Dopuszcza się przebudowę jednotorowych elektroenergetycznych linii napowietrznych 110 k na linie dwutorowe;
- projektowane oraz modernizowane sieci elektroenergetyczne prowadzić wzdłuż układów komunikacyjnych, tj. terenów ogólnie dostępnych dla prowadzenia sieci infrastruktury technicznej. Dopuszcza się odstępstwa od wyżej wymienionej zasady na warunkach określonych w przepisach odrębnych po uwzględnieniu z właścicielem terenu i zarządcą sieci,

- zasilanie projektowanego zainwestowania w energię elektryczną z istniejących lub z projektowanych sieci elektroenergetycznych i stacji transformatorowych na warunkach określonych w przepisach odrębnych przez właściciela sieci (OSD);
  - należy dążyć do skablowania doziemnego rozbudowywanych istniejących i budowanych nowych sieci elektroenergetycznych, jeśli istnieje taka możliwość techniczna.
  - ustala się obowiązek zachowania normatywnych, zgodnych z przepisami prawa odległości zabudowy od istniejących i projektowanych sieci elektroenergetycznych.
  - linia zabudowy nie dotyczy budynków stacji transformatorowych. Dopuszcza się ich usytuowanie w odległości do 1,5 m od granic działki. Docelowa wielkość działki będzie określona na etapie projektowania. Stacje słupowe nie wymagają wydzielania działek,
  - ~~– dopuszcza się możliwość lokalizacji linii kablowych 110 kV i linii światłowodowych (transmisyjnych) w celu wyprowadzenia mocy wytworzonej w farmach elektrowni wiatrowych oraz transmisji danych dotyczących wyprodukowanej mocy – zgodnie z warunkami określonymi przyłączenia Energia Pro S.A. Wrocław.~~
- 3) zasady do uwzględnienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w zakresie telekomunikacji:
- dopuszcza się rozbudowę, odbudowę i modernizację istniejącej sieci telekomunikacyjnej oraz budowę nowej sieci telekomunikacyjnej, w tym sieci szerokopasmowej. Nowe sieci telekomunikacyjne realizować jako sieci kablowe;
  - dopuszcza się lokalizację stacji telefonii komórkowej i internetu bezprzewodowego, na warunkach określonych w przepisach odrębnych;
  - ~~– wszelkie zadania inwestycyjne i remontowe w fazie projektowania powinny być każdorazowo uzgadniane z zarządcą sieci telekomunikacyjnej w zakresie występowania kolizji z elementami tej sieci.~~
- 4) zasady do uwzględnienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w zakresie odnawialnych źródeł energii :
- nie dopuszcza się lokalizacji obiektów elektrowni wiatrowych, dla których wymagane jest wyznaczenie stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów;
  - dopuszcza się lokalizację instalacji fotowoltaicznych, pod warunkiem że ich oddziaływanie nie powoduje przekroczenia standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych, na granicy terenów istniejącej i planowanej zabudowy mieszkaniowej i innych terenów podlegających ochronie;
  - bez ograniczeń dopuszcza się lokalizację mikroinstalacji o maksymalnej mocy określonej w przepisach odrębnych.

3.3.3. Gospodarka odpadami

Gospodarowanie odpadami na obszarze województwa dolnośląskiego reguluje Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012 (WPGO 2012) przyjęty Uchwałą Nr XXIV/616/12 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 czerwca 2012r.

Celem wojewódzkiego PGO jest m.in. wprowadzenie nowego, zgodnego z założeniami ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 152, poz. 897, z późn. zm.), systemu gospodarki odpadami komunalnymi w województwie.

Plan ten zawiera m.in. wykazy istniejących oraz planowanych regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, które stanowią inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym oraz ich rozmieszczenie

Na terenie gminy Ścinawa nie jest planowa żadna regionalna instalacja przetwarzania odpadów komunalnych.

Natomiast zasady gospodarowania odpadami na terenie gminy Ścinawa regulują

- Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2009 – 2012 z uwzględnieniem lat 20013 – 2016,
- Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta i Gminy Ścinawa, zatwierdzony uchwałą Nr LXI/221/13 Rady Miejskiej w Ścinawie z dnia 11.03.2013 r., z późniejszymi zmianami.

Jako cel nadrzędny w Planie gospodarki odpadami dla miasta i gminy Ścinawa przyjęto:

„Zminimalizowanie ilości wytwarzanych odpadów w sektorze komunalnym oraz wdrożenie nowoczesnych systemów ich odzysku i unieszkodliwiania”

Ponadto zakłada się przyjęcie następujących celów głównych określonych w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami (KPGO):

- zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska; - zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów;
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.

W perspektywie długoterminowej (do 2016 roku) PGO przewiduje następujące podstawowe założenia gospodarowania odpadami na terenie gminy Ścinawa:

- 1) Stworzenie zintegrowanego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi uwzględniającego nową hierarchię postępowania z odpadami, zapewniającego przede wszystkim minimalizację i odzysk odpadów („składowanie na końcu”) – działania długoterminowe;
- 2) Dążenie do osiągnięcia wymaganych prawem limitów odzysku i recyklingu wybranych frakcji odpadów poprzez usprawnienie na terenie gminy selektywnej zbiórki odpadów – długoterminowe. W szczególności optymalizacja zbiórki odpadów opakowaniowych, problemowych, wielkogabarytowych, AGD i innych) – działania krótkoterminowe;
- 3) Dążenie do zapewnienia zgodnego z prawem ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji składowanych na wysypiskach poprzez poddawanie odpadów zielonych i organicznych procesom kompostowania i biologicznej stabilizacji – działania krótkoterminowe;
- 4) Podjęcie ponadgminnej współpracy mającej na celu realizację wszystkich lub pojedynczego podanego powyżej kierunku działań i zapewniającej ograniczenie kosztów jednostkowych ponoszonych przez mieszkańca – działania długoterminowe;
- 5) Prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnych społeczeństwa mających na celu wprowadzenie optymalnych rozwiązań w zakresie gospodarki odpadami i osiągnięcie postawionych celów jako działanie długoterminowe. W szczególności prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnej społeczeństwa lokalnego w zakresie selektywnej zbiórki odpadów, przydomowych kompostowników itp. jako działanie krótkoterminowe.

3.4. Podstawowe zasady zagospodarowania przestrzennego

Dla wszystkich obszarów zabudowanych lub przewidzianych do zabudowy obowiązuje warunek kształtowania wyraźnej granicy pomiędzy terenami zabudowanymi i otwartymi w oparciu o

naturalną rzeźbę terenu, a także zachowania lub kształtowania sylwety zespołu zabudowy z utrzymaniem charakterystycznych dla kompozycji danego miejsca rytmów i podziałów.

Realizacja zabudowy mieszkaniowej, zwłaszcza jednorodzinnej, powinna odbywać się w skupiskach (zespołach zabudowy). Dopuszcza się budowę pojedynczych obiektów na wydzielonych działkach pod warunkiem, że całość niezbędnego uzbrojenia terenu oraz dojazd zostanie zrealizowany wyłącznie kosztem i staraniem inwestora.

W obrębie zespołu zabudowy należy wydzielić tereny publiczne obejmujące system urządzeń komunikacyjnych wraz z placami, przejściami pieszymi i ciągami spacerowymi oraz zielenią osiedlową z otwartymi terenami zabaw, sportu i rekreacji. Ukształtowanie terenów publicznych stanowi podstawę jednorodności układu kompozycyjnego zespołu. ~~Elementy wyposażenia tych terenów oraz ich usytuowanie powinny stanowić przedmiot oddzielnego projektu. Zaleca się odstąpienie od grodzienia frontowych części działek przylegających do terenów publicznych. W projekcie zagospodarowania terenu określone zostaną w szczególności granice terenów publicznych, podział terenów mieszkaniowych na działki budowlane oraz usytuowanie budynków na poszczególnych działkach, stosownie do przyjętych w tym projekcie rozwiązań przestrzennych, w tym obowiązujące linie zabudowy od strony frontu działek.~~

~~Koniecznym warunkiem dopuszczenia realizacji zespołu zabudowy jest wyposażenie terenu w niezbędne sieciowe urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne oraz w odpowiednie urządzenia do oczyszczania i odprowadzania ścieków. Zabrania się zrzutu nieoczyszczonych ścieków do wód otwartych. (Do czasu realizacji sieciowego (komunalnego) systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków dopuszcza się zastosowanie indywidualnych ujęć wody oraz lokalnych oczyszczalni indywidualnych i grupowych, pod warunkiem rozsączkowania oczyszczonych ścieków na terenie własnym. Stosowanie szczelnych zbiorników bezodpływowych można dopuścić wyjątkowo (jako rozwiązanie tymczasowe), tylko na podstawie postanowienia właściwego organu sanitarno-epidemiologicznego, pod warunkiem zapewnienia systematycznego usuwania i oczyszczania ścieków, stosownie do odrębnych przepisów.)~~

Do czasu realizacji sieciowego systemu zaopatrzenia w wodę i usuwania ścieków na terenach przewidzianych pod zabudowę dopuszcza się użytkowanie indywidualnych ujęć wody pitnej oraz indywidualnych urządzeń do gromadzenia i oczyszczania ścieków (oczyszczalnie przydomowe) i zbiorniki bezodpływowe ścieków. Lokalizacja oraz parametry techniczne ww. obiektów spełniać muszą warunki określone w przepisach odrębnych.

Dopuszcza się w obrębie terenów niskiej zabudowy mieszkaniowej realizację dodatkowych funkcji usługowo-produkcyjnych związanych z prowadzoną na miejscu działalnością gospodarczą. Uciążliwość lub szkodliwość dodatkowych funkcji usługowo-produkcyjnych nie może wykluczać funkcji mieszkaniowej w obrębie poszczególnych działek ani wykraczać poza ich granice. Obowiązuje całkowity zakaz lokalizacji obiektów i urządzeń mogących powodować stałą lub okresową uciążliwość dla podstawowych funkcji terenu.

Urządzenie terenów zieleni powinno zapewniać warunki powszechnej dostępności oraz przestrzennej integracji systemu zieleni osiedlowej z otoczeniem. Obowiązuje ochrona starodrzewu, który należy traktować jako podstawowy komponent układu zieleni.

Obowiązuje zakaz lokalizacji obiektów tymczasowych, garaży boksowych, ~~wydzielonych budynków gospodarczych~~, z wyjątkiem obszarów przemysłowo-składowych, przykolejowych, a także położonych w strefie zabudowy peryferyjnej.

~~Na terenach rolnych dopuszcza się lokalizację elektrowni wiatrowych.~~

Dla zachowania ciągłości układu kompozycyjnego terenów ustala się następujące wymagania: warunkujące uzyskanie stosownych decyzji administracyjnych, umożliwiających rozpoczęcie inwestycji:

- dla pojedynczych obiektów (plomb architektonicznych) uzupełniających lukę w istniejącej zabudowie obowiązuje zachowanie zgodności linii zabudowy,
- dla zamierzeń dotyczących zagospodarowania tymczasowego oraz o drobnej skali obowiązuje uzasadnienie przyjętych rozwiązań koncepcją zagospodarowania terenu obejmującego przynajmniej najbliższe sąsiedztwo (otoczenie).

Na obszarze miasta Ścinawa najistotniejsze zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym, wprowadzone niniejsza zmiana studium, to:

- rezygnacja ze znacznych terenów zabudowy mieszkaniowej w północno-wschodniej części miasta i przywrócenie tym terenom funkcji rolnej – tereny między linią kolejową i drogą do Lasowic,
- poszerzenie terenów aktywizacji gospodarczej w północno-zachodniej części miasta, pomiędzy jego granicą administracyjną, linią kolejową a drogą krajową nr 36 w kierunku Lubina,
- poszerzenie terenów aktywizacji gospodarczej w południowej części miasta, pomiędzy terenami istniejącej zabudowy miasta, doliną Zimnicy, projektowaną obwodnicą drogową Ścinawy a drogą do Parszowic i Wielowsi,
- niewielkie poszerzenie terenów aktywizacji gospodarczej kosztem dotychczasowych terenów zabudowy usługowej, usytuowanej pomiędzy drogą wojewódzką nr 36 do Lubina a drogą powiatową do Parszowic i Wielowsi,
- zamiana niektórych istniejących terenów usługowych na tereny aktywizacji gospodarczej i odwrotnie,
- rezygnacja z terenu zabudowy usługowej w południowo-zachodniej części miasta,
- wskazanie nowych terenów usługowych na północnych obrzeżach Starego Miasta, częściowo w zasięgu zagrożenia powodziowego,
- inne zmiany dotyczą głównie przeznaczenia niewielkich powierzchni gruntów rolnych na potrzeby zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zamiany dotychczasowych terenów usługowych, bądź terenów aktywizacji gospodarczej na tereny zabudowy mieszkaniowej.

Natomiast zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym wprowadzone na obszarze gminy dotyczą terenów zabudowanych i rozwojowych wsi, w tym: projektowanej zabudowy mieszkaniowej z dopuszczeniem usług (MN), terenów usługowych (U) i terenów aktywizacji gospodarczej (AG):

- **Buszkowice** – poszerzenie terenów rozwojowych zabudowy mieszkaniowej MN w południowej części wsi i przeznaczenie terenów na jej zachodnim zapleczu pod dolesienia, nieduże poszerzenie terenów usług U w części zachodniej wsi, wyznaczenie terenów aktywizacji gospodarczej AG na południe od miejscowości.
- **Chelmek Wołowski** – rezygnacja z poszerzania terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej MN w północnej i wschodniej części wsi i pozostawienie użytkowania rolniczego
- **Dąbrowa Dolna i Dąbrowa Środkowa** – pozostawienie użytkowania rolnego na terenach położonych przy drodze krajowej, pierwotnie przeznaczanych pod zabudowę mieszkaniową MN oraz wyznaczenie terenów aktywizacji gospodarczej AG – w Dąbrowie Dolnej, na gruntach rolnych usytuowanych naprzeciw wjazdu do wsi (dopuszczenie lokalizacji OZE – fotowoltaika) oraz w Dąbrowie Środkowej przy drodze powiatowej DP1221

- **Dębiec** – rezygnacja z terenów zabudowy mieszkaniowej MN na gruntach III kl. w północnej części wsi i poszerzenie terenów MN po południowej stronie drogi powiatowej DP 1208, zamiana terenu zabudowy mieszkaniowej MN na teren zieleni, wyznaczenie terenu aktywizacji gospodarczej AG w południowo-zachodniej części wsi (dopuszczenie lokalizacji OZE – fotowoltaika).
- **Dłużyce** – niewielkie poszerzenie terenów MN w części wschodniej
- **Dziestaw** – rezygnacja z terenów zabudowy mieszkaniowej MN na gruntach III kl. w zachodniej części wsi wzdłuż dróg powiatowych DP 1211 i DP 1207, zamiana terenu obsługi rolnictwa RU na teren aktywizacji gospodarczej AG i wprowadzenie dolesień w północno-wschodniej części wsi
- **Dziewin** – rezygnacja ze znacznych terenów zabudowy mieszkaniowej MN w zachodniej części wsi
- **Grzybów** – rezygnacja z terenów zabudowy mieszkaniowej MN na gruntach III kl. w północnej części miejscowości i zastąpienie dotychczasowych terenów RU terenami zabudowy mieszkaniowo-usługowej MNU oraz terenami aktywizacji gospodarczej AG
- **Jurcz** – Wyznaczenie lokalizacji udokumentowanego złoża kruszyw - tereny AG w południowo-zachodniej części wsi, zamiana terenów obsługi rolnictwa RU i zabudowy mieszkaniowej MN na tereny aktywizacji gospodarczej AG w północno-wschodniej i północno-zachodniej części wsi, niewielkie poszerzenie terenów zabudowy mieszkaniowej MN oraz przeznaczenie terenu obsługi rolnictwa RU na teren zabudowy mieszkaniowej MN w południowo-zachodniej części wsi. Rezygnacja z terenów zabudowy mieszkaniowej MN w północno-zachodniej i południowo-wschodniej części miejscowości
- **Krzyżowa** – wyraźne poszerzenie terenów aktywizacji gospodarczej AG i zamiana terenów obsługi rolnictwa RU i zabudowy mieszkaniowej MN na tereny AG we wschodniej części wsi oraz rezygnacja z lokalizacji terenów zabudowy mieszkaniowej MN na gruntach III kl. w zachodniej części miejscowości
- **Lasowice** – rezygnacja z terenów zabudowy mieszkaniowej MN i terenów dolesień w północnej części wsi
- **Parszowice** – niewielkie poszerzenie terenów usługowych U w części północnej, rezygnacja z terenów zabudowy mieszkaniowej MN północnej części wsi, przeznaczenie terenu nieczynnego wysypiska i wyrobiska pod zieleń ZL
- **Przychowa** – niewielkie poszerzenie terenów zabudowy mieszkaniowej MN w części zachodniej wsi i znacznie większe terenów usługowych (U) w części północno-wschodniej wsi.
- **Redlice** – odstąpienie od lokalizacji zabudowy mieszkaniowej na gruntach rolnych III kl. w południowo-zachodniej części miejscowości i przeznaczenie niewielkich terenów dotychczasowych gruntów rolnych (R) w północnej części wsi na potrzeby zabudowy mieszkaniowej MN. Przywrócenie istniejącej funkcji aktywizacji gospodarczej AG na terenie błędnie oznaczonym w studium jako zieleń parkowa ZP
- **Ręszów** – odstąpienie od lokalizacji zabudowy mieszkaniowej MN na gruntach rolnych III i IV kl. w zachodniej części miejscowości i przeznaczenie dotychczasowych terenów obsługi rolnictwa RU i W (w centrum wsi) na potrzeby aktywizacji gospodarczej AG.
- **Sitno** – wyznaczenie dużych terenów aktywizacji gospodarczej AG (dopuszczenie lokalizacji OZE – fotowoltaika) w zachodniej i północno-wschodniej części wsi oraz odstąpienie od lokalizacji zabudowy mieszkaniowej MN w części południowo-zachodniej wsi i wzdłuż rzeki Młynówka.
- **Turów** – rezygnacja z poszerzanie terenów zabudowy mieszkaniowej MN w południowej części miejscowości

- **Tymowa** – odstąpienie od poszerzania terenów zabudowy mieszkaniowej MN na gruntach III kl. w północno-zachodniej części wsi oraz wschodniej części wsi, rezygnacja z zabudowy mieszkaniowej w rejonie torów kolejowych, wyznaczenie niedużych terenów rozwojowych zabudowy mieszkaniowej MN i usługowej U w rejonie istniejącego cmentarza, zmiana funkcji terenu usług U na teren zabudowy mieszkaniowo-usługowej w południowo-zachodniej części wsi
- **Kolonia Tymowa** – zmiana funkcji terenu usług U na tereny zabudowy mieszkaniowej MN i aktywizacji gospodarczej AG
- **Wielowieś** – wyznaczenie terenu pod dolesienia w północno-wschodniej części wsi
- **Zaborów** – poszerzenie terenów zabudowy mieszkaniowej MN w części północno-wschodniej oraz północno-zachodniej wsi, odstąpienie od lokalizacji zabudowy mieszkaniowej MN w południowej oraz wschodniej części wsi.

Ponadto pod zabudowę należy przeznaczać przede wszystkim działki niezabudowane, leżące w granicach zwartej zabudowy jednostek osadniczych.

Pod zabudowę mogą być również przeznaczane grunty rolne niskich klas bonitacyjnych położone w bezpośrednim sąsiedztwie terenów już zabudowanych lub przeznaczonych pod zabudowę pod warunkiem uwzględnienia ograniczeń określonych w podpunkcie 3.6. – Zasady ochrony gruntów rolnych i leśnych.

Ustala się zakaz rozpraszania zabudowy przez realizację nowej zabudowy kolonijnej lub powiększanie istniejących już kolonii, a także przez ograniczenie procesów liniowej urbanizacji przy drogach: krajowych, wojewódzkich i powiatowych.

3.5. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy.

Dla obszarów objętych studium zaleca się stosowanie następujących wytycznych dla lokalizacji nowych funkcji:

- a) Wszelkie zamierzenia inwestycyjne powinny być w miarę możliwości poprzedzone realizacją urządzeń infrastruktury technicznej,
- b) Uciążliwość prowadzonej na terenach inwestycyjnych działalności nie powinna wykraczać poza granice obszarów, na których jest lokalizowana,
- c) Nadrzędnym elementem dla realizacji nowych inwestycji jest dbałość o zachowanie walorów kulturowych i wymagań konserwatorskich; dla wszystkich rodzajów zabudowy obowiązują ustalenia dotyczące stref konserwatorskich,
- d) Dla obszaru usług turystyki, w ramach których dopuszcza się lokalizację przystani rzecznej na Odrze w Ścinawie, postuluje się opracowanie koncepcji programowej, określającej szczegółowe wymagania, po uprzednim uwzględnieniu tego zamierzenia w opracowywanym planie miejscowym,
- e) ~~Długość boku nowo wydzielanych działek przylegającego do drogi powiatowej nie może być mniejsza niż 50m, z uwagi na prawidłowe zarządzanie układem drogowym i bezpieczeństwo ruchu drogowego przy ustalaniu lokalizacji nowych zjazdów,~~
- f) Lokalizacja zjazdów z dróg publicznych – zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi,

- ~~g) Nowo wydzielane działki muszą mieć dostęp do drogi zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi,~~
- ~~h) Wydzielane działki z drogą wewnętrzną powinny mieć dostęp do niej aby poprzez nią realizowany był dostęp do drogi publicznej powiatowej,~~
- ~~i) Przy podziale działki należy przedstawić decyzję lokalizacyjną zjazdu z drogi publicznej (powiatowej) w Zarządzie Dróg Powiatowych.~~

1) W zabudowie mieszkaniowej z dopuszczeniem usług – MN, MW:

- a) wysokość zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej nie powinna przekraczać 4 kondygnacji naziemnych wraz z poddaszem użytkowym lecz nie więcej niż 14 m od poziomu terenu do kalenicy dachu,
- b) wysokość zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej nie powinna przekraczać 2 kondygnacji naziemnych plus poddasze użytkowe lecz nie więcej niż 11 m od poziomu terenu do kalenicy dachu,
- c) postuluje się, aby dla zabudowy mieszkaniowej **jednorodzinnej** dopuścić przeznaczenie pod zabudowę (w tym utwardzone nawierzchnie, dojścia i dojazdy, parkingi i tarasy) maksymalnie do 35% powierzchni działek, pozostałą część należy użytkować jako czynną biologicznie (trawniki, zieleni ozdobna, ogrody itp.),
- d) warunek zachowania terenów zielonych o powierzchni minimum 50% terenu mieszkaniowego netto,
- e) możliwość ograniczenia terenów zieleni do 30% powierzchni terenu netto, pod warunkiem wyodrębnienia i urządzenia zwartej terenu dla celów codziennej rekreacji z odległością dojścia do 300 m (ogród osiedlowy),
- ~~f) w budynkach, w szczególności usytuowanych we frontowej części działek, należy stosować dachy strome o kącie nachylenia połaci 35-55°, przy czym dopuszcza się dachy wielopołaciowe,~~
- ~~g) zaleca się stosowanie dachów o pokryciu ceramicznym. Ustalenia te nie dotyczą dachów mansardowych oraz innych, specjalnych typów dachów, które mogą być stosowane jedynie wyjątkowo, w szczególnie uzasadnionych przypadkach,~~
- h) wysokość ogrodzeń powinna być dostosowana do ogrodzeń przyległych działek a przede wszystkim powinna zapewniać warunki widoczności w pasie drogowym, analogicznie do warunków widoczności obowiązujących w przepisach dotyczących dróg publicznych,**
- i) obowiązuje dostosowanie formy projektowanych budynków do cech architektury regionalnej i lokalnych tradycji budowlanych. W szczególności należy zapewnić jednorodny charakter układu, faktury i kolorystyki elewacji, kształtu, **geometrii** i pokrycia dachu oraz detalu zewnętrznego, a także wejść, ganków i ogrodzeń od frontu działki,
- j) w obrębie zespołu zabudowy należy wydzielić tereny ~~publiczne~~ obejmujące system urządzeń komunikacyjnych wraz z placami, przejściami pieszymi i ciągami spacerowymi oraz zieleni osiedlową z otwartymi terenami zabaw, sportu i rekreacji,
- k) zakaz wprowadzania nowych zakładów produkcyjnych,
- ~~l) zakaz realizacji wolnostojących pawilonów 1 i 2 kondygnacyjnych,~~
- ~~m) zakaz realizacji obiektów handlu hurtowego oraz magazynów handlowych wymagających dojazdu samochodami dostawczymi, a także obiektów w których liczba pracowników przewyższa średnią dzienną liczbę interesantów,~~

- n) minimalna powierzchnia działek w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej powinna wynosić:
- zabudowa wolnostojąca – 800 m² na terenach wiejskich, 600 m² na terenie miasta,
  - zabudowa bliźniacza – 700 m² na terenach wiejskich, 500 m² na terenie miasta,
  - zabudowa szeregowa – 500 m² na terenach wiejskich, 350 m² na terenie miasta,
  - zabudowa mieszkaniowo- usługowa – 1000 m² przy usługach dobudowanych lub wbudowanych w budynki mieszkalne,
  - zabudowa mieszkaniowa z dopuszczeniem usług nieuciążliwych – 1200 m² 1500 m² przy lokalizacji wolnostojącej zabudowy mieszkaniowej i usługowej na jednej działce;
- o) Na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową dopuszcza się lokalizację obiektów mieszkalnych oraz obiektów usługowych, których oddziaływanie nie powoduje przekroczenia standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych, poza terenem do którego inwestor posiada tytuł prawny.
- p) Na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową dopuszcza się lokalizację obiektów mieszkalnych oraz obiektów usługowych i produkcyjnych, których oddziaływanie nie powoduje przekroczenia standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych, na granicy terenów istniejącej i planowanej zabudowy mieszkaniowej.
- q) Zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych. Zakaz nie dotyczy realizacji nowych lub rozbudowy modernizacji istniejących przedsięwzięć, dla których przeprowadzona procedura oddziaływania na środowisko wykaże brak niekorzystnego wpływu na sąsiadujące tereny zabudowy, podlegające ochronie w myśl przepisów odrębnych;
- r) Na terenach zabudowy mieszkaniowej z dopuszczeniem usług – dopuszcza się lokalizację:
- obiektów mieszkalnych jednorodzinnych i wielorodzinnych oraz zabudowy zagrodowej na terenach wiejskich i terenach jednostek B i C w mieście Ścinawa; nie dopuszcza się wydzielania nowych działek pod zabudowę zagrodową na terenie jednostki A w mieście Ścinawa;
  - obiektów usługowych wolnostojących, wbudowanych lub dobudowanych do budynków mieszkalnych;
  - obiektów produkcji rzemieślniczej wolnostojących, wbudowanych lub dobudowanych do budynków mieszkalnych;
  - obiektów hodowli i produkcji rolnej oraz obsługi rolnictwa – lokalizacja jedynie na terenach wiejskich;
  - obiektów kubaturowych towarzyszących i uzupełniających funkcje podstawowe;
  - zieleni towarzyszącej i urządzonej – parków, skwerów, zieleńców, placów zabaw, zieleni izolacyjnej;
  - obiektów sportowych i rekreacyjnych;
  - obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej, w tym parkingów i dróg rowerowych,
- s) Na terenach zabudowy mieszkaniowej dopuszcza się łączne lub oddzielne występowanie funkcji mieszkaniowej i usługowej na jednej działce;
- t) Dopuszcza się zmianę funkcji istniejącej zabudowy zagrodowej na zabudowę mieszkaniową lub mieszkaniowo-usługową.
- u) ustala się następujące wskaźniki liczby miejsc parkingowych:

- w obrębie zabudowy mieszkaniowej powinno się przewidywać liczbę miejsc parkingowych co najmniej równą liczbie obsługiwanych mieszkań.
- dla obiektów usługowych zlokalizowanych na terenach mieszkaniowych obowiązują wskaźniki liczby miejsc parkingowych określone w podpunkcie 3),
- liczbę miejsc parkingowych przeznaczonych do parkowania pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową należy ustalać zgodnie z przepisami odrębnymi.

2) W zabudowie letniskowej – ML:

- a) Zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych;
- b) Zakazuje się lokalizacji obiektów uciążliwych, których oddziaływanie wykracza poza granice działki do której inwestor posiada tytuł prawny;
- c) Na terenach zabudowy letniskowej dopuszcza się lokalizację:
  - obiektów służących rekreacji indywidualnej,
  - obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej,
  - dróg, ciągów pieszo-jezdnych i dróg rowerowych o nawierzchni, umożliwiającej wsiąkanie wody opadowej i roztopowej,
  - obiektów sportowych i rekreacyjnych;
  - zieleni towarzyszącej i urządzonej – parków, skwerów, zieleńców, zieleni izolacyjnej;
  - obiektów małej architektury i placów zabaw;

3) W zabudowie usługowej - U:

- a) Na terenach przeznaczonych pod zabudowę usługową dopuszcza się lokalizację obiektów usługowych, których oddziaływanie nie powoduje przekroczenia standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych, na granicy terenów istniejącej i planowanej zabudowy mieszkaniowej i innych terenach podlegających ochronie.
- b) Zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych. Zakaz nie dotyczy realizacji nowych lub rozbudowy modernizacji istniejących przedsięwzięć, dla których przeprowadzona procedura oddziaływania na środowisko wykaże brak niekorzystnego wpływu na sąsiadującą zabudowę mieszkaniową;
- c) Na terenach zabudowy usługowej dopuszcza się lokalizację:
  - obiektów usługowych wolnostojących,
  - obiektów mieszkalnych jako towarzyszących zabudowie usługowej,
  - obiektów towarzyszących uzupełniających funkcję podstawową,
  - przystani rzecznych, obiektów sportowych i rekreacyjnych,
  - obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej,
  - obiektów infrastruktury komunikacyjnej, w tym parkingów i dróg rowerowych,
  - zieleni towarzyszącej i urządzonej – parków, skwerów, zieleńców, zieleni izolacyjnej;
  - obiektów małej architektury i placów zabaw;
- d) Na terenach usługowych zakazuje się wydzielania działek pod zabudowę mieszkaniową;
- e) Ustala się następujące wskaźniki liczby miejsc parkingowych:
  - na 100 zatrudnionych – minimum 15,
  - na 1000 m² pow. użytkowej usług – minimum 10;

- f) Liczbę miejsc parkingowych przeznaczonych do parkowania pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową należy ustalać zgodnie z przepisami odrębnymi.

4) Na terenach aktywizacji gospodarczej – AG w zabudowie przemysłowej:

Tereny aktywizacji gospodarczej przeznaczone są pod zabudowę produkcyjną i usługową uciążliwą.

Na terenach aktywizacji gospodarczej lokalizować można obiekty, których uciążliwość, przekracza granice działki do której inwestor posiada tytuł prawny, jedynie w przypadku gdy teren nie sąsiaduje bezpośrednio z terenami istniejącej lub planowanej zabudowy podlegającej ochronie w myśl przepisów odrębnych.

Na terenach aktywizacji gospodarczej położonych w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zabudowy podlegających ochronie w myśl przepisów odrębnych, lokalizować można jedynie obiekty, których oddziaływanie nie powoduje przekroczenia standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych, poza terenem do którego inwestor posiada tytuł prawny. Na terenach tych obowiązuje zakaz lokalizacji obiektów służących hodowli i ubojowi zwierząt.

Na terenach aktywizacji gospodarczej prowadzić można dowolną działalność gospodarczą spełniającą wymogi ochrony środowiska oraz wymogi zdrowotno-sanitarne.

a) Na terenach aktywizacji gospodarczej dopuszcza się lokalizację:

- obiektów produkcyjnych i usługowych,
- obiektów i budowli towarzyszących, uzupełniających funkcje podstawowe,
- obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej,
- obiektów infrastruktury komunikacyjnej, w tym placów składowych i manewrowych i parkingów,
- zieleni towarzyszącej i izolacyjnej;
- budynków mieszkalnych służących tylko i wyłącznie właścicielom terenu, prowadzącym działalność gospodarczą,
- obiektów obsługi rolnictwa i ferm służących hodowli zwierząt – jedynie na terenach wiejskich, nie sąsiadujących bezpośrednio z istniejącą i planowaną zabudową mieszkaniową,
- biogazowni – jedynie na terenach wiejskich, nie sąsiadujących bezpośrednio z istniejącą i planowaną zabudową mieszkaniową

b) Na terenach aktywizacji gospodarczej zakazuje się lokalizacji:

- obiektów mogących pogorszyć stan czystości wód podziemnych i powierzchniowych, bez równoczesnej instalacji urządzeń zabezpieczających i ograniczających szkodliwość zanieczyszczeń do poziomu dopuszczalnego określonego w obowiązujących przepisach;
- obiektów mogących pogorszyć stan powietrza atmosferycznego, bez równoczesnej instalacji urządzeń zabezpieczających i ograniczających emisję zanieczyszczeń do poziomu dopuszczalnego określonego w obowiązujących przepisach;
- obiektów i urządzeń mogących podwyższyć poziom hałasu, ponad dopuszczalny określony w obowiązujących przepisach, bez równoczesnej instalacji odpowiednich zabezpieczeń;
- obiektów wytwarzających w procesie produkcyjnym odpady wymagające zgodnie z obowiązującymi przepisami utylizacji w miejscu ich powstawania;

c) Na terenach aktywizacji gospodarczej zakazuje się wydzielenia działek pod zabudowę mieszkaniową i zagrodową;

- d) ~~wysokość zabudowy przemysłowej nie powinna przekraczać 30 m licząc od poziomu terenu do najwyższego elementu konstrukcyjnego dachu,~~
- e) ~~zakaz lokalizacji obiektów eksploatacji powierzchniowej, zaplecza budownictwa, odrębnych obiektów składów i magazynów oraz baz transportowych i remontowych oraz wydzielonych zakładów przetwórstwa odpadów,~~
- f) warunek wydzielenia w granicach obszaru pasa zieleni izolacyjnej o szerokości co najmniej 5 m przylegającego do przestrzeni publicznej **lub terenów zabudowy mieszkaniowej** oraz umożliwienia powszechnie dostępnego przejścia lub przejazdu z zielenią towarzyszącą przez teren zakładu, jeśli jego front jest dłuższy niż 150 m.
- v) **ustala się następujące wskaźniki liczby miejsc parkingowych:**
- **na 100 zatrudnionych minimum 15,**
  - **na 1000 m² pow. użytkowej usług lub produkcyjnej – minimum 10,**
  - **liczbę miejsc parkingowych przeznaczonych do parkowania pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową należy ustalać zgodnie z przepisami odrębnymi.**

5) Na terenach obsługi komunikacji K dopuszcza się lokalizację:

- a) **jednokondygnacyjnych obiektów handlowych szeregowych lub wolnostojących o powierzchni do 50 m² i wysokości do 4,50 m do najwyższego punktu przekrycia dachu,**
- b) **obiektów i sieci infrastruktury technicznej,**
- c) **zieleni urządzonej.**

6) Na terenach urządzeń infrastruktury technicznej IT (W,K,E,O) dopuszcza się lokalizację:

- a) **obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej,**
- b) **obiektów i budowli towarzyszących wymaganych do prawidłowego funkcjonowania infrastruktury, w tym budynków administracyjnych, gospodarczych i socjalnych,**
- c) **zieleni izolacyjnej i ochronnej.**

7) Na terenach zieleni urządzonej i izolacyjnej Z dopuszcza się lokalizację:

- a) **obiektów wystawowych, usług kultury, sportu i rekreacji – jedynie na terenach parkowych,**
- b) **jednokondygnacyjnych obiektów handlowych i gastronomicznych o powierzchni do 100m² i maksymalnej wysokości do 6,0 m do najwyższego punktu przekrycia dachu,**
- c) **obiektów małej architektury i placów zabaw;**
- d) **obiektów gospodarczych służących utrzymaniu zieleni;**
- e) **sanitariatów;**
- f) **obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej;**
- g) **dróg i parkingów o nawierzchni umożliwiającej wsiąkanie wody.**

Wymagane jest ujednoczenie formy architektonicznej wszystkich obiektów kubaturowych zlokalizowanych na terenie funkcjonalnym.

Dla pozostałych terenów wydzielonych w niniejszej zmianie Studium zasady zagospodarowania określać w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub wg wymogów przepisów odrębnych.

3.6. Zasady ochrony gruntów rolnych R i leśnych ZL

Przed zmianą użytkowania należy chronić przede wszystkim grunty wysokich klas bonitacyjnych. Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej powinna polegać na:

- Ochronie gleb wysokich klas bonitacyjnych (do III kl. włącznie) przed zmianą użytkowania.
- Ochronie gleb przed erozją i nadmiernym przesuszaniem poprzez wprowadzanie systemu zadrzewień śródpolnych.

Poniższe ustalenia dotyczą gruntów rolnych i leśnych zlokalizowanych w granicach obszarów przyrodniczych chronionych prawnie – obszarów NATURA 2000, OChK i rezerwatów przyrody wyznaczonych na terenie gminy Ścinawa, tylko w przypadku, gdy nie naruszają obowiązujących zasad zagospodarowania terenu, nakazów i zakazów ustanowionych w przepisach odrębnych oraz planach ochrony i planach zadań ochronnych.

1) Dla obszarów gruntów wysokich klas bonitacyjnych I – III proponuje się :

- a) Prowadzenie wysokotowarowej gospodarki rolnej z preferencją produkcji roślinnej, zbożowo-pastewnej oraz hodowli;
- b) Dopuszcza się przebudowę, modernizację i rozbudowę istniejącej zabudowy związanej z prowadzeniem prawidłowej gospodarki rolnej, a także jej obsługą i przetwórstwem;
- c) Dopuszcza się lokalizację zabudowy jedynie w granicach zwartej zabudowy jednostek osadniczych;
- d) Dopuszcza się lokalizację obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej, w tym dróg rowerowych na warunkach określonych w przepisach odrębnych;
- e) Zakazuje się lokalizacji obiektów hodowli zwierząt futerkowych;
- f) Zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych. Zakaz nie dotyczy realizacji nowych lub rozbudowy/modernizacji istniejących przedsięwzięć, dla których przeprowadzona procedura oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę obszaru.

2) Dla obszarów gruntów średnich i niskich klas bonitacyjnych IV – VI proponuje się:

- a) Wymagane jest stworzenie warunków gospodarczych i ekonomicznych dla lepszego gospodarczego wykorzystania tego obszaru. Wskazane jest dążenie do scalania istniejących pól i tworzenie podstaw gospodarki wysokotowarowej;
- b) Preferowana produkcja roślinna z dopuszczeniem hodowli bydła. Wskazane jest stopniowe przekształcenie gospodarki w kierunku rolnictwa ekologicznego (biodynamicznego).
- c) Zalesienia gruntów słaboprzydatnych i nieprzydatnych do rolniczego użytkowania; pod zalesienia przeznaczać tereny pozbawione walorów przyrodniczych na których nie występują siedliska i gatunki chronione;
- d) Dopuszcza się przebudowę i rozbudowę istniejącej zabudowy związanej z prowadzeniem prawidłowej gospodarki rolnej, a także jej obsługą i przetwórstwem;
- e) Dopuszcza się lokalizację zabudowy w granicach zwartej zabudowy jednostek osadniczych lub jeżeli odległość działki od istniejącej zabudowy nie przekracza 50m;
- f) Dopuszcza się lokalizację obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej, w tym dróg rowerowych na warunkach określonych w przepisach odrębnych;
- g) Zakazuje się lokalizacji obiektów hodowli zwierząt futerkowych;

h) Zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu obowiązujących przepisów. Zakaz nie dotyczy realizacji nowych lub rozbudowy modernizacji istniejących przedsięwzięć, dla których przeprowadzona procedura oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę obszaru.

3) Dla obszarów leśnych i zadrzewionych ZL , z wyłączeniem obszaru rezerwatu przyrody łęg Korea, dopuszcza się:

- a) lokalizację obiektów związanych z gospodarką leśną,
- b) lokalizację obiektów nietrwale związanych z gruntem służących celom: edukacji, sportu i rekreacji oraz obsłudze turystyki, których lokalizacja nie wymaga wyłączenia gruntu z produkcji leśnej i przeznaczenia go na cele nieleśne.

3.7. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

Na terenie Gminy Ścinawa znajduje obszar zalegania udokumentowanego złoża węgla brunatnego (kategorii C2), obszar zalegania udokumentowanego złoża miedzi (kategorii C2) oraz granice obszaru i terenu górniczego złoża rudy miedzi „Małomice I”

Brak jest jakichkolwiek wytycznych i wskazań ze strony organów administracji geologicznej o przewidywanym wykorzystaniu istniejących złóż.

3.8. Ustalenia dotyczące obowiązku opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Wymagają sporządzenia planów miejscowych wszystkie tereny wskazane do zainwestowania:

- wymagające zmiany funkcji terenu,
- wymagające wyłączenia z produkcji gruntów rolnych i leśnych,
- wymagające podziału na posesje i wydzielania terenów komunikacji,
- obejmujące tereny usług i urządzeń publicznych, w tym sieci magistralnej uzbrojenia,
- obejmujące tereny objęte ochroną na podstawie przepisów szczególnych.

Dla całości gminy sporządzone zostały miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- dla obszaru miasta (w jego granicach administracyjnych) – w skali 1:2000,
- dla terenów gminy – w skali 1:2000 dla obszarów zainwestowanych oraz w skali 1:5000 dla pozostałych terenów.

~~4. Kierunki zagospodarowania przestrzennego na obszarze zmiany Studium uchwalonej uchwałą Nr LXXIX/262/113 Rady Miejskiej w Ścinawie z dnia 28 października 2013 roku~~

~~4.1. Przedmiot i obszar zmiany Studium~~

~~Przedmiotem zmiany Studium sporządzonej na podstawie uchwały Nr L/187/12 Rady Miejskiej w Ścinawie z dnia 29 listopada 2012 roku jest wprowadzenie do ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Ścinawa terenów rolnych z dopuszczeniem lokalizacji elektrowni wiatrowych wraz z zasięgiem ich oddziaływania – strefą ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu terenu.~~

~~Obszary dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych wyznaczono na gruntach w obrębie wsi:~~

- ~~1) Buszkowice, Przychowa, Działaw, Lasowice i Chelmek Wołowski – obszar nr 1R/E;~~
- ~~2) Tymowa i Dębiec – obszar nr 2R/E;~~

3) Krzyżowa, Dłużyce i Dziewin – obszar nr 3R/E;

4) Redlice, Wielowieś, Parszowice i Zaborów – obszar nr 4R/E.

Obszary objęte zmianą Studium przedstawiono na rysunku stanowiącym załącznik nr 2 do uchwały: „Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Ścinawa”. Mapa w skali 1 : 25 000 (ujednolicony rysunek Studium).

4.2. Ustalenia wynikające ze zmiany Studium

1) Kierunki zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów.

Nową kategorią w przeznaczeniu terenów staną się obszary upraw rolnych na których dopuszcza się lokalizację elektrowni wiatrowych wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i komunikacyjną, oznaczone na rysunku zmiany Studium symbolem ~~1R/E – 4R/E~~.

Za niezbędną infrastrukturę towarzyszącą elektrowniom wiatrowym przyjęto m. in. bezpośrednie dojazdy na terenie działek, drogi, linie kablowe: energetyczne i telekomunikacyjne, systemy automatyki i sterowania, stacje rozdzielcze oraz inne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej, które mogą wystąpić w zależności od potrzeb, w tym maszty do pomiaru siły wiatru.

W zmianie Studium przewiduje się dalsze rolnicze użytkowanie terenu nie wykorzystanego pod obiekty i urządzenia związane z elektrowniami wiatrowymi.

Tereny dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych wyznaczono na gruntach wsi:

- a) Buszkowice, Przychowa, Działaw, Lasowice i Chełmek Wołowski – obszar nr 1;
- b) Tymowa i Dębiec – obszar nr 2;
- c) Krzyżowa, Dłużyce i Dziewin – obszar nr 3;
- d) Redlice, Wielowieś, Parszowice i Zaborów – obszar nr 4.

Tereny dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych zostały wyznaczone poza obszarami chronionymi prawnie oraz poza podlegającymi ochronie obszarami zasobowymi wód podziemnych.

Granice terenów ~~R/E~~, pokazane na rysunku zmiany Studium, nie są obligatoryjne dla sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Są jednak granicami nieprzekraczalnymi dla lokalizowania obiektów elektrowni wiatrowych wraz z zasięgiem ich oddziaływania – strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu terenu. Dopuszcza się natomiast lokalizowanie poza wyznaczonymi obszarami ~~R/E~~ niezbędnej infrastruktury towarzyszącej i dróg dojazdowych.

2) Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania terenów – zasady lokalizowania elektrowni wiatrowych

Przy lokalizowaniu i realizacji elektrowni wiatrowych należy uwzględnić poniższe zasady:

- a) Terenami wyłączonymi z możliwości lokalizowania zespołów elektrowni wiatrowych (farmy wiatrowej) są tereny istniejącej zabudowy, a także obszary wyznaczone w zmianie Studium pod rozwój poszczególnych jednostek osadniczych.
- b) Zakaz bezpośredniej lokalizacji elektrowni wiatrowych obejmuje również tereny stref ochronnych wyznaczonych dla sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej, w których ze względów bezpieczeństwa lub potrzeb eksploatacyjnych obowiązują ograniczenia lokalizacji obiektów budowlanych oraz tereny leśne. Dopuszcza się natomiast objęcie ww. terenów zasięgiem oddziaływania elektrowni wiatrowych.
- c) Szczegółowe parametry i warunki lokalizacji elektrowni wiatrowych muszą być każdorazowo określone na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
- d) Przy lokalizacji poszczególnych obiektów elektrowni wiatrowych, należy przestrzegać obowiązujących przepisów prawa, które określają dopuszczalny poziom natężenia hałasu w

- środowisku i zachować odpowiednią odległość tych obiektów od terenów objętych ochroną akustyczną.
- e) Przy ustalaniu dopuszczalnego poziomu hałasu należy przyjąć wartości wyznaczone w przepisach dla terenów zabudowy zagrodowej lub zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w zależności od rejonu lokalizacji turbiny wiatrowej.
- f) Lokalizacje elektrowni wiatrowych należy wyznaczać w takiej odległości od terenów wymagających ochrony akustycznej, która gwarantuje zachowanie na granicy tych terenów dopuszczalnych poziomów hałasu lub w odległości mniejszej, ale przy zastosowaniu środków ograniczających emisję hałasu co najmniej do poziomów dopuszczalnych.
- g) Sposób zagospodarowania terenów przeznaczonych pod lokalizację elektrowni wiatrowych nie może kolidować z przebiegiem przez te tereny sieci infrastruktury technicznej.
- h) Ustala się minimalną odległość lokalizacji stopy fundamentowej elektrowni wiatrowej od sieci infrastruktury technicznej i dróg, wynoszącą:
- dla napowietrznych linii WN (45kV – 135kV) – od skrajnego przewodu energetycznego odległość równa sumie: 15,0 m + rzut poziomy promienia wirnika elektrowni wiatrowej + wysokość wieży elektrowni wiatrowej;
  - dla napowietrznych linii SN (1kV – 45kV) – od skrajnego przewodu energetycznego odległość równa sumie: 10,0 m + rzut poziomy średnicy wirnika elektrowni wiatrowej;
  - dla napowietrznych linii n.n. (do 1kV) i telefonicznych – od skrajnego przewodu linii energetycznej lub telekomunikacyjnej odległość równa sumie: 10,0 m i rzutu poziomego średnicy wirnika elektrowni wiatrowej;
  - dla gazociągów w/c – 25 m od granicy wyznaczonej dla gazociągu strefy bezpieczeństwa;
  - dla dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych – od granicy pasa drogowego odległość równa sumie: rzutu poziomego promienia wirnika elektrowni wiatrowej i wysokości wieży elektrowni wiatrowej;
  - dla dróg gminnych – od granicy pasa drogowego odległość równa sumie: 15,0 m i rzutu poziomego promienia wirnika elektrowni wiatrowej.
- i) Ustala się minimalną odległość lokalizacji stopy fundamentowej elektrowni wiatrowej, od wałów przeciwpowodziowych wynoszącą 500 m;
- j) Ustala się minimalną odległość elektrowni wiatrowych od granic terenów istniejącej oraz planowanej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej na 500 m spełniającą wymogi obowiązujących w tym zakresie przepisów. Przy czym spełnione równocześnie muszą być warunki określone w punktach 4 – 6.
- k) Po ustaleniu parametrów technicznych przyszłych elektrowni wiatrowych należy wyznaczyć zasięg stref oddziaływania poszczególnych elektrowni wiatrowych i całego ich zespołu – Farmy Wiatrowej, dla których zostanie ustanowiony zakaz lokalizowania obiektów mieszkalnych i niemieszkalnych przeznaczonych na stały lub czasowy pobyt ludzi. W strefach tych dopuszcza się wyłącznie zabudowę budynkami i budowlami niezbędnymi do obsługi elektrowni, zgodnie z obowiązującymi przepisami.
- l) Wszystkie obiekty o wysokości 50 m i więcej m nad poziom terenu stanowią przeszkody lotnicze i uwzględniać muszą zapewnienie warunków bezpieczeństwa ruchu statków powietrznych, zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- m) Elektrownie wiatrowe o wysokości 50 m i więcej nad poziom terenu, powinny być wyposażone w znaki przeszkodowe, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

n) Na terenie objętym zmianą Studium ochronie prawnej podlegać będą grunty rolne I-III klasy bonitacyjnej. Przy ustalaniu docelowych lokalizacji elektrowni wiatrowych wybierać należy w miarę możliwości tereny rolne o niskich klasach bonitacyjnych gruntów.

3) Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego.

a) Obszary objęte zmianą Studium położone są:

- poza granicami wyznaczonych prawnie obszarów i form ochrony przyrody oraz ich otulinami;
- poza terenami stref ochronnych ujęć wody i poza obszarem występowania podlegających ochronie użytecznych warstw wodonośnych.

b) Obszary lokalizacji elektrowni wiatrowych położone są poza terenami rekreacyjnymi, dworsko-parkowymi oraz terenami trwałych użytków zielonych.

c) Obszarami wyłączonymi spod lokalizacji elektrowni wiatrowych zostały tereny, przez które przebiegają ponadlokalne korytarze ekologiczne łączące ze sobą najwartościowsze struktury na terenie województwa. Obiekty elektrowni wiatrowych nie wpłyną negatywnie na łączność pomiędzy najwartościowszymi strukturami przyrodniczymi krajobrazu nie będą przerywać istniejących powiązań ekologicznych, gdyż nie stanowią bariery liniowej.

d) Obszary objęte zmianą Studium położone są w granicach jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP):

- PLRW60002313949 „Przychowska Struga”,
- oraz PLRW600017139299 „Zimnica”

Elektrownie wiatrowe są obiektami bezobsługowymi. Ich eksploatacja nie powoduje powstawania ścieków i odpadów. Nie będą więc miały negatywnego wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych.

e) Tereny objęte zmianą Studium w części stanowią grunty II i III klasy bonitacyjnej podlegające ochronie na podstawie przepisów odrębnych. Lokalizacja obiektów kubaturowych nie związanych z produkcją rolną, ogrodniczą lub hodowlaną na gruntach klasy II i III wymagać będzie zgody na zmianę ich przeznaczenia na cele nierolnicze.

f) Warstwa próchniczna gleby z terenów przeznaczonych pod trwałą zabudowę musi zostać zdjeta i rozplanowana w obrębie działek na obszarze objętym zmianą Studium;

g) Masy ziemne z wykopów należy zagospodarowywać w granicach własnej działki; w przypadku braku takiej możliwości urobek wywozić na miejsce wskazane przez służby gminne.

h) Wieże elektrowni wiatrowych są budowlami o dużych parametrach wysokościowych, stanowiącymi dominanty wysokościowe, których realizacja będzie miała wpływ na otaczający krajobraz.

i) W celu ochrony krajobrazu kulturowego, spod lokalizacji elektrowni wiatrowych powinny być wyłączone:

- przedpola ekspozycji z dróg o nawierzchni utwardzonej na sylwetki historycznych układów osadniczych,
- obszary wykluczone z zainwestowania ze względów kulturowych,

j) Układ przestrzenny i kompozycyjny zespołu elektrowni wiatrowych musi być zaprojektowany tak, aby nie tworzył on dysharmonii w krajobrazie poprzez przypadkowe zróżnicowanie wysokości lub usytuowanie obiektów. Obowiązuje nakaz ujednoczenia koloru i formy elektrowni wiatrowych oraz zabudowy towarzyszącej w obszarze całej Farmy Wiatrowej.

4) Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Zakazuje się lokalizacji elektrowni wiatrowych na obszarach objętych ochroną konserwatorską, wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dla gminy Ścinawa oraz znajdujących się w „wykazie zabytków nieruchomych wyznaczonych przez wojewódzkiego konserwatora zabytków do ujęcia w wojewódzkiej ewidencji zabytków”

5) Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

- a) Obsługa komunikacyjna terenów farm wiatrowych oraz obiektów towarzyszącej infrastruktury elektroenergetycznej – poprzez istniejące oraz planowane drogi publiczne i wewnętrzne, z ewentualnym wyłączeniem dróg powiatowych.
- b) Przez obszary objęte zmianą Studium przebiega droga wojewódzka nr 292 klasy Z (obszar nr 1) oraz drogi powiatowe klasy Z i drogi gminne klasy L i D. Lokalizacja obiektów kubaturowych wzdłuż ww. dróg oraz lokalizacja nowych zjazdów spełniać musi warunki określone w przepisach odrębnych.
- c) Na obszarze objętym zmianą Studium dopuszcza się lokalizację niezbędnej infrastruktury towarzyszącej elektrowniom wiatrowym. Za niezbędną infrastrukturę towarzyszącą uznaje się: bezpośrednie dojazdy na terenie działek – drogi eksploatacyjne i montażowe, drogi publiczne i wewnętrzne, linie kablowe: energetyczne i telekomunikacyjne, systemy automatyki i sterowania, stacje rozdzielcze, maszty do pomiaru siły wiatru oraz inne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej, które mogą wystąpić w zależności od potrzeb.
- d) Przez tereny objęte zmianą Studium przebiegają:
  - napowietrzne linie energetyczne WN 400 kV relacji Mikułowa Czarna i Czarna Pasikurowice (obszar 4),
  - napowietrzne linie energetyczne WN 110 kV relacji Czarna Brzeg Dolny i Czarna Prochowice (obszar 2 i obszar 4),
  - istniejące napowietrzne linie energetyczne SN 20 kV i n.n. 0,4 kV
- e) Na obszarze objętym zmianą Studium dopuszcza się modernizację, odbudowę i rozbudowę istniejących sieci elektroenergetycznych i stacji transformatorowych oraz budowę nowych sieci elektroenergetycznych i stacji transformatorowych.
- f) Dla istniejących i planowanych napowietrznych linii energetycznych obowiązują strefy ochronne, w których zakazuje się lokalizacji obiektów kubaturowych, sadzenia zieleni wysokiej oraz zmian w zagospodarowaniu terenu utrudniających właściwą eksploatację sieci. Całkowita szerokość stref ochronnych wynosi:
  - 60 m dla linii energetycznej WN 400 kV,
  - 40 m dla linii energetycznej WN 110 kV,
  - 20 m dla linii energetycznej SN 20 kV
  - 6 m dla linii energetycznej n.n. 0,4 kV

6) Ustalenia dodatkowe

- a) Na obszarze objętym zmianą Studium przewiduje się lokalizację inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym – sieci i obiektów infrastruktury technicznej oraz dróg.
- b) Na obszarze objętym zmianą Studium przewiduje się lokalizację inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:
  - planowana napowietrzna linia energetyczna WN 400 kV (obszar nr 4),
  - planowany gazociąg w/c 150 mm (obszar nr 3).

- e) ~~Na terenach objętych zmianą Studium nie wyznacza się obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszarów rozmieszczenia wielkopowierzchniowych obiektów handlowych oraz obszarów przestrzeni publicznej.~~
- d) ~~Na obszarze objętym zmianą Studium nie występują:~~
- ~~• obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych,~~
  - ~~• obiekty lub obszary, wymagające wyznaczenia w złożu kopaliny filaru ochronnego,~~
  - ~~• obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych,~~
  - ~~• obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji,~~
  - ~~• tereny zamknięte i ich strefy ochronne.~~
- e) ~~Dla terenów planowanych farm wiatrowych ustala się obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.~~

5. Inwestycje celu publicznego

5.1. Inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym

- 1) Zadania przyjęte Uchwałą Nr 3753/IV/13 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 19 marca 2013 r. – Inwestycje dla ochrony przeciwpowodziowej i poprawy bezpieczeństwa (zad. 8.84 – Melioracje PROW 2007-2013)
  - Modernizacja wału przeciwpowodziowego rz. Odry w km 316+800 – 325+500, gm. Ścinawa;
- 2) Postulowane południowe obejście drogowe miasta Ścinawa – rezerwa terenu pod przyszły przebieg drogi z zachowaniem dotychczasowej funkcji i zakazem zabudowy;
- 3) Modernizacja istniejącej linii kolejowej AGTC Nr 273 relacji Wrocław Główny – Szczecin Główny;
- 4) Budowa międzygminnej drogi rowerowej łączącej miasto Ścinawa i miasto Prochowice zlokalizowanej w pasie nieczynnego torowiska linii kolejowej nr 362 Kobylin – Legnica;
- 5) Budowa gazociągu podwyższonego średniego ciśnienia Prochowice – Ścinawa w pasie nieczynnego torowiska linii kolejowej nr 362 Kobylin – Legnica wraz ze stacją redukcyjno-pomiarową;
- 6) Budowa linii światłowodowej w pasie nieczynnego torowiska linii kolejowej nr 362 Kobylin – Legnica.

5.2. Inwestycje o znaczeniu lokalnym

- 1) Budowa gminnej drogi rowerowej z miasta Ścinawa do Centrum Edukacji Ekologicznej we wsi Dziewin;
- 2) Budowa lokalnych dróg rowerowych na terenie miasta i gminy Ścinawa;
- 3) Budowa przystani turystycznych na rzece Odrze w miejscowościach Ścinawa, Jurcz, Dziewin i Buszkowice.

4) Budowa lądowiska helikopterów Lotniczego Pogotowia Ratunkowego w mieście Ścinawa (obr. 2 działka nr 366);

6. Ogólne zasady aktywnej polityki w gospodarce nieruchomościami

Dyspozycyjne zasoby gruntów komunalnych badano w głównych ośrodkach gminy: Ścinawie (ośrodek poziomu II) oraz Tymowej i Zaborowie (ośrodki poziomu I).

Ścinawa dysponuje poważnymi rezerwami gruntów mogących być przedmiotem obrotu rynkowego (ogółem 92,7 ha), niewielkie rezerwy występują także w Tymowej (5,7 ha) i Zaborowie (4,6 ha).

Istnienie istotnych rezerw gruntów komunalnych umożliwia prowadzenie aktywnej polityki w gospodarce nieruchomościami.

6.1. Cele gospodarki terenami

Podstawowym celem aktywnej gospodarki terenami jest bardziej efektywne ekonomicznie zagospodarowanie zurbanizowanych już terenów oraz przygotowanie nowych do rozwoju. Najwyższą efektywność ekonomiczną gospodarki terenami osiąga się wtedy, gdy tereny są zagospodarowane najbardziej rentownymi funkcjami przez najbardziej produktywnych użytkowników. Zmieniający się przestrzenny rozkład wartości gruntów jest w gospodarce rynkowej podstawowym sygnałem dla modyfikacji struktury zagospodarowania terenów. Odzwierciedla się to potem w rozkładzie nowej aktywności budowlanej na wolnych terenach oraz zmianą rodzaju lub intensyfikacją zabudowy terenów wcześniej zurbanizowanych.

Uogólniając, jednym z celów ogólnych gospodarki terenami jest efektywne zagospodarowanie gruntów pod wpływem zmieniających się potrzeb funkcjonalnych. Drugim celem ogólnym jest efektywne wykorzystanie dyspozycyjnych zasobów gruntów komunalnych dla celów realizacji polityki lokalnej, w dziedzinach takich, jak: usługi komunalne, zagospodarowanie przestrzenne, rozwój gospodarczy, społeczny, kulturalny czy mieszkalnictwo (zasoby gruntów komunalnych stanowią jeden z najważniejszych dostępnych instrumentów).

Typowymi celami szczegółowymi, mieszczącymi się w celach ogólnych, są:

- tworzenie strategicznych rezerw planistycznych,
- scalanie terenów pod przyszłe funkcje rozwojowe,
- stymulowanie bardziej intensywnego wykorzystania zagospodarowanych już gruntów,
- umożliwianie rozmieszczania wzrostu zatrudnienia na nowych terenach,
- umożliwianie rozmieszczania wzrostu zaludnienia na nowych terenach,
- zwiększanie przystępności ekonomicznej mieszkań,
- podnoszenie jakości życia w mieście.

6.2. Instrumenty realizacyjne gospodarki terenami

Instrumenty realizacyjne gospodarki terenami odnoszą się zarówno do oddziaływania na rynek pośrednio jak również bezpośrednio poprzez działania właścicielskie gminy. Kierunki oddziaływania odnoszą się w zasadzie do stymulowania przyjętego za pożądany kierunku rozwoju przestrzelnego, a więc inwestycji w grunty, ich sposobu zagospodarowania oraz intensywności. Mogą również dotyczyć hamowania określonego kierunku rozwoju uznanego za mniej pożądany. Instrumenty mogą więc być sklasyfikowane według kierunków oddziaływania i podzielone na:

- pobudzające podaż gruntów,

- osłabiające podaż gruntów,
- pobudzające popyt na grunty,
- osłabiające popyt na grunty.

1) Instrumenty pobudzające podaż gruntów

Często spotykanym kierunkiem gospodarki terenami jest zwiększenie podaży gruntów na całym lub wybranych obszarach miasta. Gmina może chcieć zwiększyć intensywność zabudowy terenów centralnych. Bywa, że chodzi również o ograniczenie tempa wzrostu cen gruntów, co obniża przystępność terenów, a tym samym utrudnia osiągnięcie nadrzędnego celu przystępności finansowej życia w mieście. Typowymi instrumentami są tutaj:

- zbywanie gruntów komunalnych (sprzedaż, użytkowanie wieczyste);
- regulacja stanów prawnych,
- wymiana gruntów z sektorem prywatnym,
- ułatwienia Podziałów gruntów.

2) Instrumenty osłabiające podaż gruntów

Sytuacje, w których gmina może chcieć ograniczyć zagospodarowanie danych terenów to chęć utrzymania niskiej intensywności w pasach zieleni lub na obszarach peryferyjnych, albo też zamiar ochrony przed przeinwestowaniem terenów o walorach krajobrazowych, kulturowych czy ekologicznych. Typowymi instrumentami są tutaj:

- rezerwy gruntów komunalnych (bank ziemi),
- przeznaczenia na parki, tereny zielone i otwarte,
- strefy ekologiczne,
- duże dozwolone wielkości minimalne dla działek,
- niska dozwolona intensywność zabudowy,
- wysokie wskaźniki czynnej biologicznie powierzchni.

3) Instrumenty pobudzające popyt na grunty

Jeżeli samo pobudzenie podaży nie zwiększy aktywności rynku na wybranym terenie. Pozostaje gminie pobudzić niekiedy również popyt. Popyt zależy od obiektywnych potrzeb oraz siły nabywczej będącej funkcją dochodów i środków własnych oraz przystępnością kredytu inwestycyjnego. Gmina rzadko będzie zainteresowana oddziaływaniem na potrzeby, gdyż są one wyrazem suwerenności konsumentów. Pozostanie, więc oddziaływanie na siłę nabywczą poprzez ułatwienia kredytowe (gwarancje kredytowe, preferencyjne oprocentowanie) lub wzmocnienia środków własnych (inwestycyjne ulgi podatkowe, premie) czy też obniżenia kosztów inwestycyjnych (zwiększenie dozwolonej gęstości).

Typowymi instrumentami są tutaj:

- nowe podziały tworzące lepszą strukturę obszaru,
- obniżone standardy wykonawcze i małe działki.

4) Instrumenty osłabiające popyt na grunty

Jeżeli instrumenty pobudzające podaż nie wystarczają, gmina stara się ostudzić popyt tak, aby nie doprowadzić do nadmiernego wzrostu cen i kosztów. Może również pragnąć dekoncentracji pewnych funkcji, np. przemysłowych czy składowych. Gmina może operować zróżnicowaną strukturą opłat czy podatków co wpływa na koszty inwestorskie modyfikując zachowania inwestorów. Typowymi instrumentami są tutaj:

- opłaty za pozwolenia na budowę i inne decyzje;

- dodatkowe przeznaczenia w planie zagospodarowania;
- zróżnicowane czynsze dzierżawne i opłaty za użytkowanie wieczyste.

Istotne znaczenie w oddziaływaniu gminy na kształtowanie popytu i podaży w obrocie nieruchomościami może mieć właściwe ustalenie w planach miejscowych opłat od zmiany wartości nieruchomości, o których mowa w art. 36 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym (oddziaływanie antyspekulacyjne).

Prowadzenie polityki w zakresie obrotu nieruchomościami wymaga należytej ostrożności i staranności. Idzie przede wszystkim o to, by pochopnie nie wyzbywać się dyspozycyjnych terenów, których przeznaczenie jest znane albo prawdopodobne i ma wyraźnie publiczny charakter (komunikacja, główne elementy struktury funkcjonalno-przestrzennej). Przedmiotem swobodnego zbytu podmiotom niepublicznym nie mogą być tereny, które z punktu widzenia realizacji celów publicznych są dla gminy ważne – cechą dobrej polityki w zakresie gospodarki terenami jest przede wszystkim dbałość o ochronę interesu publicznego, przy możliwie szerokim polu swobody w obrocie nieruchomościami.

7. Tezy do programu promocji miasta i gminy

Marketing i promocja miasta (gminy) to zespół działań służących prezentacji jego walorów w regionie i kraju mających na celu ukształtowanie w świadomości odbiorców, przede wszystkim potencjalnych partnerów gospodarczych i turystów, korzystnego wizerunku oraz budowę na tym tle jego prestiżu i pozycji, stworzenia przekonania o tkwiących tu wielostronnych szansach oraz o korzyściach wynikających z potencjalnych kontaktów z podmiotami działającymi zarówno na obszarze miasta, jak i w jego otoczeniu (strefie oddziaływania).

7.1. Cel i przedmiot promocji

Cele działań promocyjnych mogą mieć charakter:

- ekonomiczny (dążenie do zwiększenia sprzedaży, zysków, udziału w rynku, poprawy pozycji konkurencyjnej itp.), rozpatrywany w dwu kategoriach:
  - makro (w skali regionu),
  - mikro (w skali instytucji, przedsiębiorstw i innych organizacji działających w mieście (gminie),
- psychospołeczny, polegający na dążeniu, aby informacja o „produkcje” (którym w tym przypadku jest miasto (gmina) i oferowane przez nie warunki) osiągnęła u odbiorcy oczekiwany poziom.

Jednym z ważniejszych celów promocji jest tzw. umiejscowienie, czyli dążenie do zajęcia pożądanego niszy w świadomości odbiorców (znajomość regionu i jego walorów, przyjazne postawy, przekonanie o korzyściach z wzajemnych kontaktów). Wymieniony cel można osiągnąć przez wiarygodne podkreślenie dodatnich specyficznych cech oferty miasta (gminy) i jego otoczenia, właściwych dla poszczególnych jego „produktów”, form i okoliczności promocji. Przedmiotem promocji będą:

- miasto jako korzystne miejsce do inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej oraz osiedlenia się i bytowania,
- miasto i otaczający je mikroregion jako zaplecze gospodarcze i rynkowe oraz interesujący obszar turystyczny,
- sektory gospodarki dające największe szanse ożywienia gospodarki,
- podmioty zgłaszające oferty współpracy,
- „markowe” produkty (wyroby, usługi) wytwarzane w miejscowych przedsiębiorstwach.

7.2. Paleta zamierzeń promocyjnych

1) Zintegrowane działania promocyjne

- a) Określenie i upowszechnienie pozytywnej wizji rozwoju (misji) miasta w oparciu o szeroką partycypację społeczną.
- b) Wykreowanie atrakcyjnego wizerunku oraz symbolu (logo) lub symboli miasta.
- c) Opracowanie i upowszechnienie programu promocji miasta (gminy).
Opracowanie kompleksowej strategii rozwoju, sporządzenie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględniającego aspiracje społeczności lokalnej i innych zainteresowanych stron, popularyzacja zawartych w studium założeń polityki przestrzennej.
- d) Przyjęcie jednolitych dla obszaru miasta zasad prowadzenia gospodarki gruntami i obrotu nieruchomościami.
- e) Przygotowanie kompleksowego zestawu ofert inwestycyjnych, sporządzenie planów miejscowych obejmujących tereny ofert inwestycyjnych, upowszechnienie katalogu ofert.
- f) Opracowanie koncepcji (programu) rozwoju turystyki w okolicach.
- g) Promocja w ramach struktur regionalnych i ponadregionalnych.
- h) Utworzenie biura informacji i promocji miasta (gminy).
- i) Kontynuowanie dotychczasowych i nawiązywanie nowych kontaktów z gminami partnerskimi.
- j) Współpraca w dziedzinie promocji z instytucjami regionalnymi i krajowymi.
- k) Gromadzenie, tworzenie i propagowanie informacji społeczno-gospodarczych i kulturalnych w regionie (biuro informacji i promocji).
- l) Spotkania miast i gmin województwa dolnośląskiego, wymiana informacji i doświadczeń.
- m) Prezentacja walorów turystyczno-krajoznawczych miasta (gminy).
- n) Konkursy, festyny i inne imprezy publiczne (połączone z prezentacją i promocją i promocją firm i ich produktów).
- o) Prezentacja miasta i regionu podczas stałych imprez kulturalnych.
- p) Nagrody dla osób lub instytucji zasłużonych dla promocji miasta (gminy).

2) Popularyzacja informacji o mieście i okolicach

- a) Wydawnictwa ogólnopromocyjne, pamiątki i inne gadgety,
- b) Wydawnictwa cykliczne.
- c) Filmy w technice video.
- d) Publikacja artykułów prasowych.
- e) Popularyzacja wiedzy o mieście i regionie przez radio i telewizję (stacje regionalne i lokalne) oraz w sieciach komputerowych.
- f) Uwzględnianie wiedzy o mieście i regionie w programach edukacyjnych.

3) Targi, wystawy, giełdy

- a) Wystawy gospodarcze w mieście i województwie.
- b) Udział w cyklicznych imprezach targowo-wystawienniczych w województwie i kraju.
- c) Koordynacja uczestnictwa w imprezach promocyjnych.

4) Indywidualne działania promocyjne

- a) Promocja w ramach współpracy z partnerami zewnętrznymi na podstawie podpisanych umów i porozumień oraz podczas kontaktów w ramach realizacji umów o współpracy.

- b) Promocja w ramach współpracy z wyspecjalizowanymi instytucjami regionalnymi i krajowymi.

7.3. Wizja rozwoju (misja)

Poniższe sugestie mogą być traktowane jedynie jako wstępnie wyartykułowane propozycje (do dyskusji), formułowanie wizji rozwoju miasta (gminy) jest zagadnieniem złożonym, wymagającym systematycznego przestudiowania całokształtu uwarunkowań rozwoju oraz uruchomienia procedur konsultacji społecznej, które na etapie określania podstawowych celów rozwoju wydają się niezbędne. Nawiązując do przyjętej w niniejszym studium strategii rozwoju, w poniższych propozycjach ograniczono problem do wskazania możliwych i najważniejszych celów rozwoju, które mogłyby posłużyć do zarysowania wizji rozwoju gminy i miasta Ścinawa do wykorzystania w działaniach promocyjnych.

Główny cel rozwoju

Ziemia Ścinawska ośrodkiem nowoczesnej wytwórczości i usług, przyjaznym dla inwestorów i mieszkańców.

Wiodące cele rozwoju

- ***restrukturyzacja gospodarcza i przebudowa przestrzenna tworząca wizerunek miasta i gminy przygotowanych do nowych warunków i wymagań ekonomicznych i społecznych,***
- ***zwiększenie atrakcyjności miasta i gminy dla biznesu i nowych inwestorów, tworzenie nowych miejsc pracy,***
- ***rozwój funkcji obsługowych dla mieszkalnictwa, przemysłu i innych form wytwórczości oraz rolnictwa w mikroregionie ścinawskim,***
- ***poprawa jakości przestrzeni oraz warunków zamieszkiwania, a także ogólnej atrakcyjności miasta i gminy dla mieszkańców i przyjezdnych,***
- ***tworzenie warunków dla nowoczesnej edukacji dostosowanej do specyfiki regionu i aspiracji społecznych,***
- ***gazyfikacja miasta i gminy,***
- ***aktywizacja i modernizacja portu rzecznego w Ścinawie,***
- ***rozbudowa i przebudowa systemu komunikacji drogowej wewnątrz miasta i w jego otoczeniu, budowa obwodnicy południowej miasta.***

7.4. Uczestnicy i odbiorcy działań promocyjnych

Uczestnikami przedsięwzięć promocyjnych objętych niniejszym programem są:

- 1) administracja samorządowa: rada i zarząd gminy i miasta z Burmistrzem Gminy i Miasta na czele, także samorządy gmin sąsiednich, zwłaszcza w powiecie lubińskim,
- 2) administracja rządowa: Wojewoda Dolnośląski,
- 3) organizacje i instytucje pozarządowe, w szczególności:
  - Agencja Rozwoju Regionalnego „ARLEG” SA w Legnicy,
  - Izba Handlowo-Przemysłowa w Legnicy,
  - Federacja Pracodawców Województwa Legnickiego,
  - Lubiński Regionalny Klub Biznesu,
  - Naczelna Organizacja Techniczna w Legnicy,
  - Cech Rzemiosł Różnych w Lubinie.
- 4) główne podmioty gospodarcze funkcjonujące w mieście i gminie.

Działania promocyjne mogą być adresowane do szeregu odbiorców regionalnych i krajowych, obejmą one m. in.:

- decydentów mających wpływ na kształt i charakter decyzji dotyczących miasta i regionu (działacze i funkcjonariusze polityczni, gospodarczy i finansowi),
- przedstawiciele grup finansowych i dużego kapitału (potencjalni inwestorzy kapitałowi i strategiczni),
- partnerów gospodarczych przedsiębiorstw działających w Legnicko-Głogowskim Okręgu Miedzowym,
- small biznes regionalny i krajowy,
- środowiska opiniotwórcze, tzw. liderów opinii społecznej (dziennikarze, politycy, naukowcy, artyści),
- odbiorców indywidualnych („zwykli turyści”), nabywców produktów miejscowego pochodzenia, turystów oraz gości krajowych i zagranicznych.

7.5. Środki promocji i kanały komunikacji

Dla zapewnienia niezbędnych warunków skuteczności, program marketingu i promocji gminy i miasta powinien objąć bogaty wachlarz przedsięwzięć promocyjnych realizowanych systematycznie i w odpowiednio długim okresie. Przewidywać należy, że przedsięwzięcia te mogłyby być realizowane za pomocą następujących środków promocji:

- przekazy mediów informacyjnych (prasa, radio, telewizja),
- wydawnictwa promocyjne (monografie, informatory, foldery, plakaty), pamiątki i gadgety,
- imprezy naukowe (seminaria, sympozja, konferencje),
- imprezy kulturalne i turystyczne (festiwale, dni folkloru, dni otwartych drzwi, wystawy i pokazy, koncerty, konkursy, festyny itp.),
- imprezy handlowe (misje gospodarcze, targi, giełdy, jarmarki, wystawy),
- drobne upominki i materiały reklamowe z logo i herbem miasta oraz ze znakami graficznymi regionu i znakami towarowymi poszczególnych uczestników imprez.

W celu upowszechnienia informacji promocyjnych mogą być wykorzystywane rozmaite kanały komunikacji z ich odbiorcami, takie jak:

- kontakty Burmistrza Gminy i Miasta oraz innych przedstawicieli samorządu z partnerami zewnętrznymi,
- kontakty Wojewody Dolnośląskiego z odpowiednimi resortami i agendami pozarządowymi,
- współpraca i kontakty z miastami (gminami) regionu dolnośląskiego,
- współpraca z organizacjami, instytucjami i fundacjami gospodarczymi oraz społeczno-kulturalnymi,
- bilateralne i multilateralne kontakty izb handlowych i gospodarczych,
- współpraca i wakacyjna wymiana młodzieży pomiędzy szkołami Ścinawy i miast zaprzyjaźnionych,
- sieci komputerowe (w tym informacji gospodarczej),
- współpraca biura informacji i promocji gminy i miasta z zainteresowanymi lub będącymi przedmiotem zainteresowania organizacjami i instytucjami.

7.6. Koordynacja przedsięwzięć promocyjnych

Należy założyć, iż w programie promocji Ścinawy uczestniczyć będzie szereg związanych z nim podmiotów, w tym:

- samorząd terytorialny we wszystkich jego strukturach,
- administracja rządowa i samorządowa województwa,
- organizacje i instytucje pozarządowe,
- miejscowe przedsiębiorstwa.

W tej sytuacji niezbędna jest koordynacja planowanych i realizowanych przez te podmioty przedsięwzięć promocyjnych w celu zwiększenia ich skuteczności, koncentracji przeznaczonych na promocję środków i optymalnego ich wykorzystania.

Koordinatorem kompleksowego programu marketingu i promocji uczynić należy biuro informacji i promocji gminy i miasta (które powinno być w tym celu utworzone, jak była o tym mowa wyżej).

Do zadań wymienionego biura informacji i promocji miasta należeć powinno:

- inicjowanie i opiniowanie programów i projektów promocyjnych,
- pozyskiwanie środków finansowych na realizację wspólnych projektów,
- optymalizacja wykorzystania budżetów promocyjnych dysponowanych przez poszczególne podmioty uczestniczące w programie,
- ocena skuteczności działań promocyjnych podejmowanych w ramach przyjętych do realizacji projektów.

Jednym z przykładowych rezultatów koordynacji działań promocyjnych mogłoby stać się powiązanie nazwy miasta (i ewentualnie regionu) z markowymi produktami wytwarzanymi w zakładach zlokalizowanych na terenie miasta. Biuro doprowadziłoby także do wyboru i zajęłoby się promocją znaku graficznego (logo) miasta, które powinno z czasem, obok herbu, stać się znanym symbolem, kojarzącym się pozytywnie z gminą i miastem Ścinawa. Celem tego rodzaju działań jest upowszechnianie w świadomości odbiorców pozytywnego wizerunku gminy i miasta i funkcjonujących w nim instytucji jako synonimu dobrej jakości, rzetelności, terminowości itp. walorów.

7.7. Inicjowanie wspólnych działań promocyjnych

Inicjowanie wspólnych dla miast i gmin województwa dolnośląskiego przedsięwzięć promocyjnych ma istotne znaczenie dla skuteczności i ograniczenia ogólnych kosztów kampanii promocyjnych, w tej sytuacji można też liczyć na dofinansowanie z zewnątrz (np. z budżetu Wojewody Dolnośląskiego). Dla gminy i miasta Ścinawa szczególnie ważne jest nawiązanie współpracy z gminami sąsiednimi (a szczególnie z gminami wchodzącymi w skład powiatu lubińskiego) oraz z pozostałymi miastami i gminami województwa, a także Wrocławiem jako głównym ośrodkiem regionu dolnośląskiego.

7.8. Oddziaływanie na środowiska opiniotwórcze

Korzystnego wizerunku gminy i miasta nie można sztucznie wykreować, można jednak dążyć do takiego przedstawienia ich potencjału i walorów, aby służyło to dobrze teraźniejszości i perspektywom rozwojowym. Dlatego władze gminy i miasta, a także województwa, powinny być zainteresowane finansowym i organizacyjnym wspieraniem inicjatyw uaktywniających i integrujących miejscowe i zewnętrzne środowiska opiniotwórcze, mające istotny wpływ na kształtowanie pożądanego wizerunku gminy i miasta.

7.9. Podsumowanie

Główne kierunki działań promocyjnych gminy i miasta obejmują realizację następujących zadań:

- sporządzenie kompleksowego długookresowego programu promocji gminy i miasta,

- inicjowanie działań promocyjnych na rzecz miasta i otaczającego je mikroregionu,
- koordynacja przedsięwzięć promocyjnych instytucji i podmiotów gospodarczych w celu efektywnego wykorzystania środków i kanałów komunikacji oraz budżetów promocyjnych,
- współdziałanie w zakresie promocji –województwa dolnośląskiego i współpraca w promocji Legnicko-Głogowskiego Okręgu Miedziowego,
- wspieranie inicjatyw zmierzających do aktywnego oddziaływania na środowisko opiniotwórcze w celu integracji tych środowisk wokół realizacji programu promocji,

Skuteczna realizacja wymienionych zadań zależy od wielu czynników. Kluczem do sukcesu wydaje się być jednak wola współdziałania wszystkich uczestników programu marketingu i promocji miasta, ich zaangażowanie, kreatywność, a przede wszystkim systematyczność, konsekwencja i wytrwałość w realizacji zaprogramowanych zadań.

8. Ustalenia dodatkowe

1. Studium nie wyznacza obszarów, dla których istnieje obowiązek sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów szczególnych.
2. Na terenie miasta i gminy Ścinawa nie przewiduje się wyodrębnienia obszarów wymagających scaleń i podziału nieruchomości.
3. Studium nie przewiduje przeznaczenia i rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedażowej powyżej 2000 m² na terenie miasta i gminy. Służyć ma to ochronie lokalnego rynku handlu i usług. Ponadto obecna oferta handlu i usług skierowana do jego mieszkańców doskonale zaspokaja ich potrzeby, nie zaburza też charakteru miasta jako ośrodka lokalnego.
4. Dla obszaru gminy Ścinawa brak jest audytu krajobrazowego sporządzanego na podstawie art. 38 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U.2016.778 ze zm.). Nie określono rekomendacji oraz wniosków dotyczących kształtowania i ochrony krajobrazów oraz granic krajobrazów priorytetowych.
5. Na obszarze objętym zmianą Studium nie występują:
  - a) obszary naturalnych zagrożeń geologicznych, w tym obszary osuwania się mas ziemnych,
  - b) tereny górnicze wyznaczone na podstawie przepisów odrębnych,
  - c) obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych,
  - d) obszary zdegradowane,
  - e) obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym.

9. Uzasadnienie rozwiązań przyjętych w zmianie Studium

Teren gminy i miasta Ścinawa w całości objęty jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W latach 2010 – 2016 mieszkańcy złożyli 134 wnioski o zmianę planu miasta i gminy i przeznaczenie gruntów pod zabudowę – 32 wnioski dotyczyły terenu miasta a 102 wnioski terenu gminy.

Realizacja ponad 50% wniosków (66 wniosków) wymagała jednak zmiany obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ścinawa, uchwalonego Uchwałą Nr LXXI/331/2009 Rady Miejskiej w Ścinawie z dnia 24 września 2009 r. (z późniejszymi zmianami).

Niniejsza zmiana Studium pozwoli na przyszłą realizację części ww. wniosków mieszkańców i zmianę obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W celu precyzyjnego określenia zasad zagospodarowania przestrzennego, w niniejszej zmianie studium wprowadzono również zmiany ustaleń dotyczących wydzielonych w studium obszarów i terenów funkcjonalnych.

Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych spowodowała brak możliwości zgodnej z przepisami lokalizacji odnawialnych źródeł energii – elektrowni wiatrowych na terenie gminy Ścinawa. Dlatego też w niniejszej zmianie Studium usunięto wyznaczone uprzednio tereny dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych (zmiana funkcji R/E na funkcję R).

Ponadto ze względu na upływ czasu aktualizacji wymagały ustalenia obowiązującego Studium w zakresie:

- istniejących i planowanych obszarów chronionych prawnie,
- zasięgu terenów zagrożonych powodzią,
- ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków,
- komunikacji i infrastruktury technicznej,
- ustaleń związanych z wytycznymi Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego,

Obowiązujące Studium wyznaczało znaczne tereny pod nową zabudowę również na gruntach klasy II i III. Realizując zasadę ochrony gruntów wysokich klas bonitacyjnych przed zmianą użytkowania, w niniejszej zmianie Studium przywrócono funkcję rolnej części ww. gruntów chronionych przeznaczonych w obowiązującym studium pod zabudowę mieszkaniową (zmiana funkcji MN na funkcję R) i wyznaczono nowe tereny zabudowy jedynie na gruntach niskich klas bonitacyjnych.

Przy wyznaczaniu nowych terenów zabudowy przyjęto zasadę, że zmiana Studium nie może powodować zwiększenia powierzchni zabudowy mieszkaniowej w stosunku do powierzchni wyznaczonej w obowiązującym Studium.

Przed przystąpieniem do opracowania zmiany Studium wykonano inwentaryzację urbanistyczną terenu miasta i gminy Ścinawa. Wyniki inwentaryzacji zawarto na mapach w skali 1:10 000 obejmujących tereny zainwestowane jednostek osadniczych.

Bilans powierzchni brutto terenów zabudowy istniejącej, w podziale na funkcje zabudowy przedstawia tabela 1. W tabeli uwzględniono zarówno wsie sołeckie jak i inne miejscowości położone w granicach sołectw: Dzieśław, Chełmek Wołowski, Lasowice i Zaborów.

Tabela 1. Bilans powierzchni brutto terenów zabudowy istniejącej

Miejscowość	Zabudowa istniejąca (ha)							
	MN	RM	MW	ML	U	AG, RU	IT	ZP, ZD, ZC
Buszkowice	2,62	10,63	0,02	-	0,39	-	-	2,01
Przychowa	1,17	14,06	-	-	0,79	-	3,62	2,90
Lasowice	4,34	10,87	-	-	0,28	-	14,68	1,01
Dzieśław	1,35	20,23	0,25	-	0,78	1,20	0,76	1,84
Kolonia Dzieśław	0,92	0,77	-	-	-	-	-	-
Chełmek Wołowski	0,73	5,65	-	-	0,06	-	0,01	2,35
Kolonia Chełmek Wołowski	0,83	2,12	-	-	0,20	0,73	0,11	-

Dębiec	1,51	9,45	-	-	0,11	-	0,07	3,60
Tymowa	13,35	42,21	2,55	-	0,94	6,65	0,10	2,63
Kolonia Tymowa	1,64	6,05	0,04	-	-	-	-	2,18
Dąbrowa Dolna	1,66	2,18	-	-	-	-	-	0,08
Dąbrowa Śródkowa	1,34	3,82	0,11	-	0,11	-	-	0,08
Turów	5,44	4,30	1,63	-	0,09	2,43	0,13	1,26
Ręszów	3,21	10,18	0,98	-	0,68	9,38	0,22	4,14
Krzyżowa	2,36	7,57	-	-	0,06	4,59	-	0,16
Sitno	1,07	5,35	-	-	1,02	0,23	-	0,52
Dłużyce	1,58	11,32	0,37	-	0,51	3,06	1,09	0,37
Dziewin	1,46	8,91	0,42	-	0,36	11,87	-	3,82
Zaborów	1,58	17,01	0,91	-	0,75	3,99	-	7,30
Grzybów	1,42	0,70	0,43	-	-	2,52	0,41	0,04
Parszowice	5,45	20,50	1,07	-	0,20	3,56	2,85	1,91
Redlice	1,84	6,54	0,50	-	0,03	1,17	0,03	1,22
Wielowieś	3,20	16,69	-	-	0,88	-	2,74	1,98
Jurcz	3,10	6,23	-	0,71	0,18	2,60	-	0,33
łącznie obszar wiejski	63,17	243,34	9,28	0,71	8,42	53,98	26,82	41,73
miasto Ścinawa	57,95	-	20,05	-	18,89	28,94	5,21	41,11
łącznie cała gmina	121,12	243,34	29,33	0,71	27,31	82,92	32,03	82,84

Źródło: opracowanie własne

Natomiast w tabeli 2 i tabeli 3 przedstawiono bilans powierzchni brutto terenów zabudowy objętych niniejszą zmianą Studium, obrazujący zmiany funkcji terenów dla obszarów wiejskich gminy Ścinawa i dla miasta Ścinawa. Z poniższych tabel wynika, że na terenie gminy Ścinawa zmianą funkcji terenu z zabudowy mieszkaniowej MN, usługowej U i aktywizacji gospodarczej AG na tereny rolne R objęto łącznie 194,02 ha gruntów. Natomiast pod nową zabudowę MN, ML, U i AG przeznaczono łącznie 79,71 ha gruntów niskich klas bonitacyjnych.

Tabela 2. Gmina Ścinawa. Bilans powierzchni brutto terenów zabudowy objętych zmianą studium

Miejscowość	Powierzchnie brutto terenów objętych zmianą funkcji (ha)													
	MN na R	MN na AG	MN na U	KS na MN	R na MN	R na ML	R na U	R na AG	U na AG	RU na AG	W na AG	Z na AG	U na ZP	U na R
Buszkowice	-	-	-	-	1,79	-	-	2,58	-	-	-	-	-	-
Przychowa	-	-	-	-	0,26	-	0,73	-	-	-	-	-	-	-
Lasowice	4,11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dziesław	8,13	-	-	-	-	-	-	-	-	1,20	-	-	-	0,15
Chełmek Wołowski	6,59	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kolonia Chełmek	0,38	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dębiec	2,89	-	0,24	-	4,18	-	-	7,94	-	-	-	-	-	-
Tymowa	14,12	-	-	0,75	2,64	-	0,69	-	-	-	-	-	-	-
Kolonia Tymowa	7,87	-	-	-	-	-	-	-	0,71	-	-	-	-	-
Dąbrowa	4,80	-	-	-	0,25	-	-	2,31	-	0,96	-	-	-	-
Turów	3,63	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,31	-
Ręszów	2,77	-	-	-	-	2,43	-	-	-	5,30	0,76	-	-	-
Krzyżowa	2,36	4,20	-	-	-	-	-	-	-	3,96	-	6,59	-	-
Sitno	2,78	0,44	-	-	-	-	-	13,44	-	-	-	-	-	-
Dłużyce	-	-	-	-	0,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dziewiń	6,06	-	-	-	-	-	-	-	-	11,87	-	-	-	-
Zaborów	4,66	-	0,15	-	5,17	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Grzybów	3,85	-	-	-	1,15	-	-	-	-	2,52	-	-	-	-
Parszowice	3,05	-	0,34	-	-	-	0,82	-	-	-	-	-	-	-
Redlice	1,25	-	-	-	0,65	-	-	-	-	-	-	1,17	-	-

Wielowieś	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jurcz	3,44	0,89	-	-	1,95	-	-	-	-	3,96	-	-	-	-
Łącznie obszar wiejski	82,74	5,53	0,73	0,75	18,79	2,43	2,24	26,27	0,71	29,77	0,76	7,76	0,31	0,15

Źródło: opracowanie własne

Tabela 3. Miasto Ścinawa. Bilans powierzchni brutto terenów zabudowy objętych zmianą studium

Miejscowość	Powierzchnie brutto terenów objętych zmianą funkcji (ha)																
	MN na R	MN na ZC	MN na KS	R na MN	U na MN	AG na MN	R na U	U na AG	KS na AG	R na AG	ZI na AG	AG na R	AG na Z	NU na R	ZI na R	R na Z, ZL	ZD na R
miasto Ścinawa	82,15	0,63	0,54	5,16	0,98	1,29	6,30	15,47	1,58	18,52	9,47	28,92	2,42	6,96	5,08	3,31	1,60

Źródło: opracowanie własne

Natomiast w tabeli 4 przedstawiono efekty niniejszej zmiany Studium w zakresie zmniejszenia powierzchni brutto planowanej zabudowy mieszkaniowej MN. Z tabeli tej wynika, że zmniejszenie powierzchni brutto planowanej zabudowy mieszkaniowej MN w stosunku do obowiązującego studium wynosi w mieście Ścinawa – 75,89 ha, co stanowi zmniejszenie powierzchni o 43,5% a na terenach wiejskich – 69,46 ha co stanowi zmniejszenie powierzchni o 11,8%.

Tabela 4. Bilans powierzchni brutto terenów planowanej zabudowy mieszkaniowej

Miejscowość	Powierzchnia brutto planowanej zabudowy mieszkaniowej MN (ha)		
	powierzchnia w obowiązującym studium	powierzchnia w zmianie studium	różnica powierzchni po zmianie studium
Buszkowice	14,94	16,73	+ 1,79
Przychowa	12,81	13,07	+ 0,26
Lasowice	31,56	27,45	- 4,11
Dziesław	48,91	40,78	- 8,13
Kolonia Dziesław	0,82	0,82	0
Chełmek Wołowski	17,66	11,07	- 6,59
Kolonia Chełmek	6,93	6,55	- 0,38
Dębiec	22,00	23,05	+ 1,05
Tymowa	123,64	112,91	- 10,73
Kolonia Tymowa	15,53	7,66	- 7,87
Dąbrowa	48,54	43,99	- 4,55
Turów	27,67	24,04	- 3,63
Ręszów	16,11	13,34	- 2,77
Krzyżowa	18,89	12,33	- 6,56
Sitno	11,47	8,25	- 3,22
Dłużyce	11,09	11,84	+ 0,75
Dziewin	12,16	6,10	- 6,06
Zaborów	27,03	27,39	+ 0,36
Grzybów	7,42	4,72	- 2,70
Parszowice	46,28	42,89	- 3,39
Redlice	9,16	8,56	- 0,60
Wielowieś	35,22	35,22	0
Jurcz	22,97	20,59	- 2,38
łącznie obszar wiejski	588,81	519,35	- 69,46
m. Ścinawa	174,58	98,69	- 75,89
łącznie gmina Ścinawa	763,39	618,04	- 145,35

Źródło: opracowanie własne

Tabela 5. Bilans powierzchni użytkowej terenów planowanej nowej zabudowy mieszkaniowej

Miejscowość	Powierzchnia nowej zabudowy mieszkaniowej wyznaczonej w obowiązującym studium			Powierzchnia nowej zabudowy mieszkaniowej po zmianie Studium			Różnica powierzchni nowej zabudowy mieszkaniowej		
	brutto (ha)	netto (ha)	użytkowa (ha)	brutto (ha)	netto (ha)	użytkowa (ha)	brutto (ha)	netto (ha)	użytkowa (ha)
Buszkowice	14,94	8,96	5,38	16,73	10,04	6,02	1,79	1,07	+ 0,64
Przychowa	12,81	7,69	4,61	13,07	7,84	4,71	0,26	0,16	+ 0,09
Lasowice	31,56	18,94	11,36	27,45	16,47	9,88	-4,11	-2,47	- 1,48
Dziesław	48,91	29,35	17,61	40,78	24,47	14,68	-8,13	-4,88	- 2,93
Kolonia Dziesław	0,82	0,49	0,30	0,82	0,49	0,30	0,00	0,00	0,00
Chełmek Wołowski	17,66	10,60	6,36	11,07	6,64	3,99	-6,59	-3,95	- 2,37
Kolonia Chełmek	6,93	4,16	2,49	6,55	3,93	2,36	-0,38	-0,23	- 0,14
Dębiec	22,00	13,20	7,92	23,05	13,83	8,30	1,05	0,63	+ 0,38
Tymowa	123,64	74,18	44,51	112,91	67,75	40,65	-10,73	-6,44	- 3,86
Kolonia Tymowa	15,53	9,32	5,59	7,66	4,60	2,76	-7,87	-4,72	- 2,83
Dąbrowa	48,54	29,12	17,47	43,99	26,39	15,84	-4,55	-2,73	- 1,64
Turów	27,67	16,60	9,96	24,04	14,42	8,65	-3,63	-2,18	- 1,31
Ręszów	16,11	9,67	5,80	13,34	8,00	4,80	-2,77	-1,66	- 1,00
Krzyżowa	18,89	11,33	6,80	12,33	7,40	4,44	-6,56	-3,94	- 2,36
Sitno	11,47	6,88	4,13	8,25	4,95	2,97	-3,22	-1,93	- 1,16
Dłużyce	11,09	6,65	3,99	11,84	7,10	4,26	0,75	0,45	+ 0,27
Dziewin	12,16	7,30	4,38	6,10	3,66	2,20	-6,06	-3,64	- 2,18
Zaborów	27,03	16,22	9,73	27,39	16,43	9,86	0,36	0,22	+ 0,13
Grzybów	7,42	4,45	2,67	4,72	2,83	1,70	-2,70	-1,62	- 0,97
Parszowice	46,28	27,77	16,66	42,89	25,73	15,44	-3,39	-2,03	- 1,22
Redlice	9,16	5,50	3,30	8,56	5,14	3,08	-0,60	-0,36	- 0,22
Wielowieś	35,22	21,13	12,68	35,22	21,13	12,68	0,00	0,00	0,00
Jurcz	22,97	13,78	8,27	20,59	12,35	7,41	-2,38	-1,43	- 0,86
łącznie obszar wiejski	588,81	353,29	211,97	519,35	311,61	186,97	-69,46	-41,68	- 25,01
m. Ścinawa	174,58	104,75	83,80	98,69	59,21	47,37	-75,89	-45,53	- 36,43
łącznie gmina Ścinawa	763,39	458,03	295,77	618,04	370,82	234,34	-145,35	-87,21	- 61,43

Zmiany powierzchni użytkowej planowanych terenów zabudowy mieszkaniowej w stosunku do obowiązującego Studium przedstawiono w tabeli 5. Dla lepszej czytelności powierzchnia użytkowa planowanej nowej zabudowy podana w tabeli 5, przeliczona została z metrów kwadratowych na hektary.

Powierzchnie użytkowe zabudowy mieszkaniowej podane w tabeli 5, określono przyjmując następujące założenia:

- a) powierzchnia terenów zabudowy mieszkaniowej netto:
  - 60 % powierzchni terenów zabudowy mieszkaniowej brutto,
- b) gęstość powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej:
  - 6000 m² na hektar powierzchni terenów mieszkaniowych netto, dla jednostek wiejskich,
  - 8000 m² na hektar powierzchni terenów mieszkaniowych netto, dla miasta Ścinawa.

Z tabeli 5 wynika, że zmniejszenie powierzchni użytkowej planowanej zabudowy mieszkaniowej MN w stosunku do obowiązującego studium wynosi w mieście Ścinawa – 36,43 ha, a na terenach wiejskich – 25,01 ha.

Ograniczenie powierzchni terenów nowej zabudowy skutkuje również zmniejszeniem przewidywanych kosztów uzbrojenia i skomunikowania tych terenów.

W wyniku opracowanej dla potrzeb Studium „Analizy ekonomicznej do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ścinawa” zawierającej m.in.:

- analizę budżetu Gminy Ścinawa,
- analizę porównawczą kosztów realizacji inwestycji w zakresie infrastruktury technicznej i drogowej wynikających z ustaleń obowiązującego Studium i wymaganych po zmianie Studium,
- ocenę możliwości finansowania przez Gminę Ścinawa zadań z zakresu komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej, wynikających z ustaleń zmiany Studium.

dokonano oceny możliwości finansowania przez Gminę infrastruktury technicznej i komunikacyjnej związanej z planowanymi terenami zabudowy, wynikającymi z ustaleń zmiany Studium.

Z ww. analizy ekonomicznej wynika że, realizacja założeń przedstawionych w zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Ścinawa pociągnie za sobą konieczność poniesienia wydatków inwestycyjnych w rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej niezbędnych do obsługi nowych terenów przeznaczonych na cele mieszkaniowe, usługowe i inne rodzaje zabudowy:

1. Wydatki inwestycyjne niezbędne dla zaopatrzenia w wodę terenów nowej zabudowy wyznaczonych w niniejszej zmianie Studium, szacowane są na łączną kwotę 9.003.789,00 zł., a więc o 3.400.193,00 zł mniej niż prognozowane koszty uzbrojenia w sieć wodociągową terenów planowanych w dotychczas obowiązującej wersji Studium.
2. Wydatki inwestycyjne niezbędne do skanalizowania terenów nowej zabudowy wyznaczonych w niniejszej zmianie Studium, szacowane są na łączną kwotę 26.332.487,50 zł, a więc o 7.651.050,00 zł mniej niż prognozowane koszty uzbrojenia w sieć kanalizacyjną terenów planowanych w dotychczas obowiązującej wersji Studium.
3. Wydatki inwestycyjne niezbędne do zapewnienia dostępu komunikacyjnego terenów nowej zabudowy wyznaczonych w niniejszej zmianie Studium, szacowane są na kwotę 29.342.873,00 zł, a więc o 10.995.384,00 zł mniej niż koszty skomunikowania terenów planowanych w dotychczas obowiązującej wersji Studium.

Łączna prognozowana kwota wydatków na niezbędną infrastrukturę techniczną i komunikacyjną dla potrzeb nowej zabudowy planowanej w wyniku zmiany studium będzie niższa o 22.046.527,00 zł, a więc o 24%, od kosztów uzbrojenia terenów zabudowy wyznaczonych w obowiązującym Studium.

Porównanie szacunkowych kosztów realizacji sieci wodociągowej , kanalizacyjnej i drogowej dla potrzeb uzbrojenia nowych terenów zabudowy zawarto w tabelach 6, 7 i 8.

Tabela 6. Porównanie szacunkowych kosztów zwodociągowania terenów planowanej zabudowy mieszkaniowej

miejsowość	Długość sieci wodociągowej wg studium obowiązującego [mb]	Wartość [zł]	Długość sieci wodociągowej wg studium po zmianie [mb]	Wartość [zł]	Różnica długości sieci wodociągowej po zmianie studium [mb] (5 – 3)	Różnica wartości [zł] (6 – 4)
1	3	4	5	6	7	8
Tymowa	3 483,8	853 518,75	3 428,0	839 860,00	-55,8	-13 658,75
Kolonia Tymowa	1 127,0	276 115,00	296,3	72 581,25	-830,8	-203 533,75
Dziesław	3 309,5	810 827,50	2 564,3	628 241,25	-745,3	-182 586,25
Kolonia Dziesław	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00
Chełmek Wołowski	706,8	173 153,75	161,8	39 628,75	-545,0	-133 525,00
Kolonia Chełmek	171,3	41 956,25	171,3	41 956,25	0,0	0,00
Buszkowice	1 245,8	305 208,75	1 326,3	324 931,25	80,5	19 722,50
Przychowa	511,5	125 317,50	511,5	125 317,50	0,0	0,00
Lasowice	2 946,0	721 770,00	2 688,3	658 621,25	-257,8	-63 148,75
Dębiec	1 078,5	264 232,50	964,0	236 180,00	-114,5	-28 052,50
Turów	1 736,8	425 503,75	1 694,8	415 213,75	-42,0	-10 290,00
Dąbrowa	3 315,5	812 297,50	3 042,8	745 473,75	-272,8	-66 823,75
Ręszów	2 024,8	496 063,75	1 718,0	420 910,00	-306,8	-75 153,75
Krzyżowa	387,5	94 937,50	0,0	0,00	-387,5	-94 937,50
Sitno	558,5	136 832,50	319,3	78 216,25	-239,3	-58 616,25
Parszowice	1 988,8	487 243,75	1 801,5	441 367,50	-187,3	-45 876,25
Dłużyce	1 412,3	346 001,25	1 438,0	352 310,00	25,8	6 308,75
Dziewin	1 098,3	269 071,25	479,0	117 355,00	-619,3	-151 716,25
Zaborów	2 487,5	609 437,50	1 861,3	456 006,25	-626,3	-153 431,25
Wielowieś	3 058,0	749 210,00	3 058,0	749 210,00	0,0	0,00
Grzybów	498,8	122 193,75	255,0	62 475,00	-243,8	-59 718,75
Redlice	629,0	154 105,00	386,0	94 570,00	-243,0	-59 535,00
Jurcz	1 666,0	408 170,00	1 347,0	330 015,00	-319,0	-78 155,00
Łącznie tereny wiejskie	35 441,5	8 683 167,50	29 512,0	7 230 440,00	-5 929,5	-1 452 727,50
miasto Ścinawa	15 187,0	3 720 815,00	7 238,0	1 773 349,20	-7 948,8	-1 947 465,80
Łącznie gmina Ścinawa	50 628,50	12 403 982,50	36 750,16	9 003 789,20	-13 878,3	-3 400 193,30

Tabela 7. Porównanie szacunkowych kosztów skanalizowania terenów planowanej zabudowy mieszkaniowej

miejsowość	Długość sieci kanalizacyjnej wg studium obowiązującego [mb]	Wartość [zł]	Długość sieci kanalizacyjnej wg studium po zmianach [mb]	Wartość [zł]	Różnica długości sieci kanalizacyjnej po zmianie studium [mb] (5 – 3)	Różnica wartość [zł] (6 – 4)
1	3	4	5	6	7	8
Tymowa	7 574,0	4 165 700,00	6 647,8	3 656 262,50	-926,2	-509 437,50
Kolonia Tymowa	1 289,0	708 950,00	458,8	252 312,50	-830,3	-456 637,50
Dziesław	5 549,8	3 052 362,50	4 804,5	2 642 475,00	-745,3	-409 887,50
Kolonia Dziesław	34,0	18 700,00	34,0	18 700,00	0,0	0,00
Chełmek Wołowski	1 905,8	1 048 162,50	1 033,3	568 287,50	-872,5	-479 875,00
Kolonia Chełmek	313,3	172 287,50	313,3	172 287,50	0,0	0,00
Buszkowice	1 500,3	825 137,50	1 581,0	869 550,00	80,8	44 412,50
Przychowa	1 092,5	600 875,00	1 092,5	600 875,00	0,0	0,00
Lasowice	2 946,0	1 620 300,00	2 688,3	1 478 537,50	-257,8	-141 762,50
Dębiec	1 454,8	800 112,50	1 340,3	737 137,50	-114,5	-62 975,00
Turów	2 231,0	1 227 050,00	2 189,0	1 203 950,00	-42,0	-23 100,00
Dąbrowa	3 315,5	1 823 525,00	3 042,8	1 673 512,50	-272,8	-150 012,50
Ręszów	2 024,8	1 113 612,50	1 718,0	944 900,00	-306,8	-168 712,50
Krzyżowa	1 353,3	744 287,50	966,0	531 300,00	-387,3	-212 987,50
Sitno	558,5	307 175,00	319,3	175 587,50	-239,3	-131 587,50
Parszowice	2 648,0	1 456 400,00	2 324,3	1 278 337,50	-323,8	-178 062,50
Dłużyce	1 491,0	820 050,00	1 516,8	834 212,50	25,8	14 162,50
Dziewin	1 325,3	728 887,50	706,0	388 300,00	-619,3	-340 587,50
Zaborów	3 385,8	1 862 162,50	2 713,8	1 492 562,50	-672,0	-369 600,00
Wielowieś	3 058,0	1 681 900,00	3 058,0	1 681 900,00	0,0	0,00
łącznie tereny wiejskie	45 050,3	24 777 637,50	38 547,3	21 200 987,50	-6 503,0	-3 576 650,00
miasto Ścinawa	16 738,0	9 205 900,00	9 330,0	5 131 500,00	-7 408,0	-4 074 400,00
łącznie gmina Ścinawa	61 788,3	33 983 537,50	47 877,3	26 332 487,50	-13 911,0	-7 651 050,00

Tabela 8. Porównanie szacunkowych kosztów skomunikowania terenów planowanej zabudowy mieszkaniowej

miejsowość	Długość sieci drogowej wg studium obowiązującego [mb]	Wartość [zł]	Długość sieci drogowej wg studium po zmianach [mb]	Wartość [zł]	Różnica długości sieci drogowej po zmianie studium [mb] (5 – 3)	Różnica wartości [zł] (6 – 4)
1	3	4	5	6	7	8
Tymowa	27 328,5	5 477 997,83	22 843,5	4 578 979,58	-4 485,0	-899 018,25
Kolonia Tymowa	6 762,0	1 355 442,90	1 777,5	356 299,88	-4 984,5	-999 143,03
Dziesław	11 083,5	2 221 687,58	7 087,5	1 420 689,38	-3 996,0	-800 998,20
Kolonia Dziesław	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00
Chełmek Wołowski	7 188,0	1 440 834,60	3 751,5	751 988,18	-3 436,5	-688 846,43
Kolonia Chełmek	1 317,0	263 992,65	1 317,0	263 992,65	0,0	0,00
Buszkowice	2 482,5	497 617,13	2 965,5	594 434,48	483,0	96 817,35
Przychowa	1 711,5	343 070,18	1 711,5	343 070,18	0,0	0,00
Lasowice	13 008,0	2 607 453,60	11 461,5	2 297 457,68	-1 546,5	-309 995,93
Dębiec	5 145,0	1 031 315,25	4 459,5	893 906,78	-685,5	-137 408,48
Turów	7 693,5	1 542 162,08	7 410,0	1 485 334,50	-283,5	-56 827,58
Dąbrowa	16 548,0	3 317 046,60	14 910,0	2 988 709,50	-1 638,0	-328 337,10
Ręszów	2 541,0	509 343,45	2 541,0	509 343,45	0,0	0,00
Krzyżowa	1 342,5	269 104,13	1 342,5	269 104,13	0,0	0,00
Sitno	2 757,0	552 640,65	1 915,5	383 961,98	-841,5	-168 678,68
Parszowice	5 718,0	1 146 173,10	5 718,0	1 146 173,10	0,0	0,00
Dłużyce	1 080,0	216 486,00	1 080,0	216 486,00	0,0	0,00
Dziewin	3 861,0	773 937,45	967,5	193 935,38	-2 893,5	-580 002,08
Zaborów	10 131,0	2 030 758,95	7 690,5	1 541 560,73	-2 440,5	-489 198,23
Wielowieś	9 108,0	1 825 698,60	9 108,0	1 825 698,60	0,0	0,00
Grzybów	2 407,5	482 583,38	946,5	189 725,93	-1 461,0	-292 857,45
Redlice	2 644,5	530 090,03	2 316,0	464 242,20	-328,5	-65 847,83
Jurcz	6 760,5	1 355 142,23	6 760,5	1 355 142,23	0,0	0,00
łącznie tereny wiejskie	136 806,0	29 790 578,33	120 081,0	24 070 236,45	-16 725,0	-5 720 341,88
miasto Ścinawa	52 620,0	10 547 679,00	26 304,0	5 272 636,80	-26 316,0	-5 275 042,20
łącznie gmina Ścinawa	189 426,0	40 338 257,33	146 385,0	29 342 873,25	-43 041,0	-10 995 384,08

Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ścinawa, poprzez ograniczenie planowanych terenów zabudowy na gruntach klas II i III w korzystny sposób wpłynie na stan środowiska przyrodniczego gminy oraz zmniejszy przyszłe, prognozowane obciążenia budżetu Gminy Ścinawa, związane z realizacją infrastruktury technicznej i drogowej. Ponadto niniejsza zmiana Studium stanowi realizację wniosków mieszkańców gminy, dotyczących wyznaczenia nowych terenów zabudowy mieszkaniowej.

VI. WYKORZYSTANE MATERIAŁY

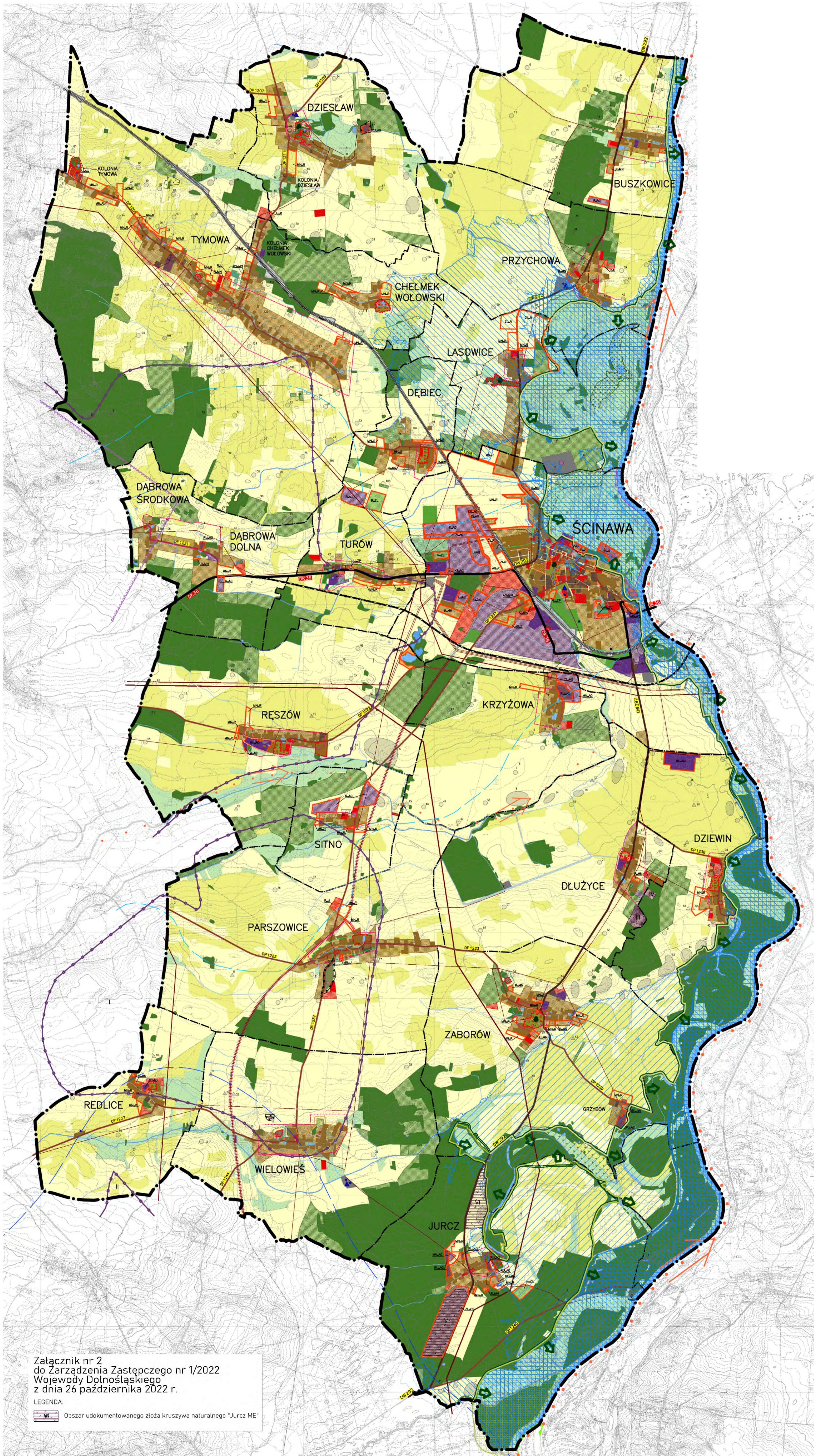
W toku prac nad zmianą studium oparto się na istniejącej wiedzy o gminie wykorzystując następujące materiały:

- ~~Istniejące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ścinawa, Pracownia Projektowa „Arcus” Lech Łakomski, Ścinawa, wrzesień 1999,~~
- Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ścinawa, J. Girulski-Michalik, W. Bartz, J. Bogdański
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego uchwalony uchwałą Nr XLVIII/1622/2014 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 marca 2014 r.,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Ścinawa uchwalony Uchwałą Nr XLIII/273/2005 z dnia 30 czerwca 2005 r. (z późniejszymi zmianami), Gama s. c. Oborniki Śląskie 2004
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Ścinawa uchwalony Uchwałą Nr XLIII/274/2005 z dnia 30 czerwca 2005 r. (z późniejszymi zmianami), Gama s. c. Oborniki Śląskie 2004
- Strategia zrównoważonego rozwoju Miasta i gminy Ścinawa, Urząd Miasta i Gminy Ścinawa, Ścinawa, czerwiec 2000 r. – zaktualizowana w 2005 roku na okres planowania 2005-2015,
- Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ścinawa uchwalone Uchwałą Nr LXXI/331/2009 Rady Miejskiej w Ścinawie z dnia 24 września 2009 r. (z późniejszymi zmianami),
- Plan Gospodarki Odpadami dla miasta i gminy Ścinawa na lata 2009-2012 z uwzględnieniem lat 2013-2016, proGeo sp. z o.o Wrocław, listopad 2009 r.,
- Program Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Ścinawa na lata 2009-2012 z perspektywą do 2016 r., proGeo sp. z o.o Wrocław, sierpień 2009 r.,
- Opracowanie ekofizjograficzne do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ścinawa, A. Rybczyński, G. Harke-Rybczyńska, luty 2013 r.,
- Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego, KZGW, Warszawa marzec 2015r.
- Gminna Ewidencja Zabytków dla gminy Ścinawa

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY ŚCINAWA – GMINA

SKALA 1:25 000

LEGENDA:

USTALENIA OGÓLNE:

- Granicz administracyjna gminy Ścinawa
- Granicz miasta Ścinawa
- Granicz obreńbów

USTALENIA FUNKCJONALNE:

Tereny istniejące:

- Tereny zabudowy mieszkaniowej (wszystkich typów, w tym zabudowy zagrodowej) z dopuszczeniem usług – MN
- Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z dopuszczeniem usług – MW
- Tereny zabudowy letniskowej – ML
- Tereny usługowe – U
- Tereny aktywizacji gospodarczej – AG
- Tereny obsługi komunikacji – K
- Tereny kolejowe – TK
- Tereny infrastruktury technicznej – IT
- Tereny lasów i zadrzewień – ZL
- Tereny zieleni urządzonej i izolacyjnej – Z
- Tereny ogródków działkowych – ZD
- Tereny cmentarzy – ZC
- Tereny łąk i pastwisk – Ł
- Tereny użytków rolnych klas II-III o najwyższej przydatności dla produkcji rolnej i najwyższym poziomie ochrony – R
- Tereny gruntów rolnych kl. IV-V – R
- Tereny wód otwartych i płynących – W

Tereny projektowane:

- Rezerwa terenu pod przyszły przebieg drogi – z zachowaniem dalszoczasowej funkcji terenu i zakresem zabudowy
- Tereny usługowe – U
- Tereny aktywizacji gospodarczej – AG
- Tereny eksploatacji kruszywa – PE
- Tereny obsługi komunikacji – K
- Tereny infrastruktury technicznej – IT
- Tereny doleśń – ZL
- Tereny zieleni urządzonej i izolacyjnej – Z
- Tereny ogródków działkowych – ZD
- Tereny cmentarzy – ZC

Ustalenia komunikacyjne:

- Druga krajowa
- Rezerwa terenu pod przyszły przebieg drogi – z zachowaniem dalszoczasowej funkcji terenu i zakresem zabudowy
- Druga wojewódzka
- Drogi powiatowe
- Drogi gminne lub wewnętrzne
- Drogi kolejowe (czynne) – linia kolejowa nr 273 relacji Wrocław Główny – Szczecin Główny
- Drogi kolejowe – boczniczka kolejowa
- Drogi kolejowe nieużytkowane – tereny komunikacji i infrastruktury technicznej
- Projektowane przystanki na rzecze Odrze

Ustalenia strefowe:

- Granicz strefy ochrony sanitarnej od cmentarza
- Granicz terenów zamkniętych PKP
- Granicz obszaru udokumentowanego złóża węgla brunatnego "Ścinawa"
- Granicz obszaru udokumentowanego złóża węgla brunatnego "Legnica – pole północne"
- Obszar udokumentowanego złóża kruszywa naturalnego "Dłużyce"
- Obszar udokumentowanego złóża kruszywa naturalnego "Dzięwin"
- Obszar udokumentowanego złóża kruszywa naturalnego "Jurcz"
- Granicz obszaru GZWP 319 – subzbiornik Prochowice-Sroda Śląska
- Granicz obszaru GZWP 316 – subzbiornik Lubin
- Obszar szczególnego zagrożenia powodzią – Q=10%
- Obszar szczególnego zagrożenia powodzią – Q=1%
- Obszar, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie – Q=0,2%
- Obszar narażony na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wafu przeciwpowodziowego

Ochrona walorów przyrodniczych i kulturowych:

- Granicz obszaru NATURA 2000 – Łęgi Odrzańskie – obszar ptasi (PLB020008)
- Granicz obszaru NATURA 2000 – Łęgi Odrzańskie – obszar siedliskowy (PLH020018)
- Rezerwat przyrody "Łęgi Korea"
- Granicz Obszaru Chronionego Krajobrazu "Dolina Odry"
- Istniejące użytki ekologiczne
- Projektowane użytki ekologiczne
- Miejsca występowania pomników przyrody
- Korytarze ekologiczne
- Główne lokalne korytarze ekologiczne
- Tereny i obiekty wymagające przekształceń i rehabilitacji
- Stankowiska archeologiczne o pow. ponad 0,5 ha
- Stankowiska archeologiczne o pow. od 1 ara do 0,5 ha
- Stankowiska archeologiczne o pow. do 1 ara
- Stankowiska archeologiczne archiwalne o nieokreślonej powierzchni
- Strefa "A" ścisłej ochrony konserwatorskiej
- Strefa "W" ścisłej ochrony stankowiska archeologicznego
- Strefa "B" ochrony konserwatorskiej
- Strefa "K" ochrony krajobrazu
- Strefa "E" ochrony ekspozycji
- Strefa "OW" obserwacji archeologicznej
- Zespoły budowli
- Zabytkowe cmentarze
- Zabytkowe parki

Infrastruktura techniczna:

- Linie elektroenergetyczne o napięciu 400kV
- Linie elektroenergetyczne o napięciu 110kV
- Stacja transformatorowa
- Czyszczenia ścieków
- Stacja uzdatniania wody
- Ujęcie wody
- Wysypisko śmieci

Wyszczególnienie zmian Studium:

- Granicz terenów funkcjonalnych objętych zmianą Studium
- Granicz terenów zamkniętych PKP
- Drogi kolejowe nieużytkowane – tereny komunikacji i infrastruktury technicznej
- Granicz obszaru udokumentowanego złóża węgla brunatnego "Ścinawa"
- Granicz obszaru udokumentowanego złóża węgla brunatnego "Legnica – pole północne"
- Obszar udokumentowanego złóża kruszywa naturalnego "Dłużyce"
- Obszar udokumentowanego złóża kruszywa naturalnego "Dzięwin"
- Obszar udokumentowanego złóża kruszywa naturalnego "Jurcz"
- Granicz obszaru GZWP 316 – subzbiornik Lubin
- Obszar szczególnego zagrożenia powodzią – Q=10%
- Obszar szczególnego zagrożenia powodzią – Q=1%
- Obszar, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie – Q=0,2%
- Obszar narażony na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wafu przeciwpowodziowego
- Granicz obszaru NATURA 2000 – Łęgi Odrzańskie – obszar siedliskowy (PLH020018)
- Granicz Obszaru Chronionego Krajobrazu "Dolina Odry"
- Istniejące użytki ekologiczne
- Panodkonalne korytarze ekologiczne
- Główne lokalne korytarze ekologiczne
- Strefa "A" ścisłej ochrony konserwatorskiej
- Strefa "OW" obserwacji archeologicznej
- Zespoły budowli
- Zabytkowe cmentarze
- Zabytkowe parki

Załącznik nr 2
do Zarządzenia Zastępczego nr 1/2022
Wojewody Dolnośląskiego
z dnia 26 października 2022 r.

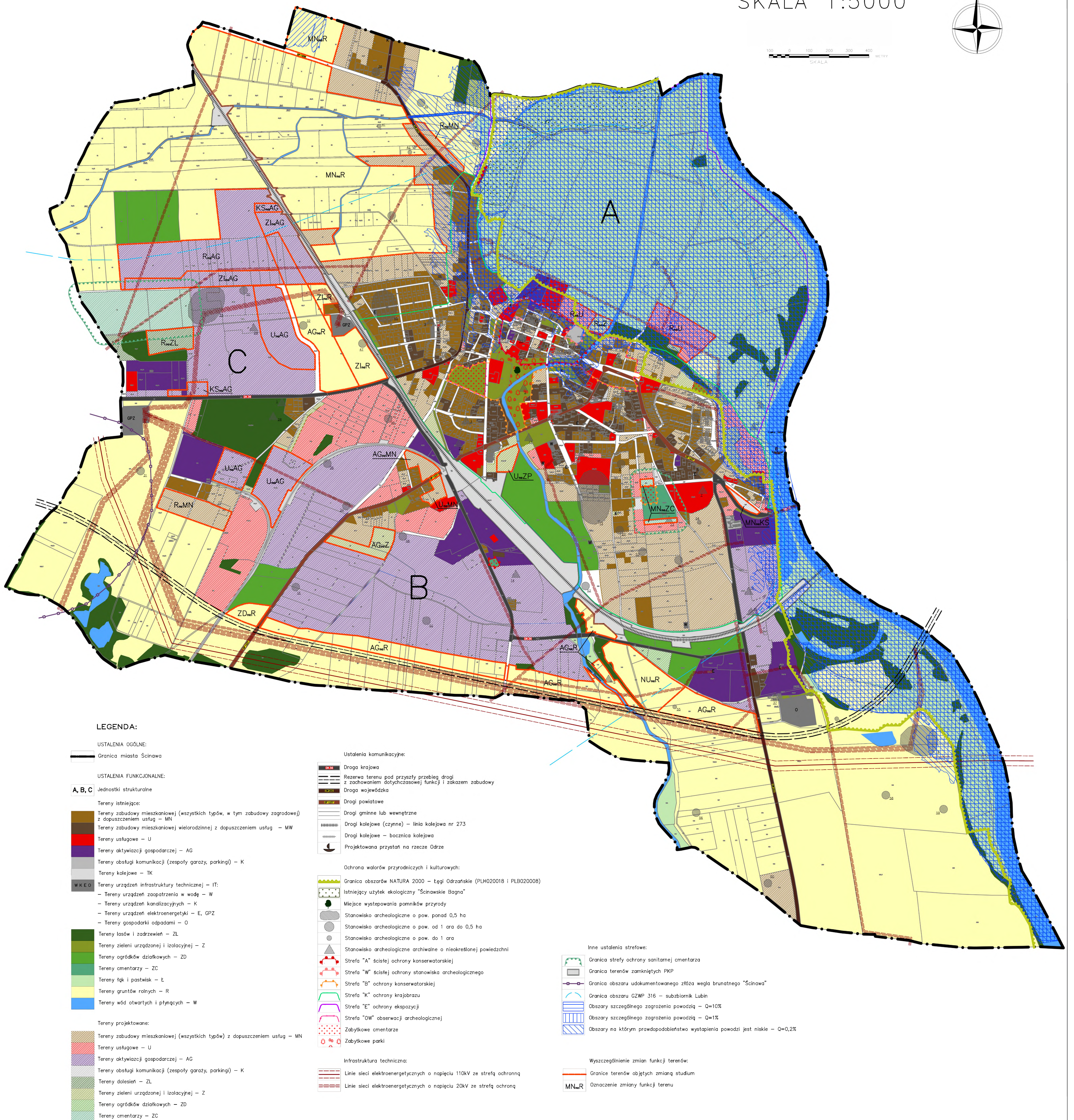
LEGENDA:
Obszar udokumentowanego złóża kruszywa naturalnego "Jurcz ME"

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY ŚCINAWA – MIASTO

Załącznik nr 3
do Zarządzenia Zastępczego
nr 1/2022
Wojewody Dolnośląskiego
z dnia 26 października 2022 r.

SKALA 1:5000

LEGENDA:

USTALENIA OGÓLNE:

Granica miasta Ścinawa

USTALENIA FUNKCJONALNE:

Jednostki strukturalne

A, B, C

Tereny istniejące:

- Tereny zabudowy mieszkaniowej (wszystkich typów, w tym zabudowy zagrodowej) z dopuszczeniem usług – MN
- Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z dopuszczeniem usług – MW
- Tereny usługowe – U
- Tereny aktywizacji gospodarczej – AG
- Tereny obsługi komunikacji (zespoły garaży, parkingi) – K
- Tereny kolejowe – TK
- Tereny urządzeń infrastruktury technicznej – IT:
  - Tereny urządzeń zaopatrzenia w wodę – W
  - Tereny urządzeń kanalizacyjnych – K
  - Tereny urządzeń elektroenergetyki – E, GPZ
  - Tereny gospodarki odpadami – O
- Tereny lasów i zadrzewień – ZL
- Tereny zieleni urządzonej i izolacyjnej – Z
- Tereny ogródków działkowych – ZD
- Tereny cmentarzy – ZC
- Tereny łók i pastwisk – Ł
- Tereny gruntów rolnych – R
- Tereny wód otwartych i płynących – W

Tereny projektowane:

- Tereny zabudowy mieszkaniowej (wszystkich typów) z dopuszczeniem usług – MN
- Tereny usługowe – U
- Tereny aktywizacji gospodarczej – AG
- Tereny obsługi komunikacji (zespoły garaży, parkingi) – K
- Tereny dalecien – ZL
- Tereny zieleni urządzonej i izolacyjnej – Z
- Tereny ogródków działkowych – ZD
- Tereny cmentarzy – ZC

Ustalenia komunikacyjne:

- Druga krajowa
- Rezerwa terenu pod przyszły przebieg drogi z zachowaniem dotychczasowej funkcji i zakazem zabudowy
- Druga wojewódzka
- Drugi powiatowe
- Drugi gminne lub wewnętrzne
- Drogi kolejowe (czynne) – linia kolejowa nr 273
- Drogi kolejowe – bocznicia kolejowa
- Projektowana przystań na rzece Odrze

Ochrona walorów przyrodniczych i kulturowych:

- Granica obszarów NATURA 2000 – Łęgi Odrzańskie (PLH020018 i PLB020008)
- Istniejący użytek ekologiczny "Ścinawskie Bagna"
- Miejsce występowania pomników przyrody
- Stanowisko archeologiczne o pow. ponad 0,5 ha
- Stanowisko archeologiczne o pow. od 1 ara do 0,5 ha
- Stanowisko archeologiczne o pow. do 1 ara
- Stanowisko archeologiczne archiwalne o nieokreślonej powieźchni
- Strefa "A" ścisłej ochrony konserwatorskiej
- Strefa "W" ścisłej ochrony stanowiska archeologicznego
- Strefa "B" ochrony konserwatorskiej
- Strefa "K" ochrony krajobrazu
- Strefa "E" ochrony ekspozycji
- Strefa "OW" obserwacji archeologicznej
- Zabytkowe cmentarze
- Zabytkowe parki

Infrastruktura techniczna:

- Linie sieci elektroenergetycznych o napięciu 110kV ze strefą ochronną
- Linie sieci elektroenergetycznych o napięciu 20kV ze strefą ochronną

Inne ustalenia strefowe:

- Granica strefy ochrony sanitarnej cmentarza
- Granica terenów zamkniętych PKP
- Granica obszaru udokumentowanego złóża węgla brunatnego "Ścinawa"
- Granica obszaru CZWP 316 – subzbiornik Lubin
- Obszary szczególnego zagrożenia powodzią – Q=10%
- Obszary szczególnego zagrożenia powodzią – Q=1%
- Obszary na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie – Q=0,2%

Wyszczególnienie zmian funkcji terenów:

- Granice terenów objętych zmianą studium
- MN_{st}R Oznaczenie zmiany funkcji terenu

Załącznik Nr 4 do zarządzenia zastępczego Nr 1/2022
Wojewody Dolnośląskiego
z dnia 26 października 2022 r.
Zalacznik4.gml

Dane przestrzenne, o których mowa w art. 67a ust. 3 i 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz.U. z 2020 r. poz. 293 z późn. zm.) ujawnione zostaną po kliknięciu w ikonę

UZASADNIENIE

Z dniem 1 stycznia 2012 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. z 2022 r. poz. 1072 ze zm.), zwana dalej *ustawą*. Zgodnie z art. 95 ust. 2 *ustawy*, w terminie do 2 lat od dnia zatwierdzenia dokumentacji geologicznej przez właściwy organ administracji geologicznej obszar udokumentowanego złoża kopaliny oraz obszar udokumentowanego kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla obowiązkowo wprowadza się do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Po upływie wyżej wskazanego ustawowego terminu, udokumentowany obszar kopaliny wprowadza do studium wojewoda, wydając w tej sprawie zarządzenie zastępcze – art.96 ust. 1 pkt 2. Zauważyć przy tym należy, że wojewoda może podjąć swoje działania nawet wtedy, gdy gmina przystąpiła do zmiany studium lub jest w trakcie procedury zmiany studium, ale nie zdażyła tej zmiany uchwalić w wyżej wymienionym terminie.

Zgodnie z art. 96 ust. 2 *ustawy*, sporządzone w omawianym trybie studium wywołuje takie same skutki prawne jak studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uchwalone przez radę gminy w trybie art. 11 *ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2022 r. poz. 503 ze zm.).

Koszty sporządzenia studium ponosi w całości gmina, której obszaru dotyczy zarządzenie zastępcze.

Do Wojewody Dolnośląskiego w dniu 28 kwietnia 2022 r. wpłynęło pismo Inwestora z wnioskiem o wprowadzenie do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ścinawa, zwanego dalej *Studium*, obszaru udokumentowanego złoża kruszywa naturalnego piaskowo-żwirowego „JURCZ ME” i wydanie w tej sprawie zarządzenia zastępczego.

Wstępna analiza *Studium* opublikowanego na archiwalnej stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy Ścinawa oraz informacji zawartych w ogólnodostępnej bazie danych „MIDAS” Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego wykazała, że udokumentowane złożo „JURCZ ME” nie zostało ujawnione przez Gminę, a termin, o którym mowa w art. 95 ust. 2 *ustawy* minął dnia 24 marca 2022 r.

W związku z powyższym, Wojewoda Dolnośląski pismem znak: IF-PP.740.3.6.2022.OP z dnia 11 maja 2022 r. wystąpił do Marszałka Województwa Dolnośląskiego o przekazanie potwierdzonej za zgodność z oryginałem kopii decyzji zatwierdzającej dokumentację geologiczną złoża kruszywa naturalnego piaskowo-żwirowego „JURCZ ME” wraz z załącznikami graficznymi pozwalającymi na weryfikację zapisów *Studium*, oraz do Burmistrza Gminy Ścinawa z prośbą o udostępnienie aktualnego dokumentu *Studium*.

Po otrzymaniu wszystkich niezbędnych dokumentów potwierdzono konieczność wydania zarządzenia zastępczego w trybie art. 96 ust. 2 *ustawy* i wprowadzenia udokumentowanego złoża kruszywa naturalnego piaskowo-żwirowego „JURCZ ME” KN 19857 (decyzja Nr 11/2020 Marszałka Województwa Dolnośląskiego, DOW-G.II.7427.11.2020.EW z dnia 24 marca 2020 r.) do części tekstowej oraz graficznej *Studium*.

Wojewoda Dolnośląski pismem z dnia 8 czerwca 2022 r. zawiadomił Burmistrza Ścinawy o podjęciu niezbędnych działań zmierzających do wydania zarządzenia zastępczego, prosząc o przekazanie aktualnego i kompletnego dokumentu *Studium* w formie elektronicznej, z możliwością jego edycji. Dokument *Studium* przekazany został pismem znak: IR.6724.8.2022 z dnia 21 czerwca 2022 r. (data wpływu: 24.06.2022 r., uzupełniony dnia 11.07.2022 r.).

W dniu 23 sierpnia 2022 r. pomiędzy Wojewodą Dolnośląskim a Gminą Ścinawa zawarto porozumienie, dotyczące określenia zasad finansowania wynagrodzenia Wykonawcy (firmy zewnętrznej) wprowadzającego do dokumentu *Studium* udokumentowane złożo kopaliny.

W związku z powyższym, w wyniku przeprowadzenia postępowania ofertowego z dnia 19 września 2022 r., wyłoniony został Wykonawca, który zgodnie z zawartą w dniu 3 października 2022 r. umową, zarejestrowaną pod numerem IF/2022/567, naniósł zmiany do dokumentu *Studium*. Aby zapewnić spójność całego dokumentu zmiany te zostały wyróżnione zarówno w tekście, jak i na rysunku *Studium*, zgodnie z wymogiem § 8 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2021 r. poz.2405). Ponadto na potrzeby wprowadzanych zmian sporządzono dane przestrzenne, o których mowa w art. 67c ust. 5 pkt 2 *ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*.

Wykonany w tej formie ujednoczony projekt studium stanowi załączniki nr 1, nr 2, i nr 3 do niniejszego zarządzenia.

Wykonawca, który wygrał postępowanie ofertowe, przeprowadzone na potrzeby sporządzenia niniejszego zarządzenia zastępczego, wykonał zlecenie na kwotę brutto 1 476,00 zł, którą zostaje obciążona Gmina Ścinawa.